

ION GRECEA

**MOARTEA
LEBEDEI**

MOARTEA
LEBEDEI

ION GRECEA

MOARTEA LEBEDEI

roman

ediția a II-a

EDITURA MILITARĂ
1970

Coperta: Pompiliu Dumitrescu

Fiilor mei,

Mihai și Liviu

Prolog

Din toată drama petrecută în
acel sat de graniță, au rămas doar urmele.

Urmele ei...

Urmele, relicve statornice și de netăgăduit au generat amintiri, amintirile s-au întipărit adânc în mintea oamenilor ca niște peceti ale veacurilor și nu se pot șterge niciodată. Ele întrețin vie, peste timp, memoria întâmplărilor, pot vorbi oricând despre tot ce-a fost, despre tot ce s-a săvârșit aci, în satul de lângă hotar, cu câțiva ani în urmă.

Cîți ? Nu știm... Poate doi, sau trei, sau mai mulți... Anii au trecut ca lunile, ca zilele, ca clipele, s-au spulberat către înapoi ca frunza purtată de vînt. Dar totul parcă s-ar fi petrecut ieri, sau alaltăieri, în primăvara acestui an sau poate în cealaltă primăvară...

Urmele au rămas și vor rămîne multă vreme să povestească în graiul lor tăcut și sobru — întărind imaginea faptelor, întregind prin expresia lor — ceea ce poate cu sinceră strădanie autorul n-a reușit să relateze în această carte.

Dincolo de grădini, în marginea satului, vîntul n-a izbutit să împrăstie încă cenușa din ce-a fost odinioară casa „contelui” Tegaș. De fapt o colibă dărăpănată, hiită într-o parte, cu acoperiș de stuf și-un singur ochi de geam, în pragul căreia, într-o dimineață, două femei din sat s-au speriat de moarte văzîndu-l pe scăpătatul „conte” cum le privește straniu, cu ochii holbați din lațul streangului...

Să se fi omorît „contele” ? Să-i fi luat careva viața ? De fapt nici acum oamenii nu știu adevărata cauză a morții lui. Și-l amintesc doar trecînd grav pe uliță, cu o anumită presanță, cu mersu-i vioi, puțin săltat, în pantalonii lui de că-

lărie, rupți și peticiți, lovindu-și cu cravașa carimbii cizme-
lor scosfite și noroite.

„Contele“ nu se mai vede pe ulițele satului, în schimb se
vede Ilie Ciocîrlan, omul lui, neras, cu fața buhăită de bău-
tură și somn, cu părul ca o clăie încâlcită; umblă tot beat
și nu uită să amintească oricui că a stat cîțiva ani la pușcă-
rie din pricina celor întîmplute la biserică. „Eu n-am fost
vinovat cu nimica, da las' că știu eu, m-a băgat la gros dom'
plotoner Patriche după pîra lu' muieri-mea!“

Dar ce s-a întîmplat la biserică? Acolo, sus în deal, din
sfîntul lăcaș de închinăciune ridicat de „conte“ înainte de
război n-au mai rămas acum decît zidurile ruinate, pe jumă-
tate arse, cu picturile sfinților spălate de ploi și iarba crescută
sălbatic în juru-le, gata să le acopere. Altarul, în fața cărui
își ținea părintele Gherasim predicile, a ars și el pînă în te-
melii... Și iconostasurile... Și clopotnița cea mare... Se spune
că după noaptea aceea de pomină, cînd grănicerii „au prins
stafia necuratului cu chip de femeie“, moș Trocan cel surd
și cocîrjat de ani a fost văzut urcînd către deal, sub braț cu
un șomoig de paie și-n mîna cu o lampă cu gaz...

Pentru că moș Trocan a fost găsit, de plutonierul Pa-
triche de la postul de miliție, ars între zidurile arse. Și că,
făcînd cercetări, ar fi aflat de la oameni...

Că putea afla plutonierul Patriche de la oameni? Putea
el pune preț pe „declarația verbală iscălită cu mîna proprie“
a Mariei lui Vizante, aceea fără o ureche, precum că moș
Trocan, credincios pînă-n măduva oaselor, „blăstămase o dată
sfîntu' lăcaș că nu-i mai trece pragu' deoarice și prin urmare
aflase că umblă necuratu' printre icoane“?

Mica vilă a profesoarei Dorina Darini, ridicată în mar-
ginea satului către hotar, nu mai e așa de strălucitoare ca
odinioară, ascunsă în umbra teilor, printre crizantemele și
daliile grădinii. Tencuiala zidurilor a început să se coșco-
vească, vopseaua lemnăriei să se cojească, glastrele verandei
s-au spart, iar lămpișoarele lor au prins rugină. De atunci, din
zilele durerii tinerei femei, obloanele stau tot închise și nu se
mai deschid să lase ferestrelor lumina spre cîmpia de graniță.
De ce să se mai deschidă? Poteca dintre vii e pustie și nici
un grănicer, oricare ar fi el, venind dinspre hotar, nu va aduce
niciodată cu Alexandru...

Poate că Toderășcu, Covaci, Guță Ursu și toți ceilalți... Nu, nu, ei sînt de mult la casele lor, la rosturile lor. Au lăsat altora armele să păzească hotarul și se spune că Toderășcu, montorul, lucrează acum pe la Porțile de Fier, Covaci e tot la baza auriferă de la Băița, Guță Ursu e pe undeva pe la irigații, s-a înscris la seral, vrea să devină agronom... De unde știm toate astea? Îi scriu băieții, mereu, locotenentului Mirescu, că ofițerul ăsta tinăr le-a fost ca și-un frate, au împărțit cu el și bucuriile dar și necazurile frontierei. Poate că are vești și de pe la Tandin, care într-o noapte stînd la pîndă, la cîteva sute de metri de pichet...

Eh, Tandin ăsta multă bătaie de cap i-a mai dat locotenentului, cu toate buclucurile și șmecheriile lui „științifice“ învățate de pe la cire! Dar parcă numai lui? Ce să-i faci, nu toți oamenii sînt la fel, nu toți sînt croiți după același caracter, mîna că-i mîna, are cinci degete și tot se deosebesc unele de altele! Încolo era el băiat bun, muncitor, săritor la orice treabă, îl iubeau cei de la pichet. Cum o să-l uite toți cei care au stat alături de el de veghe la hotar? Dar mai ales cum o să-l uite Nică Onișor, puștanul pistruiat care într-o zi l-a întîlnit pe Tandin și...

Nică e acum flăcău în toată puterea cuvîntului și privește cu noi peste cîmp și peste timp urmele dramei de altădată...

Iată și lacul, cu salcia singuratică, iar lângă tulpina salciei, de necrezut, a rămas de atîția ani înălțată o grămăjoară de pietre ce-și are povestea ei legată de dragostea dintre Dorina și Alexandru. Dincolo de lac, se vede micul restaurant „Grăița“, ascuns sub coroanele stejarilor, și mai încolo, către marginea cealaltă a lacului, nu departe de clădirile Stațiunii zărim „baraca pescarilor“.

De aici, din această baracă, a început într-o noapte ploioasă și rece de toamnă „moartea lebedei“ și de aici vom începe și noi s-o cunoaștem...

— Nici o mișcare, că trag !

Mîinile sus ! Înțelege ? Ține mîinile sus ! Mai sus... Așa...

Somația era puternică, autoritară, glasul aspru, metalic al bărbatului venit de undeva din întunericul barăcii nu lăsa nici o îndoială că orice gest, cît de mic ce ar fi fost săvîrșit împotriva poruncii lui, ar fi făcut ca în acea clipă degetul să apese pe trăgaciul automatului.

— Ține mîinile sus, am spus ! Dă-te trei pași înapoi...

Femeia se supuse, o supunere oarbă, mută, și reflex înălță mîinile, încet, cu teamă. Se dădu apoi un pas înapoi... Încă unul... Și încă unul... Ca o umbră. Spatele îi atinse peretele de scîndură al barăcii. Tresări, cu sufletul la gură, sporindu-și spaima, avu senzația că cineva nevăzut o prinde de după umeri, că o capcană i se deschide neagră înapoia ei și are să cadă în hăuri adînci. Se opri tremurînd, înfricoșată, stăpînită de teamă și neliniște. Cu mîinile ridicate deasupra capului... Dar cînd fasciculul de lumină al lanternei țîșni în întuneric, dezvăluindu-i brusc chipul, instinctiv ea plecă fruntea și își acoperi fața cu palmele, ferindu-și într-o parte ochii ca înaintea unei primejdii.

— Mîinile sus, am spus ! veni din nou porunca și arma zăngăni scurt în mîinile bărbatului. Cît mai sus !

Din nou palmele se înălțară deasupra capului, dar fruntea rămase tot plecată, ca într-o consternare adîncă și dureroasă. Părul negru, lung și ud de ploaie, îi cădea în șuvițe, despletit, peste ochii de-un albastru viu, intens, acoperindu-i în parte fața tînară, prelungă, cu trăsături fine, parcă abia schițate. Își mușca mereu, nervos buzele învinețite, dezvăluindu-și dinții

mici și albi, prea albi lângă întunecimea densă a părului. Rochia umedă, din care șiroia încă apa, se mula sculptural pe trupul subțire, plătind ca o nuia, scoțind în evidență linia coapselor, a șoldurilor, a sînilor, umerii mici și ascuțiți ca de copil. Răsufila întretăiat, greoi, abia își putea stăpîni bătaile inimii, alergase mult prin ploaie, frămîntînd arătura cîmpului, picioarele îi erau noroite pînă la genunchi, era desculță, pierduse pantofii sau poate îi aruncase, să poată fugi mai ușor. Tremura, tot trupul îi tremura ca prins de friguri, se auzea cum îi clănțăne dinții în gură, dar căuta să se stăpînească, poate ca să-și ascundă în felul acesta teama sau cine știe de ce.

— Ai vrut să treci granița, nu-i așa ? veni întrebarea celui ce plimba mereu fasciculul de lumină pe trupul femeii, în timp ce ținea automatul îndreptat împotriva-i. De ce ai vrut să treci granița ?

Dar răspunsul așteptat nu veni. Nici n-avea să vină curînd. Tăcută, ținea fruntea tot plecată, era evident că se simțea vinovată ; părea un hoț prins asupra faptului, n-avea ce mai face, ce mai spune, de aceea își mușca tare, dureros, pînă la sînge buza de jos. După cîteva clipe izbucni deodată în plîns, descărcîndu-și o dată cu lacrimile toată durerea ce-o încerca în momentul acela.

— Acuma de ce plîngi ? întrebă caporalul. Dumneata ești vinovată și tot dumneata te smiorcăi ? Ține mîinile sus și nu face nici o mișcare, că orice imprudență de acest fel costă, să știi !

Afară, ploaia rece de toamnă continua să bată darabana pe acoperișul de draniță al barăcii ; stăruia în jur miros de lemn vechi, putred, bezna apăsă parcă sufocant din toate părțile, ca o carapace de metal. Grănicerul, atent, ținea automatul îndreptat către femeie. După o clipă își puse lanterna sub braț și întoarse nițel capul, să scoată din tocul de pînză pistolul de semnalizare. În secunda aceea însă, auzi o hufnitură, urmată de-un icnet scurt ca un suspin tăiat la jumătate. Femeia se prăbușise lângă peretele de scîndură, pe niște paie umede între care se vedeau aruncate ghemotoace de hîrtii, cutii goale de conserve, cioburile unei străchini smălțuite. Militarul puse repede lanterna pe fundul unei bărci răsturnate, în așa fel ca lumina să bată tavanul încăperii și sări în ajutorul femeii, prinzînd-o de subsuori și încercînd s-o ridice. Simți sub palmele-i puternice trupul firav și subțire ca de pasăre. Vlăguit

și cuprins de spasme. Moale ca o cîrpă... Îndată se lăsă într-un genunchi, îi sprijini capul pe piciorul său și din bidonul de la șold îi dădu să bea puțină apă. Cu palma îi îndepărtă apoi discret părul de pe frunte. Îi friționă ușor templele. Palma rece îi lunecă de-a lungul gîtului, pe umeri, și ea se înfioră nițel, dar rămase tot tăcută, cu pleoapele lăsate, grele. Aplecat asupra-i, îi simțea răsufllarea caldă, aproape, tot mai aproape aburindu-i fruntea. Involuntar, îi mîngîie obrazul neted, umezit de picăturile ploii, cu pielea ușor catifelată și moale ca de piersică dată în pîrg. Ca ars, își retrase însă repede mina, înțelegînd că făcuse fără vrerea lui un gest nepermis. Totuși, omenesc...

— Te-ai speriat ? întrebă el mai blînd. Nu trebuie să te sperii. Spune, cine ești ? Ce cauți aici lîngă graniță ? Înțelege că sînt ostaș, îmi fac datoria... Iar dacă am vorbit prea aspru, iartă-mi brutalitatea glasului. Ai leșinat, pentru că ai alergat prea mult, ești obosită...

Ea continuă să tacă, suspinînd, cu ochii plini de lacrimi, lacrimile îi șiroiau pe obrajii palizi, își strîngea convulsiv buzele vineții, le mușca cu aceeași nervozitate de la început, le strivea între dinți, gata parcă să le sfîșie. Pieptul îi tresălta ușor și caporalului nu-i scăpă zvicnetul abia simțit al sînilor sub pînza udă a rochiei. Se întoarse, trase lanterna mai aproape, potrivi lumina pe unul din pereții barăcii, era parcă mai multă limpezime acuma, chipul femeii se deslușea în linii mai sigure, mai precise. Cu părul negru, despletit, adumbrînd ochii albaștri, umezi, acuma închiși ca-ntr-o adormire, cu fruntea netedă și sprîncețele frumos conturate, părea o făptură de legendă răsărită din apele nopții, rătăcită în puterea întunericului, ca să-l tulbure, să-l neliniștească, să-l tragă în plasa ispitei. „E a dracului de frumoasă ! își zise și oftă din adîncul pieptului să-și înăbușe pornirile nebunești ale tinereții. Eh, datorie, datorie... Dar cine o fi oare ? Vroia să fugă peste graniță sau numai s-a rătăcit ? O fi de aici, de pe aproape ? De departe ? Unde vroia să se ducă ?“

O prinse de bărbie, căută s-o privească în ochi, dar ea își trase capul într-o parte, cu un gest de respingere și revoltă.

— Mai e cineva cu dumneata ? stăruî caporalul și privi către ușa barăcii, așteptînd parcă din clipă în clipă să mai vină careva. Spune, cum de-ai ajuns aici, la miezul nopții ? Lîngă satul ăsta ? Pari o femeie de la oraș...

Ea tremura parcă mai tare ca la început, stătea chircită, ghemuită, plîngea ținînd pumnii strînși, atît de strînși, încît i se vedeau zbatîndu-se vinele albastre de la încheietura mîinilor.

— Nu vrei să vorbești? Bine, dacă nu vrei să vorbești... Apă mai vrei? Nu mai vrei nici apă... E foarte bine și asta...

Își trase hidonul înapoi la sold, puse automatul sub talpa piciorului să-l aște repede la nevoie, despături mantaua ce-o avea prinsă în bandulieră și-o înveli pe femeie cu grijă, potrivindu-i capul să stea rezemat de peretele barăcii.

— Acuma cred că ai să te încălzești, zise el luînd în mînă automatul. Vezi cum mă îngrijese de dumneata? Și dumneata nu-mi acorzi nici o atenție... Nu mă învrednicești nici măcar c-o vorbă... Oricum, nu vreau să răcești... Și așa ești plăpîndă ca o tresuc. Stai nițel, te întremezi și pe urmă mergem către pichet. Acolo vom lămuri toate lucrurile... Iar dacă nu vrei să mergi, să știi că te duc pe sus, cît ești de subțirică într-o singură mînă te duc...

Vorbea cu ploaia, cu noaptea, cu vîntul... Ea parcă nici nu-l auzea sau se făcea că nu-l aude, stătea tot tăcută, acuma înfosită în mantaua soldătească mirosind a naftalină, cu gulerul ridicat pînă sub ochi, plîngea, suspina din adîncul pieptului gata să se înăbușe. Se lăsase un frig de te pătrundea pînă la oase, venea de afară din ploaia toamnei o boare de gheață, și el, grijuliu, îi înveli mai bine picioarele noroite și reci. De undeva, dinspre clădirile Stațiunii agricole experimentale, nu prea îndepărtate, de fapt fostul castel al „contelui” Tegaș, se auzea un cîntec de acordeon, sau poate că era numai o părere, se zăreau într-acolo cîteva ferestre luminate, prin ușa deschisă a barăcii se deslușea zvon pierdut de glasuri și apa cădea fără oprire din tăriile întunecate ale cerului, răpăind scurt pe acoperișul de draniță.

Într-un târziu femeia se mișcă, îi făcea bine căldura mantalei, deschise ochii și-l privi lung pe grănicer, dar fără să-i piară teama aceea de pe chipul încă învinețit de frig. Își supse buzele și spuse mai mult șoptit :

— Fii bun, mai dă-mi, te rog, puțină apă...

Caporalul deșurubă repede capacul hidonului și-i dădu să bea. Cîteva picături numai, că ea îi și îndepărtă cu un gest moale mîna.

— Multumesc...

— Parcă ai mai prins puțină viață, zise el și-și potrivi din nou bidonul la șold. Acuma poți vorbi ?

Ea zîmbi șters și continuă să-l privească cu aceeași ochi stăruitori în care parcă prinsese a licări o lumină vie.

— Spune, poți vorbi ?

— Da. Ce vrei să știi ?

— Ce te-am întrebat : de ce ai vrut să treci granița ? Te mai însoțește careva ? Cu cine ești ?

— Lasă prostiile astea, vorbi ea moale și scoțînd mîna de sub învelișul mantalei își îndepărtă leneș de pe ochi o șuviță de păr udă. După cîte vîd, am de-a face cu un om serios. De unde pînă unde m-ai văzut că vreau să trec granița ?

— Știi unde te afli ?

— Știu.

— Ești într-un sector de frontieră. Aici, la doi pași e frontieră...

— Ți-am spus că știu. Și ce-i cu asta ?

— Ești un infractor la regimul de frontieră.

— Ce vorbești, domnule ! oftă ea din adîncul pieptului. Uite nu știam că am să ajung vreodată și infractor !

— Și totuși ai ajuns.

— Să lăsăm gluma, vorbi ea tot moale, nu e nici cazul și nici împrejurarea. Vai, ce ameteală m-a cuprins... Nu sînt nici un infractor, adăugă, trecîndu-și ușor mîna peste frunte. Sînt o profesoară din sat...

— Zău ? se miră caporalul, zîmbind ironic. Va să zică, profesoară...

— Da, chiar profesoară ; ce, e lucru de mirare ?

Dădu mantaua la o parte, vru să se ridice, dar parcă se învîrtea totul cu ea în jur...

— Hai, domnule, spune, ce e lucru de mirare ? reluă ea cu glas moale.

— Pentru simplul motiv, vorbi caporalul, că o profesoară, dacă e într-adevăr profesoară, la ora asta stă acasă ca tot omul, se odihnește, doarme, sau dacă n-are somn, citește o carte, mă rog, sau corectează lucrările elevilor, în nici un caz nu o prind granicerii alergînd desculță prin ploaie la miezul nopții, ascunsă în această baracă a pescarilor ca să scape de urmărire...

— În baracă m-am ascuns de ploaie și nu de urmărirea grănicerilor, replică femeia, trecându-și iar mina peste frunte, cu acel gest moale care arăta că e tare istovită și lipsită de vlagă. Uite, te rog să mă crezi că nici n-am auzit că dumneata vii înapoia mea. Și nici nu te-am zărit...

— Așa trebuie să ne facem meseria, spuse cu puțină emfază caporalul. Să nu fim văzuți și auziți...

— Iar dacă totuși la mijloc e vorba de-o urmărire, reluă ea, nu de-a grănicerilor e vorba...

— Dar de a cui ?

— Te interesează atît de mult ?

— Desigur. Ți-am spus, ești în zona de graniță și...

— Mă privește personal și nu sînt obligată să-ți dau dumitale socoteală !

— Ce vorbești, stimată doamnă ! îi sări țandăra grănicerului. Acuma după ce ai prins glas, ridici și tonul la mine. În-câlzești pisica la sîn și pe urmă sare să te zgîrie...

— Te rog, fără comparații stupide !

— Uii că ai comis o infracțiune și că te-am prins în zona...

— Mai lasă-mă, domnule, o dată în pace cu infracțiunea dumitale ! aproape că strigă ea și, cuprinsă de-o stare de isterie, începu din nou să plîngă. Una, două îi dai zor cu infracțiunea. Desul am eu neazurile mele, nenorocirea mea, mai vii și dumneata să mă pisezi cu placa asta a infracțiunii ! Ce-am făcut ? întrebă ea printre lacrimi, aproape hohotînd. Pe cine-am omorît ? M-ai prins pe linia bornelor ? Am dat foc pichetului dumitale ? Dumneata, n-auzi cine sînt ? Nu ți-am spus ?

— Vreau să-ți văd actele !

— Ce acte ? N-am nici un act la mine... Sînt acasă. Ba nu, mi-a rămas poșeta acolo, la Stațiunea experimentală, de la castel vin, de la Stațiunea experimentală... Te rog, înțelege, imploră ea printre sughituri, fii drăguț și lasă-mă să mă duc acasă, în sat. Uite cum arăt... Mi-e rușine de mine...

Dădu din nou mantaua la o parte, se ridică în picioare, stătu așa cîteva clipe rezemată de peretele de scîndură al barăcii, ca să-și alunge amețeaua ce-o cuprinsese, apoi își potrivi rochia, își aranjă părul, își șterse fața cu palmele. Vru să treacă spre ușă, dar caporalul îi așinu calea.

— Nu, nu vă pot da drumul ! zise el cu glas categoric. Nu aveți acte, v-am prins noaptea în zona de graniță, scuzați-mă

dacă vă jignesc, mă rog, puteţi spune ce vreţi, dar aţi să-vîrşiţi o înfracţiune. Şi ca atare...

— Ca atare, ce ? întrebă ea oprindu-se locului.

— Vă poltesc să mergeţi la pichet.

— Ce să fac ??? se miră ea, holbînd ochii de parcă ar fi auzit cine ştie ce năzdrăvănie şi-l privi pe caporal sfidător, peste umăr.

— Să mergeţi la pichet.

— Acuma, pe ploaia asta, la miezul nopţii ? În halul în care mă aflu ? Ce să fac acolo ?

— Sînteţi reţinută...

— Adică vrei să spui arestată...

— Reţinută.

— Domnule, dumitale îţi arde de glumă ? vorbe ea, şi, hotărîtă, trecînd peste mantaua azvîrlită pe paie, îl împinse brutal cu mîna pe grănicer să-şi facă loc, dar acesta îi bară din nou drumul.

— Doamnă, vă rog, nu încercaţi, că recurg la forţă...

— Păi, eu îţi spun că sînt profesoară în sat şi dumneata îmi vorbeşti de arest, domnule ? tipă ea cu glasul răguşit, înecat de plîns, umflîndu-şi vinele gîtului. Ce, nu ţi-e bine ?

Caporalul însă nu descumpăni.

— Uite, ce este, stimată doamnă, vorbe el aspru, grav şi ochii-i fulgerară tăios. Sînt în exerciţiul funcţiunii şi, ca atare, vă rog să vă măsuraţi cuvintele !

— Dar cu ce te-am deranjat ?

— Cred că m-am purtat destul de frumos cu dumneavoastră, urmă caporalul, fără să ia în seamă întrebarea femeii. Chiar mai frumos decît îmi îngăduie serviciul meu. Nu vă cunoşc şi ar trebui nici să nu discut cu dumneavoastră. Datoria mi-ar impune să vă leg şi cu pistolul în spate să vă duc chiar pe sus la pichet...

— Ce vorbeşti, domnule !

— ...Dar eu mă port civilizat, vă vorbesc cu mult respect tocmai pentru că spuneţi că sînteţi ceea ce sînteţi.

— Sînt profesoară, ţi-am spus.

— Să fiţi sănătoasă. Pe toţi care-i prindem în zona de graniţă, să ştiţi, spun că sînt cutare şi cutare, că s-au rătăcit şi mai ştiu eu cum... Poveşti ! Cunoaştem noi sistemul. Pînă la urmă se dovedeşte a ieşi cu totul altceva...

— Mă rog, nu e cazul meu.

— N-o fi, muie nițel glasul caporalul. Dar vă rog să mă înțelegeți, îmi fac datoria așa cum v-o faceți și dumneavoastră acolo la școală, cum trebuie să ne-o facem fiecare. Eu nu contest că ați fi profesoară și încă din satul ăsta, nu știu, nu v-am mai văzut pînă acum, dar nici nu pot să iau de bune spusele dumneavoastră. Nu aveți nici buletinul la dumneavoastră. Și atunci, dați-mi voie să mă îndoiesc de calitatea dumneavoastră din moment ce vă găsiți aici, în locul acesta și la ora aceasta...

— Vin de la Stațiunea experimentală, ți-am spus...

— Fugind peste cîmp, în direcția graniței, la miezul nopții desculță, prin ploaie ? Să fim serioși !

— Am fost pînă acolo, la inginerul Dumitriță, îl cunoști pe inginerul Dumitriță ? Stă la Stațiune, la castel...

— Îl știu, am auzit de el...

— Ei, la dumnealui am fost, dau lecții de pian fetiței lui, dar s-a întîmplat ceva și a trebuit să fug, acum e limpede ?

— Pentru mine nu e limpede nimic, se arată néinduplecat caporalul. Nu aveți acte, sînteți în infrațiune, aici, în zona...

— Domnule, nu auzi că mi-a rămas poșeta acolo ?

— ...în zona de frontieră. Așa că vă poftesc, ca să nu fac uz de armă să mergeți la pichet...

— Uf, parcă ești un catîr ! aruncă ea și luînd de jos un șomolog de paie începu să-și șteargă picioarele de noroi. Păcat, că după cum vîd ești un om cu carte. Pe deasupra și frumușel...

Caporalul se făcu că nu aude, luă tăcut mantaua, o scutură, o făcu sul și o puse în bandulieră, sub foaia de cort ce-o porta în chip de pelerină să-l apere de ploaie. Luă și lanterna de pe capătul bărcii și, cu automatul în mînă, arătă că e gata de drum.

— Lite ce este, zise femeia văzînd hotărîrea grănicului și începu din nou să plîngă. Destul mi-e viața o nenorocire, nu vreau s-o mai pătez și cu rușinea ce-am pățit-o în noaptea asta. Dacă nu vrei să mă lași să plec, cheamă-l te rog pe Mirescu aici, pe comandantul dumitale. El ți-e comandant, nu ?

— ...

— Mă rog, nu vrei să vorbești, nu vrei și gata, urmă ea. Cheamă-l, deci, te rog, aici, îl cunosc, soția lui mi-e colegă în învățămînt, e directoarea școlii unde funcționez eu. Spune-i

că mă numesc profesoara Darini și că vreau să-i vorbesc... Te rog din suflet, fă treaba asta... Ești un om manierat, înțelege că mă găsesc într-o situație delicată, dumnealui mă cunoaște... N-aș fi vrut să știe ce mi s-a întâmplat, dar dacă asta-i situația și nu e altă ieșire, mă supun și gata...

Caporalul stătu nițel în cumpănă, gândindu-se parcă la ceva, apoi, cu un gest hotărât, duse mîna la spate și trase din tocul de pînză pistolul de semnalizare.

— Doamne, ce vrei să faci? se sperie femeia și în aceeași clipă se ghemui înapoia bărcii răsturnate. Nu, nu, te rog... înălță ea mîinile a apărare.

— Lasă, nu vă speriați, nu se întâmplă nimic, o liniști grănicerul și se duse în pragul barăcii. Nu-i pistol de care credeți dumneavoastră...

Înălță apoi mîna și slobozi spre înalt trei stele roșii ca niște puncte de foc ce fișîră neașteptat în imensitatea beznei. Apoi se întoarse, băgă pistolul la loc în tocul de pînză și rămase tăcut privind femeia ce stătea mai departe ghemuită înapoia bărcii hohotind de plîns, cu fața îngropată în palme.

— Spune, ce vrei să faci cu mine? întrebă ea printre suspine. Te implor, vorbește! De ce ai tras racheta aceea, sau ce-a fost...

— Nu mi-ai spus să-l anunț pe comandant?

— Ba da...

— Asta am și făcut...

— Mulțumesc, zise ea mai mult șoptit. Doamne, în te bucluc am intrat! În ce bucluc...

După cîteva minute se auzi apropiindu-se duduitul unui motor și o mașină, cu lumina farurilor mascată, opri înapoia barăcii. Glasuri șoptite tăiară susurul ploii.

— Dumneavoastră sînteți, tovarășe caporal Ștefănescu?

— Eu.

— Ce s-a întâmplat?

— O femeie, spuse caporalul moale și arătînd cu capul spre ușa barăcii. Tovarășul locotenent e acolo?

— E încă acolo, vroia să plece, dar văzînd semnalul...

— Bine, luați-o și hai la pichet!

Frînt de osteneală, Alexandru se dezbrăcase și se întinsese pe pat, în camera lui anume rezervată ajutorului de comandant de pichet. Stătea pe întuneric în liniștea odăii, cu o

mină sub cap, în cealaltă cu țigara aprinsă, fuma — avea o ascunsă stare de nervozitate — și privind tavanul ca-ntr-un panopticum se gîdea la tot ce se întîmplase cu un ceas mai înainte în noaptea aceea : plecase în controlul posturilor de pîndă, sub biciuirea aspră a ploii, pe-o beznă s-o tai cu cuțitul, afundîndu-și bocancii prin arătura moale ca un aluat, zărise apoi, într-o fulgerare de-o secundă, o umbră alergînd peste cîmp -- aci cădea, aci se ridica, mergînd clătînat —, intrase după ea cu nițică temere în „baraca pescarilor“ și iată, întîlnirea femeii îl răscolise într-atît de mult încît îi alungase somnul. O avusese pentru cîteva clipe în brațe, îi simțea încă și acum răsufllarea caldă în obraz, mireasma părului ud o avea încă în nări ca o prezență de netăgăduit a aceleia, îi mîngîiasse străbătut de-un fior ascuns fruntea, gîtul, umerii, cu totul involuntar, învelind-o cu mantaua, palma îi atinsese picioarele... Pînă și acum, aici în camera lui îl urmărea stăruitor privirea ochilor ei înlăcrimați, glasul ei, cînd cerînd îndurare, înțelegere, cînd asprindu-se în acel plîns atît de firesc și de omenesc. Din capul locului își dăduse seama că nu avea de-a face cu o infractoare, intuise lucrul acesta, avea experiența graniței, dar nu putuse proceda altfel, se comportase după cum îi dictase datoria lui de ostaș pus să păzească frontiera. Desigur, la începutul începutului, acolo, în întunecimea barăcii, văzîndu-i frumusețea trupului plătînd — părea o mică sălbăticiune, căzută în capcană, speriată și ghemuită în acel colț —, înțelegîndu-i temerea și plînsul, își spunea singur sieși și dorea din toată inima ca ea să nu fie ceea ce, de obicei, în zona de graniță se prinde sub amenințarea automatelor. Prea-l zdrobise farmecul ei ! Erau luni, multe luni încheiate de cînd nu mai fusese atît de aproape de o femeie și iată, se întîmplase acum un ceas s-o aibă în brațe pe aceasta, desigur în împrejurări cu totul neprevăzute ; greu, foarte greu își frînsese pornirea bărbătească, ar fi vrut să-i atingă măcar ca o undă buzele acelea învîinețite de frig și de spaimă, să uite unde se află și care-i datoria lui, să stea cu ea, acceptîndu-i dragostea, întreaga noapte în baraca singuratică, în tăcerea și pustiul ei să asculte ploaia și vîntul umed al toamnei, să se știe, ah, fie măcar pentru un ceas, cu ea, departe de lume și de tot ce-l înconjoară !

Dar realitatea alunga orice vis, orice dorință...

Viață, viață ostășească, numai cine te știe, cine te-a trăit, te înțelege !...

Lot timpul în mașină, către pichet, tăcuse, o privise atât cît o putea privi într-ascuns, ea stătea cu capul plecat pe genunchi și-și urma plînsul, parcă era dusă de pe lume, nu vroia să mai știe de nimeni și de nimic, n-avea ce face, se lăsase în voia soartei, crezînd în omenia oamenilor, sperînd că va găsi înțelegerea lor — „bine ar fi dacă ar fi Mirescu acolo” —, trecuse prin multe în viață, se mai adăuga lanțului greu al suferințelor încă o verigă, o va primi, va zăngăni și ea în șirul celorlalte, așa poate i-a fost hărăzit ei în viață...

Ajunși la pichet, Alexandru o poftise în cancelaria comandantului. Văzînd-o, Mirescu rămăsese stupefiat, îi ieșise repede în întîmpinare, prinzîndu-i cu un gest prietenesc amîndouă mîinile într-ale sale, total încurcat și în același timp jenat de împrejurare.

— Domnișoara Darini, dumneata ? se mirase el și din ochi căutasă repede un scaun să-i dea să se așeze.

Dar Alexandru îi înțelesese intenția cu o secundă mai devreme („uite dom'le, într-adevăr, e o cunoștință a comandantului, halal prindere am mai făcut și eu !”), se dusesse și venise din camera alăturată cu un scaun, i-l oferise cu exagerată amabilitate, scuturînd de pe tapiseria lui nișe fire imagine de praf („trebuie să fac orice, să-i anulez impresia proastă ce poate și-a făcut-o despre mine, e o femeie frumoasă, aici în lumina asta o văd foarte bine, îmi place...”), ea se așezase tot tăcută și-l privise o clipă pe caporal, parcă mulțumindu-i din ochi. Sau numai i se păruse lui ? „E destul de inteligentă, trebuie să înțeleagă că sînt militar, mă aflu în misiune, mi-am făcut doar datoria și nimic mai mult !”

Nițel fistîcit, Alexandru rămăsese în picioare alături de biroul lui Mirescu, cu pelerina de ploaie pe umeri și cu automatul în mînă. Stătea acolo, trebuia să stea, nu putea pleca pînă ce nu-i permitea acest lucru comandantul („aș sta în picioare, lingă ea, și-un veac, numai să-i simt parfumul părului !”), stătea și trăgea cu coada ochiului spre prizoniera lui, da, avea o figură interesantă, cam slăbuță ea, firavă, parcă ar fi fost o școlăriță...

— Ștefănescule, întrebă Mirescu, și caporalul tresări ca ars, dumneata ai adus-o pe domnișoara Darini ?

— Eu, tovarășe locotenent !

— Dînsa e profesoară în sat...

— Da, mi-a spus, însă... știți...

Ea aruncase spre Alexandru o nouă privire, ochii ei parcă spuneau : „Ei, mă vezi cine sînt ?“ —, îl măsurase apoi fugar de sus pînă jos, era înalt băiatul, acum îl vedea bine în lumina încăperii, avea o statură athletică, cu fața bronzată de soare și vînturile cîmpiei, nu-i scăpaseră privirii nici mîinile lui bine îngrijite ce țineau automatul și boneta, nici obrazul bine bărbierit, ca și hainele călcate și ajustate pe corpul-i robust, nici ochii aceia, un amestec de verde și căprui, neasîmpărați, ce chemau parcă ștregărește la dragoste, acum însă nițel triști și obosiți...

— Ce s-a întîmplat, domnișoară Darini ? reluase Mirescu pe același ton plin de curtoazie și amabilitate, trecînd înapoia biroului său. Vă rog să mă credeți că sînt total surprins ! Pe cuvînt de onoare ! Mai ales cînd vă văd în ce situație sînteți...

— Da, sînt într-o situație penibilă, își privise ea rochia udă și noroită, picioarele desculțe, dar...

— E cumva la mijloc vreo neînțelegere ? aruncă el o privire cînd femeii, cînd caporalului. Știți, în zelul lor deosebit, se mai întîmplă ca militarii noștri...

— Nu, nu e nici o neînțelegere, vorbise ea moale, îndreptîndu-și părul ud de pe frunte. Dumnealui, înțeleg — lua parcă apărarea caporalului — și-a făcut datoria. Cam neînduplecat și obtuz în hotărîrile sale, dar... mă rog, ce-a fost, a fost. M-a condus la dumneata și asta e bine, e mai de preferat decît să poată să mă fi ținut acolo toată noaptea...

— Nu știu exact care-i situația, vreau totuși să înțeleg...

— Prefer să mă destăinui numai dumitale, ceruse profesoara și-l privise cu un fel de scuză pe Alexandru, cu alte cuvînte considera prezența lui inoportună. E o chestiune delicată, personală, chiar strict personală și aș vrea s-o știu numai dumneata. Bineînțeles, că de la dumneata va afla Silvia, asta în mod sigur, îi vei spune cînd vei ajunge acasă. Dar nu mă flesc de dumneata, cu atît mai mult de ea. Ce să fac ? Dacă-am ajuns aicea...

— Să știți că pot fi discret, zîmbi semnificativ Mirescu. De altfel și datoria profesională mi-o cere...

— Mă rog, ar fi preferabil...

— Atunci, Ștefănescule, se adresase ofițerul caporalului, dumneata ești liber. Văd despre ce-i vorba și am s-o conduc eu

pe dinșa acasă. Vă duc tot cu mașina, domnișoară Darini. Vă rog să ne scuzați pentru acest incident total nedorit, dar...

Alexandru ieșise, trecuse pe culoarele pichetului puternic luminate, călcînd pe podele cu pasul lui apăsător, sigur se vedea că-i nemulțumit de ceva — i se răpise posibilitatea de a mai sta în preajma femeii —, s-a dus direct în camera lui și a început să se dezbrace.

— Tovarășe caporal, stau de-un ceas cu friptura aia pe cuptor, băgase Iliuță, bucătarul, capul pe ușă. Veniți acolo sau o aduc încoace ?

— Nu mănînc, Iliuță, nu mi-e foame...

— Cum doriți.

N-avea somn, simțea nevoia să facă ceva, să-și treacă vremea cu ceva, s-a apucat și și-a curățat hainele de noroi, bocancii, apoi a făcut automatul să sclicească de parcă atunci ar fi ieșit din fabrică, curăța la el, dar cu urechea era tot pe coridor, să audă cînd pleacă profesoara, poate avea s-o mai zărească înîmplător. A stins lumina și, cînd să-și aprindă o țigară, a auzit motorul mașinii duduind în curte, a sărit îndată la fereastră și prin întuneric l-a zărit pe Mitrică, șoferul, stînd în ploaie, reglînd ștergătoarele la parbriz, apoi a apărut și locotenentul ținînd-o de braț pe profesoară și luminîndu-i cărarea cu lanterna — îi pusese pe umeri mantaua lui —, s-au urcat și într-o clipă mașina a ieșit pe poartă, pierînd în noapte pe drumul ce tăia în două cîmpul către sat.

Alexandru a mai stat o clipă la geam privind noaptea, apoi și-a aprins o țigară și s-a trînit pe pat. Încercase să doarmă, nu putea însă închide ochii, somnul îl ocolea, îl chinuia, nu-și putea da seama ce se petrece cu el. A stins țigara în scrumieră, apoi a aprins alta, a sfîrșit-o și pe aceea și a căutat din nou pachetul pe noptieră... Afară ploaia de toamnă continua să cadă în cascade repezi, răpăia pe acoperișul de tablă al pichetului, zumzuiau continuu burlanele, pe lîngă zid se auzeau pași santinelei cum jucau pe loc sau veneau și se depărtau, militarul clădea ocol clădirii, stătea cînd și cînd locului scrutînd bezna spre sat sau către hotar. Nu după multă vreme venise și mașina, era trasă sub șopronul ce ținea loc de garaj, se auzea cum Mitrică — și el parcă fără somn — ambala mereu motorul, dar după un timp îl opri și liniștea se așternu din nou în pustietatea cîmpului, strivit de ploaie sub bezna nopții. Un cîine începu să latre departe de sat, mai schelălăi un altul tot într-a-

colo, iar din cușca lui, Prinț le răspunse prin câteva mirînturi scurte, înfundate, zornăindu-și lanțul, după care se culcă și el.

După o vreme, pașii cuiva răsunară pe prundișul aleii ce venea dinspre șopron. Acela călca alene, mai mult își tîrșia picioarele după el. Se opri.

— Care ești, mă, suflete de santinelă ?

— Eu, Tandin, se auzi un glas șoptit.

— Dă-mi, artistule, și mie o țigară.

— N-am, zău n-am...

— Cum n-ai, mă ?

— Zău, să moară mama dacă te mint, tu nu știi că eu nu fumez ? Vezi la tovarășu' caporal ilev, mi se pare că nu doarme, uite iese fumu' pe geam ca la tren...

Din tot pichetul, singurul Tandin, și el din București ca și Alexandru, ba încă din același cartier, îi spunea acestuia „caporal ilev“, pentru faptul că, știindu-l înaintea de încorporare student, el considera toți studenții ce-și fac armata „ilevi teteriști“.

Pașii se opriră sub geamul lui Alexandru. Caporalul care nu dormea și auzise discuția se ridică din pat și veni la fereastră. Chiar simțea nevoia să schimbe două vorbe cu cineva.

— Ce-i, Mitrică ?

— Îmi arde buza de-o țigară, tovarășu' caporal...

— De care fumezi ?

— De care-o fi, dați-o dracului cu marca ei, știți că șoferu' n-alege...

Alexandru se întoarse, luă de pe masă pachetul de țigări și i-l întinse peste pervaz.

— Ia de aicea, măi, îl îndemnă caporalul.

— Mulțumesc, să trăiți !

— Mai ia, nu-l slăbi Alexandru. Ia două, trei, ia mai multe să ai, mai e pînă dimineată și dacă rămîi pe jantă...

— Asta așa e. Cît o fi ceasul ?

— Gam unu și jumătate. Ai dus-o pe profesoară acasă ?

— Am dus-o. Și pe tovarășu' locotenent...

— Unde stă, Mitrică ?

— Cine, profesoara ?

— Ea.

— În marginea satului, drumul spre vîi, e o vilă frumoasă, cu gard de cărămidă roșie, nu se poate să n-o știți, zise șoferul

frământînd țigara între degete, în timp ce pe celelalte trei le băgase în căptușeala bonetei. O casă cu grădină în față...

— Și cu un tei mare în spate ? căutase a se lămuri caporalul.

— Aia. Să trăiți, dați-mi și-un foc...

Alexandru îi întinse chibriturile. Mitrică scăpără și aprinse. Pentru o clipă flacăra îi luminează chipul măsliniu, mustăcioara lui trasă parcă din peniță, nasul nițel obraznic. Avea un ochi olecuță sașiu, băieții din pichet îi spuneau că din pricina asta, la conducere el vede și drumul înainte, dar și cine-l depășește pe stînga și el rîdea o dată cu ei, nu se supăra, că și el îi lua peste picior, îi zeflemisea în fel și chip, era băiat bun, de treabă, descurcăreț în orice problemă și „umblat prin lume“ cum îi plăcea lui să spună, cu toate că nu cunoștea decît drumurile din jurul Craiovei unde se născuse.

— Mișto femeie, tovarășe caporal, reluă Mitrică vorba trăgînd cu poftă din țigară și scuipînd într-o parte firisoarele de tutun ce i se lipiseră pe buze. Știți că eu cum am văzut-o am și cunoscut-o ?

— Cînd, măi ? se arătă interesat Alexandru.

— Atunci la baracă, cum a venit lîngă mașină și ați ordonat să se urce sus, eu, gata, mi-am și adus aminte de unde o știu...

— De unde o știi ?

— Am văzut-o de multe ori la școală, împreună cu nevasta lu' tovarășu' locotenent. Apoi și la dumnealui acasă. Da' n-am vrut să vă spun, am crezut c-o cunoașteți...

— Nu, n-am cunoscut-o, mărturisi sincer Alexandru, acum am văzut-o pentru prima dată...

— Ce dracului căuta în baraca aia ?

— Nu știu.

— Spunea pe drum, în mașină lu' tovarășu' locotenent de dumneavoastră, zice „drăguț băiat caporalul dumitale de la pichet, atent, manierat“, cică i-ați dat mantaua să nu răcească, v-ați purtat cumsecade cu ea, cu alte cuvinte după cum m-am prins eu, clipi șiret din ochi Mitrică, ați știut, vorba aceea, să păstrați „distanța legală“ acolo cînd erați numai cu ea în baracă, ce mai, altul, un civil oarecare după închipuirea ei i-ar fi cerut în doi timpi și trei mișcări să-i arate tivul fustei, nu știe că noi grănicerii sîntem băieți delicăți. Îmi mai dați chibri-

tele alea ? ceru el respectuos. Nu-ș' ce dracu are tutunul ăsta, parcă s-a umezit...

Alexandru îi întinse din nou chibriturile, Mitrică scăpără, trase tot cu sete câteva fumuri, scuipă într-o parte și înapoie cutia.

— Să trăiți și mulțumesc...

— Și ce mai zicea, măi Mitrică, stăruie caporalul. Hai că văd că ești băiat deștept, ai prins ceva cu urechea...

— Păi îs de la Craiova, tovarășu' caporal, zîmbi el cu înțeleș, m-a făcut mama deștept, dintr-o ochire cumpăr omu'...

— Ei ?

— Ce mai zicea ea ? întrebă el slobozind fumul pe nări și pe gură. Păi nu mai zicea nimica. 'Tovarășu' locotenent vă tot lăuda, c-o fi una, c-o fi alta...

— Ei, las-o mai moale, nu plimba ursul ! se arată neîncrezător Alexandru. Acuma ai început să prăjești gogoși...

— Eu, tovarășu' caporal ? se apăra Mitrică și scuipă iar într-o parte. Ce interes am să vă mint ? Ce, mi-e soră, vreau s-o mărit sau oi fi cumva vreun socru mare ? Spun adevărat...

— Și zii, așa cu tovarășul locotenent, îl întărită la vorbă Alexandru. Zici c-a început să mă laude...

— Da, i-a spus că sînteți student, că sînteți din București, că sînteți ajutorul dumnealui, că aveți o „doxă” a-nții, tobă de carte nu alta ! Eh, chestii din astea, ce să vorbească și dinșul cu ea ?

Mitrică tăcu, mai trase vreo două fumuri, apoi aruncă țigara, o strivi sub talpa bocancului, privi în sus noaptea și se trase mai mult sub streșină, să nu-l ude așa rău ploaia. Burlanele cîntau continuu, parcă se lăsase și o ceață peste cîmp, o ceață neagră ce se ridica din pămîntul dospit de apă, nu se zărea în depărtare satul, se ghiceau numai casele într-acolo, ascunse în beznă ca-ntr-o năframă neagră.

— Te duci la culcare... îi spuse Alexandru și-și luă coatele de pe pervazul ferestrei, semn că și el vrea să se odihnească.

— Ce culcare ? Nu-mi arde de nici o culcare, tovarășu' caporal, vorbi Mitrică total contrariat. Am treabă cu motoru' ăla, nu-ș' ce are relanti-ul, merge ce merge și apoi e gata să-și dea duhu'. Vreau să-l reglez, că mă lasă mască tocmă cînd mi-e lumea mai dragă !

— Acuma, noaptea, vrei să faci treaba asta ?

— Păi dară cînd ? Dacă devine chestiunea și trebuie să plece peste un ceas în zonă ? Cum *parexemplu*, uite, fu problema cu dumneavoastră la baracă, de venii să iau cocoana. Atunci ce mă fac ?

— De ce nu l-ai reglat așară sau ieri după-masă ?

— I-am amestecat eu, da tot nu ține. Ei, am plecat, să trăiți, noapte bună și vă foarte mulțumesc pentru țigări !

— Noapte bună, Mitrică...

Alexandru mai auzi un timp pașii șoferului pe prundișul din curte — parcă-l mătura, sau îl aduna grămăjoare, așa își tîra alene picioarele după el ! — auzi apoi mersul ușor al motorului, Mitrică începu după aceea să vorbească adresîndu-se cuiva, pesemne veneau grănicerii din patrulare și se gîndi că dimineată, cînd are să se scoale are să-i dea o mîna de ajutor să pună mașina la punct. Cunoștea nițel mecanica auto, lucrase aproape doi ani ca ajutor de șofer pe basculanta pe care era angajat taică-său ; în timp ce urma la seral, căra balast la o întreprindere de construcții în București, luase carnet, conducea din cînd în cînd și el mașina, dar punea și mîna pe lopată cînd era nevoie și trebuia să încarce degrabă, ca să facă la timp transporturile cerute de normatori. După ce-a terminat seralul la liceul din Tei, a dat examen la Facultatea de teatru — îi băgase în cap un regizor de la Casa de cultură că are talent —, dar căzuse la examen și atunci a urmat Școala tehnică de chimie și a devenit operator la uzina de anvelope „Danubiana“ din marginea Bucureștiului. Stătea opt ore în căldura aceea a cuptoarelor, în fumul greu de cauciuc, manevra pîrghiile cu siguranța unui pilot de avion și-i plăcea cum ies anvelopele calde din forme ca niște colaci negri din cupitorul brutarului. A fost un timp îndrăgostit de-o fată din cartier, fata unui factor poștal, aceea a dat examen la Facultatea de chimie, ambițios din fire a dat și el, a reușit și a terminat cu anvelopele, dar în timpul anului doi a făcut figurație la un film, din vechea lui pasiune pentru teatru, apoi un regizor secund, văzîndu-l „băiat drăguț și cu aptitudini“ l-a distribui pentru o singură replică într-un alt film unde-o făcea pe vînzătorul la o stație de benzină. („Ai dom'le benzină de 98 ?“ îi întreba un dendi bătrîn, cu papion, dintr-un Fiat 1300. „N-am, treceți după-amiază !“ răspundea Alexandru), și uite așa, după filmul ăsta — a fost și s-a văzut la toate cinematografele din Capitală pe unde a rulat, — l-a prins iar patima teatrului, așa

că vara și-a scos actele de la Chimie, a dat din nou examen la Teatru, a luat probele practice, dar a căzut din nou la scris și peste o lună a fost încorporat.

— Vreau, spusese la Centrul militar să fiu dat undeva departe de zgomotele orașelor, undeva, într-o cazarmă pe la țară, să stau noaptea de santinelă și să aud răsuflarea pământului, atîta liniște să fie în jurul meu...

— Îți place la grăniceri ?

— Îmi place ! Grăniceria-i armă frumoasă, de prestigiu...

Îi rugase pe părinți să nu spună nici unui coleg sau colege de facultate unde face armata, îl durea eșecul lui pentru a doua oară cu teatrul, mai ales că susținuse față de toți că are o vocație deosebită pentru meseria asta, vroia să stea departe de toți în tot timpul stagiului militar, mai ales nu vroia să mai audă nici un cuvînt despre două fete cu care fusese în relații de dragoste, dar care, flusturatrice din fire, îl abandonaseră pentru „persoane mai cu viitor“... Inteligent, dezghețat, ascultător a prins repede secretele grăniceriei, a urmat un curs special și a ajuns ajutor al comandantului de pichet, venind aci numai de două luni, de undeva de la frontiera de apă a țării. S-a acomodat repede cu viața noului pichet, încă din prima zi s-a impus prin ținuta lui ordonată, prin disciplina cu care executa ordinele comandantului, disciplină ce-o cerea în aceeași măsură și tovarășilor săi în raporturile cu el, prin prietenia ce-o arăta tuturor, ea și prin respectul ce-l datora nu numai locotenentului Mirescu, ci și ultimului soldat din mica așezare grănicerească...

— Sîntem cu toții aici o familie, spusese el la o primă adunare a militarilor din pichet. Dacă nu ne stimăm și nu ne respectăm, dacă nu ne ajutăm și nu ne înțelegem unul altuia greutățile, necazurile, ea și bucuriile și succesele, colectivul acesta nu se poate numi unit...

Alexandru mai ascultă un timp glasul motorului de afară, ascultă și cîntecul ploii în burlane, se făcuse destul de tîrziu, poate că era aproape ora trei spre dimineață, se ridică într-un cot, luă ceasul de mîină de pe noptieră, dar nu putu zări în întuneric cifrele cadranelui, precis era aproape trei, așa că hotărî să se culce. Poate că profesoara la ora asta doarme, gîndi el, a trecut biata de ea prin mari spaime, în parte pricinuite de el, dar îi părea bine c-o întîlnise și spera s-o mai vadă, dorea din inimă să-și ceară scuze, el, personal, în mod deosebit, poate că

fusese prea aspru în comportarea lui, poate o supăraseră cu ceva...

Tot gîndindu-se la ea, aprinse o nouă țigară. În rotocoalele fiecărui fum i se părea că răsare chipul ei. Surîdea, parcă-i zîmbea cu ochii și ochii parcă-i spuneau :

—Te-am iertat, domnule, nu-ți mai face griji...

Nu știa atunci că peste puțină vreme visul avea să devină realitate. Altfel s-ar fi culcat liniștit și, a doua zi dimineața, în scrumieră, n-ar mai fi numărat douăzeci și trei resturi de țigări și aproape tot atîtea chibrite arse...

2

Înainte de a intra, Alexandru se opri pentru o clipă în fața porții scunde din lemn de stejar deasupra căreia, pe doi stâlpi din același lemn, sculptați în stil popular, se înălța protector un acoperiș din țiglă neagră în două ape. Pe stîlpul din dreapta, o mică plăcuță de alamă, cu un nume gravat în negru, îi atrase atenția : „Profesoara Dorina Darini“. Sub această plăcuță un mic buton alb, montat într-o carcasă de ebonită roșie, indica soneria. Vru să apese butonul soneriei, dar privi mai întîi peste gardul de piatră și cărămidă acoperit pînă sus cu iederă, dorind să se încredințeze cu o clipă mai devreme dacă e cineva acasă sau nu. Dincolo de gard, în mijlocul unei grădini în care predominau roșul și galbenul trandafirilor ca și tufele albe și bogate ale daliilor, la umbra teiului abia înflorit, se înălța o mică vilă destul de cocheta, asemănătoare unei cabane de munte, cu acoperișul, tot din țiglă neagră ca al porții, cu streșinile foarte late vopsite în alb și cu zidurile galbene lucrate în calcio-vecchio. Obloanele verzi ale celor două ferestre dinspre grădină erau date de perete, iar la geamurile deschise, perdelele de mătase azurie vălureau ușor ca unda unei ape. Evident, casa era de-o construcție aparte față de restul clădirilor din micul sat de frontieră.

Din toamnă, de cînd o cunoscuse pe profesoară, pînă acum, la sfîrșitul primăverii, Alexandru trecuse de multe ori pe această uliță, dar niciodată nu se apropiase măcar la un pas de casă, nicicum să se oprească, s-o admire sau să îndrăznească a-i trece pragul porții.

Astăzi făcea pentru prima dată acest lucru. Așa că emoționat apăsă clanța mare din fier forjat și, văzînd că poarta e deschisă, trecu pragul fără a-și mai anunța prezența prin butonul soneriei. O alee nu prea lată, pietruită, ducea printre tufele de trandafiri către treptele de marmură ale unei verande sub ale cărei bolți frumos ornamentate în ciubucării din ipsos alb se vedeau agățate în lăntișoare aurii glastre smălțuite, diferite colorate, cu flori. În dreapta și în stînga acestei alee centrale, altele se desfășurau simetric printre tufele de dalii, „regina nopții“, petunii și garoafe, alei al căror pietriș roșu, alb și galben forma un mozaic de-un colorit și farmec deosebit. Mici statuete, înfățișînd piticii lui Barbă-cot, răsăreau vesele dintre merisorii ce mărgineau ca un mic gard viu aleile.

Deodată el se opri locului. Dincolo de perdele se deslușeau limpede acordurile unei melodii cîntate la pian. Interesat, rămase cîteva clipe în așteptare, ascultînd și încercînd să descifreze. „Parcă ar fi primele frazări ale „Nocturnei“ lui Chopin, își zise. Sau ceva din Schumann... Nu, nu e din Schumann... Dar, după un minut, melodia parcă se frînse, una din perdele se clădu la o parte și în rama ferestrei apărură tînăra profesoară.

— Hai, te rog intră, de ce te-ai oprit locului? zise ea și-i făcu un semn de apropiere cu mîna. Vin numaidecît să-ți deschid în față, la verandă. Poarta era descuiată?

— Da...

Alexandru urcă treptele de marmură ale verandei, ca amintit și, peste o clipă, ușa în mijlocul căreia licărea un vizor ca un ochi magic se deschise. În fața lui, într-o rochie de mătase galbenă, cu brațele întinse și surizătoare, se afla Dorina.

— Bine ai venit, domnule, te așteptam, zise veselă. N-ai pușcă? glumi ea și-i privi mîinile. Zău, de cîte ori mi te închipui, te văd numai cu pușcă, așa cum te-am văzut prima dată în noaptea aceea în baracă...

— Nu vrei să uitați de loc...

— De ce să uit? se miră ea. Lasă c-a fost frumos. Dacă nu era noaptea aceea, poate azi nu ne cunoșteam.

— Adevărat...

El îi luă mîna și i-o sărută ușor și tandru, după care rămase locului neștiind ce să facă.

— Hai, intră, ce-ai rămas așa ? îl îndemnă ea. Pari emoționat...

— Trebuie să recunosc că sînt, mărturisii el sincer. Dar puțin... foarte puțin...

— De ce ?

— Vedeți, dumneavoastră, cum să spun, nu ne cunoaștem de mult, abia ne-am întîlnit de cîteva ori și acum e pentru prima oară cînd vin aici. De cîte ori n-am vrut să ghicesc cum arată acest cuib frumos al unei femei frumoase...

— Ei, hai și lasă complimentele, zîmbi ea. Ești foarte drăguț, dar exagerezi. Te rog, intră.

— Complimentele exprimă un gînd sincer, adevărat...

— Mă rog, nu te contrazic, nu vreau să te contrazic. Poftim, mergi înainte, am să te conduc. Dar, știi ce ? O clipă, te rog !

Alexandru se opri locului și o privi nedumerit. Ea îl prinse de mînă și i se uită drept în ochi, cu o stăruință și o intensitate care-l făcură să se piardă cu firea și să se fîstîcească de binelea.

— Uite ce vreau să-ți spun, zise ea aruncîndu-și cu un reflex spre spate părul lung, negru ce-i cădea pe ochi. Pentru că ai venit astăzi prima dată în casa mea, fiind — te asigur — primul bărbat căruia i-am acceptat acest lucru din isidorele pe care le știi, te rog ca din clipa asta să nu-mi mai spui „dumneavoastră” sau „dumneata”. Am înțeles că trebuie să fie mai mult decît o simplă prietenie, așa este ?

— Da.

— Concluzia e deci clară. De acord, Alex ? Eu așa am să-ți spun, așa m-am gîndit să-ți spun, îți place, nu ?

În loc de răspuns, el se aplecă și-i sărută din nou mîna, de mînă fină, albă, cu degete subțiri și lungi, cu unghii roșii, oțate. Un val de căldură îi năpădisese fruntea, obrații i se înpurpuraseră, buzele îi erau fierbînti. Ei nu-i scăpă această schimbare și, cu același suris în colțul buzelor, îl prinse de braț.

— Sînt fericit, zise el, privind-o peste umăr. Ce pot să spun mai mult decît că sînt fericit ?

— Poftim, intră.

Alexandru, cu boneta în mână, intră în vestibul, iar de acolo într-un mic salon-sufragerie, în care se găsea o masă lungă, acoperită cu cristal, așezată la mijloc și înconjurată de scaune din lemn negru, tapisate în roșu. Deasupra mesei spînzura o frumoasă lustră din fier forjat, cu șase globuri din sticlă mată în formă de flacără. O vitrină din lemn negru, lustruit, așezată lângă peretele opus, etala prin geamurile-i scilpitoare câteva servicii de cristal și unele bibelouri scumpe.

— Poftim, aici, în camera asta...

Călca pe covoare ușor, reținut, cu un fel de teamă să nu lase pe ele urmele de praf ale bocancilor ostășești. Trece pragul unei uși la stînga și se pomeni chiar în odaia ale cărei ferestre dădeau spre grădină și din care ascultase involuntar acele acorduri ale pianului. Aci se afla un mic birou din lemn, tot negru, lustruit, acoperit cu cristal pe al cărui colț se odihnea o frumoasă lampă cu abajurul din porțelan colorat, iar lângă peretele din stînga se vedea o bibliotecă în aceeași culoare ca biroul, pe ale cărei rafturi se înșiruiau o mulțime de cărți, legate în dermatin albastru, cu numele titlurilor și ale autorilor scrise cu auriu. În colțul dinspre fereastră era așezat pianul, pe a cărui claviatură de fildeș era aruncată o știmă, alături de un creion și o gumă. Pe știmă erau înșiruite câteva note, însemnări fugare, cu ștersături și reluări frecvente.

— Ce făceai, compuneai o melodie? întrebă Alexandru și vru să ia știma s-o citească, dar ea i-o smulse repede din mână și o ascunse la spate.

— Nu ți se pare că ești prea curios? întrebă, și-l privi muștrător pe sub sprîncene.

— De ce nu vrei să mi-o arăți?

— Ce să-ți arăt?

— Compoziția...

— Nu-i nici o compoziție, răspunse ea tăios, categoric. Uite, mă jucam cu notele... Tot așteptîndu-te, ca să nu mă plictisesc, am început să mîngii elapele pianului și...

— ...ai compus o melodie, completă el.

— Tu nu înțelegi că nu-i vorba de nici o compoziție? zise ea și, ca să-i dovedească acest lucru, făcu hîrtia mototoi și o aruncă pe fereastră, în grădină. Uite, poftim, ce-am făcut cu

„compoziția“ ! Nu am talent, nu mi-a trecut niciodată prin cap că pot să compun o melodie...

— Dar îți place muzica... Cînti la pian...

— Asta-i altceva. Ți-am spus că am făcut balet. Și orice balerină consideră cunoașterea muzicii ca o parte integrantă a propriului ei talent de dansatoare...

— Bine, asta-i foarte adevărat, dar tot atît de adevărat e și faptul că ai compus cîteva melodii reușite, niște lieduri mi se pare, pe care nu îndrăznești să le cînti decît într-un cerc foarte intim...

— Greșești profund : nu am un asemenea cerc intim, replică ea cu atîta certitudine, încît Alexandru rămase puțin derutat. Nici nu-i adevărat că am compus vreo melodie. Minți sau ai fost mințit...

— Am fost mințit de locotenentul Mirescu ? Înrehă el total contrariat. Nu știu, dar comandantul meu e un om sincer, așa îmi face impresia...

— A, el ți-a spus ? se miră ea și se înveseli pe dată. O, dragul meu, dar cele ce i-am cîntat lui și Silviei nu-s compoziții, ci numai niște ușoare schițe muzicale de balet, niște încercări, mai bine zis niște frazări muzicale, așa cum mi-am conceput cu unele dansuri. Vai de mine, iată-mă și compozitoare ! adăugă ea și izbucni în rîs, dîndu-și, cu același cunoscut gest reflex al capului, părul pe spate. Nu, băiatule, destul că sînt o balerină ratată, nu vreau să ajung și-o compozitoare la fel. Am avut o durere în viață nu vreau s-o mai am și pe a doua... Hai, treci, te rog, în dormitor, vom sta aci puțin înainte de a pleca la plimbare. Eu am să mă duc să fac cîte o cafea. Bine ?

— Da.

— Dorești și o dulceată ? Sau o înghețată ? M-am pregătit, am făcut cîteva porții la frigider...

— Cînd e gata căfeaua, atunci aduci totul.

— Foarte bine, zise ea. Acum te rog să mă ierți că te las cîteva clipe singur. Mă duc la bucatărie. Uite, stai aici în fotoliu, ai pe mîsuță revista „Magazinul“, mi-a adus-o poșta azi-dimineață, mai ai acolo revista „Cinema“... Un album...

— Bine, lasă, mă descurc eu, găsesc cu ce să-mi trec vremea...

— Îmi pare bine că ești drăguț !

Zicînd acestea, disparu în salonul-sufragerie și de acolo pe o ușă discretă în bucătărie.

Rămăs singur, Alexandru se așează într-unul din cele două fotolii tapisate în pluș roșu, între ele aflîndu-se o măsuță rotundă pe care se găseau cele două reviste. Le răsfoi fugar, apoi, negăsind ceva care să-l intereseze în mod deosebit, le lăsa și cercetă din priviri camera-dormitor la fel de elegant mobilată ca și celelalte prin care trecuse. Totul în jur arăta mult bun gust, dar și o accentuată sobrietate : divanul-studio tapisat la fel ca și fotoliile în pluș roșu, un șifonier lăcuit în negru, cu ușile sclipind ca oglinda, un dulăpior discotecă, în rafturile căruia se vedeau un magnetofon și un picup, un televizor „Grigorescu”, pe care se afla o mică vază de cristal cu flori de cîmp proaspăt culese... Lustra cu cele cinci abajururi în culoare portocalie, ca și vicioza minuseală de pe divanul-studio, completau discret acest decor intim în care, pesemne, Dorina își petrecea majoritatea timpului.

După întîmblarea din toamnă cînd Dorina fusese dură în noaptea aceea la pichet în împrejurările cunoscute, Alexandru făcuse tot ce-i stătuse în putință s-o întîlnească, să-i vorbească, dar trădania lui se dovedise a fi zadarnică. Nu-i apăsese de bucurie și pace ! Prilejul se ivise pe la începutul lui martie, într-o împrejurare neașteptată pentru el. Grănicerii, împreună cu tinerii din comună, organizaseră la Caminul cultural un mic „festival al cîntecului și dansului”, la care Alexandru își dăduse concursul, interpretînd cîteva melodii de muzica ușoară. Cînd glasul său cucerise, de la prima apariție pe scenă, publicul, prin aplauze prelungite îl chemase de cîteva ori la rampa. Printre profesoarele așezate mai toată în rîndul întîi, Alexandru o remăcuse pe Dorina și atît îl răscolise din nou în noaptea ei, încît era evidentă preocuparea lui ca textul ei, arși cîntec să i-l adreseze direct, fără rezerve, copleșind-o și aproape intimidînd-o cu îndrăzneala lui.

— Uite, asta m-a dus la pichet în noaptea aceea, s-a aplecat la urechea Silviei, arătîndu-i printr-un gest discret pe Alexandru. Am impresia că-mi face curte. Se uita mereu la mine, observi ?

— E din București, student, mi se pare la Chimie.

— Știu, mi-a spus soțul tău.

— E drăguț, nu ?

- Mai mult decît drăguț... Are o anumită eleganță în comportare, în gesturi, în îmbrăcăminte...

După spectacol urmasе dans. În vălmășagul sălii Alexandru văzuse mai toate profesoarele, dar pe Dorina n-o putuse afla nicăieri. Plecase. Intrigat, plecase și el după puțin timp, împreună cu tovarășii săi spre pichetul de frontieră, trist, abătut, stăpînit de o nemulțumire aproape nedefinită, ce-i întunecase entuziasmul și exuberanța de la început. Nu reușise să-i vorbească profesoarei, s-o întrebe dacă mai e cumva săpărata pe el, să-i mărturisească sentimentele ce-l copleșeau încă din noaptea întîlnirii în „baraca pescarilor”, să-i explice gestul atît de firesc pentru el, dar poate nu în totalitate pe placul ei : ceea ce cîntase îi închinase în mod sincer simăușetii ei, farmecului ei... „Nu, e lucru cert, a plecat în mod ostentativ, socotise el. Nu vrea să-mi dea prilejul să-i vorbesc. Nu-i trece supărarea cu una, cu două. Poate chiar mă urăște...”

Îi trimisese, totuși, ulterior cîteva scrisori, dar la nici una nu primise răspuns. „Oare să mă fi condamnat într-atît pentru cele întîmplate, încît nici măcar să nu-mi trimită cîteva rînduri în care să-și arate cel puțin indignarea pentru obrăznicia insistențelor mele ? se întreba el. Sau poate că e bolnavă, stă acasă, n-a mai dat pe la școală și scrisorile mele zac în sertarul secretarei. Nu cumva o fi plecat pentru cîtva timp din comună ?”

Dar, tocmai cînd era mai abătut pentru insuccesul său, iată că într-o zi la amiază s-a întîmplat minunea ! A văzut-o pe profesoară pe scările școlii în mijlocul copiilor, vorbindu-le ceva, ceva vesel, deoarece ei zburdau galăgioși în jurul ei. L-a cam la două săptămîni după serbare. Fusese trimis de către locotenentul Mirescu să rezolve niște probleme la brutăria din sat, în legătură cu pîinea pentru pichet. Și, cum trecea prin fața școlii, a rămas deodată în mijlocul uliței, cu autotaul agățat de umăr, privind-o stăruitor. L-a zărit și ea, și îndată, fara reticență, a pornit în întîmpinarea lui, cu înălț pe chinu-i alb un zîmbet dur, aspru, nițel răutăcios, neiertător. Văzînd-o cum e apropiе, Alexandru a avut o treărire și a rămas ca de piatră.

Profesoara se ajuta în mers, dînd un baston de bambus, lustruit, cu mîner de argint...

— Sărut-mîna, dar ce s-a întîmplat cu dumneavoastră ? s-a arătat el tare îngrijorat. Ați suferit un accident ? Cum se poate ? Cînd ?

— Ce, n-ai știut ?

— Nu...

— Credeam că ai aflat. Sînt infirmă, domnule, de la vîrsta de șaisprezece ani, a oftat ea și un abur cenușiu i-a trecut peste ochi. O infirmitate mai ușoară, dar... mă rog, e infirmitate...

— Nu v-am văzut niciodată cu baston, încercase Alexandru să se arate neîncercător în spusele profesoarei, socotind totul poate numai o glumă.

— Dar cînd m-ai văzut dumneata ? Sau mai bine zis, de cîte ori m-ai văzut ? Dacă nu mă înșel mi se pare că acum e a treia oară, socotind, bineînțeles, și „noaptea patimilor“, zîmbise ea ironic.

— Da, așa este...

— Vezi ? Așa că... De fapt, să știi, bastonul nu-l port întotdeauna, ci foarte rar. Numai uneori, cînd după un efort prelungit în mers glezna îmi obosește și încep să simt acolo dureri. În rest, n-am nevoie de el, de aceea nici nu mi se prea observă infirmitatea.

— Îmi pare rău pentru dumneavoastră... aruncase Alexandru ca o consolare. O femeie atît de drăguță, cu o suferință fizică...

— Ei, ce să-i faci, destinul a vrut să fie vitreg cu mine, vorbise ea cu un suspin de durere, venit din adîncul pieptului. Apropo, am primit scrisorile dumitale...

— Le-ați primit ? exclamase încîntat Alexandru. Tocmai vroiam să știu acest lucru, eram îngrijorat de soarta lor, de tăcerea dumneavoastră.

— Da, le-am primit, le-am citit cu atenție, am reflectat adînc și încă mai reflectez, mi-ai solicitat prietenia, nu ?

— Da. Și, ca să fiu sincer, tot așteptînd un răspuns, am început să cred că nu vreți să uitați de loc felul în care ne-am cunoscut în noaptea aceea, „noaptea patimilor“, cum i-ați zis dumneavoastră.

— Lasă asta, îl oprise ea, eu am uitat de mult povestea aceea. De fapt eu am fost de vină că am prilejuit acel incident, total nedorit în primul rînd pentru mine, pentru repu-

tația mea aici în sat, în fața lui Mirescu, a dumitale... Unde te duci acum?

— Am puțină treabă în sat. Spuneți-mi, când îmi acordați o întâlnire, măcar pentru câteva minute? insistase el văzînd-o grăbită, își privea mereu ceasul de mînă, probabil intra la oră. Sînt prea îndrăzneț? Să știți că în urma celor întîmplate, socotind că sînteți supărată pe mine, am reflectat și eu foarte mult dacă e cazul să vă scriu sau nu...

— N-am fost, domnule, supărată pe dumneata, replicase ea cu sinceritate. Ți-am spus, vinovată am fost eu, dumneata ți-ai făcut datoria, ai fost destul de cavalier, ce-ți pot reproșa?

— Vă mulțumesc. Pareă mi s-a luat o piatră de pe inimă... Vroiam încă de la serbare să vă cer scuze, dar ați plecat...

— Atunci, dacă ți s-a luat piatra aceea de pe inimă, înseamnă că te-ai liniștit...

— Vreau să vă întîlesc, totuși, numai pentru câteva minute...

— Pe dumneata te poate interesa o înfirmă ca mine? îl privise ea scrutător printre gene, zîmbind cu o ironie ascunsă. Știu că bărbaților le place perfecțiunea fizică totală, mai ales cînd e vorba de sexul opus...

— Vai, domnișoară, dar ce importanță are pentru mine pretinsa dumneavoastră infirmitate? vorbise dezinvolt Alexandru. Se poate discuta acest lucru atunci cînd la mijloc e vorba de o afecțiune pentru cineva?

— Bine, căutase ea să încheie discuția, iartă-mă, trebuie să plec, uite intră copiii în clase, începe ora, mai vorbim și altă dată...

Îi întinsese mîna, el i-o sărutase, căutase s-o rețină o clipă...

— Cînd e acest „altă dată“?

— La prima dumitale zi liberă; probabil duminica, nu? Îmi dai de știre și o să stabilem o întâlnire, cel mai bine după amiaza, undeva pe drumul spre pădure. Nu vreau să mă vadă cineva cu dumneata, în general cu vreun bărbat, știi cum e lumea, începe să vorbească vrute și nevrute. Asta, deocamdată. Pe urmă vom vedea. E bine așa?

— Foarte bine.

— Ei, acum îți spun la revedere și aștept vești de la dumneata...

De atunci s-au întîlnit de mai multe ori, după dorința ei cît mai ferit, s-au plimbat și au discutat la început banalități,

aşa cum se întâmplă de obicei în situații similare, prilej totuși ca Alexandru să afle și unele lucruri interesante din viața ei. Tatăl Doreinei, italian de origine, venise în țară prin anul 1926 și, după puțin timp, obținând cetățenia română, se stabilise în București. Era un bun constructor de case, își formase o echipă de compatrioți, meșteri cu care ridica blocuri sau simple vile, mai mult prin orașele mari ale țării, acolo unde era solicitat și i se plătea bine. Un anume Aristide Tegaș, fost călăreț la curse, și care, prin diferite matrapazlicuri, câștigase destui bani ca să se îmbogățească foarte repede, auto-intitulându-se „conte“, se pripășise în acest sat de frontieră cu mulți ani înainte, unde cumpăraseră vreo cincizeci de hectare de pământ și livadă. Vroind să-și înalțe și un „castel“, îl invitase pe Luigi Darini care, în mai puțin de un an, îi implinise dorința, construindu-i o casă cu cincisprezece camere, la două etaje, cu balcon central și peron la scară, de toată frumusețea. Atunci, cu acel prilej, Luigi Darini o cunoscuse pe viitoarea lui soție și, deci, viitoarea mamă a Doreinei cu care se căsătorește, întemeindu-și familie departe de țara lui, unde nu mai avea decât o sora, Giulia, balerină la „Scala“ din Milano. La ea, totuși, născuse Dorina și, tot în acel an, Luigi își construise, cu mijloacele meșterii lui, mica vilă din marginea satului pe care o împăraștem și în care trăia, în singurătatea ei, actuala profesoară de literatură română de la școala din sat.

Încântat de construcția „castelului“, „contele“ Tegaș contactase cu Luigi Darini și înălțarea unei biserici spre partea din spate a satului, biserică pe care ciudatul bogătaş o intitulase „catedrală“. Catedrala Tegaș...

Mama Doreinei era o femeie simplă de la țara, nespus de zărnă și bună gospodină. Luigi avea ceea ce se spune „școală lumii“, era un om umblat prin multe țări, citise cărți, cunoștea muzica, teatrul, avea o serioasă instrucție proprie care îi permitea să poarte cu oricine discuții în diferite domenii, dar nu era mai prejos de interlocutorii săi. La sugestia surorii sale, Giulia, o dăduse pe Dorina, după absolvirea școlii elementare, la un pension din București să urmeze coregrafia, pentru a ajunge balerină.

Dar, după ce sfinșise construcția bisericii — Dorina avea atunci 11 ani — Luigi Darini a dispărut fără urmă. S-au întreprins cercetări, a fost căutat în toată țara, a fost întrebată și Giulia, zadarnic ! Nici meșterii lui, care puțin mai târ-

ziu au fost chemați în Italia, n-au putut da vreo lămurire în acest sens. Fusese văzut într-o seară, seara cînd primise ultimii bani de la Tegaș, la „castelul“ acestuia și atîta tot. Contele declarase că nu știe nimic. Îi dăduse ultimii bani ; avea și-o chitanță cu semnătura lui Luigi Darini, prin care acesta confirma lichidarea afacerii și dus a fost.

La trei ani după această misterioasă dispariție a sotiței ei, mama Dorinei a murit într-un accident de tren, în timp ce se ducea să-și vadă fata la București. Între timp, Dorina, care moștenise pe lîngă mica vilă și o sumă frumoasă de bani de la părinți, trecuse de la pension la școala de balet de pe lînga Opera Română. Nu după multă vreme începuseră să intruguzească ușoare și poate neînsemnate succese : dansa împreună cu o parte din colegele ei în ansamblurile de balet din *Les Ballets de la Cour* și *Bolero*. Într-o iarnă însă, un accident, petrecut la patinaj, a pus capăt viitoarei sale cariere, pe care și-o promisese strălucită și fără compromisuri. Într-o busculadă fusese împinsă atît de tare de un grup de băieți, încît se alesese cu o fractură de gambă, fiindu-i rupte ambele oase, tibia și peroneul. Totul s-ar fi terminat cu bine, dacă s-ar fi acordat atenție operației făcute la un spital din București. Dar...

— Nu ziua cînd am căzut pe gheață a adus sfîrșitul vieții mele de a fi cîndva o Giselle sau Odetta, visul oricărei tinere balerine, mărturisea ea rătăcind prin poienile pădurii de la Alexandru, ci clipa în care, din neatenție, chirurgul m-a lezat nervul sciatic. Nervul sciatic popliteu extern... Așa mi-a fost semnată sentința de condamnare definitivă la infirmitate...

— Și, totuși, nu s-a mai putut face nimic ?

-- Absolut nimic. Disperată, am fost după aceea la unii foarte buni chirurgi, Iuliu Șuteu, George Niculescu, Minica Burmaz, dar la care n-am fost ? Zadarnic ! Condamnată pe viață ! Înțelegi ? Pe viață... Visul meu a fost ratat. Am lucrat la Institutul pedagogic și am devenit profesoară... M-am lăsat însă de satul de care mă leagă primii ani ai copilăriei...

Alexandru tocmai răsfoia un album cu fotografii ale lui, cînd aceasta intră în cameră, aducînd pe-o tavă două cafele, două dulceață, cupe cu înghețată, cafele, pahare...

— Iartă-mă, te rog, se scuză ea, poate te-am lăsat prea mult singur, dar acum am terminat și vom sta de vorbă. Te-ai plictisit ?

De loc ! măsturisii el și-i arată albumul. Toemai mă uitam la niște fotografii prin intermediul cărora mi-am completat întrucîtva imaginea ta...

Da, e un mijloc să cunoști pe cineva, dar trebuie să-ți spun, poate ai observat, mai toate fotografiile sînt din perioada copilăriei, mai precis pînă cînd am avut accidentul...

— Ai fost și în Italia ?

— Da, de unde știi ?

— Am văzut aici cîteva fotografii.

Da, am fost cu tata și mama pe cînd aveam zece ani, el a insistat să mergem să-și vadă sora și să rezolve un diferend în privința unei case ce-i rămăsesse unei cumnate după moartea fratelui său. Te rog, servește-te, uite, ia mai întii dulceața, sau înghețată, mă rog, ce dorești...

Alexandru luă o farfurioară cu dulceață și începu să mănînce, încet, delicat, cu grijă să nu pice cumva stropi de sirop pe haine sau pe jos.

— Și-ți mai amintești ceva din călătoria asta ? întrebă el punînd farfurioara pe masă.

... Absolut totul. Cu toate că este destul timp de atunci, îmi amintesc perfect și călătoria cu trenul, și cum am ajuns la Roma, „cetatea eternă“, cum i se mai spune, cu bătrînele ei clădiri înnegurate de patina vremii, ce mai, îți spun, parcă m-am întors ieri de acolo. Vezi tu, uneori memoria copiilor e atît de consolidată de imagini ce-i impresionează la prima vedere, încît nu le scapă chiar peste zeci de ani amănunte pe care, în mod normal, un adult ori nu le-a sesizat și înregistrat atunci, ori nu le mai ține minte.

— Ați stat mult în Italia ?

— Vreo două săptămîni.

— Numai Roma ați vizitat-o ?

— Nu numai Roma, ci și Milano, am fost acolo la Giulia, sora tatei, apoi la Napoli, Veneția... îți spun, a fost o călătorie pe care n-am s-o uit toată viața. Uite, te rog să mă crezi, stau cîteodată aici, singură, în camera asta mea, răsfoiesc acest album și re trăiesc clipe ce chiar acum, la vîrsta asta, îmi dau desfătare. Închid ochii și parcă mă văd cu tata și cu mama pe colina Capitoliului sau lîngă zidurile celebrului amfi-

teatru Colosseum. Tata mă ținea de mână ; uneori ca să mă facă mai atentă, mă lua chiar în brațe — era un om voinic, puternic — și cele ce-mi spunea atunci mi se păreau povești plătuite de mintea lui sau a oricărui altul, fără să știu că peste ani le voi întregi cu cele ce aveam să învăț la școală, la istoria antică. Am vizitat Forul Roman și atît eu cît și mama eram copleșite de istorioarele pe care le știa tata despre fiecare loc în parte. „Iată, ne atrăgea el atenția, pe lepezile astea de granit au trecut pașii lui Spartacus, aici, în locul acesta a curs sîngele lui Iuliu Cezar, lovit mișelește de pumnal, în acest Forum au răsunit celebrele cuvîntări ale lui Cicero. Tata, dragă Alex, a fost, după cum ți-am spus, un om pe care-l pasionau problemele de cultură, frumosul și, dacă nu îmbrățișa meseria tatălui său, aceea de constructor de case, în mod sigur ne spunea el, cu pasiunea lui pentru cărți, ajungea un mare om de cultură.

— La Vatican ați fost ?

— Am fost. Am vizitat Capela Sixtină în care am văzut unele dintre cele mai celebre fresce ale lui Michelangelo (crearea lumii, a omului, a femeii, ispitirea Evei, potopul, judecata din urmă, mă rog multe și atît de frumoase !), apoi tata ne-a dus, îmi amintesc, în Piazza dei Fiori, acolo în fața lui Pallazzo della Cancellaria, în care a fost ars de viu Giordano Bruno, din ordinul Inchiziției. Uite, parca văd și acum scena cînd, după dorința tatei, care vroia cu tot dinadinsul să plecăm cu o frumoasă amintire despre orașul în care s-a născut și a copilărit, zic parcă văd scena cînd în prima seară sosiți la Roma ne-am oprit în Piazza Venezia și, fascinați, la îndemnul lui am ascultat marele concert ce-l dau la lăsarea nopții clopotele celor zece bazine și peste trei sute de biserici. Era un spectacol încîntător, răscolitor, grandios ! Și cînd, tot atunci, trecînd pe lîngă vestita Fontana di Trevi, conform tradiției, a aruncat o liră în apa aceea limpede, ca să se mai întoarcă cîndva în „Cetatea eternă“, nu știa bietul de el că de fapt e și ultimul său drum pe pămîntul natal... Eh, dragul meu, am avut un tată atît de apropiat sufletește de familia lui, de mine, pe care atît de mult l-am iubit și l-am stimat, încît vestea dispariției lui, faptul că nu aveam să-l mai văd niciodată, m-a îndurerat și mă îndurerează și acuma...

-- Crezi că acest pretins conte Tegaș are vreun amestec în presupusa lui moarte ? Întrebă curios Alexandru.

— Categorie !

— Pe ce te bizui când afirmi acest lucru ?

— Am eu motivele mele. Dar, hai, te rog, servește și înghețată, îl îndemnă Dorina, punându-i una din cupe în față. Nu cred să fi ieșit atât de bună precum aș fi dorit, dar, mă rog, apreciază intenția și tot e bine...

Alexandru luă cupa cu înghețată și începu să servească. Afară căldura după-amiezii începutului de vară parcă se mai domolise. Prin perdelele subțiri de mătase intra în cameră o riză de aer proaspăt ce sporea răcoarea atât de mult căutată de cei doi.

— A mai trecut căldura, zise într-un târziu Dorina, în timp ce-i oferea lui Alexandru una din ceștile cu cafea. Mai stăm puțin și nu ești de părere să ieșim la o scurtă plimbare ?

— De acord, dar unde mergem ?

— Propun să mergem către micul restaurant „Crăița”. Acela în marginea pădurii... E un loc mai retras, mai intim...

— Te-ai hotărât, totuși, să te afișezi cu mine ?

— Da.

— Ce te-a determinat ?

— Lasă că am să-ți spun la timpul potrivit, îl linișți ea. Vreau să știi că mie nu-mi plac discuțiile ce se desfășoară sub formă de interogatoriu...

— Sau de interviu...

— Nu, n-am greșit când am spus interogatoriu, insistă Dorina. Și n-am greșit pentru simplul motiv că, într-un interviu, răspunzi sau nu, putînd să sari peste întrebarea pusă, în timp ce zicem de reporter, pe cînd la un interogatoriu, unul întrebă, iar celălalt este obligat să răspundă absolut la totul, bineînțeles fără putință de a comenta. Ce zici, am dreptate sau nu ?

— Ai.

— Or, cum în situația noastră trebuie să discutăm lucrurile în mod serios, cred că nu e cazul ca numai unul să întrebă și celălalt să răspundă, după cum nu e cazul să dăm o discuție lipsită de comentariu. Ești de acord ?

— Perfect de acord ! zise Alexandru și, zîmbind, îi luă mîna ei și o sărută. Spune-mi, continuă el, cum ai reușit să aranjezi așa frumos casa ?

— Îți place ?

— Da, foarte mult.

— Destul de simplu, zise Dorina, privind-și mobilele în jur. Ți-am povestit odată că, de pe urma părinților, mi-au rămas ceva bani și-apoi, nu uita că, în calitate mea de profesoară, am un salariu destul de bun pe care realmente n-am nece să-l cheltuiesc. Nu că am renunțat la îmbrăcăminte sau la mîncare, ar fi o prostie să fac așa ceva, dar toate economiile mele le-am îndreptat către acest interior al căsutei, gîndind că, dacă sînt singură, să mi-l aranjez cît mai placut, să mi-sînt bine în solitara mea călugărie...

— O călugăriță drăguță, fascinantă, tulburătoare...

— Ei, hai, lasă, știu că ești foarte darnic cu complimentele. Mulțumesc, draguț din partea ta... Mergem ?

— Da, mergem.

3

Soarele nu trecuse spre asfințit. Era încă sus, pe bolta azurie fără pic de nor și își arunca darnic lumina peste cîmpul verde, cu grîu răsărit, peste crînguri umbroase și tainice, peste satul ascuns sub frunzișul salcîmilor și rămas departe în urmă.

Dorina și Alexandru mergeau unul lîngă altul pe marginea drumului, încet, fără să se grăbească, el în uniformă de grănicer cu pantalonii bine călcați și vestonul corect ajustat pe corpul-i athletic, ea într-o rochie ușoară de mătase albastră, cu sandale albe și poșetă tot albă, subțirică și plătîndă, de parcă ar fi fost o elevă în primii ani de liceu. În mîna stîngă ținea bastonul de bambus cu mîner de argint pe care, după cum știm, îl lua totdeauna cînd avea un drum mai lung de străbătut, ca să nu forțeze prea mult piciorul infirm.

— Crește foarte frumos grîul, observă ea și arăta cu capul în dreapta drumului.

— Da, frumos și des ca peria. O imensă perie verde, nu. Și parcă emană o prospețime, cruditătea asta verde simbolizează tinerețe, dor de viață...

— Nu știu, zise Dorina, dar totdeauna prospețimea asta a cîmpului primăvara — chiar și acum la sfîrșitul ei — mă scoate puțin din pesimismul meu, îmi renaște, cum spuneai, dorul de viață, mă optimizează într-atît, încît și la școală, după cum îmi spun colegii și colegele în cancelarie, par mai veselă, mai încrezătoare în viitorul meu...

— N-ai nici un motiv să fii altfel, observă Alexandru. Ești tînără, frumoasă, talentată, cultă...

— Tînără zici ? zîmbi ea și se opri o clipă locului privind-l cu un suris amar. Uți, dragul meu, că am treizeci de ani...

— Și de ce mă rog te sperie vîrsta asta ?

— Pentru bunul motiv că pînă acuma nu m-am putut realiza în nici un fel. La ce m-aș aștepta de-acum înainte ? De altfel, după spulberarea visului meu de a fi balerină, nici n-am mai încercat în vreun fel să dobîndesc această realizare.

— Ai fost chiar atît de înfrîntă ?

— Am fost și sînt...

Oftă din adîncul pieptului, își potrivi cureaua poșetei pe umăr și urmă :

— Vezi, Alex, nu știu cum să fac să mă înțelegi. Tu ai... cîți ani ai ? Uite că nu te-am întrebat niciodată...

— Am împlinit acum o lună douăzeci și patru...

— Deci ai douăzeci și patru, reluă ea, la vîrsta asta ai un ideal, vrei să faci teatru sau poate să urmezi mai departe chimia, mă rog, lupti să-ți realizezi acest ideal, ai tot viitorul deschis înainte-ți, pe cînd eu am avut un ideal și lupt să mi-l păstrez treaz doar în memorie. Aveam zece ani, eram cu tata și mama în stal la „Scala“ din Milano, vizionam baletul romantic *Giselle*, în care dansa și Giulia, sora tatei și, atunci, la vîrsta aceea a mea destul de plăpîndă, neîmplinită, privind spectacolul și gîndindu-mă la lecțiile mele de balet din țară, știindu-mi rîvna și perseverența, ambiția și cutezanța, mă și vedeam peste trei ani — da, da, la 13 ani ! — celebră ca Fanny Elssler care, la acei ani fragezi, debuta într-un *pas de deux* în *La belle Arsène*. Și unde crezi că mă închipuiam ? Chiar pe scena „Scalei“ din Milano ! Îmi băgase mătusă-mea în cap că mă va lua lîngă ea și mă va face celebră... Mă rog, visuri de copil vei spune, dar cine mă putea oare atuncea opri să nu mi le trăiesc cu adevărat, să nu rîvnesc la împlinirea lor ? A venit accidentul acela stupid, după alte dureri, ea dispariția

tatălui meu și moartea mamei, și totul s-a spulberat ca puful de pădărie în vînt...

— Nu trebuie să fii pesimistă, Dorina, căută Alexandru să-i abată într-un fel gîndurile amare ce-o încercau. N-ai putut să-ți realizezi acea dorință, dar uite, te-ai împlinit pe alte coordonate... Ești profesoară...

— Teorii dragul meu, simple teorii, îl opri ea cu un gest al mîinii.

— De ce „teorii“ ?

— Pentru că sînt convinsă, urmă ea, că nu toți oamenii în viață practică meseria pe care și-au dorit-o, acesta este un adevăr obiectiv ; nu toți aceștia dau în meseria impusă randamentul maxim, așa cum de pildă l-ar fi dat în meseria pentru care au avut o pasiune, aș spune înăscută, mă înțelegi ? Către care au tins, pentru care au avut poate un cult...

Tăcu, își scoase din poșetă o batistă și-și tamponă ușor fruntea îmbrobonită de sudoare. Era cald, chiar foarte cald și, cu toate că se apropia seara, parcă zăpușeala era aceeași de peste zi cînd pămîntul părea că fierbe într-un cazan de foc.

— Spune-mi, te plictisesc văicărelile astea ale mele ? Întrebă ea prinzîndu-l pe Alexandru de braț.

— De loc ! mărturisi el. Dimpotrivă, cele ce aud mă fac să te cunosc mai bine, mă interesează în mod deosebit...

— Ah, dacă ai ști cît mă ușurează pe mine spovedaniile astea ale mele, cît sînt de fericită că are cine să mă asculte, că are cine să mă înțeleagă !

— Ți-am promis că voi fi totdeauna alături de tine, în orice împrejurare, că vreau să trăiesc de-acum înainte bucuriile și tristețile tale, viața ta...

— Mulțumesc, Alex, vai ce bun ești, ce bine-mi pare că te cunosc ! zise ea și-l strînse de braț. Vezi tu, apariția ta în viața mea o pot asemăna, cum să spun ? cu un soare ce luminează deodată niște întinderi pline de întuneric, de umbre...

— Mă flatezi...

— De loc, îl contrazise ea. Trebuie să știi că de cînd cu infirmitatea asta a mea, ăm renunțat de tot la satisfacțiile pe care ți le poate oferi viața. Și-atunci m-am retras în cochilia durerilor mele ca un melc, rămînînd să-mi petrec timpul corect, cu mici satisfacții ce ți le dă munca de fiecare zi la

școală, acasă... Am încercat să înjghebez la școala din sat un mic cerc de balet, dar n-a prins.

— De ce ? Lipsa de interes ?

— Nu știu, oamenii sînt foarte conservatori, foarte refractari, nu înțeleg că o fată poate dansa aproape goală pe scenă și totuși să fie o fată foarte serioasă.

— Cum de ți-a venit ideea cu acel cerc de balet ?

— Foarte simplu. Vroiam să-mi realizez visul, la început prin încercările timide ale unci fetițe, să văd în ea pe micuța Dorina de altădată, apoi să-i urmăresc evoluția, să cresc o dată cu ea pînă la deplina ei maturitate scenică. Ah, ce m-aș fi bucurat ! Dar, zadarnic ! Nimeni nu m-a înțeles. Cîteva lecții la început, apoi totul s-a stins de parcă n-ar fi fost nimic. Am rămas să visez, să caut să văd ce-aș fi ajuns astăzi în lumea fascinantă a baleului. Apropo, tu cunoști balețul *Moartea lebedei* al lui Saint-Saëns ?

— Desigur. Și-mi place foarte mult...

— Este dansul pe care l-am pregătit pentru debutul meu la șaisprezece ani, dar pe care, din cauza accidentului, nu l-am dansat niciodată. Ii, află dragul meu, că de multe ori îmi asemăn viața, îmi asemăn soarta cu zbaterile lebedei din poemul balerin al lui Saint-Saëns. Acel *pas sur*, cu toată virtuozitatea mișcării corpului, brațelor, picioarelor cred eu că relevă cel mai bine propria mea viață : singurătatea și neșansa, trecerea de la viață spre moarte, ușor, imperceptibil, ca o adiere abia simțită și ultimul zvîcnut al miinii care înseamnă sfîrșitul ! Asta e !

— Interesantă comparație...

— Și dureroasă în același timp, adăuga ea. Dar asta-i viața mea...

Tăcu, își scoase din nou batista și-și ramponă ușor fruntea și obrajii împurpurați de căldura după amiezii.

— Vai, ce cald e, zise și-și făcu vînt cu laul palmei și-și răcorească fața. Trebuia să plecăm mai tîrziu...

Nu după multă vreme, zorind prin praful șoselei, trecu pe lîngă ei, împingînd un cărucior-dubă pe două roți, vopsit în albastru, un om cam de 50 de ani, gras, cu fața tuciuie, asudată, îmbrăcat destul de sărăcăcios, cu un șorț alb pe dinainte, iar pe cap cu un fes roșu. Gîfîia și împingea din greu căruciorul oprindu-se cînd și cînd pentru a-și șterge cu poala șorțului fruntea îmbrobonită de sudoare. Pe cărucior era așezat

zată o vitrină de sticlă în rafturile căreia se vedeau diferite zaharicale preparate rudimentar, iar alături de vitrină se vedeau montate cele două capace ale cazanelor de aramă, pentru înghețată, lustruite să-ți ia ochii, nu alta.

— Săru-mîna, doamna profesoară ! zise el și duse două degete în dreptul fesului, în chip de salut.

— Bună ziua, tureule, încotro ?

— Spre „Crăița“, doamna profesoară, vorbi el plecîndu-se slugarnic din șale. Mă duc să-mi desfac marfa, e duminică, mai tot satul e acolo... Să vă servesc cu ceva ? Am sugiuc, bragă rece, înghețată... Am și sirop...

— Nu, mulțumesc...

— Zău, vreau să servii măcar cîte o *fondată* ! insistă el și oprind căruciorul, deschise repede vitrina, luă o cutie cu bomboane înfășurate în foiță roz, alungă cu palma muștele ce roiau deasupra-i și trecu șanțul în fața Dorinei. Am *fondate* categoria prima, doamna profesoară, marfă ce nu se eziestă ! Uite, vă rog să vă serviți... Să ia și camaradul una... Ia camarade, ia frate, e pe gratis bre, de cînte, nu știi mata cîta prețuire am eu pentru doamna profesoară... E singura care mă lasă cu prăvălia în curtea școlii... Zău, doamna profesoară, de ce nu serviți ?

Zîmbind, Dorina luă cu o anume reținere, totuși, o bomboană din cutie și-i făcu semn și lui Alexandru să ia.

— Hai camarade, ia bre, de ce mă faci să mă rog ? Așa, mulțumesc, să vă dea Alah sănătate ! M-am dus că acuze face noapte... Săru-mîna doamna profesoară, săru-mîna !

Trecu înapoi șanțul, puse cutia la loc în vitrina de sticlă, își șterse după aceea palmele de fundul pantalonilor și, înainte de a porni din nou căruciorul, se întoarse și zise :

— Doamna profesoară, cînd mai aveți serbare cu copiii, pot să mai vin în curtea școlii ? Marfă garantată, zău, categoria prima...

— Bine, vino acolo, nu ți-a zis nimeni nimic...

— Săru-mîna, m-am dus ! Hai la bragă rece ! începu el să strige cît putea de tare, ca să atragă atenția copiilor ce se aflau în jurul lacului la scăldat sau la pescuit. Ia sugiacu, ia bragă, ia siropu. Marfă categoria prima, curată, garantată, de turcu fabricată !

Alexandru privi un timp în urma lui, apoi o întrebă pe Dorina :

— E chiar ture ?

— Da de unde ! rîse ea. E țigan din Cotruna, îl știe toată lumea, îl cheamă Toloacă, dar poartă fesul și-i trage mereu cu Alah ca să fie interesant și să-i impresioneze pe naivi... A învățat meseria asta a lui, zice-se, de la un ture cofetar de la oraș...

Soarele trecea tot mai mult spre asfințit. De la și spre „Crăița” veneau și se duceau grupuri-grupuri de săteni, simpli țărani îmbrăcați curat, de sărbătoare, bărbații în pantaloni albi sau negri și cămăși cusute cu arnici, în motive naționale, cu pălării pe cap și la pălării prinse flori sau panglici colorate, femeile cu fuste lungi, largi, încrêțite, din pînză subțire de în, în față și spate cu pestelei sau oprege de catifea neagră sau albastră pe care scipeau rînduri de stelute strălucitoare. Sau treceau băieți și fete tot în grupuri, ținîndu-se de mîină și cîntînd, sau salariați de la Stațiunea experimentală agricolă instalată în fostul „castel” al contelui Tegaș, băietani de pe la Stațiune sau copii de școală, veseli, zgomotoși. Și toți cei care treceau înălțau pălăriile sau înclinau capul în semn de salut adresat profesoarei atît de cunoscută în partea locului și ea le răspundea tuturor cu multă amabilitate, zîmbind și avînd pentru fiecare o vorbă bună. Treceau și întorceau discret capetele văzînd-o alături de acel băiat atît de chipeș, de frumos și de tînăr ce pășea alături de ea cu o anumită eleganță în mers, ocrotind-o și dîndu-i înțietate la trecerea vreunui podet, ținînd-o ușor de braț atunci cînd poteca era mai anevoioasă pe marginea drumului.

— Mă, nea Pătrule, nu-i a bună, mă !

— De ce, vere ? Zici că se strică vremea, că-i zăpușeala asta ?

— Nu, mă. Io-te-o pe domnișoara noastră profesoară, în dragoste, la plimbare. Muream și nu mai vedeam treaba asta...

— Vere, i-o fi venit și ei timpul. Nu știi că atunci cînd sună ceasu, sună, să-l ia dracu cu zbirnîitoarea lui, nu-l poți opri în nici un fel ! Lasă, să-i fie de bine, că-i femeie de treabă are avere de pe urma lu' tat-su, are bani...

Pentru toți era un lucru de-a dreptul de necrezut că atît de retrasa profesoară, pe care nu-și amintea cineva să îi văzut-o nici chiar la micile distracții ce se organizau în comună, la serbări sau la cinematograf, mergea acum alături de acest tînăr militar la o plimbare în afara satului, spre pă-

dure, plimbare ce presupunea mai mult decît o simplă prietenie ocazională.

— Ce spune lumea că ne vede împreună ? întrebă într-un târziu Alexandru, intuind parcă vorba oamenilor.

— Nu-mi pasă și nu iau în seamă părerile nimănui ! răspunse indiferentă Dorina.

— Știu că la început ieșirile noastre constituiau o problemă dificilă tocmai din acest punct de vedere : nu vroiai să fii văzută alături de mine, iar azi m-ai invitat și acasă. Ce pot să cred din toate astea ?

— Adevărul și numai adevărul : mi-am dat seama în scurtele și poate zbuciumatele mele colocoții cu propria mea conștiință că nu trebuie să ascund nimănui nimic din evenimentul ce s-a petrecut în viața mea : te-am cunoscut pe tine, omul de care mă simt legată pentru totdeauna. Am dreptul să iubesc și să fiu iubită...

Alexandru zîmbi și o prinse de braț strîngînd-o ușor, parcă mulțumindu-i prin acest gest discret pentru sinceritatea afirmațiilor sale.

— Te rog, înțelege Alex, urmă ea, că într-adevăr, apariția ta în viața mea constituie pentru mine un eveniment. Sînt sinceră cînd îți spun că atunci, în noaptea aceea, cînd te-am văzut prima dată la lumină, în biroul lui Mirescu, făcînd abstracție de tot ce se întîmplase, mi-ai plăcut...

— Nu mă urai ?

— Ba da, puțin, însă mi-ai plăcut ca bărbat. Cel mai mult te-am urît în baracă, m-ai făcut să plîng, ai fost nesuferit. Și cum îți spun, atunci și mai apoi la serbarea aceea cînd te-am admirat și mi-ai plăcut din nou, nu m-am gîndit nici o clipă că ai putea răspunde într-un fel sentimentelor mele intime. Nu aveam dreptul, dată fiind infirmitatea mea, să pretind cuiva, dar mai ales ție, care ești atît de tînăr și de drăguț să-ți legi viața de a mea. Eu am înțeles că pentru mine drumul spre dragoste, spre iubire este definitiv închis, că am trecut de vîrsta tinereții care-și are totuși farmecul ei și apoi nicicînd nu m-am gîndit că un om valid, perfect valid, dar mai ales tînăr și frumos, inteligent și plin de fantezia vîrstei lui poate să-și îndrepte sentimentele asupra unei infirme...

— Și totuși...

— Da, totuși... reluă Dorina, totuși s-au întîmplat cele ce s-au întîmplat.

— Simplu și...

— Ii, află că nu-i atât de simplu pentru mine. Vezi tu, această atitudine a ta, această hotărâre a ta, mie mi-a dat zile și nopți de gândit, a constituit și constituie încă pentru mine o enigma, dat fiind faptul că am avut destule eșecuri în viață din acest punct de vedere. Mă crezi că eu n-am iubit și n-am fost iubită de nimeni până acum? În definitiv, când am avut eu timp să iubesc? Și pe cine să iubesc? De cine să mă îndrăgostesc? Dar mai ales cine să se îndrăgostească de mine? La șaisprezece ani eram infirmă... Am stat luni de zile prin spitale, cu speranța vindecării, am stat la anii când fetele de vîrsta mea își petreceau timpul prin parcuri flirtînd cu băieții și înjghebînd povești de dragoste, povești pe care eu nici măcar nu le-am intuit vreodată. Îți dai seama, am avut acest sentiment al iubirii, l-am avut într-o posesie latentă, ascunsă, fiecare om normal are acest sentiment, dar nu mi-a dat nimeni posibilitatea, nu mi s-a oferit prilejul să dezvălui acest sentiment atât de frumos și de înălțător...

— Nu ți-a făcut nimeni curte?

— Ba s-au găsit destui bărbați care să mă placă la prima vedere, dar cînd și-au dat seama că sînt infirmă au renunțat, cu scuze mai mulți sau mai puțin inteligente sau, pur și simplu, au început să mă evite...

— Foarte dureros...

— Uneori nu numai dureros, dar și penibil, urmă ea tot mai înflăcărată. Crede-mă că am trăit scene dezolante, care erau gata să mă ducă în pragul disperării, să-mă iau viața. Mai ales că eram mai tinăra și nu știam ce-am să ajung în viață. Închipuiește-ți, orfană, infirmă, ce-mi putea oferi viitorul? Eram un copil, ce puteam judeca eu pe atunci?

— Dar ce s-a întîmplat?

— Ce să se întîmple? reluă ea. Să-ți povestesc numai un caz. Era la cîteva luni după ce ieșisem din spital, în București, și în troleibuz, lîngă scaunul pe care ședeam se aflau în picioare doi bărbați. Unul dintre ei purta ochelari cu ramă de aur. Vorbeau între ei de niște prospecțiuni geologice sau de ceva. Tot timpul cît am mers cu troleibuzul, cel cu ochelari nu m-a slăbit o clipă cu privirea. Cînd am coborît, au coborît și ei, și cel cu ochelari, vîzîndu-mă cum mă sprijin în balton veneam de la tratament — îi spune celuiilalt, venind în urma mea: „Foarte drăguță, dar păcat de ea că e infirmă

Am mers trei stații în plus degeaba, vroiam la coborire să cunosc...”

— Un impertinent ! decretă Alexandru.

— Cite din cauza acestei scene și a altora asemănătoare sau aproape asemănătoare, dar la fel de dureroase, am ajuns în pragul disperării, cum ți-am spus.

— Un impertinent ! zise din nou revoltat Alexandru. Acela cu ochelari și alții care or mai fi fost !

— Eu, să știi, le-am dat dreptate, zise Dorina. Fiecare caută perfecțiunea fizică... Nu pot corespunde acestei perfecțiuni, cu durere spun lucrul acesta că sînt condamnată pe viață la infirmitate, dar cred că au dreptate. În definitiv omul alege ce-i place, nu ?

— Uite, draga mea, interveni Alexandru, iartă-mă, dar trebuie să nu fii de acord cu tine.

— De ce ? se miră ea.

— Foarte simplu. Vezi tu, frumusețea unui om nu constă, după mine, numai în înfățișarea lui fizică, care trebuie să recunoaștem are importanța ei, dar nu și ultimul cuvînt.

— Dar în ce constă ?

— Frumusețea cuiva, urmă el, trebuie să includă total, mă înțelegi ? Caracter, comportare morală, corectitudine, delicatețe sufletească, gradul de pregătire în domeniul în care lucrează, mă rog un întreg complex care nu trebuie trecut cu vederea. Spui și sînt de acord cu tine că unii bărbați, vorbind de femei, de viitoarele relații de căsătorie, umblă după totala perfecțiune fizică și nimic altceva cu toate că, umblind după această totală perfecțiune, dau peste infirmități morale destul de vizibile, dar pe care le acceptă tacit, sau le trec cu vederea pentru că sînt satisfăcuți de perfecțiunea fizică...

— Da, așa este, confirmă Dorina.

— Și atunci ? Aceștia nu sînt niște unilaterali, nu sînt în primul rînd ei niște imperfecți din punctul de vedere al fizicului de a judeca, nu sînt ei, ca să le spun așa, niște impostori, că, acceptînd din capul locului infirmitatea morală a unei femei, acceptă imoralitatea acoperită de frumusețea fizică a aceleia ? Unde duc toate acestea ? Cîte unul închide ochii, a aflat dar să face a nu ști ea este înșelat fără scrupule de femeia de care se crede iubită, dar e fîcîrit că se poate minți și în societate, că n-are egal în frumusețe, de parcă ar fi luat s-o aibă de răsclama, nu și-i fie tovară,ă sinceră de viață,

realizeze acea comuniune de idei, hai să spunem de idealuri, de tot ce vrei... Alții se trezese mai devreme sau mai târziu, dar se trezese și se despart, divorțează... Au copii și divorțează. „N-am știut, dom'le, îl auzi pe câte unul vorbind. M-a orbit frumusețea ei și am zis că de, cu vremea se va face de casă...” Seuze pentru liniștea conștiinței lui. Atît și nimic mai mult...

— Bine, Alex, sînt de acord cu tine, ți-o spun din capul locului, dar uite, te rog explică-mi de ce tu, văzîndu-mi infirmitatea, nu ai dat înapoi — trebuie să-ți spun, caz unic din cîți bărbați am cunoscut! — ci, dimpotrivă, ai continuat să insiști și am ajuns la relațiile la care sîntem astăzi. De ce, spune-mi? Care-i argumentul? Ce te-a determinat să faci lucrul ăsta?

— Să vezi...

— Nu, lasă-mă să termin, te rog, zise Dorina tot mai aprinsă. Vezi tu, poate o altă femeie în locul meu și în situația mea nu și-ar fi făcut probleme din faptul ăsta, nu ar fi interesat-o, nu i-ar fi dat importanță, dar eu, dragul meu, sînt o ființă cerebrală. Chiar mi-a spus un asistent la Institut: „Duduiie, dumneata ești de-o factură cerebrală forte, lasă, nu fi mîhnită că n-ai făcut balet, balerinele nu gîndesc!”, părere total greșită, pentru că în balet se gîndește foarte mult, toate exteriorizările personajului în mimică și dans nu fac altceva decît să exprime caracterul personajului, această exteriorizare în mimică și dans înlocuind ceea ce este în teatrul de proză dialogul...

— Da, bineînțeles, ăla cred că era un cretin, un om care nu cunoștea decît buchia cursului său...

— Nu, dragul meu, se pretindea om cult, era un...

— A, numai „se pretindea”, interveni Alexandru zîmbind cu evidentă ironie. Asta e cu totul altceva.

— Cum îți spuneam, reluă Dorina, eu știu că sînt de-o factură cerebrală excesivă, ce să fac, asta e construcția mea intelectuală, îmi place nu numai să văd rezultatele unei probleme, dar să și analizez căile care au dus la acele rezultate, mă înțelegi...

— Te înțeleg și pentru asta-mi plăci...

— Astăzi ești foarte darnic cu complimentele...

— Totdeauna voi fi, cînd e vorba de tine.

— Mulțumesc, zise ea roșid de plăcere. Așa, deci cum îți spuneam, după primele tale scrisori nu m-am liniștit, n-am

devenit indiferentă la insistențele tale, pe mine m-a preocupat să știu, să aflu ce te-a determinat să treci peste toate preceptele filozofiei bărbătești — îți zic așa pentru că așa mi se pare că este — ai trecut deci și azi, uite, sîntem împreună... De ce? Din pură curiozitate, să vezi cum iubește o înfirmă? faci vreun studiu în privința temperamentului femeilor infirme?

— Nu fi răutăcioasă!

— De fel! Nu vreau decît să știu care a fost logica gîndurilor tale în privința atașamentului față de mine.

Ți-am spus acum cîteva minute în ce constă frumusețea cuiva...

— Da.

— Și ți-am argumentat de ce-mi place mie o asemenea frumusețe care implică o întreagă complexitate de trăsături...

— Exact.

— Ei bine, tu întruchipezi o astfel de frumusețe! Concluzia este deci limpede, nu? Apoi vreau ca faptele să vorbească mai mult decît afirmațiile, răspunse Alexandru. Și, cînd aceste fapte vor fi foarte vizibile, foarte categorice pentru tine, foarte convingătoare, atunci sînt sigur că mă vei înțelege perfect.

— Bine, Alex, să lăsăm atunci ca timpul să mă convingă...

— Am spus, faptele...

— Mă rog, faptele, dar și timpul. Totul se desfășoară în timp, nu?

— Desigur.

Trecură pe lîngă un lac în jurul căruia copiii se aflau la pescuit — lîngă lac era un saivan în care se vedeau oile închise la muls, iar împrejurul țarcului mulțime de miei dînd tîrcoale și behăind pe întrecute, — și ajunseră în dreptul unui bătrîn nuc, cu coroana mare, bogată, puternică, ce se înălța falnic din desimea griului, nu departe de drum.

— Acestuia i se spune „nucul moartei“, zise Dorina și arătă cu capul către masivul și solitarul arbore. Vezi ce frumos este?

— Da, într-adevăr este foarte frumos.

— Știi că i se zice așa?

— Da, pentru că și noi îl avem însemnat pe harta piche-tului, răspunse Alexandru, dar de unde-i provine această denumire, nu știu.

— Nu vi s-a spus?

— Cine să ne spună ?

— Mirescu sau altcineva, cine se ocupă cu hărțile astea...

— Nu, nu ne-a spus nimeni. O simplă și lapidară întrebare nomeclatoare, ca altele altele...

— De creanga acestui bătrîn n-ai s-a spînzurat înainte de război o fată foarte frumoasă din sat. O chema Ștefana...

— Da ? Pentru care motiv s-a spînzurat ?

— I-a fost trădată dragostea de către un băiat pe care i-a iubit foarte mult. Și într-un gest de disperare, dar după mine foarte firesc, și-a pus capăt vieții...

— De ce spui „foarte firesc“ ? Ce vezi tu firesc în treaba asta ?

— Hotărîrea ei, răspunse categoric Dorina. Cînd iubești pe cineva și acel cineva pretinde că îți răspunde cu aceleași sentimente, dar în realitate îți înșală speranțele, ce mai poți aștepta de la viață ? Dar mai ales cînd iubești o singură dată în viață, puternic, categoric, fără rezerve, o iubire pe care ai așteptat-o poate ani de zile...

— Nu-mi place să gîndești astfel, mărturisi rece Alexandru.

— De ce ? se miră Dorina. Și eu aș proceda la fel, dacă aș ajunge vreodată în situația ei. Îți închipui ce însemni tu pentru mine, pentru viața mea, pentru speranțele mele ? Ce-aș mai aștepta eu de la viață dacă n-ai mai fi tu, dintr-un motiv sau altul, nu mă interesează care aume, dar n-ai mai fi lîngă mine ? Nimic... Absolut nimic...

În acea clipă, copiii din jurul lacului începură să dea chiot, să strige, să fluiere, să țipe, să facă o larmă de nedescris. Lăsară undițele, mingile pe care le băteau cu piciorul, lăsară orice fel de joacă și alergară într-o hărîmălaie de glasuri la șosea.

— Ce este ? Ce s-a întîmplat ? întrebă Alexandru, privind cu mirare zburdălnicia lor însoțită de acele chioturi și fluierături.

— Nu vezi ?

— Ce să văd ?

— Privește înainte pe șosea.

— Vine un om călare. Și ce-i cu asta ?

— Acela-i contele Tegaș. Își face obișnuita plimbare de dimineață pe mîrșoaga lui cu care se spune că a cîștigat în ultimul an al carierei lui de jocheu cîteva celebre curse de galop...

— Țista-i ăla cu castelul ?

— El este...

— Sînt tare curios să-l cunosc, zise Alexandru și ochii i se luciră viu, cuprins de un fel de neastîmpăr copilăresc. S-a dus de atîtea luni pe aici, dar nu l-am văzut niciodată...

Nu după mult timp, urmărit de chiotele copiilor, cărora zîmbind le făcea amical cu mîna, în dreapta și-n sînga, întocmai ca un mare comandant de oști ce trece în aclamații mulțimii, își făcu apariția contele Tegaș. Era un bătrînel subțirel, firav și cocîrjat, cu fața slabă, smochinită și ochi albaștri, apoși, îmbrăcat cu o flaneu roșie, peticită, peste o cămașă ferfenișită ce fusese odată albă, cu pantaloni de călărie, bazonați și rupți în genunchi, cu cizme din piele roșie, scorojite, scâlîmbăiate dar ornamentate cu nelipsiții pîteni rușiniți și cu rozete sunătoare. Călărea un cal costeliv, răpciugos și schiop și cu noroiul uscat pînă sus pe crupe, pe care-l conducea cu niște hățuri de sfoară, scămășate și înnodate de te miri cum de mai rezistau deselor sale îndemnuri, lovind gloaba cu ele, s-o aște la mers.

— Hai Tereza, hai drăguțo !

Copiii se țineau după el, țopăind în juru-i, bătînd tantanuri în tinichele și cîntînd. Unii mai îndrăzneți se repezeau pentru o clipă și prinzînd coada lungă și stufoasă a mîrtoagei o trăgeau puternic înapoi s-o oprească în loc, alții loveau cu palma peste crupe sau încercau s-o dea jos, punîndu-și umărul s-o răstoarne... Contele Tegaș însă, impasibil și nerizător, nu-i lua în seamă, ci își vedea mai departe de drum, dînd pîteni mîrtoagei, cu bărbia înălțată solemn și demn privind în depărtări, parcă pozînd unor tribune ce-l primeau triumfător în aclamații la întoarcerea dintr-o mare bătălie. Afișa un aer marțial și grav, căuta să nu-și știrbească din prezența de odinioară, cînd era stăpînul celei mai mari moșii din împrejurimi, trăia o lume a lui în imaginația-i bolnavă în care se simțea bine, singular și nestingherit de cei din jur.

— A, *bonjour*, domnișă ! o observă el pe Dorina și, ducîndu-și cravașa la frunte, înclină capul în semn de salut și mare respect ce-i purta. Trase apoi de hățuri și opri gloaba cărei îi dădeau ocol roiuri de muște. Am onoarea să vă salut, domnule grănicer ! Respectele mele !

— Bună ziua, domnule conte, răspunse Dorina rece, par fără chef de vorbă.

— Către „Crăița“ nu ? întrebă el tot surizător, micșorându-și ochii apoși, cu sprincenele alburii înălțate în așteptarea răspunsului. Avea un glas subțire, nițel dogit, răgușit, de parcă îl scotea dintr-o trompetă de tinichea. Interesant restaurant, găsi nimerit să adauge, foarte interesant... Știți, am servit „Cinzano“, curois, la „Crăița“ am servit „Cinzano“, n-am băut de pe vremuri cînd mergeam la Monte Carlo sau la Nisa... Vă rog să serviți „Cinzano“... Domnule grănicer, vă rog s-o serviți pe frumoasa domniță cu această minunată băutură...

— Bine, domnule conte, vom ține seama de indicația dumneavoastră, răspunse la rîndul său destul de rece și Alexandru.

— Vă mulțumesc, sinteți foarte amabil. Haide Tereza, haide drăguț ! *Au revoir*, scumpă domniță, *au revoir*, domnule grănicer ! Primiți, vă rog, distinsele mele salutări și urări de bine. Haide, Tereza, hai...

Lovi pîntecele costeliv al iepei cu pîntenii zornăitori și ruginiți și porni din nou la drum, sub privirile pline de haz ale copiilor care, la vederea profesoarei, stăteau acum mult mai departe de șosea ascunși prin grîu, neîndrăznind să se mai apropie.

— Un nenorocit ! zise Dorina privind în urma lui. Un dement și un ratat care trăiește din mila oamenilor. Te rog să mă crezi, nu are ce mînea, dar în scrînteala lui se crede cel mai fericit om de pe pămînt, își poartă blazonul cu ifose tot de mare bogătaș...

— Casa aceea prăpădită din partea de nord a satului, cu pereții coșcoviți și cu monumentul din ogradă e a lui ?

— A lui, acolo stă, ei, ce zici de monumentul acela ? întrebă Dorina, revoltată de nebunia contelui. A fost expropriat, cred că a fost singurul exploatator din țară care nu s-a opus exproprierii, a fost trimis prin Bărăgan, dar și-a cerut permisiunea să-și realizeze trei dorințe pe care autoritățile le-au acceptat, făcînd chiar haz de propunerile lui.

— Ce dorințe ?

— Zău, de cîte ori îmi aduc aminte, îmi vine să rid, gîndindu-mă ce i-a putut trece prin cap unui nebun ca ăsta ! zise Dorina zîmbind.

— Dar ce i-a trecut prin cap ?

— Dragă, cînd a fost trimis în Bărăgan cu ani în urmă, a cerut voie și a luat cu el mîrtoaga asta, apoi un mustang din tablă nichelată ce-l avea sus pe castel și care spunea că-i

blazonul lui și, în sfârșit, monumentul din fața casei. Închipuie-ți tu, să care după el dătai piatră, cu chipul lui hidos și impertinent !...

— Și a venit cu acest monument înapoi ?

Da, dragă ! Când l-au văzut oamenii înapoindu-se cotoțat într-un car pe boarfele lui, cu mărtoaga legată de loitră și cu palma sprijinită de monumentul pus în fîn, a fost o adevărată veselie în tot satul. A cerut după aceea și i s-a aprobat să-și ridice o odaie în marginea satului, i-a pus după cum cred că ai observat blazonul de tablă pe acoperișul de stuf, iar în fața acestei maghernițe, monumentul.. Ei, ce zici de treaba asta ?

- Nu l-au luat oamenii peste picior ?

— Pe cine ? Pe conte ?

— Da, pe el.

- Dragă, tu știi de ce simpatie se bucură el în rîndul sătenilor ? De necrezut, dar asta-i situația. De fapt el, cînd a fost cine a fost, nu s-a purtat rău cu nimeni din sat, a plătit cu regularitate simbrile celor care aveau grijă de cei peste o sută de cai ai grajdului său și-i lucrau pămîntul ; mai mult, îi ajuta pe cei săraci, ba cu bani, ba cu grîu sau de-ale gurii, ce avea prin cămările lui, de altfel totdeauna îndestulate...

Și acum...

Îl are în grijă popa Gherasim cu recunoștință că Tegaș a ridicat biserica nouă din sat. Cum intri în stînga, în pronaos, se vede chiar chipul lui zugrăvit pe perete ca drept cititor ce se află. Or, din ce se aduce la biserică duminica sau cînd sînt slujbe mai mari, popa îi trimite acasă printr-un bețivan, unul Ciocirlean, mîncare de are o săptămînă încheiată...

— A fost însurat contele ?

- O singură femeie a avut la castel, o fetișcană pe nume Iustina, frumoasă fără pereche, dar foarte a dracului, pe care se spune că Tegaș ar fi luat-o de la un institut de călugărițe. Însă numai călugăriță nu era în comportarea ei ! A prins-o făcînd dragoste cu nepotu-său, elev în ultimul an de liceu, unul Raul, băiatul soră-si, și chiar în noaptea aceea i-a dat o bocecluță cu îmbrăcăminte și a scos-o în uliță. De atunci nu s-a mai însurat niciodată ; trăiește tot singur...

— Ai fost vreodată în coliba lui ?

— Am fost de cîteva ori să-l întreb de soarta lui tata, crezînd că poate o avea vreun moment de luciditate și-mi va

mărturisi câte ceva, dar imbecilul cât îl vezi de ramolit a încercat să-mi propună să-i devin „contesă“...

— Ce vorbești ?

— Da, a pus chiar mîna pe mine, dar i-am dat una cu bastonul peste bot, încît vreo două luni a umblat cu vînătaia de-a lungul obrazului. Un impertinent și-un măgar !

Ajunseră la „Crăița“, o mică și frumoasă cabană din lemn afumat cu ferestre mari, largi, cu acoperișul scund, așezată în umbra unei hore de stejari și ulmi. Mulțime de biciclete erau rezemate afară de micul gard de șipci vopsit în verde. La mesele de sub pomi, la umbră se vedeau femei și bărbați bînd bere și mîncînd mici sau fripturi, în timp ce un bătrîn lăutar țigan trecea de la unul la altul cu o vioară veche sub braț, îi ciupea corzile și cînta cu vocea-i dogită de tutun un cîntec de dragoste de altădată :

*Bate-mă, mîndro, mă bate
Că te-am înșelat cu șapte
Șapte mîndre frumușele
Frumușele tinerele,
Vai și-amar zilele mele !*

Era un amestec de glasuri, de rîsete, cîntece lîlăite și chiuituri stridente, totul învăluit în fumul țigărilor și al grătarului mirosind a carne arsă, o hărmălaie din care era de mirare cum de se înțelegeau unii între ei, strigînd peste mese, chemîndu-se cu glas tare și ciocnind paharele în aer în urări gingăvite și repezite în aburul băuturii.

— Nu stăm afară, propuse Doina, mergem înăuntru, căutăm o masă mai retrasă, vreau să fim numai noi doi...

— Bine, fu de acord Alexandru. Cred că și înăuntru e răcoare...

— Da, este, poate mai multă ca aici sub pomi, apoi e liniște, nu-mi place aglomerația asta, gălăgia unora dintre cheflii...

Trecură printre mese și, văzînd-o pe Dorina, bărbații își înălțară pălăriile salutînd-o cu mult respect, iar un ospătar tinăr, ferchezuit și spilcuit, cu șervetul pe braț, le ieși îndată în cale, oferindu-și cu multă amabilitate serviciile.

— Să vă fac o masă aici undeva, la umbră ? întrebă el plecîndu-se profesional din șalc. Imediat aranjăm...

— Nu, zise Dorina, am vrea undeva, înăuntru...

— S-a făcut, înăuntru, după voia dumneavoastră. Petrică, se întoarce el și strigă către cineva, probabil un alt ospătar ce stătea de vorbă cu grataragiul în fumul gros să-l tai cu cuțitul, trap băiete, o masă a-nuia înăuntru pentru doamna profesoară. Pofțiți, vă rog, se arată în continuare amabil ospătarul, vă conduc...

Dorina porni înainte, Alexandru după ea, strecurându-se printre mesele înghesuite pe prundișul de sub coroanele stejarilor.

Întrară. În total contrast de cum se prezenta afară, restaurantul, destul de elegant și plăcut, degaja o atmosferă intimă, prietenoasă. Curat, răcoros, cu mici lampioane colorate spânzurînd de plafon printre benzi de hîrtie creponată, cu mesele aranjate în stil modern, cu greu îți puteai închipui că aci, într-un sat la marginea țării, te poți simți tot atît de bine ca și într-un mare restaurant din centrul Bucureștiului.

— Îți place ? întrebă Dorina.

— Da, zise Alexandru, privind în jur cu curiozitate și admirînd tavanul cu bîrne negre, lustruite, pereții capitonati cu rogojină vopsită în galben și verde, estrada orchestrei, ferestrele mari, luminoase. Crede-mă, pentru mine localul ăsta e o surpriză. N-am fost niciodată aici...

— Nici eu. Unde stăm ?

— Ai spus că undeva mai rezervat.

— Da, mai rezervat. Să mergem în capătul celălalt al salonului, parcă e mai multă liniște acolo.

Zicînd acestea, Dorina porni să ocolească mesele, dar nu făcu decît cîțiva pași, că deodată se opri locului și-l prinse pe Alexandru de mînă.

— Ce-i, ce s-a întîmplat ? întrebă el neliniștit.

— Știi pe cine vād aici și cred că ne-a văzut ?

— Pe cine ? se uită mirat în jur Alexandru.

— Pe Mirescu cu Silvia. Uite, el se ridică chiar acum de la masă și vine în întîmpinarea noastră. Acolo, în dreapta estradei...

Alexandru simți că un val de căldură îi năvălește deodată în tot corpul. Nu se așteptase la o asemenea întîlnire ! Locotenentul Mirescu, comandantul său, știa de dragostea lui pentru Dorina — intuise din unele apropouri ale lui acest lucru — dar niciodată nu-i văzuse împreună și niciodată nu

discutaseră mai apropiat problema asta, ofițerul considerînd că Alexandru e un băiat destul de matur, de inteligent, că știe ce face și nu e cazul să se amestece în relațiile de dragoste ale acestuia cum nu s-ar fi amestecat într-ale nimănui. De altfel avea o simă deosebită pentru pregătirea lui intelectuală, pentru felul disciplinat, dar în același timp manierat cu care se comporta în serviciul militar de la pichet, n-avea, cu alte cuvinte, ce-i reproșa în acest sens.

— A, ce plăcere să vă văd ! zise de departe Mirescu și, ocolind cu grabă mesele, veni în întâmpinarea Dorinei cu brațele întinse. După cum văd, ați îndrăgit arma noastră, a grănicerilor și asta mă bucură ! Sărut mîna și... ce să spun, e un eveniment prezența dumneavoastră aici... Chiar i-am spus Silviei de cum v-am văzut întrînd...

Veni, îi sărută mîna galant și curtenitor, în timp ce Alexandru stătea deoparte, rezervat, într-o poziție aproximativă de dreptzi, privindu-și cu respect comandantul, care se arăta foarte amabil și binevoitor.

— Ce faci, Ștefănescule ? se întoarce el surîzător către Alexandru și-i întinse prieteneste mîna. Tânăr și bine dispus, așa-i ?

— Întocmai, tovarășe locotenent, zise Alexandru stringînd respectuos mîna ofițerului.

— Îmi place, domnule, așa grănicer mai rar !

— De ce, tovarășe locotenent ?

— Ai pus mîna pe-un infractor. Și ce infractor ! Am impresia c-o să-l ții în „arestul“ dumatăle toată viața ! Ei, ce spuneți domnișoara Darini -- se întoarce el tot vesel către profesoară -- vedeți ce băieți drăguți și talentați avem noi la grăniceri ? I-ați văzut la serbare, cred...

-- Mai ales drăguți, zise Dorina și zîmbind cu un anume înțeles îl privi semnificativ, pe sub sprîncene, pe Alexandru. Dar asta-i bine să nu se știe, pentru că totdeauna „flatariseala“, vorba coanei Chirița, îi face pe băieți să fie încrezuți...

— Ceea ce, vă rog să mă credeți, interveni Mirescu punînd palma pe piept, nu e cazul vorbind de Alexandru Ștefănescu. Cred că-l cunosc mai bine decît dumneavoastră și oricînd pun mîna în foc pentru modestia lui ! Ei, ce zici, Ștefănescule, sînt un bun avocat în apărarea intereselor dumatăle ?

— Fără îndoială, tovarășe locotenent ! confirmă Alexandru zîmbind. Doar studiați dreptul la fără frecvență, așa că...

Locotenentul Mirescu, cu aceeași cunoscută amabilitate, îi prinse pe cei doi de braț și conducându-i printre mese îi pofti să se îndrepte către locul unde-l aștepta soția sa.

— Vă rog să ne faceți plăcere, mie și Silviei, și să stați la masa noastră... De acord, Ștefănescule ?

Tovarășe locotenent, ce pot să zic ? Ordinul șefului este lege pentru subordonați ! rîse Alexandru dezvăluindu-și șirul dinților albi. Așa că, dacă-i ordin... cu plăcere, nici nu mai încapе vorbă !

Silvia era o femeie frumoasă, brunetă, cu ochi negri și părul tot negru, tuns scurt, modern, tapat, purtînd doi cercei mari de aur și pe deget un inel cu același model filigranat ; îmbrăcase o rochie albă din șantung, cu decolteu larg, dezvăluindu-i în parte umerii neatinși încă de rumeneala soarelui.

- Ce surpriză ! zise ea de departe, făcînd aluzie la prezența Dorinei într-un restaurant. Cărui eveniment să datorăm acest lucru ? Vă rog să poștiți și să luați loc. Îmi pare bine că ați venit, altfel ne plictiseam singuri aici. Ovidiu, dă tu te rog scaunele astea la o parte, să stea Dorina lângă mine, se adresează ea soțului său. Ce faci domnule student și cîntăreț de muzică ușoară ?

- Doamnă, îmi permiteți să mă prezint, spuse Alexandru, prinzîndu-i cu un gest politicoș mina și sărutîndu-i-o. Sînt caporalul Alexandru Ștefănescu !

— Lasă domnule, nu te mai prezenta atîta că te cunoaștem ! rîse Silvia și-l prinse de braț, poftîndu-l să ia loc în fața ei. Numai pentru că te-am văzut o singură dată la serbarea aceea, să nu mai vorbesc de faptul că mi-a vorbit soțul meu de dumneata și tot ești o cunoștință plăcută, agreabilă... Te rog să ieși loc și să te simți în largul dumitale, zîmbi ea. Și încă ceva: să n-ai rezerve pentru că te afli la masă cu comandantul. Aici eu sînt comandant, să știi !

- Am înțeles, zise Alexandru roșînd nițel. Mă voi supune ordinelor dumneavoastră...

— Dacă te supui, să știi că te pot avansa și sergent, așa trebuie să fie toți bărbații, disciplinați, ascultători...

— Soțul dumneavoastră are cam de mult gradul de locotenent, îndrăzni Alexandru să facă o glumă. Ceea ce înseamnă că dacă nu-l avansați...

— Nu-i nimic, dragii mei, sînt bun în funcție acasă, ceea ce e un lucru foarte important !

Riseră cu toții, după care Mirescu făcu un semn ospătarului să se apropie.

— Ei, ce serviți, stimați musafiri ? întrebă el uitându-se cînd la Dorina, cînd la Alexandru. Noi am comandat niste mici și bere...

— Cred că același lucru o să-l facem și noi, zise Dorina, privindu-l întrebător pe Alexandru. Da ? Ce zici, Alex ?

— Nu am preferințe, răspunse el. Mă supun dorinței majorității...

— Așa, fii disciplinat, îmi place ! rîse Silvia și ochii ei negri luciră scînteietor. Dorina dragă, să faci instrucție cu dumnealui, auzi ? Sau nu vrei să-l vezi sergent ?

— Pentru mine e mareșal, zise Dorina zîmbind. Un mareșal care poate cuceri orice bătălie...

— Oho ! rîse iarăși Silvia, tare, zgomotos, fără rezerve, dîndu-și capul pe spate. Ascultă tu, se aplecă la urechea Dorinei, a cucerit ceva pînă acum ?

— Li, hai, fii serioasă, rîse și Dorina, ce zice soțul tău, crede cine știe ce... și arată cu capul către Mirescu care era ocupat cu ospătarul, dîndu-i indicații cum trebuie să pregătească micii.

— Tovarășe chelner, te rog execută comanda asta mai repede, zise el. Adu și niște mujdei, muștar. Și halbel., frate, ce faci cu halbele alea ?

— Îndată, tovarășe locotenent. Vă servesc numaidecît !

După cîteva clipe veniră halbele de bere, ciocniră urîndu-și unul altuia mult noroc și fericire și, pînă să vină mîncarea, Silvia îl întrebă pe Alexandru ce facultate vrea să urmeze în continuare, Teatrul sau Chimia, ce-i sînt părinții, dacă mai are frați sau surori și pe unde stă în București.

— Știi că și eu sînt bucureșteancă ? zise ea într-un tîrziu. Stau prin Piața Dorobanți...

— Eu stau pe bulevardul Lacul Tei. Tata e șofer, iar mama muncitoare la fabrica de medicamente...

— Singur la părinți ?

— Da, singur...

— Ce a zis fata, presupun că ai avut o simpatie, văzînd că pleci militar ?

— Intr-adevăr, e bine că ai întrebuințat timpul trecut, zise Alexandru făcîndu-și de lucru cu halba de bere de pe mînerul

căreia încerca să desprindă cu unghia o mică pată de ceară roșie.

— De ce ?

— Am avut o fată pe care am simpatizat-o, așa cum au toți băieții, dar am renunțat la ea, așa cum am renunțat și la altele, înaintea ei.

— Colegă de facultate ?

— Da, chiar de an.

Și ce s-a întâmplat așa de grav de ai luat asemenea hotărâri categorice ?

— Niric deosebit, răspunse calm Alexandru. S-a întâmplat că toate fetele pe care le-am cunoscut privesc problemele vieții cu prea multă ușurință, afișează o emancipare precoce, de loc firească, mai mult căutată, studiată, vor să fie interesante, s-o facă cum se spune pe „fetele de succes“, care pot trece repede de la dragostea pentru unul la dragostea pentru altul, cu aceeași ușurință cu care și-ar schimba de pildă cerceii sau batistele. Cu alte cuvinte, cel puțin în ceea ce mă privește, nu se poate conta pe-o anumită seriozitate în relațiile cu ele. Mă rog, poate să fie la mijloc vorba de temperament, dar de vreme ce am constatat la mai multe lucrul ăsta, concluzia e limpede : repetarea unor rezultate pe baza aceluiași criterii dă regula, nu ?

— Da, poate că ai dreptate...

— Doamnă, sînt lucruri trăite de mine, întîmplate mie...

— Nu, nu te contrazic, interveni Silvia. Petele din ziua de azi...

În acest timp pe ușa restaurantului intră un om beat, înalt, voinic, neras de multă vreme, cu părul crescut mare, lătos și ochii albaștri, mici, cu privirea rea, iscoditoare, uluitoare. Purta niște pantaloni de doc rupți și pătați de umsoare, o cămașă albastră, murdară, cu mânecile suflecate, și era desculț, avea niște tălpi late, grele, crăpate, pline de noroi și lăgă uscată. Cu mâinile în buzunare, în clătănarea lui încerca să se strecoare printre mese, ținându-se după unul din clienții ce-și vedea de treaba umblînd repede cînd de la bar la bucătărie, cînd de la bufet la grătarul de afară, sărind clienții.

— Mă, dom' Pavle, bolborosea bețivanul cu gura strîmbă, făcînd spume în colțul buzelor groase, bălboase și uitate ca niște lipitori, mă auzi, ma, dom' Pavle, sau nu mă auzi nici

pe mă-ta la ora asta? Nău mă auzi, nu? Bineee! Poate nu vrei să stai de vorbă cu-n pușcăriaș ca mine... Bineee, dom' Pavele, bineee!

— Uite-l și pe vagabondul ăsta, zise Mirescu și-l arată celor de la masă pe bețivan. Un scandalagiu fără pereche...

— E din sat? Întrebă Alexandru care nu mai avusese ocazia să-l întâlnească pînă acum.

— Din sat. Ilie Ciocîrlan îl cheamă. A fost șofer, șofer bun, dar a prins patima beției și cu vreo zece ani în urmă a lovit într-o noapte o femeie. A fugit de la locul accidentului, a fost condamnat patru ani, a ieșit din închisoare și după cîteva luni a intrat din nou pentru că, nenorocitul, a consimțit să conducă un camion furat și, împreună cu o bandă de hoți, au sustras de la o fabrică vreo cincizeci de colaci de sîrmă de aramă și bare de cositor.

— Ce vorbiți! se miră Alexandru, fără să-și ia ochii de la bețivanul care începuse să cînte. Și a fost condamnat din nou...

— Bineînțeles. A mai făcut doi ani de închisoare pentru treaba asta, a ieșit și, după un timp, se părea că s-a îndreptat, dar într-o seară a bătut un milițian, că i s-a părut că s-a uitat strîmb la el și iar a intrat la pușcărie. Vai de capul lui de nenorocit! Cînd e treaz, e cumsecade, dar cînd e beat să te ferești din calea lui...

— Și din ce trăiește?

— E înseris la cooperativa agricolă de producție, dar nu se duce cu săptămîinile la munca cîmpului. Face pe omul de serviciu pe la biserică, mătură pe acolo, aprinde luminările, șterge praful, că nu-i duminică să nu vină cu două-trei chile de vin sau de țuică acasă. Aduc femeile la pomeni...

— Contețe Tegaș ia mîncarea și nepricopsitul ăsta băutura, interveni și Dorina privind-l pe Ciocîrlan care căzuse între mese și încerca anevoie să se ridice și nu putea. De amîndoi are grijă popa Gherasim...

— Ei, omul vrea să le facă bine, să nu-i lase să moară de foame, interveni și Silvia, dar viciul ăsta al beției nu se vindecă ușor...

Ciocîrlan se ridică cu greutate, sprijinindu-se de-un scaun pe care după aceea îl lovi cu piciorul aruncîndu-l cît colo, stătu apoi nițel în cumpănă, trecîndu-și palma mare și grea

prin claia de par și privi turbure în jur căuind-l din ochi pe ospătarul care nu-l băga în seamă.

— Mă, dom' Pavele, bolborosea el mai departe cu spuma la gură, ce, mă, dom' Pavele banii mei nu merg, mă, la tine? De ce nu merg mă, pen-că-s bani de la un pușcăriaș? I lai, mă? A, uite-l pe tovarășul comandant de grăniceri! tresări el văzîndu-l pe Mirescu și porni prăvălindu-se către ofițer, trîntind în cale-i scaune și mese de parcă nici n-ar fi fost. Să trăiți, tova-șe comandant! zise Ciocîrlan, oprindu-se în fața locotenentului și încercînd, în amețeala lui, să ducă în mod cît mai corect palma la frunte în chip de salut ostășesc. Eu sînt... mă cunoașteți dumea-stră... sînt Ilie Ciocîrlan... eu am fost la pușcărie, dar mai intru... zău, mai intru... uite pentru unul ca dom' Pavel ăsta care nici nu mă bagă-n seamă și nu-mi dă că beau, de parcă banii mei îs spanioli și nu merg la el, la „Crăița“... Tova-șe comandant grănicer... tova-șe comandant... să trăiți... hai să vă pup... că sînteți ca și tatăl meu...

Se aplecă, vru să prindă fruntea lui Mirescu ca să i-o sărute, dar locotenentul se ridică de la masă, îl luă de braț și-i spuse că e bine să se ducă acasă, că e obosit și trebuie să se culce...

— Am fost la o înmormîntare... zău nu-s ostenit, se împotrivi Ciocîrlan ferindu-și brațul. Am dus crucea și știi ce mi-a dat? Nu știi!

— Cine, mortul? n-avu de lucru Silvia și intră în vorbă, dar Mirescu o fulgeră cu privirea, făcîndu-i semn să nu-și pună mintea cu scandalagiul ăsta.

— Nu mortu', cocoană, auzi tova-șu comandant grănicer ce zice femeia asta... asta-i femeia dumitale... da nu-i frumoasă... că n-are păru lung... uite asta-mi place mie — și arată spre Dorina — asta-mi place mie și vreau să fac un dans cu ea...

Caută să ocolească masa, să se ducă spre Dorina. În aceeași clipă însă, Alexandru vru să se ridice în picioare și să-i țină calca, dar Mirescu îi făcu semn să stea locului și să nu-i acorde nici o atenție că-i atît de beat încît nu mai știe de el.

— Măi Ciocîrlane, îl prinse Mirescu din nou de braț pe bețivan, uite, du-te, ți-a făcut Pavel semn să te duci pînă la el...

— M-a chemat la el? se întoarse Ciocîrlan în loc, greoi și masiv ca un urs. Unde e? Dă-l în mă-ca, că nu mă duc, ăla nu-mi dă să beau... da-i dau eu una peste bot, că mă țină

mintă toată viața... asta tă știe el. Uite, am... stau pe scaunul ăsta și am să mă uit la cucoanele astea... zău numai mă uit că mie îmi plac...

— Doamnele de aici nu-s frumoase, Ciocirlane, căuta să-l în duplece a se ridica de pe scaun Mirescu. Le-ai văzut pe artistele acelea de-au venit la domnul conte acum un ceas?

— Au venit niște artiste la dom' conte? făcu ochii mari Ciocirlan și puse laba lui mare pe umărul lui Mirescu. Când au venit tova-șu comandant grănicer?

— Nu ți-am spus? Acum un ceas. Niște artiste de la circ. Le-a trimis nepotu-său de la București, sînt în turneu, și n-au cu cine să petreacă acolo...

— N-au cu cine? Ias' că mă duc eu... Are și băutură...

— Are... are... la domnul conte se găsesec de toate...

— Atunci am plecat...

Se ridică cu greutate de pe scaun, dădu mîna cu Mirescu, duse două degete la frunte în chip de salut adresat celor două femei de la masă, Silvia și Dorina, le făcu apoi un semn de cărut cu arătătorul în dreptul buzelor și plecă luînd iar scaunele și mergea în picioare, către ușă, de parcă era un tanc ce răvășea totul în cale-i.

— Ce te-a apucat, dragă, să lungești vorba cu neisprăvitul ăsta? sări Silvia îmbufnată, luîndu-l la rost pe Mirescu. Se uită lumea la noi...

— Dar ce vroiai să faci? se apără locotenentul ducînd halba cu bere la gură. Să mă contrazic cu el? Cu nebunii și bețivii nu-i bine niciodată să te contrazici. Mai ales în situația noastră, aici, în local. Cum ridicam tonul la el, cum, gata se ivea leindulul. Iasă că nu ne-a stricat buna dispoziție, așa e, domnișoară Darini?

— De fel, pe mine chiar m-a amuzat, rîse Dorina. Vedeți cum mă curtează admiratorii? M-a invitat și la dans... Știu că Silviei îi este ciudă că n-a preferat-o pe ea, dar n-am ce-i face!

Silvia începu și ea să rîdă și voia bună se înfiripă din nou la masa celor patru. Fără scăpătase soarele, umbrele amurgului se furișaseră pe sub coroanele stejarilor, iar în grădina restaurantului se aprinseseră — cam de vreme ce-i drept — și cîteva becuri. Curînd se aprinseră și lămpioanele colorate din micul salon, semn că seara nu era departe. Chelnerul aduse micii, pâinea, și din nou cîte un rînd de bere.

— Li, să bem pentru toți cei care ne sînt dragi ! propuse Mirescu și ridică din nou halba în dreptul frunții. De acord ?

Alexandru ridică și el halba de bere și o privi zîmbind pe Dorina, lung și stăruitor, cu acea dragoste plină de văpăi și înțelesuri ivită în ochii-i strălucitori, dragoste pe care ea știa să o intuiască atît de bine.

În acest timp, în grădina restaurantului, peste mesele de sub umbra întunecată a stejarilor, unde stăruia mirosul de carne friptă și plutea în nori groși fumul grătarului, se așternu cu încetul liniștea serii. Numai încolo, spre șosea, Ilie Cio-cîrlan, cu bătrînul lăutar prins de după umeri, încerca să treacă șanțul drumului clatinîndu-se și căzînd mereu în genunchi, dar fără să înceteze o clipă cîntecul ce-l răcnea într-atît de tare, de parcă vroia să scoale toți morții din cimitirul satului :

*Cin' se ia cu mine bineece...
Îi dau baina de pe mine !
Cin' se ia cu mine rău,
Să-l ferească Dumnezeu,
Că sînt șarpe de dudău
De-l galbin de mușcă rău,
Măi, Leano !*

— Ce-i, Bădoiule ?

— Tovarășe locotenent, a murit contele !

— Cînd, măi ?

— Zice să acu' un ceas l-au găsit niște femei spînzurat de grinda tavanului. Vă cheamă miliția din comună la telefon ..

Ovidu Mirescu aruncă lopata — muncea alături de miliari la săparea unei noi ghețării — și, așa în cămașă cum se afla, alergă spre biroul său, urmat de ostașul telefonist. Luă receptorul și în timp ce-și potrivea o șuviță de păr cu-i cădea mereu pe frunte, întrebă :

— Cine-i la telefon ?

— Aici e plutonierul Patriche, șeful postului de miliție. Vreau să vorbesc cu tovarășul comandant al pichetului...

— Eu sînt, tovarășe Patriche, locotenentul Mirescu. Spune ce s-a-nîmplat ?

— Tovarășe locotenent s-a spînzurat bătrînul Tegaș, contele nostru.

— Cînd s-a spînzurat ?

— Nu știu exact, cred că azi-noapte. S-a dus de dimineată nevasta factorului să-i ducă un ziar, că ceruse ascară un ziar să vadă și el ce mai e prin lume, cum zic s-a dus acum de dimineată împreună cu Maria lui Vizante, aceea fără ureche, să-i ducă gazeta și, cum au deschis ușa, au dat cu ochii de el agățat de tavan, spînzurat cu o funie de cînepă. Au venit la mine, m-au anunțat și am alergat acolo. Așa, la prima vedere nimic suspect prin odaia lui, numai că am văzut niște urme în jurul casei...

— Ce fel de urme ?

— Urme de bascheți, parc-ar fi sau de teniși, nu știu exact, nu pot să-mi dau seama. De aceea, vă rog, tovarășe locotenent, dacă vreți să-mi trimiteți și mie conductorul cu cîinele dumneavoastră, că pînă vine al nostru mi-e teamă de-o ploaie și dacă dă de sus, gata, s-a dus totul baltă !

— Bine, tovarășe Patriche. Ți-l trimit. Unde te găsește ?

— Trimit cu mașina Stațiunii să-l ia pe băiat. Am vorbit cu tovarășul director Oncescu și-mi dă Gaz-ul lor...

— În regulă. Vezi, nu-mi ține ostașul mult...

— Nicidecum, tovarășe locotenent. Să văd mai întîi despre ce este vorba. Dacă e cazul să plecăm în urmărire, vă raportez eu.

— Bine.

— Vă mulțumesc și să trăiți !

Mirescu puse receptorul în iurcă și deschise geamul cancelăriei. Un val de aer proaspăt năvăli în mica și eleganta încăperă, aducînd de afară parfumul florilor de lei din dreptul ferestrei. „Vă să zică Tegaș, contele Aristide Tegaș, l-a încheiat în noaptea asta aventuroasa sa viață printr-un gest pe care nu l-aș fi crezut că-l înfăptui vreodată...” își zise Mirescu, aruncându-se la 'irou, cu capul sprijinit în palme. Să se fi înucis, oare ? se gîndi el tot mai insistenț. Tot e-i posibil. Dar de ce ? S-ar poate că la mijloc e vorba de-o însemnare bine re-

„Iată ? Să zicem, dar, mă rog, cine și în ce scop a făcut-o ?”

El cunoscuse pe bătrîn în urmă cu doi ani de zile, cînd, proaspăt absolvent al școlii de ofițeri, venise aci la marginea țării sa-și ia în primire postul de comandant al pichetului de grăniceri. Se interesase atunci, cum era și firesc, de tot ceea ce este mai deosebit de știut în privința locuitorilor și a obiectivelor din zona care o avea în pază. Printre altele, aflat de „contele Aristide Tegaș” și, curios, ceruse date despre el atît fostului comandant al pichetului cît și autorităților din comună. „Un conte în zilele noastre ? se întrebase tînărul locotenent nițel contrariat. O pasăre cam rară, dar, din moment ce există, trebuie să vadă care-i situația reală...” I se puse că de fapt „contele” nu e conte, ci un fost călăreț la curse — jocheu — care, prin tertipuri numai de el știute, se îmbogățise în cîtiva ani cît alții nicî în treizeci (se spunea că „aranja” soarta pariurilor de la marile alergări în favoarea celor interesați), și care-l moștenise printr-un testament fals pe proprietarul grajdului unde fusese angajat. Cîștigase cîteva curse celebre peste hotare — specialitatea lui erau alergările de galop — încît după cunoscuta cursă internațională de la Napoli, unde chiar un rege, antrenîndu-se într-un pariu destul de bogat, pierduse sume fabuloase, Aristide Tegaș devenise steaua hipodromurilor cu calul în Narcis, o gloabă pe care nu pariau decît nepricepuții sau care, mizînd de la început pe-un sigur eșec, vroiau numai să se amuze. Și, culmea, Narcis, devenit după aceea pentru presă „calul minune”, „calul fulger”, sosit la potou fără să fie cravașat de Tegaș cu o lungime și ceva, cîștigase marele premiu al orașului Napoli, cota asupra sa ajungînd, lucru rar întîlnit în istoria pariurilor de hipodrom, la necrezuta sumă de unu la două mii !

Fostul jocheu, devenit proprietar a peste o sută de cai de rasă, a adunat bani peste bani cu o lăcomie de nedescris și a cumpărat cincizeci de hectare de pămînt, după care și-a construit în scurt timp un castel la marginea comunei, o imensă clădire de două etaje, cu zeci de geamuri și verande îmbracate în iederă, înconjurată cu un zid înalt de piatră și porți mari de fier forjat. Mirelu numai aflat că Tegaș se intitulă „singurul conte” și că făcuse hîrtie de corespondență cu blazoane (cînd și cumpăra cai atît în țara cît și peste hotare, în afara de cei pe care-i avea la curse pe diferite hipodromuri). Aaranja doi lachei ce purtau livrea aurie și ciucuri albaștri la dîrapii albi

care făceau primiri de rigoare celor ce-l vizitau cît și o armată de servitori care se îngrijeau de marile grejd ce se ridicau la oțetă une de metri în spatele castelului. După cum spuneau cei care l-au cunoscut în trecut, aparițiile sale pe jos erau ce-i drept, cam rare, mergea ori călare, ori cu trăsura - erau o adevărată revoluție. Mic și slab, de statura unui băiețandru pipiriu, nițel adus de spate, (cătuse ani de zile aplecat pe gîtal cailor!), cu obrazul sept și ochi albaștri spalăciți într-o jachetă de catifea maro de croială sport, paspoalată cu piele, pantaloni gris de călărie, cu bufa înaltă și largă și cizme de piele în picioarele-i aruncate, trecea zornăind-și pîntecii de argint pe ulițele satului, cu un neastîmpăr exagerat în gesturile-i de copilăndru, lovind nervos carîmbii cu cravașa de piele de care nu se despărțea niciodată. Răspundea amabil salutarilor din dreapta și din stînga, ducînd cravașa la cozorocul speii din postav în culoarea pantalonilor cu un gest demn de-un cavaler medieval. Era extrem de amabil, se prindea în vorbă cu oricine, căuta să se bucure de popularitate cu orice clip și, întocmai ca un viitor deputat burghez în preajma alegerilor, întindea mina țăranilor și-i întreba de sănătate și cum o mai duc cu treburile, ce le fac copiii și cum cred că vor ieși cu recolta în anul acela. „Stimați concetățeni, dac-aveți nevoie de ceva, veniți la mine la castel, vă ajut cum să nu vă ajut, doar trăim laolaltă în marea familie a satului și cei din familie se cheamă că trăiesc în frățietate“. Într-adevăr, dădea bani cu împrumut, cu dobîndă mică celor ce-i solicitau acest lucru, plătea la vreme pe cei ce-i lucrau pămîntul. Schita simbriile servitorilor și grăjdarilor, căuta într-un cuvînt să nu intre în conflict cu mulțimea satului, socotind după cum spunea el, că puțină diplomatie nu strică și „vorba dulce, mult aduce...“

În locul vechii biserici de lemn a înălțat una nouă de cărămidă cu meșteri italieni și zugravi aduși din Sofia, la a cărei sfințire a invitat marile personalități ale Cultelor din țară, biserică pe care a intitulat-o singur catedrală. Catedrala Tegaș.

Tot de la oameni, Mirescu mai aflase ca batrînul conte nu fusese niciodată căsătorit, se spunea că era împotriva vreunei mezialianțe cu zeițele frumosului care, după părerea lui, nu fac altceva decît trîndăvese și-ți mănîncă banii pentru niște plăceri trecătoare. Adusese pe una la castel, domnișoara

Iustina, o fată subțirică, cu păr negru și ochi tot negri, de o frumusețe rară, pe care o ținea toată ziua închisă în casa „să se obișnuiască cu viața de castel“, dar pe care după ce-a vădus-o să supravegheze țesălatul și adăpatul cailor și ea refuzase categoric să facă acest lucru, îi dăduse vreo două cravașe la fund, îi pusese o bocceluță în brațe și, petrecînd-o pînă la poartă, îi arătase autoritar drumul către orașul de unde venise. „Nu-ți place bălegarul cailor, să nu-ți placă nici banii mei! Banii mei sînt făcuți din bălegar! Poftim, ține cărarea drept înaintea și ieși la drumul mare. De-acolo cu bunul Dumnezeu încotro ți-o fi voia!“

Crescuse un nepot, băiat al soră-si, Raul, ce-î petrecea vacanțele la „castel“, răsfățat și obraznic, care prin ultimul an de liceu începuse s-o curteze pe Iustina și ea acceptase jocul, cocheta și se alinta provocator ca o pisică amețită de chemările primăverii. Bătrînul cam prinsese voalata țesătură a dragostei lor și ea plecase din casa lui cu credința fermă că asta-i pricina despărțirii de ea și nimic altceva. „Aris, dragule, scumpul meu, suspina ca adunîndu-și lucrurile, sînt cinstită, m-ai luat de la maici, știi bine cum era la maici, de ce ești rău? Crezi că eu... aș fi putut... cînd tu ești strălucirea mea, visul meu...“

—Hai, hai, mîină gloaba, lasă-mă-n pace, nu-mi deranja nervii cu smiorcăielile tale!

O luase de mîină și o dusesse pînă la poartă, fără să ia în seamă văicărelile și declarațiile ei de sinceritate cu care încerca să-l copleșească.

Nu s-a opus reformei agrare din primăvara anului 1945, dar l-a zdruncinat într-atît de mult treaba asta încît țineala care-l lovise după aceea ce spune că de aci i s-ar fi tras. A dat pămîntul, caili, oprind-o numai pe Tereza, a dat și castelul în odăile căruia s-a instalat nu după multă vreme Stațiunea agricolă experimentală și a fost trimis într-un sat din Bărăgan să-și petreacă restul zilelor. S-a întors însă de acolo, mai ramolit de cum plecase, zicînd că vrea să moară în preajma castelului, ca un adevărat conte ce se afla. Locuia într-o odaie prăpădită lucrată de mîna lui din chirpici și trăia de azi pe mîine din banii pe care-i trimitea cu regularitate Raul de la București, unde era funcționar sau a, a ceva, bătrînul neștiind nimic precis de soarta lui. În ultima vreme, trențaros și jigărit, umbla uneori călare pe mîrtoaga lui,

Tereza, mai mult duminică, căciind un drum către „Ciăha“, unde se instala plin de importanță la o masă, închipuindu-se în marile restaurante ale lumii, comanda o sută de grame de coniac sau alte băuturi tari, vorbindu-le de sus chelnerilor, ca mare personalitate ce se credea că este; alteori mergea pe jos, prin sat, fără o țintă anume, ușcându-și cizmele scâlbâiate fără nelipsiții piteni, prin praful drumului. Se oprea câteodată în loc și vorbea unor cai imaginari pe care-i îndemna să alerge în turnante de hipodrom, închipuite, râdea de unul singur și apoi deodată se încrunta, mălța pumnul și amenința pe cine numai el știa. „Lasă că vă aranjez eu, derbedeilor, o să auziți voi de contele Iegaș! Vă strîmbați la mine, hai? Uite, na, vă scuipe și vă dau cu piatra între coarne!“ Se apleca, căuta o piatră, o bucată de cărămidă, lemn sau ce-i cădea sub mână și arunca într-aiurea sub privirile pline de haz ale copiilor ce-l urmăreau dinapoia ulucilor. De cele mai multe ori, duminică, se ducea la biserică, își privea chipul de ctitor pictat în pronaos, cădea în genunchi și începea să plîngă pînă ce se încumeta vreo bătrînă să-l scoată afară și să-l trimită către casă. „Hai domnu' conte, hai drăguțule, mergi acasă, lasă, nu te mai necăji, la judecata de apoi locul dumitale va fi sus în dreapta tatălui ceresc“. „Oare, așa să fie? se lumina el deodată la chip, de parcă i-ar fi trecut o rază de soare peste față. Eu n-am nici un păcat...“ „Ei, n-ai, zice lumea că numai dumneata știi unde a pierit talianul ala de ți-a înălțat sfîntul lăcaș. A storsit omul treaba și pe urmă, ca să nu-i dai banii sau din altă pricină, i s-a pierdut urma“. „Eu nu... eu nu... nu... nu... protesta rătăcind cu privirea înapoi peste cupolele bisericii.

Acum totată dîrerea lui... căci e în lățul treangului și Ovidiu Mirescu își zise că gîndindu-se la marea acelei rătăcirii a minții, ceea ce nu-i exclus să nu poată cineva a avut întotdeauna să-i ia viața. Dar cine și pentru ce?

Căciind astfel, ofițerul ieși în curtea pichetului, în lumina puternică a soarelui și, zărindu-l pe Al. Andru, îi ordonă să-l ducă la el pe fruntașul Găritora, conducătorul cîinelui. Apoi se îndreptă spre grupul de militari ce începuseră să sapă pămîntul pe locul viitoareii ghețării.

— Merg treaba, băieți? întrebă Mi... apăsîndu-și o țigară.

— Merg, tovarășe locotinent...

Un soldat mic și rotofei, cu fața măslinie și ochii neastîmpărați ca de viezure, dădea cu sapa de zor, tare, înversunat, și într-atît de puternic mai-mai s-o rupă din coadă. Cînd și cînd trăgea cu coada ochiului către locotenent, ferit, pe furiș, să vadă dacă i se iau în seamă zelul și strădania după el de neegalat cu ale nici unuia din pichet.

— Tandine !

— Ordonati, tovarășe locotent ! sări rotofeiul ca ars și luă poziția de drepti, cu coada sapei lîngă pulpa piciorului ținînd-o întocmai ca pe-o pușcă.

— Măi, ai ars cărțile alea de joc ?

— Le-am ars, tovarășe locotent, le-am ars de-atuncea de cînd ați zis dumneavoastră... Zău, să moară mama dacă vă minț...

— Bravo, îmi place că ai executat ordinul, se arătă mulțumit ofițerul. Altădată să nu te mai prind că faci șmecherii aici în pichet, ai înțeles ?

— Înțeles, tovarășe locotent, dar să știți, v-am raportat, nu erau șmecherii... căută să fie convingător Tandin, roșind pînă-n vîrfurile urechilor. Lucru cîstit, să moară mama...

— Las-o, măi, pe mamă-ta-n pace, ce tot ai cu ea de-i dai zor „să moară mama ! să moară mama !“, izbucni deodată Mirescu. Altfel dacă nu zici, noi nu te credem ? De aceea te-a făcut biata de ea, ca s-o tot condamni mereu ?

— E-o vorbă, așa, tovarășe locotent...

— Ți-am spus, să nu mai fie !

— N-o să mai fie, tovarășe locotent, da...

— Ei, ce „da“ ?

— Cu șepticul e cîstit, să nu vă faceți o idee despre mine c-aș fi mai știu eu cum... zău, să moară mama dacă vă minț !

— Iar, măi ? se supără din nou Mirescu. Băieți, luați repaus !

— Păi eu întindeam cărțile, să trăiți, uite trefla, uite carou', uite rombu', nu-i trefla, nu-i rombu'... — Începu Tandin să-i dea cu gura — îl lăsam pe om cu ochii cît cepili și gura căscată, c-așa-i omu', cînd se prinde, se prinde și-i luam francu', cîstit, zău, să moară mama ! Dacă ghicea, îi dădeam francu'... Cinci copii am, tovarășe locotent, și dacă m-au luat militar și nu mai sînt artist la circ, ei cu ce să trăiască ? Vine iarna, eu nu mai înghiț flăcări, nu mai înghiț

săbii, nu mai pot merumbei din pălărie și iepuri din sân... de unde hai să credem că ea e-o ninica toată, zice că n-am atestat...

— Și cum ai spus că n-ai nici un copil, măi Tandine, de unde te ai scut, cinci deodată? zîmbi Mirescu cu îngăduință, cerind din ochi încuviințare de adevăr grănicerilor ce lăsaseră lucrul și se adunaseră în jurul lor. Cică ești cu el din același cartier, te cunoaște...

— Tova așa, caporal ilev v-a spus? te miră Tandin, total contrariat, holbînd ochiii de parcă picase cerul pe el. Tocmai dumnealui care-i bucureștean ca și mine să mă facă de minciună? Mă mir, tovarășe locotinent, că-i și dumnealui băiat subțire, om cu carte, student cu *bacalureat*, cum să mință că n-am copii? Am cinci în cap, să trăiți!

Păi cînd i-ți făcut, Tandine, că ai douăzeci de ani...

— Trei ai nevestii și doi ai mei, zău, să moară mama! Că ea e mai mare ca mine cu patru ani. A fost măritată c-un dresor. Femeie voinică, tovarășe locotinent, zău, face trapez și perj la bambus, triplu salt mortal, se dă de cinci ori peste cap...

— De cîte ori se dă peste cap? îl privi zîmbind Mirescu.

— De cinci ori, v-am raportat.

Dacă-i triplu salt, înseamnă că se dă de trei ori...

— Nu, ea la triplu se dă de cinci ori tovarășe locotinent, zău, să moară mama dacă vă minț! Păi credeți că ea e ca toate alea? Aș! E artistă mare, n-are probleme, ce mai vorbă, cînd face balansu' și se aruncă în aer, lasă lumea cu gurili căscate!...

Grănicerii din juru-i începură să rîdă și Tandin le aruncă niște priviri, parcă gata-gata să-i înghită pe toți într-o lingură. De ce-i apucase veselia? Ce-i găsisse? Niște nepricepuți, nu știu să prețuiască artiștii...

Nevastă-mea are și Medalia Muncii, tovarășe locotinent, urmă el dîndu-se mai aproape de ofițer să fie cît mai confidențial. V-am raportat, artistă mare... Zău, poate-mi dați și mie o permisie s-o văz, n-am văzut-o de la Tironește. eram cu circu' acolo cînd a venit ordinu' după mine am plecat fără să-i spun o vorbă, pierdeam trinu' și ea e singură făcea balansu', și e singură săraca...

— Cum singură, măi, nu e cu copiii?

— Singură cu ei, tovarășe locotinent, zău dacă vă minț!

— Lasă, prinde tu un infractor și-ți dau drumul teasă. îi promise ofițerul zîmbind. Ce ziceți, băieți, se întoarse Mirescu către grăniceri, dacă prinde Tandin al nostru un infractor nu merită să plece acasă în permisie ?

— Merită ! strigară toți militarii în cor.

— Vezi, Tandine ? Așa că...

— Zău, să moară mama, tovarășe locotinent, ca prima patrulă care pleacă adu' doi, doi barosani, să plecească, dacă vă minț ! Numai să apară un „individ” în zonă, ca haț ! am și pus mîna pe el ! Sint artist, să trăiți, și artiștii de București ! oameni cu chereștea, cu știți ! zise el arătîndu-și cu degetul obrazul măsliniu.

— Bine, Tandine, așa să fie...

— Așa e, tovarășe locotinent, să moa... gata, să trăiți !

Încu niște ochi mari, sperîindu-se de moara i se lovi reped, cu palma peste gură, încludat că poate fără voia lui iar îl supara pe comandant. Și cînd ? Tochmai acum cînd parcă îl înduplecase, trebuia era ca și aranjata. Vru chiar să i ceară iertare, dar ofițerul îl văzu pe frunțașul Croitoru venind către el și-i făcu semn să se găbească.

— Ordonați, tovarășe locotinent ! zise acesta luînd poartă de drept și ducînd palma la bonetă.

— Ce face cîinele ?

— I-am dat mîncarea de dimineață și acum e-n cușcă, se odihnește...

Pregătește-i zgarda, botnita, sfoara de urcare, ai să pleci într-o misiune. Cum îi merge rana ?

— Merge bine. A fost aseară doctorul veterinar și i-a pansat piciorul...

— Tot soluție de-accea i-a pus ?

— Da, pioctamină...

— Bine, hai să-l vedem și să hotărîm cine te va însoți.

Pleacă către cușca cîinelui instalată înapoia clădirii piche-tului sub un șopron, să fie ferită de vînturi și ploi. Tandin privi o clipă în urma ofițerului și zise admirativ către ceilalți grăniceri :

— Om bun, tovarășu' locotinent al nostru, să moară mama dacă vă minț ! Putea, măi, gorobeților să-mi dea arestu' ? Putea ! Legea penală te atinge dacă te prinde cu jocurile de noroc. Da mie mi-a spus să arz cărțile de joc și le-am ars... Cu asta m-am ales...

— Chiar le-ai ars, măi ?

— Le-am ars, zău, să pleznesc dacă vă mint. Știe și Iliuță, bucătaru' că m-a văzut cînd le-am ars. Era și Mitrică, șoferu' acolo, aprindea o țigară de la foc, el cu mîna lui le-a zvîrlit în flăcări. M-am gîndit la început că să le rup în bucățele, da mi-am luat sama, zicînd că nu e bine. A zis tovarășul locotinent să le arz, sună ordinul să le arz, apăi le arz și gata socoteala ! Așa că... asta-i... Hai să lucrăm, că acu' vine amiaza, se întoarce tovarășu' locotinent și vede că n-am făcut nimica... De ce să-l supărăm ?

Zicînd acestea, scupă în palme și se apucă să tragă cu sapa mai plin de nădejde ca la început, lovind pămîntul în draci, gata parcă să-l despice în două pînă-n adîncul măruntaielor lui. Era muncitor, de felul lui, Tandin, ascultător, săritor la orice treabă, nu era cazul să-i spui de două ori să facă un lucru și să nu-l facă, chibzuiuse el că în armată e bine să fii supus, că o duci bine, n-ai de ce să n-o duci bine, mai ales la grăniceri unde se ceruse, rugîndu-se aproape în genunchi la recrutare să-l dea pe frontieră și i se împlinise dorința. Văzuse el un film cu grăniceri și-i plăcuse tare mult viața la pichet. Armă frumoasă grăniceria, ce mai calea-valea,iei pușcă la spinare și pleci pe hotar ca la o vînătoare în luncă sau la o plimbare în Cișmigiu, „n-ai probleme“, numai ochi și urechi să fii, să nu scape „individu“, că știe el, Tandin, a învățat la pichetul-școală, „individu“ e al dracului, șiret ca o vulpe și ager ca o pisică, se face nevăzut cît ai zice pește !

Ceilalți militari îl iubeau și-l prețuiau pentru puterea lui de muncă și pentru voința lui de a învăța la orele de instrucție sau pentru strădania de a cunoaște diferite probleme legate de viața țării, îi admirau stăruința și ambiția de a urni de multe ori din loc mașinăria minții lui, de altfel destul de ageră, dar neobișnuită să judece astfel de probleme. În orele libere, îl vedeau stînd ceasuri întregi aplecat deasupra caietului sau a cărților și citea, citea mereu, silabisind cuvintele grele, căutînd să le înțeleagă sensul, să descifreze anumite lucruri și nu se sfia să-l oprească pe oricare prin curte, în dormitor sau în sala de mese și să-l întrebe, uneori, chesiuni într-adevăr grele pentru mintea lui, altele de-a dreptul minore,

dar pentru el de mare importanță, deoarece nu le plăcea conținutul. „Tovarășe caporal ilov Ștefănescu, să trăiești, să fii student cu *bacalurecat* și poți întoarce știința cum vrei, ca clătita-n tigaie, cum adicăteala vine chestia asta cu canelul *suedez* pe care am citit-o în gazetă? Că eu nu pot să-mi îsplic cum devine cazul și poate mă întreabă unu' și altu' și nu vreau să-și facă o idee despre mine că-s prost...” Dar dacă exista asemenea prețuire din partea tuturor pentru strădaniile sale, nu-l puteau accepta pentru felul cum inventa fel și fel de lucruri legate de biografia lui, pentru insistențele cu care căuta prin orice mijloc să facă rost de bani, pentru văicărelile lui nejustificate și pentru slugărnicia exagerată cu care căuta de multe ori să intre pe sub pielea nu numai a comandanților, dar și a tovarășilor lui din pichet, să fie remarcat pentru o treabă sau alta și să fie avut în vedere la recompense.

— Hai, bre, hai să-i dăm zor, că se ridică soarele și ne moleșește! îndemna el în dreapta și-n stînga militarii să sape mai cu nădejde. Și uite acu' pică tovarășu' locotinent...

— Chiar așa vrednic ești, măi Tandine? se luă de el soldatul Toderășcu, fost pînă a veni în armată montor la o întreprindere de construcții industriale în Oltenia. Te-a făcut mamă-ta în zodie bună!

— I-a făcut și el injurie mereu la ea! interveni revoltat Iuliu Covaci, un tînăr înalt, slab, vînos, miner la o bază auriferă lingă Baia Mare. Injurie și el supără pe tovarăș locotinent...

— Ce-aveți, bre, cu mine? nu se lăsă Tandin și, rezemîndu-se în coada sapei îi privi pe toți scrutător. Ce v-am făcut?

— Mă, artistule, noa, tu așa mințai de stă searele în loc, mă! vorbi apăsător Covaci. Doamna ferică primește un asemenea ortec la mine în echipă! Cum poți să mințai că lucrezi ca artist, mă? Apăi așa, bag eu cămașă pe proșantă un artist? Plînge ca o muiere la tovarăș locotinent că moare copiii de foame! Cum poți să plînji, ma, cînd statu nos? are grijă de copii și plătește, asta cum zice... alocație, hai cum poți plînge?

— N-are copii, măi Covaci, zise Toderășcu. Nu l-ai auzit pe tovarășul caporal Ștefănescu ce-a spus? Îl cunoaște, doar locuiește cu Tandin în același cartier.

10-orcei fraților, se poate vedea foarte ușor treaba asta în scriptele de evidență...

Credeți că tovarășul locotenent nu știe adevărata situație ? Știe, dar îl lasă așa să se scalde în apele lui...

Dacă lase să scalde nu-i bine, musai trebe să înceie artistu' asta ! interveni din nou Covaci, arătându-l pe Tandin. La el musai trebe dat gaur la cap cu șfreghele, să vadă dacă este sănătos sau acolo este... asta... malai...

Dar nici artist nu este, fraților, zise Guță Ursu. Țăran din părțile Olteniței. Tot tovarășul caporal ne-a spus...

Ma Guță-pută, vezi că-ți dau una-n cap cu sapa de te pupă mă-ta rece, să știi ! amenință înfierbîntat Tandin, scuipînd în palme și făcînd un pas înainte. Ce-aveți cu mine, mă ? De ce vă luați de mine ? Ce v-am făcut ?

Îi privea pe fiecare drept în ochi, aspru, scrutător, cerîndu-le să-l lase în pace să nu-l mai întărite că el nu are cu nimeni nimic și nici scandal nu vrea să facă. Că dacă-i vorba de scandal...

Sînteți tari de gură, vă luați de oameni cinstiți așa de pomana... îi mustră el, prinzînd nițel curaj pentru că toți tăceau și-l priveau cum spunea de furie. Las' că vine el tovarășu' locotent, și-i spun eu că-n loc să lucrați, v-ați luat de mine...

Tu ai luat mă, că mințăști, asta-i ! Nici muiere nu ai și nici copii...

Și nici artist nu este, urmă Guță Ursu. Cică face sală-horă pe-acolo că nu i-a plăcut să-nvețe o meserie ca lumea. Pune covorul ăla mare în arenă, dă cu grebla pe rumeguș după ce alargă caii, adună bălegaru... face pe clovnu' prostu'...

Prost îi copilu' lu' mumă-ta, mă ! zise Tandin și zvîrlind sapa o luă la fugă către clădirea pichetului, să nu care cumva să fie ajuns de vînjosul Ursu. Urcă treptele de piatră și se opri o clipă în ușă, de unde strigă, văzînd că nu se ia nimeni după el : — Las' că vă spun eu lu' tovarășu' locotent că faceți ură de rasă cu artiștii ! Să vedeți voi ! Stați de vorbă și nu lucrați... Vă spun și lu' tovarășu' caporal ilev Ștefănescu că faceți ură de rasă cu bucureștenii... o să vedeți voi... Că dumnealui e bucureștean ca și mine... Vă luați de noi care va să zică...

Auzind de moartea neașteptată a contelui, camenii lăsaseră orice treabă pe la casele lor și veniseră degrabă să vadă ce și cum se petrecuseră lucrurile. Unii erau numai în cămăși și izmene, desculți, cum se ridicaseră atunci din culcuș, alții cu câte o flancă pe ei sau cojocul pe umeri, dar toți cu pălării pe cap și cu cite o nuia în mână. Stăteau grupuri-grupuri încă de dimineață — alții mai veneau și acuma — în mijlocul uliței sau pe șanț în fața colibeii (în curte plutonierul Patriche poruncise „să nu calce picior de individ, că-i bagă proces”) — și dacă stăteau, neavînd ce face, comentau în fel și chip vestea căreia din prima clipă aproape nimeni nu-i dăduse crezare.

— Ce să fi avut, mă, vericule, să-și ia zilele ?

— Ia, un țignit, la ce te aștepți de la un țignit ?

— Ce țignit, că era om cu scaun la cap !

— Ehe, scaunu' ăla de care vorbești tălică nu mai avea de mult toate picioarele ! Stătea, așa, într-o rînă...

— Lasă-l, bine că și-a încheiat netrebnicia, făcea umbră pămîntului degeaba...

— Și ce te durea pe 'mneata de umbra lui ? N-aveai loc de el ?

— Măi, oameni buni, se știe că la mijloc e mîină de criminal...

— Ce vorbești, vericule ? ! ?

— Da, și cică tovarășu' plotoner Patriche l-ar fi prins pe ăla tocma-n gară la Roșioara, vrea să ia trinu'...

— Cînd l-a prins ?

— Az' noapte...

Fugi, bă az' noapte plotonerul a fost la nuntă, la a lu' Adormitu. A fost cu muieri-sa, a vrut să-l pună naș, da' n-a vrut el. Nu l-am văzut eu cum ținea hora înainte ?

— Da' pe cine a luat, mă, fata lu' Adormitu ?

— Pe-un sudor de la Stațiune, băiat cu meserie.

— Cică ar fi fost borțoasă fata, cu sudoru' ăsta și n-a vrut s-o cunune popa Gherasim...

— Vezi-ți, ba, de treaba ta ideeă asta ! Popa era-n capu' mesei... ca un scoru' mare...

Vorbele erau aruncate de colo pînă colo, vînturate ca pleava, își treceau oamenii timpul cum puteau, unii fumau, pufăind din țigări, alții spărgeau între dinți semințe de dovlece sau de floarea-soarelui, cuspînd într-o parte cojile, fetele, care cu copiii în brațe, care cu ei tinîndu-se cu ei de fuste, umblau printre bărbați, își cautau locuri mai bune de privit, așteptau să vină autoritățile, așa se spunea, cica s-a fi dat de veste și miliției de la oraș, fiecare se arăta mai știutor decît cel de alături de el și acela decît vecinul lui și așa mai departe.

Soarele se ridicase bine pe cer, începuse să se lase căldura, dar veneau dinspre deal niște nori fumurii, se adunau într-acolo nișuri adinci, tulburi, parcă se anunța a ploaie, așa că oamenii începură să privească spre cer, „eh, ce buni ar fi cîrpa stropi de apă la rădăcina grîului“, dar cei mai mulți cătau cu ochii tot către ușa întredeschisă de la coliba contelui, așa cum o zărise și Maria lui Vizante de dimineață, cătau și încercau să vadă ceva înăuntru, poate pe Tegan stînd agățat de grîndă, dar nu se vedea nimic, totul era pustiu, de parcă vestea fusese numai o plumă și dintr-o clipă într-alta se aștepta să iasă contele și să-și zornăie pîntenii către poartă. Monumentul din mijlocul ogrăzii stătea și el singuratic și o cioară solitară picotea pe capul de piatră al fostului jocheu, fără să se sperie de larma din juru-i și să-și ia zborul, stătea parcă într-un picior, cu o aripă mutinsă, zchobită, pe care o mișca uneori răsfirînd-o ca pe-o năframă neagră.

— Blestemata asta de ȝaie ! un sămn rău, zise o bătrînă molfăindu-și cuvintele, sub basmaua ce-i acoperea gura. Stă de trei zile, ia, numi' pe capu' domnului conte și io-te în a treia zi se-implini sămnu'...

În acea clipă, Tereza, iapa fostului proprietar de cai de curse, ieși din grajdul improvizat din niște coceni uscați și paie, pesemne rupînd sîmora ce fusese priponită și pornind clătinat, costeliva, sunîndu-și casele, se opri lingă monument. Stăru o clipă în așteptare, apoi în risecle elor din uliță începu să-și frece spinarea și crupel noroite de socul de piatră într-atît înverșurat, că pînă și cioara invalidă nu avu ce face, se sperie și-și luă cum putu zborul peste colibă...

— Ei, ei, făc' din nou babe tușind în basma, ați văzut sămnu' ? L-ați văzut ? Sufletu' răposatului a poruncit iepii să alunge cioara...

— Dacă ai avea monument ar veni cioara și la mata, tușă Nico, zise Ciocîrlan, care apăruse și el între lume, greoi, cu fața luhăită și paie în claia de păr. Dar dacă n-ai monument... Nă-i nici iapă... Așa că sămnu' ăla...

Rise gros, gîlgiit, apoi tuși hîrîit de parcă i s-ar fi măcinat ceva între măruntaie, scupă în țărîa și întorcîndu-se întrebă :

— Care ai bă, neamule, de-o țigară ? Hai, nu s-aude ? De-o țigară, bă...

Atunci se auzi motorul unei mașini și după o clipă Gaz-ul Stațiunii opri în fața porții contelui, în mijlocul mulțimii. Lumea se buluci în juru-i să vadă cine a venit. Unii se urcaseră pe garduri, copiii se cățăraseră prin salcîmii din ogrăzile vecine.

— Cine-i, mă, cine ?

— Au venit grănicerii și cu Patriche...

— Au și ciinele cu ei.

— Acu' să vezi minunea minunilor, cu ciinele ăsta .

Cînd fruntașul Croitoru îl dădu jos pe Prinț din mașină, aproape că nu-și putu face loc să înainteze un pas. Oamenii, mai ales copiii, se îmbulzeau, îmbrîncindu-se care mai de care să vadă ciinele îndeaproape, de parcă ar fi fost un animal rar adus de cine știe unde, de peste nouă mări și nouă țări. Se călcau pe picioare, loveau cu coatele, fiecare căutînd să se bage cît mai în față, să vadă ciinele, să prindă un cîmpei de vorbă al fruntașului de la grăniceri sau al plutonierului Patriche.

— Ei, dacă-au adus ciinele ăsta deștept, atunci se schimbă socoteala !

— Zici că dacă-i criminal, îi ia urma ?

Haida-de ! Păi nu cunoști problema, vericule ! Țista-i ciine polițist, dresat, uite ascunde-ți pălăria, să zicem tocma în casă la șefu' gării din Roșioara și ți-o aduce în doi timpi și trei mișcări...

Poate i-o aduce și călcată, că io-te, parc-a recs-o din izmene...

Cu toată stradania lor, Croitoru și Toderașcu abia reușiră să ajungă la poarta ogrăzii. Lumea buluc după ei.

— Strașnic ciine, frățioare ! aruncă unul în urmă-l !

— Cîr-lup mîi, cî rasat e ca al tîu, cul u, de purici de nu te trece nîmă prîgul pînă ce nu lași și-i dă de veste...
— peste el ? !

Așa cum este, am cîine în bătătură, mîi, Ciocîrlan, de nu-mi trece nîmă prîgul pînă ce nu lași și-i dă de veste...

— Javra ta și-i dă de veste ? rise iară gros, gîlguit, Ciocîrlan, dîndu-și și rîsul dinților mari și strîmbi și privindu-l numai cu un ochi, celălalt ținîndu-l închis. Sfîdător, și se chearește cu un chiștoc de țigară lipit de buzele-i băloase. Zici că javra ta și-i dă de veste, hai ? Fugi, bă Gavrilă d-acilea cu minciuna asta. Îl calci pe coadă și el se gudură bă, de parcă i-ai fi dat bună ziua ! Uite, să spună lumea asta dacă nu-i așa !

— Da' mai bine de tine mă, că nu ai ?

— Ce să fac cu el ?

Aia-i că n-ai nici avere ca să și-o pîrască bătătura-i goală — și nici n-ai ce să-i dai să mînînce...

Că al tîu mînînce de nu mai poate ! nu e lăă Ciocîrlan. Dacă ajunge el că chearune în ușa dormului conte ăsta, e limpede ce sătul pleca din ograda ta !

Să-mă aștia, Gavrilă și tu, Ciocîrlane, lăsați fra vorba să scrie ce dîscută otrîvîțile ! zise carnea din mulține, al domnului și pe cei doi. Ce naiba v-ți leat în gură ca dor țate din alea !...

— Așa-i, vericule, are dreptate nea Pantelimon.

Platonierul Patriche, înalt, robust, trecut de patruzeci de ani, cu vîntul și-i plînească pe pieptul lar, cu fața bălăne și ochi albi și de sină lîi, îi făcu semn șoterului să plece cu Carul din fața porții, îndemnînd în același timp oamăii să se dea la o parte.

Măi, oameni buni, ce-i aicea, măi, circ ? Ce v-ți adunat ca la hora ? Ce credeți c-aveți să vedeți aicea ? Hai, dați-i drumul fiecărui pe la casele voastre și nu ne încurcați din treabă...

Dom' plotoner, vrem să vedem și noi cum prînză cremenalul cu cîinele ăsta, ăl deștept...

Dați cine și-a spus dumitale, nea Pantelimoane, ca aicea îi vorba de-un criminal ? întrebă șeful postului de miliție, tot împingînd lumea să treacă șanțul și să lase liberă intrarea în ograda contelui.

— Nu mi-a spus nîmă, ia am aruncat și eu o verbă așa ! zise bătrînul Pantelimon, potrivindu-și surtucul pe umeri. Că

crezi dumneata că Tegas și-a prins singur lațul de gît? Hehei, nu era el omul ăla, îl știm noi, cunoaștem noi marfa! Boierul ăsta, dacă era după spula lui, trăia o sută de ani!

— Ei, las-o mai moale și dumneata, nea Pantelimoane, zise Ciocîrlan, dîndu-se mai aproape. Te pomenești că aranjasei tu el să-i mănînci coliva în anul două mii, așa-i?

— Și de ce n-aș fi mîncat-o, mă? nu se lăsă bătrînul, zîmbindu-și mustața către Ciocîrlan. Ce, nu mi-e-n cînte să mănînc colivă de conte?

— Ba-n cînte și-o fi, nu zic ba, dar pînă-n anul două mii nu e destulă vreme, ori pe dumneata de pe acuma te caută hîrca aia pe acasă...

— Care hîrcă mă, care hîrcă? se stropsi iară bătrînul căruia i se umflaseră vinele gîtului de supărare.

— Aia responsabilă cu locurile de veci...

— Zice de moarte, nea Pantelimoane, interveni așîțător Gavrilă. Nu vezi cum te ia peste picior?

— Lasă, bă, gura, ce te bagi în vorbă ca măraru-n ciorbă? sări la el Ciocîrlan. Ori vrei să le iei acuma de dimineață?

— Sst, liniște, oameni buni! Lăsați vorba!

— Ce vă gîlceviți mă, acu-n zi de duminică? Nu vă e rușine?

— Du-te, mă, olecuță mai la o parte să văz și eu... Mă, auzi, ce ești de sticlă, te-a făcut mună-ta la Turda?

În acest timp, fruntașul Croitoru, ducînd cîinele de leșă urmat de soldatul Toderășcu, montatorul, intrară în ograda contelui. Toderășcu era unul dintre cei mai buni grăniceri de legători de urme și rar se întîmpla să dea greș colaborarea lui cu fruntașul Croitoru și cu cîinele. Înalt, slăbuț, cu fața oasă și frunte smeadă sub care licăreau ochii de-o culoare fumurie sau aproape neagră, purta boneta pe-o sprînceană și era agățată de umăr, într-un fel mîndru de faptul că era cunoscut în sat pentru isprăvile sale pe frontieră. În cîteva rînduri vorbise atît la școală elevilor din cercul „Prietenii grănicerilor“, cît și oamenilor din comuna la „Căminul cultural“ despre reușitele sale în depistarea infractorilor și despre frumoasa viață a grănicerilor.

— Măi, Tănăsieă, uito-l frati-mîi pe detectivul pichetului! Este un puștan de pe gard, care-și ținea cu greu echilibrul între crengile infrunzite ale unui dud. Țla care a dat de biciclistul cu ochelari, astă-toamnă pe drumul către gară.

— Păi tot grănicerii aștia doi, cu cîinele, au găsit și porcul lui Țața Dumitra, de i-l furase ăla cu-o făcea pe chioru'. I-au luat urma și-au dat peste el tocma în satul vecin...

Un alt puștan, mai îndrăzneț, se strecură în ogradă, îl prinse pe Croitoru de mîneca vestonului și, arătînd cu capul spre cîine, întrebă :

— Cum îl cheamă, nene ?

— Prinț.

— Prinț ai zis ? se miră el privind-i pe cei din uliță cu ochii mari, de parcă auzise cine știe ce năzdrăvănie.

— Da, Prinț... întări Croitoru și bătu ușor cu palma gîtului și spinarea cîinelui ce abia stătea stăpînit în lesă.

— Oho, ce mai prinț în patru labe și cu coadă ! rîse copilul, și ceilalți începură și ei să rîdă, sporind veselie.

— A venit prințul la conte în cumetrie !

— Poate se scoală și-l apucă de coadă...

— Mă, ăsta al lui Turturică. Vasile, că Vasile parcă te cheamă, nu ? zise bătrînul Pantelimon, dîndu-se mai aproape. Du-te, băiete, acasă și lasă glumele, că aici nu-i vorba de glume. Uite din cauza voastră nu ne lasă nici pe noi dom' plotoner să privim...

— Ei, că asta-i bună !

— Du-te, mă, că are mumă-ta treabă cu tine, interveni și Ciocîrlan, săltîndu-și surtucul ponosit pe umeri. Uite ceușica a venit unchi-tu Gavrilă dinspre partea aia de sat și e zis mumă-ta să te duci degrabă acasă, că nu-ș' ce are cu tine... Zău, mă, ce te uiți așa sanchiu ?

— Ce treabă are, nea Ciocîrlane ?

Zice că să dai muștele afară din ogradă, mă ! rîse Ciocîrlan cu gura pînă la urechi, satisfăcut că-l înfundase pe nepotul lui Gavrilă.

Du-te, tată Vasilică, du-te, ma, că știe nen-tu Ciocîrlan ce ție ! interveni și Gavrilă. Le-a dat și el astă-iarnă de m-a mai ramas neam, că e vrednic de toarce mîta pe el ! A luat și-un premiu pentru vedere, nu vezi ce surtuc și-a cumpărat ? Ca găuri a-l usucă vîntul ca pe șunca prinsă afară de grindă ! Că banii îi bea...

Și ce la bea banii tăi ? ari prin mulțime Ciocîrlan, făcîndu-și loc cu coatele că se ia la bătaie cu Gavrilă. Ce-ți umblă gura aia ca o moară neferecată, că acu' ți-o astup eu cu doi pumni, ei drăcia dracului !

— Măi, măi, măi nepriecopșiilor, stați măi, vă apucari la gîlceavă aici în fața lui dom' plotener de la miliție? Nu e nițică rușine pe la obraz?

— Păi nu-l vezi, mă, nea' Pantelimoane cum se ia de mine?

— Mi se pare că tu ai început să te iei de el, măi. Cîo-cîrlane. Ai gura cam slobodă. Că are o jăvra-n ogradă, că n-are ce să-i dea să mănînce și mai știu eu ce... Apoi te-ai luat de mine... Așa că...

Între timp, cei doi grăniceri și plutonierul Patriche ajunseră în fața odăii în care trăise contele Tegaș, după ce i luase castelul. Toderășcu privi ușa cu atenție. La fel făcu Croitoru, abia stăpînind cîinele în lesă. O odaie din chirpici, dărăpănată, cu acoperiș de stuf și numai cu un ochi de geam, cîrpit și acela cu hîrtie de ziar, pe unde se vedea sticla crăpată. Pereții coșcoviți erau mînjiți cu pămînt galben, în dire prelungi de la un capăt la altul, așa cum încercase bătrînul să le astupe găurile înainte de căderea zăpezii. Sub streșina de stuf, se vedeau agățați cîțiva știuleți de porumb, o seceră ruginită, un ceaun vechi spart și cîteva ulcele cu urme de ceară pe buzele lor.

Ușa odăii era întredeschisă, așa cum o găsisse Patriche de dimineață, cînd i se adusese de către cele două femei vestea morții contelui.

— A pus cineva mîna pe clanța usii? întrebă fruntașul Croitoru, cercetînd-o cu de-amănuntul, ca să vadă dacă nu descoperă ceva indicii pe laturile ei.

— Nu. Femeile nici n-au apucat să intre, zise Patriche. Așa au declarat. Văzînd ușa deschisă, l-au strigat pe bătrîn și dîndu-si seama că nu răspunde, s-au apropiat de pragul odăii să vadă ce face. Ori din prag, iată ce-au văzut, așa că au răpt-o la fugă îndărăt, sculînd satul cu țipetele lor...

Încet, cu grijă, să nu atingă sau să deranjeze lucrurile din jur, care prin poziția lor ar fi ajutat să se elucidze enigma sfîrșitului atît de tragic al bătrînului conte, fruntașul Croitoru împinse ușor ușa la o parte și rămase de-a dreptul stupefiat de cele vazute. În camera aflată în amîntunire cu pereții acoperiți cu afișe vechi, colorate, reprezentînd reclame pentru diverse curse de cai, pe diferite hipodromuri în țară sau în străinătate, cema din care se dezaia

... de aer sărăc, lîncez, aducînd mai mult a baltă putredă, murdară, se afla spînzurat de tavanul scund, „comul”. Aristide Tegaș. Era legat cu o funie prînză zdravăn de una dintre bîrnele tavanului, printr-un nod destul de puternic în jurul unei scoabe de care se mai vedeau atîrînd niște lîncine de ceapă. În cămașa și izmene, cu pantalonii lăsați pe vine, semn că era pe punctul de a se înlăca sau de brăca, avea în capul plecat, cu limba vinată atîrînd-i pe deiept, nefirește de mare și de umflată. Ochiul bolbaș și umed se ațîrdea cu privirea fixată undeva spre tavanul de îndură veritabilă, în ultimele zbateri ale sfîrșitului. Mîna dreapta, cu degete le țepene, crispate, strîngea în semn de disperție poala cîmășii, făcută mototol în pumnul vinat și murdar. Cealaltă mîna îi atrîna pe lîngă trupul subțirel, slab și scărînat de vîrstă batrîneșii. În juru-i, în odaie, o mișerie de nedescris. Într-un colț, un pat de cîinduri, rătășit, pe care era aruncată o plapuma veche, cu fața ruptă și vata scămogită, înșită în smocuri în zeci de locuri, o perină murdară, cu fața pătuță, iar pe-un scaun, alătura, în chip de noptieră, se vedea o ulciea de pămînt cu un lichid galben-roșietic ce se presupunea a fi ceai. În alt colț se găseau niște hamuri de cai, răsturnate, o căldare cu apă, o paporniță cu cartofi, iar după un altele pirostrii, cu o cratiță de tuci deasupra, pe marginile peretelui se vedeau urme de mămăligă. Dedeșubt, cenușa unui foc ce arsese cu cel mult 24 de ore înainte. Cizmele contelui porojite și scălămbăiate, cu pîteni ruginiți, de modă veche, cu tîja lungă și roțișe dințate, erau aruncate lîngă ceaun, iar lîngă ele o pereche de ciorapi ruptți și murdari, pe care formica incolăcită o pisică, parcă nepăsătoare la tot ce se petrecea în juru-i. Pe peretezul geamului o lampă cu gaz, cu lîcila afumată și fiitlul tras pînă la nivelul nucii, dovada că ardeze fără petrol suficient și se stîngese de la sine. O masă hîită într-o parte, pe care se vedeau două străchini, una cu murături, alta cu cîteva jumări și resturi de ouă, completau acest decor auster și detolant, care arunca o lumină destul de eleventă asupra existenței din ultima vreme a lui Aristide Tegaș.

— Ei, ce aici fruntașule? întrebă plutonierul Patriche, rînd în prag cu mîinile în șold. Uite ce-i aici...

— Văd, zise acesta, căutînd să liniștească cîinele care începuse să scîncească și să latre ușor cu ochii la pisica tolă-

nita lingă eizmele contelui. Eu, dacă-mi permiteți, tovarășe plutonier, să am o părere, cred că bătrînul nu s-a sinucis, ci a fost asasinat...

— De unde tragi concluzia asta ?

— Mă rog, nu-i treaba mea să fac ancheta, dar mi-am spus numai o părere, atîta tot...

— Te rog... te rog... insistă plutonierul, dacă ai vreo bănuială, spune-mi, nu faci decît să ne ajuți să intrăm poate pe pista care să ne ducă la dezlegarea misterului. Deci, bănuiești că a fost asasinat... Foarte interesant. Pe ce te bazezi cînd spui asta ?

— Deocamdată, la prima vedere, pe două lucruri, vorbi Croitoru și-i făcu loc și lui Toderășcu să vină mai în față. În primul rînd, mă gîndesc că dacă el își punca în gînd să se sinucidă, se hotăra într-un fel să moară : ori îmbrăcat, ori dezbrăcat. De ce s-a grăbit să se spînzure atît de repede, într-atît de repede încît, ia uitați-vă, n-a avut timp nici măcar să-și tragă pantalonii pe el sau de pe el ?

— Mda, e o chestie, făcu Patriche mirat.

— În al doilea rînd, spuneți că femeile au găsit ușa întredeschisă, așa cum am găsit-o și noi...

— Da, așa au găsit-o, întări Patriche. Nișel crăpată...

— Ei, iată, eu am făcut aici pe podea un semn cu creta, din care se vede cît a putut fi crăpată.

— Și ce-i cu asta ?

— Dacă bătrînul vroia să se sinucidă, închidea ușa, nu era atît de grăbit încît să o lase deschisă, urmă Croitoru. Apoi, dacă a fost cineva la el și l-a determinat să se sinucidă sau chiar l-a omorît și apoi a ieșit afară din cameră fără să atinga clanta ușii din motive de precauție, acela nu putea fi decît o persoană cu talia foarte subțire, altfel nu se putea strecura prin deschiderea aceasta care nu mășcară, cred eu, mai mult decît maximum treizeci de centimetri...

— Tovarășe plutonier, dar mai observați ceva ? interveni și Toderășcu, examinînd cadavrul de la distanță, atît cît putea face lucrul acesta în semiobscuritatea odăii. În mod sigur bătrînul a fost ori omorît, ori silit să se spînzure, probabil sub amenințarea cuiva. El în nici un caz n-a făcut gestul ăsta !

— De ce ai această bănuială ?

— Nu observați cum a îmbrăcat pantalonii ? I-a îmbrăcat pe dos, cu șlițul la spate...

— Exact, domnule ! se miră plutonierul și-l luminează pe bătrîn cu lanterna. Uite că n-am băgat de seamă treaba asta...

Deci, urmă Toderășcu, nici nu se mai pune problema că omorul s-a produs cînd el se dezbrăca — doar nu avu-
sesse în timpul zilei, pe el, pantalonii îmbrăcați de-a-ndoa-
selea ! — ci putem spune, cred eu, că el dormea, a fost trezit
din somn de cineva care probabil a bătut la ușă, iar bătrînul,
în grabă să-l primească, a îmbrăcat pantalonii greșit și apoi
s-a întîmplat cele ce s-au întîmplat. După cele arătate mai
înainte și anume că este exclus ca el să se sinucidă, singura
presupunere ce-o socotesc reală rămîne aceea c-a fost omorît...

— Asta se poate constata cu ușurință, zise plutonierul.
Aștept să vină un medic pentru expertiză medicală. Vine
de la oraș. Am telefonat, trebuie să vină și procurorul...

— Cu alte cuvinte, urmă Toderășcu, dacă el singur hotăra
să-și ia viața, de ce s-ar fi grăbit astfel încît nici n-a avut
vreme să-și îmbrace pantalonii ca lumea ? Mă rog, ne-am
dat și noi cu părerea numai așa, cum să vă spun, ca niște
amatori în meserie, ancheta dumneavoastră are să stabilească
adevărul...

— Eu vă mulțumesc și pentru cele ce-ați spus pînă acuma,
zise plutonierul Patriche, ați spus lucruri interesante și vom
ține neapărat seama de ele la mersul anchetei. Ei, pînă ce
vin cei de la oraș, să vedem ce putem noi face cu cîinele...

Print se așezase pe pragul odăii, cu botul pe labe și nu
slăbea în nici un fel din ochi pisica ce dormea dusă, torcînd
ușor înapoia cizmelor vechi și noroite. Cînd și cînd înălța
privirea către Croitoru, așteptînd parcă cu fiecare clipă po-
runci de la acesta. Frunțașul veni, îl mîngîie pe cap, pe spi-
nare, îl bătui ușor cu palma pe grumaz, în timp ce cu privirea
începu a cerceta din nou fiecare ungher al odăii.

— De ce te uiți ? îl întrebă plutonierul.

— Mi-ar trebui un presupus obiect al celui ce bănuim noi
... fost aici, să-l dau cîinelui să ia mirosul, zise Croitoru.
Dacă bătrînul a fost spînzurat de careva, cum presupunem,
bînghia ar fi foarte bună pentru treaba asta. Acela a pus
mîna pe ea...

— Da, dar dacă a lucrat cu mânuși ? își dadu cu părerea Patriche. Apoi frînghia nu ne poate fi la îndemînă decît după ce va autoriza procurorul coborîrea cadavrului.

— Mda, asta așa este... fu de acord Croitoru, în timp ce continua să-și rotească privirea prin odaie, să vadă, poate totuși găsește vreun obiect oarecare lăsat de presupusul vizitator. Și, tot uitîndu-se în dreapta și-n stînga, ceru lanterna plutonierului, o aprinse și lumina deodată colțul de după ușă. Un batic, în culori alb-albastre, cu reclame de pe litoral, mototolit și murdar se vedea aruncat acolo.

— Ce-i asta, grănicerule ? întrebă Patriche apropiîndu-se. Ei, drăcie, o basma. O basma a unei femei...

— Nu, nu puneți mîna ! îl opri Croitoru. Baticul ăsta ne poate fi de folos...

— Să fi fost o femeie la el ?

— Poate că l-a găsit pe drum sau poate pe la biserică, zise Toderașcu. Sau poate că-n povestea asta e amestecată și-o femeie...

Croitoru scotoci prin trusa ce-o purta la șold și scoase la iveală un clește lung din tablă elastică ce îl întinse lui Toderașcu să-l țină pînă ce pregătea el cîinele. Îi scoase botnița lui Prinț, apoi zgarda și lesa, după care îi puse hamul, prinzînd de inelul lui, cu o carabinieră, sfoara de urmărire. Luă apoi cleștele din mîna lui Toderașcu, apucă baticul și-l duse mai întîi la nas, să vadă dacă nu are vreun miros caracteristic.

— Ceva deosebit ? întrebă Toderașcu.

— Eu știu ? înălță din umeri Croitoru. Ia miroase și tu : parcă ar fi urme ușoare de parfum...

Toderașcu luă cleștele din mîna fruntașului și duse și el baticul la nas.

— Ba, parcă ar mirosi a unsoare...

— Ce fel de unsoare ? întrebă plutonierul și mirosi și el baticul. Zic și eu că-i un fel de unsoare, unsoare de arină...

— Dar are și un ușor miros de parfum, își susținu părerea Croitoru. La colțuri...

— Da, are.

Croitoru mai cercetă o dată cu lanterna ungherele, apoi plimbi fasciculul de lumină pe podeaua de pămînt, după care se aplecă și se uită și sub pat. Veni apoi, mîngîie inelul și-l puse sub bot baticul.

— Prinț ! Miros ! Urma !... Miros ! Urma !...

Ciinele înalță privirea spre Croitoru, apoi se uită la batic il privi din nou pe militar, pareca fără să vrea să se apropie de obiectul ce i se da să-l miroasă.

— Prinț ! Miros ! Urma !

Fruntașul apăsă ușor capul ciinelui deasupra baticului. Ciinele îl atinse cu nările, își plimbă botul de-a lungul basmalei, de la un capăt la altul, după care scînci, înalțînd iar ochii către militar.

— A luat-o ! șopti Croitoru lui Toderășcu. Ieși afară și așteaptă-mă să vedem în ce direcție o apucăm.

— E corp străin ? întrebă plutonierul venind mai aproape.

— Să vedem, zise Croitoru în timp ce insistă să țină baticul cît mai sub botul ciinelui. Prinț, urma ! Prinț, urma !

Ciinele prinse să latre încet, apoi se întoarse, porni cu botul în pămînt cercetînd podeaua odăii și se aruncă pe clanța ușii. Fruntașul elăbi sfoara de urmărire, lăsîndu-i ciinelui mișcările cît mai libere. Prinț înalță botul după baticul ce-l ținea Croitoru în clește, ostașul i-l întinse din nou, după care ciinele se aruncă iară pe clanța ușii...

Cel care a folosit basmaua asta, a pus și mîna pe clanța ușii, zise plutonierul. E clar...

— Prinț, urma ! Urma !

Ciinele trecu pragul odăii cu botul tot în pămînt, ocoli casa și în clipa aceea murmurul mulțimii aflate în jurul ogrăzii ca la un spectacol încetă. Nu se mai auzeau vorbe, nu se mai auzeau rîsete sau șoapte. Lumea încremenise ca în fața unei vedenii de apocalips, cu gurile căscate, și ochii mari de uimire și așteptare.

Au ieșit, șopti careva, ciinele se ia după urme, deci tot a fost omorît de cineva...

— V-am spus eu ? zise bătrînul Pantelimon. Nu se putea ca Tegaș să facă el...

— Sst ! Vorba, oameni buni ! Lăsați vorba...

Croitoru lungi sfoara la maximum și stătu pînă ce ciinele stăruie cu botul asupra unui loc din apropierea casei. Toderășcu își trecu arma în bandalieră, se aplecă lăsîndu-se într-un genunchi și descoperi o urmă ușoară de pantof de tenis sau de gheată de baschet. Cercetă cu privirea în jur și găsi o altă urmă de aceeași formă...

— Astea le-am văzut și eu și dinăscătură. Și de aici, zice Plutonierul Patriche, lasându-l pe genunchi lângă graniță, să examineze urmele mai bine. Două sînt și amîndouă de aceeași formă, mai multe n-am găsit nici dincolo de gard, nici dincoace...

— Pare că e un picior de femeie sau de copil, zice Plutonierul cu părerea Toderășu, aplecându-se mai mult asupra unuia din urme. Și ceea ce putem constata examinîndu-l, numai pe acestea două deocamdată că sînt din țara noastră, căci încălțămintea, tenișii sau bascheții nu pot să fie exacte sînt de proveniență străină...

— De unde tragi concluzia asta? întrebă plutonierul.

— La noi nu se fabrică pantofi de tenis sau cheta de baschet cu talpa imprimată cu romburi întotdeauna de 5 centuri. Persoana poartă această încălțăminte numai în țara de dincolo unde (și asta rămîne ca să interesezi dumneavoastră) sau a venit de dincolo, de peste graniță...

— Presupun că a trecut hotarul nostru aici, pe la noi? întrebă mirat Croitoru, întorcînd capul către Toderășu.

— De ce neapărat numai pe la noi? se miră Plutonierul. Mai sînt și alte frontiere. Poate că a intrat în țară pe altă parte. Iar aici în zona noastră de graniță a venit numai să săpătuiească crima...

— Dar poate să fie și cineva din țară de poartă încălțăminte din import, interveni Patriche. Multă lume cu o pără de pe la străini... O să ne interesăm... Asta se află ușor...

— E o concluzie pe care am presupus-o la început, zise Toderășu. Am vorbit despre treaba asta. Acum, continua el aplecîndu-se din nou asupra urmei, a doua concluzie, observați că amîndouă încălțările sînt din același picior? Din piciorul drept. Apoi respectiva persoană este destul de grădă, nu face pasul mare, nu s-a grăbit după ce a părăsit odaia, altfel nu mergea mai mult în virturi... observați virfurile, sînt mai apăsate decît calcăiele, unul din șireturi era nelegat...

— Nu știm de la care picior, dreptul sau stîngul, dar era nelegat, observați cum a călcat cu talpa pe el, se vede bine imprimată urma șiretului în pămîntul moale...

— De ce sînt ambele încălțări din piciorul drept? întrebă plutonierul. Să se fi încălțat în grabă și a luat gheata altcuiva?

- E un truc ieftin, tovarășe plutonier, zise Toderașcu, scutind batista și ștergându-și fruntea de sudoare. Asemenea indivizi vor să ne inducă în eroare, dar nu se prinde. Dovada? Priviți aici, vedeți tot atât de bine și dumneavoastră ca și mine că persoana n-a sărit într-un picior — să zicem dreptul — deoarece pasul ar fi fost foarte mic, iar urma ar fi fost, din cauza greutatei corpului, foarte adânc imprimată. Nici n-a fost șchiop, am fi descoperit ca sprijin urma bastonului sau a cîrjei. Dar ceea ce mă face să spun cu siguranță că a folosit vechiul truc al infractorilor — deci era o persoană lipsită de dibăcie în derutarea cercetărilor — este faptul că, chiar încălțînd doi teniși sau bascheți de dreptul, nu bănuia că noi descoperim foarte ușor acest lucru. De ce? Observați, urma de aici este cu latura apăsată spre dreapta, deci primul pas este cu piciorul drept, cealaltă este apăsată spre stînga, ceea ce este destul de simplu de presupus că a fost făcută cu piciorul stîng...

— De ce a încălțat pantofi de tenis sau ghete de baschet? întrebă Croitoru care continua să mîngîie gîtul cîinelui ce stăruia cu botul asupra urmelor.

— Din două motive, răspunse Toderașcu sigur pe afirmațiile sale. În primul rînd să nu fie auzit, să poată sări gardurile mai ușor, eventual să poată fugi mai lesne și apoi, al doilea motiv și cel mai serios este faptul că un pantof de tenis sau de baschet se încălță și se poartă mai ușor, fără jenă dintr-un picior într-altul... Deci cum e cazul aici, doi în dreptul...

— Mda, așa este, conchise și plutonierul, încîntat de felul cum judeca tînărul grănicer, pe care-l cunoștea încă din toamnă, cînd tot așa ceruse ajutorul locotenentului Mirescu, atunci însă, pentru a descoperi furtul unui porc din ograda unei femei. Ce facem, mergem mai departe?

— Desigur, zise Croitoru. Nu ne putem opri aici...

- Concluziile nu se pot confirma, numai după două urme, fără nici un alt indiciu... zise și Toderașcu. Să ne grăbim, că văd că se adună nori de ploaie...

Întu-adevăr, pe cerul pînă atunci curat ca sticla, treceau lin grămezi de nori, scămoșați și destrămați ca zdrențuiți de vînt. Acopereau deseori soarele și umbre alungite mari și uneori continui se întindeau pe pămînt ca niște pete uriașe de funingine. De peste dealuri venea o boare răcoroasă, d.

parcă era o răsuflare a pământului pînă atunci ținut în umezeala zăpezilor tîrzii, ieșit deodată în căldura soarelui sfîrșitului de primăvară.

— Hai Prinț, îndemnă Croitoru cîinele. Urma ! Urma !

Cîinele, ascultător, cercetă încă o dată urma pantofului de tenis sau al gheței de baschet, umblînd cu botul foarte aproape de pămînt, apoi deodată se smuci, se dădu nițel înapoi să-și ia avînt și sări peste gard cu agilitatea unei pisici. Croitoru dădu drumul la toată sfoara de urmărire, se cățăară într-o clipită peste gard și-n clipa următoare, întocmai ca un acrobat de cire, fu dincolo. Într-o secundă îl urmă și Toderășcu, venind la un pas în urma lui. Plutonierul Patriche, mai greu și voluminos, se depărtă cîtiva pași, izbi cu piciorul în scîndurile gardului, le dădu la o parte și trecu cu mare chin printre uluci.

— E greu, tovarășe plutonier ! rîse Croitoru.

— Măi, frate, la anii tăi săream și eu gardurile, dar acum, de... vîrsta... nu se mai poate, intru pe porți sau fac ce-am făcut acuma. Mai simplu și practic...

Se aflau într-o ogradă largă, cu căpițe de fîn și de tului de porumb. Mult mai încolo se vedea o casă de două camere, cu săliță închisă cu geamuri și acoperiș de tablă vopsit în roșu. În fața casei o grădiniță cu flori, iar dincolo de grădiniță se întindeau straturi cu ceapă verde.

— Asta-i casa ginerelui lui nea Pantelimon, zise plutonierul venind în urma grănicerilor. E casier la *ce-a-pe...*

Cîinele trecu printre căpițele de fîn, stătu cîteva clipe într-un loc, mirosind împrejurul uneia dintre ele, îi dădu ocol de cîteva ori și se opri privind spre Croitoru.

— Să fie oare ceva aici ? întrebă plutonierul, luîndu-și cascheta de pe cap și ștergîndu-și fruntea și ceafa cu o batistă mare, cadrilată. Te pomenești că în vreo căpiță de asta se ascunde blestematul...

— Prinț, urma ! Urma ! Prinț, urma !

Cîinele lăsa iar botul în pămînt, mirosi din nou marginile căpiței, se duse către căpița următoare, dar se întoarse și, lătrînd ușor, începu să tragă cu labelle fînul peste care trecuse cu botul de-atîtea ori.

— E ceva aici ! zise Croitoru și trăgînd de sfoară căută să îndepărteze cîinele de locul acela, ca să nu-i pună viața în primejdie.

Toderaşcu luă arma în mână, trase închizătorul şi rămase în aşteptare cu degetul pe trăgaci.

Plutonierul Patriche era cu pistolul în mână.

Lumea mergea încet pe lângă gardul din uliţă, stăruind cu privirea tot către căpiţa aceea, curioasă să vadă ce are să se întâmple. Nu plecase nimeni acasă, aşa cum poruncise Patriche. Dimpotrivă, oamenii parcă sporiseră la număr şi atât de mulţi se căţăraseră pe gard, încît dacă acesta nu avea bulmăci puternici desigur s-ar fi prăbuşit sub greutatea lor.

— Mă, care eşti, mă, acilea, ieşi de bună voie, că de nu îţi ciurui capul cu cîteva gloanţe ! somă Patriche lovind căpiţa cu piciorul. Mă, tu auzi ordinul meu sau nu-l auzi ?

Dinspre casă, venea repejor prin ogradă, călcînd mărunţ, soacra casierului de la colectivă cu o nuiă în mână, o bătrînă cocîrjată, cu o broboadă neagră pe cap şi fuste lungi şi largi, măturînd pămîntul încît nu i se vedeau tîrligii din picioare.

— Ce căutaţi în bătătura lui gineri-miu, mă, nepricopsiţilor ? începuseră ea tot apropiindu-se cu nuiua aceea în mână. Obraz aveţi voi de umblaţi să furaţi finu' oamenilor ziua în amiaza mare ?

— Lasă, mătuşă, că nu se întîmplă nimica ! îi strigă Toderaşcu, căutînd să-i aţină calea.

— E surdă, măi băiete, geaba răcneşti la ea, zise Patriche şi-i făcu semn bătrînei cu mîna să se depărteze. Hai, ţaţă Floareo, ia-o din loc, lasă-ne-n pace...

Bătrîna nu ascultă, veni foarte aproape, puse palma streacăsină la ochi şi-l privi cîteva clipe pe Patriche, cînd dintr-o parte, cînd din alta.

— Dumneata eşti tovarăşule, ăl mai mare de la post ?

— Eu, ţaţă Floareo...

— Io-te că nu te cunoaşteam, maică, nici nu prea văz şi îmi bate şi soarele ăsta în ochi. Da' cu ce trebuinţă prin ograda noastră ?

— Hai, du-te-ncolo, nu ne încurca din treabă ! stăruia Patriche strigînd tare la ureche-i şi bătrîna, văzînd pistolul din mîna plutonierului, o luă repejor la picior către tinda casei, în timp ce-şi făcea cruci peste cruci şi privea cînd şi cînd cu teamă înapoi.

— Mă duc, maică, mă duc, iacă mă duc...

Între timp, Croitoru dăduse ordin lui Toderaşcu să pună baioneta la armă şi să înceapă a împunge fînul cît se poate

mai adînc. Dar nu făcu decît de vreo două ori treaba asta, că îndată Toderăşcu scoase pe vîrful baionetei o mînuşă de piele de mărime foarte mică.

— Oho, ce-i cu asta, frăţioare ? întrebă Patriche şi se apropie în grabă să cerceteze mînuşa.

— Cred că este aruncată aici de criminal, zise Croitoru, să dispară orice urmă. Ia vezi, Toderăşcule, că trebuie să mai fie una...

Într-adevăr, după cîteva scotociri, Toderăşcu mai trase afară încă o mînuşă de mărimea şi modelul celei dintîi.

Ciinele se repezi către ele, lătrînd de zor, vrînd să le prindă cu dinţii, dar Croitoru îl linişti, trăgîndu-l uşor de sfoară şi poruncindu-i cît mai calm :

— Lasă, Prinţ ! Lasă !

— Va să zică criminalul — pentru că cred că la mijloc este un criminal, chibzuî plutonierul —, după săvîrşirea faptei, a vrut să se scape de mînuşile cu care a lucrat şi grăbit le-a vîrît aici. Cum să mai poarte nişte mînuşi cu care, poate, a strîns de gît pe cineva ? Apoi a apucat-o în direcţia aceasta, urmă el privind către poarta casei casierului. Şi, după cîte vedem, ori este o femeie, ori un copil. Talpa piciorului mică, mînuşile la fel... Apoi basmau...

— Poate să fie şi un om anormal ca dezvoltare, îşi dădu cu părerea Croitoru. Ce, nu sînt pe lume şi din ăştia ? Mai ales că, uitaţi, mînuşile nu sînt model de femeie...

— Da dom'le ! constată şi Patriche, privindu-le mai cu stăruinţă. Ei, drăcia dracului, cine să fie, frăţioare, ăsta de i-a luat viaţa bătrînului ? Şi mai ales de ce i-a luat-o ? Furt ? Ce dracului să fure de la el ? Mizeria ? Răzbunare să fie ? Dar pentru ce să se răzbune ?

— Poate că s-a omorît singur — stătu niţel în cumpănă Toderăşcu — şi urmele astea sînt ale altcuiva, care a venit la el, l-a văzut că s-a spînzurat, şi de teamă să nu fie bănuît ca făptaş, a luat-o la fugă... Dar nu, nu cred, altfel de ce era îmbrăcat pe jumătate ? De ce s-a grăbit ? Îşi luă el seama.

— Mă rog, cercetările au să stabilească, zise Croitoru. Deocamdată noi să continuăm cu depistarea urmelor, să vedem unde ne duc şi ce mai aflăm pe traseu. Unde eşti, Toderăşcule ?

Celălalt grănicer era undeva după căpițele ce se înșirau în toată ograda casierului. Stătea aplecat la marginea unui strat de ceapă și privea cu atenție o urmă abia descoperită.

— Ai mai găsit ceva? îl întreabă Croitoru, îndemnînd cîinele să pornească într-acolo.

— Încă două urme tot de forma și mărimea ăloră din jurul casei, zise Toderășcu și se ridică privind cu atenție în dreapta și-n stînga. Aha, exclamă el, iată una aici pe cărarea care duce către gardul dinspre uliță... Și mai văd una pe răzor, chiar lîngă gard. Veniți cu cîinele încoace... Mai repede că, mi se pare, începe să plouă...

6

Stăteau pe malul lacului, într-un loc ferit de privirile trecătorilor, la umbră, sub coroana aplecată a unei bătrîne sălcii, pe un pled așternut peste lăptărie, moale, mătăsoasă, și aruncau cu pietre în apă, întrecîndu-se care nimerește un stîlp de lemn putrezit, uitat acolo de pescari, stîlp pe care aceștia își sprijineau odinioară gheberiele cu plase grele, cînd le lăsau în adînc după pește. Înadins Alexandru se făcea că greșește ținta, pentru ca Dorina să poată avea ca mai multe lovituri, să se bucure și să nu-și strice voia bună. Își dezbrăcase vestonul, era foarte cald în acea amiază a sfîrșitului de primăvară, își suflecăse mînele cămășii și Dorina îi admira într-ascuns mușchiulatura brațelor, pieptul lat și puternic, zicîndu-și că în mod sigur el practică vreun sport, altfel nu s-ar fi dezvoltat într-atît de armonios ca un atlet. Fața lui prinsese o ușoară culoare arămie și numai fruntea ce stătuse ascunsă sub bonetă era în parte neatinsă de razele fierbinți ale soarelui. Cînd arunca pietrele, părul îi cădea în neorînduială peste tîmpla dreaptă, dar de fiecare dată el avea grijă să-și aranjeze frizura, potrivindu-și cărarea cu degetele în chip de pieptene. Ea purta o fustă albă, largă, plisată și o bluză din mătăasă tot albă, la mîneci, cu decolteu larg, încît pieptul și brațele se roșeau

pușin din cauza soarelui. Părul negru, lung, și-l prinsese peste cap într-o panglică albă ca fetele de școală și faptul ăsta o întinerea nespus, dându-i un aer de adolescentă, răsfățată și veselă, alintată și plină de exuberanță. Lua pietre de alături de pe pled, mai bine-zis le alegea pe cele mai rotunde, iar pe cele colțuroase și sparte le pune pe furiș în grămada lui Alexandru, și le arunca destul de stângaci spre lemnul acela putred din marginea apei. Uneori nimerea stîlpul, dar de cele mai multe ori nu, însă cînd îl nimerea, înadins Alexandru se făcea că are treabă, căutînd nu știu ce prin buzunarele vestonului aruncat alături pe pled, — cînd pieptenele sau chibriturile, cînd batista sau pachetul de țigări — sau privea pur și simplu departe pe șosea trecerea sătenilor către „Crăița“, numai să nu observe și să nu înregistreze victoria ei.

— Uite Alex, ura ! Am nimerit ! explodează ea după un timp, bătînd zgomotos din palme și bucurîndu-se ca un copil. Vai, ce bună țintașă sînt ! Am pînă acum optsprezece lovituri...

— Cîte ai ?

— Optsprezece !

— Optsprezece ?

— Da ! De ce te miri ?

— Pentru că ai numai șaptesprezece ! o corectă el serios, stînd cu capul plecat asupra vestonului în buzunarele căruia scotocea de zor, abia stăpînindu-și rîsul.

Îi plăcea s-o necăjească, s-o vadă îmbufnată, îi stătea bine cînd buza de jos se răsfrîngea ușor ca la copiii bosumflați, în timp ce apele albastre ale ochilor se întunecau a noapte.

— Deci să țin minte : șaptesprezece...

— Cum șaptesprezece, Alex ? sări ea ca arsă. Tu ai pînă acum zece lovituri și eu am avut șaptesprezece. Dar n-am nimerit adineaori încît o dată ? Deci am făcut optsprezece...

— Serios ? Ai nimeri ?

— Cum, n-ai văzut ?

— Nu, n-am văzut, tocmai căutam o țigară prin buzunare, răspuse el candid.

— Uf, fi-ți-ar țigara a naibii să-ți fie ! izbucni ea plină de nervi și căută să-l lovească peste mîină ca să-i strivească pachetul de „Aroma“ și cutia de chibrituri ce le ținea strînse

în pumn. Nu ştiu cum se face că mereu nu eşti atent când arunc eu !

— Nu-i nimic, o linişti el, mai aruncă o dată, că pietre avem berechet şi, dacă nimereşti, faci optsprezece puncte şi gata, nu-i nici o supărare...

— Cum să mai arunc o dată ? se bosumflă ea răsfrîngîndu-şi iar buza de jos a supărare. Crezi că mai nimeresc ?

— Dacă nimereşti, e foarte bine, dacă nu se arată pricea...

— Cum, Alex, tu crezi că eu te-am minţit ? se revoltă Dorina şi, prinzîndu-l de umeri, încercă să-l scuture zdravăn întorcîndu-l cu faţa către ea. Hei, unde te uiţi ? Priveşte aici, în ochii mei. Aşa. Spune, astfel de părere ai tu despre mine ? Se poate ?

— Bine, fie, ai optsprezece puncte, se învoi el arătîndu-se mărinimos şi dădu din mîină în semn că „treacă de la mine, iată sînt înţelegător !“. Mi-e teamă că ai să începi să plîngi şi ştii melodia aceea : „Nu-ţi şade bine cînd plîngi...“ Aşa că...

— Uite, chiar am să încep să plîng ! se întoarce ea cu spatele şi îşi acoperi ochii cu palmele. Eşti rău... Crezi că am nevoie de generozitatea ta ? De mila ta ?

— Ei, hai fii cuminte, zise el liniştit şi o prinse de după umeri, apropiînd-o de pieptul său. Îi mîngîie uşor părul, încercă apoi să-i ia palmele de pe obraz ca să-i şteargă lacrimile, dar ea se împotrivi, nu se lăsă şi continuă să stea cu capul tot plecat, suspinînd încet. Plîngea ? Nu plîngea ?

— Dorina, mă ascultă ? încercă el să-i înalţe fruntea.

— Ce vrei ?

— Uite, continuăm jocul. Am ambiţie să te ajung din urmă. Ce naiba, înţelege şi tu că mi-e necaz, eu sînt militar, sînt grănicer, se poate să fiu întrecut de-o fată la tir ?

— Aha, mi-ai dat o idee ! se întoarce ea deodată cu ochii înlăcrimaţi, dar lacrimile parcă rîdeau de-o ascunsă şi răutăcioasă bucurie. Am să-i spun lui Mirescu că eşti un prost ţintaş, aşa am să-i spun, să te pedepsească, să te pună plan-ton sau să te închidă în podul pichetului ! Asta am să fac ! Sau ştii ce ? Mai bine să te închidă în cuşca cîinelui să te mănînce puricii ! Aşa ! Uite că pot să fiu şi rea ! De ce rîzi ? Alex, tu n-auzi ? De ce rîzi ? Nu rîde, că mă enervează indiferenţa asta a ta, înţelegi ? Tu n-auzi ?

Alexandru rîdea cu hohote şi atunci ea începu să-i care la pumni în spinare cu nemiluita ; dădea ca într-o tobă, îi

simțea omoplații puternici sub pumnii ei mici și firavi, dar continua să-l lovească fără istov, suflînd din greu de efortul făcut, fără însă să se lase, fără să renunțe, ei îndîrjindu-se mai tare cu fiecare clipă care trecea.

— Na, mai rîzi ?

— Ce „na“ ?

— Pumni. Ți-am cărat în spinare două mii de pumni.

— Mie ? se miră el, înălțînd sprîncenele și privînd-o nedumerit, de parcă atunci s-ar fi sculat dintr-un somn.

— Da, ție !

— Tot ce se poate, dar n-am simțit nimic. Poate că nu am fost acasă...

— Nesuferitul !

Îi întoarse îmbufnată spatele, cu palma așezîndu-l și pieptul — simțea cum îi bate inima, tare, puternic, parcă să-l taie răsufierea. Obosise. Panglica i se desprinsese din păr, era undeva pe pled, iar părul îi cădea peste frunte, așezîndu-i ochii. Tăcută, căută în poșetă. Luă pieptenele, se așeză încet, cu grijă, își prinse după aceea peste păr panglica albă, după care tot fără să-l privească pe Alexandru, se aplecă pe spate în lungul pledului, cu minile sub cap și ochii ațîtați spre bolta de umbră a salciei.

— Te-ai supărat ?

— Lasă-mă-n pace !

Era categorică. Mai bine-zis vroia să fie categorică, pentru că el vedea, era limpede cum o încearcă un zîmbet, cum rîsul acela ce-l ținea ascuns arunca totuși o lumină peste obrazul ei îmbujorat de efortul ce-l făcuse. Dar nu-i mai zise nimic, se făcu a n-o băga în seamă, însă după o clipă, pe furiș, prinse a o privi lung și stăruitor, cum stătea euleată acolo pe pled sorbind-o parcă din ochi. Îi mîngîia cu privirea umerii pigmentați de razele soarelui, sînii mici ce se ghiceau sub bluză, trupul plătînd, firav, cu șolduri mici și picioare frumoase, mîndria oricărei balerine în lumea visurilor ei. „Îmi place, tare mult îmi place, gîndea el, are ceva din însăși gingășia baletului, intuiesc grația ce-ar fi avut-o mișcările ei în dans, trăirile ei, sentimentele ei...”

Furat de gîndurile pentru ea, se uitase cu țigara în mînă, fără s-o aprindă și tot bătîndu-i capetele de cutia de chibrituri, era aproape gata să-i scuture tot tutunul. Într-un târziu o puse între buze, scăpără un chibrit și trase cîteva

fumuri în piept, adînc, cu voluptate, slobozînd rotocoale alburii sub bolta frunzişului pe care le împrăştia apoi cu mîna.

O mai privi cîteva clipe şi văzînd-o că stă neclintită, cu ochii deschişi, aproape fără să clipească, zise :

— Pot să te întreb ceva ?

— Da...

— Mai eşi supărată pe mine ?

— Dar cine ţi-a spus că sînt separată ? zîmbi ea şi se ridică în capul oaselor, potrivindu şi parul pe frunte. A fost un joc, nu ? Şi eu înţeleg jocurile... Numai că de pedeapsa ce trebuie să ţi-o dea Mirescu să ştii că nu scapi ! Vai, ce ruşine : grănicer şi nu poate lovi o ţintă ! Şi încă zvîrlind cu piatra !

Începu să rîdă, să-l sîcîie, lovindu-şi unul de altul pumnii mici, apoi îl trase de păr şi-i răsuci nasul pînă la durere.

— Aha, mi-am adus aminte de ceva ! izbucni ea vesel. Vino mai aproape...

— Ca tu să zici că ai o casă, să-mi apeşi ochii închizînd ferestrele, să-mi închizi gura ca pe o uşă, şi să-mi răsuceşti nasul ca pe o cheie... Lasă, că nu se prinde... Vreau mai bine să te întreb ceva foarte serios... Ceva care mă frămîntă...

— Ce anume ?

— Uite ne-am jucat, am glumit, dar oricît aş vrea, nu-mi iese din cap cele ce mi-ai spus cînd veneam înapoi, la ieşirea din sat...

— Ce ţi-am spus ? încrunătă ea sprîncenele.

— Că şi tu l-ai fi putut omorî pe conte...

— Da, şi de ce te miri ? E o imposibilitate ? Nu e nici o imposibilitate. L-aş fi omorît oricînd, în orice împrejurare şi fără nici un fel de remuşcare, fără nici un fel de reţenţe !

Alexandru o privi cîteva clipe cu nişte ochi parcă străini, apoi rămase pe gînduri cu ţigara în mînă, uitînd chiar să-i scuture scrumul ce era gata să cadă pe pled. Mai trase un fum, două, trei, apoi zvîrli restul ţigării cu un bobîrnaş de parte, în apă şi-l privi cum pluteşte sfîrîind uşor către lemnul acela putred al pescarilor. Fruntea i se încreţise, ochii parcă îi ardeau sub pleoape, o bruscă nemulţumire puse deodată stăpînire pe el. Ar fi fost oare capabilă Dorina de aşa ceva ? se întrebă el stăpînit de o nelinişte lăuntrică, nu atît pentru gestul în sine, care, în definitiv, controlat sau necon-

trolat, îl putea face oricine ar fi avut sînge rece și motive foarte puternice în acest sens, ci pentru faptul că mintea lui refuza să-și închipuie că ea, iubita lui, o ființă atît de plăpîndă, de o sensibilitate deosebită și de o puritate sufletească cum rar îi fusese dat să întilnească, ar fi putut include în caracterul ei două linii diametral opuse.

— Nu uita Alex, urmă ea, că eu mi-am pierdut tot ce-și poate avea un copil mai scump pe lume: părinții. Mama a murit în accidentul acela de tren, dar ajunsese ca vai de ea din pricina dispariției tatălui meu. Și tata...

— Te-am mai întrebat duminica trecută cînd am fost la tine, crezi că Tegaș ăsta de și-a luat zilele are vreun amestec în dispariția lui? Atunci ai evitat să-mi dai vreun răspuns...

— Și poate evit și acum...

— De ce? Nu ai certitudinea vinovăției lui?

— Ba da, dar vreau să văd ce-or să stabilească cercetările astea care au început azi dimineață. Sînt ferm convinsă că voi afla ceva despre tatăl meu...

— Crezi că trăiește?

— Nu, nu cred, cu toate că, ah, dumnezeule, ce n-aș da să-l știu în viață! Dar uite, sînt mai mult de douăzeci de ani de atunci, cred că a murit, altfel nu ne lăsa el fără nici o știre cît de mică despre soarta lui...

— Poate că v-a părăsit...

— Tata? se miră Dorina și pe chip îi trecu un zîmbet amar, stingher, de durere. Nu l-ai cunoscut, Alex, și de aceea poți vorbi așa... Crede-mă, era în stare să mă ia cu el pe schele, să stau printre grămezile de cărămizi și stivele de birne de dimineața pînă seara tîrziu, numai să mă aibă în ochi, să mă știe aproape de el... Tuturor mă arăta, se mîndrea cu mine spunîndu-le că sînt frumoasă și cuminte, că sînt ascultătoare și învăț bine. Ce mai, știi cum își laudă părinții copiii, mai ales dacă nu au decît unul! Iar de mama era atît de îndrăgostit, încît mergea cu ea numai de mînă pe stradă sau o ținea de după umeri, de parcă ar fi fost în primele zile ale căsătoriei. Ah, blestemată să fie ziua cînd a încheiat tîrgul cu contele ăsta! Nu, sînt ferm convinsă că Tegaș a știut totul despre dispariția tatălui meu, el este autorul probabil al morții lui...

— Mă rog, nu vrei să-mi spui, dar peșemne că ai unele indicii care te fac să susții afirmațiile astea...

— Am, dar astăzi ele nu mai fac doi bani, zise Dorina cu părere de rău.

— De ce ?

— Pentru bunul motiv că la mijloc e vorba de un martor care nu mai există. Un martor care putea aproba oricînd vinovăția contelui.

— Ce martor ?

— E vorba de unul Licu Tănase, om sărac, care a auzit din întâmplare, la castel, tot planul urzit de Tegaș pentru moartea tatălui meu...

— Serios ? Și unde-i omul ăsta ? Poate că...

— Stai să vezi, îl opri ea. Acest Licu Tănase era într-o cameră, repara o sobă de teracotă, iar în salonul alăturat se găseau mai mulți bărbați, nu i-a știut niciodată cine au fost, dar a recunoscut glasul lui Tegaș, nițel aspru, supărat care a spus la un moment dat : „Dacă italianul ăsta ne scapă, după ce ne dă cheile bisericii, s-a dus dracului toată strădania noastră !” La cîteva zile, omul foarte cîstit, văzînd-o pe mama plînsă de dispariția tatălui meu, a venit la noi în curte și i-a spus tot ce-a auzit. Fără să mai stea pe gînduri, mama s-a hotărît chiar în seara aceea să-l dea în judecată pe Tegaș, avîndu-l pe Licu Tănase martor. A treia zi însă, în zori, omul a fost găsit mort, curentat cu o sîrmă, ce chipurile s-ar fi desprins de pe stîlpii din marginea comunei și ar fi călcat din nebăgare de seamă pe ea. În situația asta, îți dai seama că orice acuzație, fără măcar o probă, un martor, n-avea nici un fel de șansă. Așa că mama a renunțat...

— Eu cred, după cîte înțeleg, zise Alexandru, că Tegaș n-a fost străin nici de moartea acestui Licu Tănase...

— Categoric. Omul a fost urmărit, probabil că cineva l-a auzit ce i-a spus mamei, sau mama a fost auzită a doua zi că-l are pe Licu Tănase martor și soarta sobarului a fost pecuită pînă seara...

— Da, într-adevăr, consimți Alexandru. ai toate motivele să-l acuzi pe conte de dispariția tatălui tău...

— Atunci, mă înțelegi, Alex, de ce l-am urît toată viața pe acest moic, care dacă n-a făcut rău nimănui din sat, încît a reușit să se facă simpatice țăranilor, în schimb m-a adus în situația să nu mai am familie, să-mi trăiesc zilele singură, infirmă, departe de dreptul ce ți-l dă viața să iubești și să fii iubită, cu durerosul sentiment în suflet că în fiecare

zi, cu fiecare clipă tinerețea mea trece, se stinge și simt că nu am nici un rost pe lumea asta...

Începu să plîngă, îngropîndu-și fața în palme, scuturîndu-și umerii în suspine înăbușite, ascunse.

— Hai, te rog, liniștește-te, îi ceru Alexandru, n-are rost să te întristezi, toate se vor aranja cum trebuie...

— Uite, Alex, înălță ea ochii înlăcrimați, iarta-mă că plîng, dar tu ești primul meu confident, ești primul meu prieten adevărat, primul om pe care-l simt foarte aproape de mine, uite îți mărturisesc ție acum sincer și deschis că atîta ură am avut împotriva acestui conte, împotriva acestei fiare, care ori de cîte ori îl întrebam de tata îmi zîmbea în na... lăsa să se înțeleagă că dacă i-aș permite să pună mîna pe mine, ar fi în stare să-mi destăinuie ceva. Îți spun, am avut atîta ură împotriva-i, încît atunci cînd am fost în fața lui, singură cu el, și împrejurări au fost destule, aș fi fost în stare, cît sînt de slabă, să-i pun genunchiul în grumaz și să-l creștez cu cuțitul, să-l facă — înainte de a-și da sufletul — să-mi mărturisească totul despre tata, să-l chinui înainte de moarte și să-l fac să vorbească, să-l întreb cine i-a dat lui dreptul să-mi ia fericirea familiei mele, cine i-a dat lui dreptul să lase pe drumuri o femeie și-un copil... Și dacă n-ar fi vorbit, i-aș fi împlînat cuțitul în grumaz, fără teamă, fără remușcări, cu certitudinea că-mi fac singură dreptate, știu, împotriva legii, dar îmi fac! De aceea, Alex, cînd azi dimineață am auzit lumea în sat că Tegaș a fost găsit spînzurat, unii spun că ar fi fost omorît, cred că am fost singura care m-am bucurat, așa cum te bucuri de pildă de viață!

— Te înțeleg, Dorina...

— Știu, am văzut adîneauri, cînd m-ai întrebat dacă și eu l-aș fi putut omorî pe conte și ți-am răspuns afirmativ, ai făcut niște ochi mari, mari de tot, desigur m-ai condamnat în sinea ta, ți-ai anulat într-un fel părerea bună ce ți-o făcuseși despre mine, dar dacă ai fi în locul meu, dacă ai trăi zbuciumul meu, atunci cel puțin m-ai compătimi...

Trecea o mașină pe șosea, un turism albastru și-n urma lui se înălța un nor de praf, alburii și dens ce începu a se împrăștia peste cîmp și peste apa lacului. Mașina dispăru apoi pe drumul către pădure, dincolo de „Crăița” și nu se mai văzu.

Aceea a fost mașina miliției, zise Alexandru arătînd cu capul în urma ei. Cred că s-au încheiat primele cercetări...

— A fost chemat și Mirescu ?

— Nu știu, nu cred, e o chestiune care nu-i de competența noastră, dar ne-a cerut plutonierul Patriche de dimineață ciinele de urmărire...

— Și ? S-a descoperit ceva ?

— Pînă ce am plecat eu, băieții nu se întorseseră încă la pichet, așa că nu-ți pot spune nimic. Dar dacă sînt urme, în mod sigur ciinele nostru își face datoria. Numai că a dat puțină ploaie de dimineață și...

— Și ? Ce-i dacă a plouat ?

— Ciinele nu mai poate face nimic. Se pierde mirosul urmei...

— Uite acum ce soare e și ce cald Nu ți-e foame, Alex ?

— Puțin...

— Mîncăm ?

— Execut orice ordin ca să nu mă spui comandantului și să mă închidă în podul pichetului ! rîse Alexandru și-o sărută ușor pe umărul drept.

— Nu, am spus în cușca ciinelui, corectă Dorina. Să dormi acolo cu puricii...

— Fie și-acolo...

Dintr-o sacoșă de material plastic, Dorina scoase mai întîi un șervet alb și-l întinse în chip de față de masă peste pled. Dădu apoi la iveală pe cîteva farfurii, tot din material plastic, o bucată de brînză proaspătă, cîteva ridichi, ouă fierte, un serviciu de muștar, sare și piper, apoi patru șnițele, o pîine albă, două pahare și trei sticle de bere...

— Oho, avem și băutură ! exclamă Alexandru și copilărește își frecă palmele de bucurie, de parcă ar fi fost un băutor de întîia nîină. Și încă bere...

— Am luat numai trei sticle, pentru că am observat că nu bei, zise Dorina, în timp ce rînduia lîngă farfurii furculițele și cușitele. Duminica trecută, la „Crăița“ n-ai băut mai mult de două halbe...

— Nu, nu prea beau...

— Ori era comandantul de față ? rîse Dorina și-i întinse ridichile să le curețe. Te cam temi de Mirescu...

— E un om admirabil, zise Alexandru în timp ce cu un cuțit începu să descojească ridichile. Cult, manierat, are cum

s-ar spune simțul măsurii, știe să se orienteze foarte bine în orice problemă. Dar în primul rînd e un om drept și pentru asta este foarte mult iubit de către băieții de la pichet...

— O, dar îl lauzi atîta de parcă vrei să mi-l aduci la înșurătoare ! vorbi Dorina și-i puse lui Alexandru pe farfurie o bucată de șnițel.

— Ai adus vorba despre dînsul și nu ți-am spus decît ceea ce am crezut de cuviință că-l caracterizează, esențialul. Mă rog, o părerea mea sinceră, dar te asigur că este și a tuturor celor care-l cunosc...

— Nu pot decît s-o fericesc pe Silvia că are un asemenea soț, zise Dorina și începu să taie pîinea, dar Alexandru, sfîrșind de curățat ridichile, n-o lăsă și se apucă el și de treaba asta. Și unde mai pui că s-a înscris și la Drept, la fără frecvență. Un om cu multă voință... Hai, te rog, mănîncă !

— Mulțumesc, îndată, dar mai întîi...

Alexandru umplu paharele cu bere și înălțînd unul, zise zîbind, privind-o pe Dorina :

— Duminica trecută, scara, la „Crăița“, locotenentul Mirescu, dacă-ți amintești, ridicînd halba de bere, a spus „să bem pentru cei care ne sînt dragi“, așa este ?

— Întocmai !

— Acum eu spun că beau pentru tine, pentru că tu îmi ești dragă, urmă Alexandru și, după ce făcu un semn de sărut cu paharul în dreptul buzelor, îl dădu peste cap dintr-o singură răsufare.

— Ce frumos vorbești tu, Alex ! zise Dorina emoționată, cu ochii strălucind în lacrimi. Pot spune oare că după ani de zile în care bărbații, nu că nu m-au plăcut, dar m-au ocolit, am găsit, în sfîrșit, pe cel care va da un nou curs vieții mele ?

— Da, draga mea.

— Ce fericită sînt ! exclamă ea. Ce fericită ! Știi, Alex, că de cînd te cunosc cîteodată parcă-mi pierd mințile, zău așa !

— Cum asta ? se miră el.

— Zău, crede-mă, țin foarte mult să fac în clasă lecții frumoase, dar de cînd cu tine, vorbesc, vorbesc, privesc copiii și, deodată, gîndul îmi zboară către tine, te urmărește, te cheamă, te caută, te vrea... „Ce face el acuma ? îmi zic. O

fi la pichet? E plecat pe frontieră? O fi trist? Vesel? Are vreo nemulțumire, ceva? Se gîndește oare la mine?”

— Serios?

— Foarte serios, Alex. Cînd plouă mi-e teamă că te udă ploaia și ai să răcești, noaptea cînd văd rachete colorate înălțîndu-se spre cer sau cînd aud împușcături mai aproape sau mai îndepărtate, îmi zic în sinea mea „bine ar fi să nu se întâmple nimic, să nu fie el pe acolo, să se afle în clipele astea în pat și să doarmă...”

— Dară fiecare fată s-ar gîndi la iubitul ei grănicer, „bine ar fi să doarmă” sau „să nu fie acolo unde se aud împușcături”, interveni Alexandru rîzînd, atunci cine ai mai păzi granița... stimată domnișoară?

— Nu știu, poate că ai dreptate, dar așa mă gîndesc eu și cred că acelea de care vorbești tu tot așa se gîndesc și ele... Nu cred că există femeie care-și iubește cu adevărat bărbatul să nu se teamă pentru viața lui. Greșesc eu ceva că mă tem pentru viața ta?

— De loc!

— Sau știi, Alex, aliceva, uite, foarte curios, stau cîteodată în clasă și, tot gîndindu-mă la tine, pareă te văd undeva într-o bancă, cumințe-cumințel cu mîinile la piept, mă ascuți, îmi urmărești expunerea, fiecare gest, fiecare vorbă, îți înfîlnește privirea, ochii aceștia căprui care m-au fascinat din prima clipă și mă tulbură și acum... Și nu numai într-o clasă te văd, ci în toate în care intru, în fiecare tu ai locul tău în bancă, și eu îți zîmbesc, și-ți spun în gînd că te iubesc, că te doresc, îți șoptesc și te implor să fii sincer cu mine, să nu-mi dai iluzii care, o dată pierdute, vor da loc durerii... Odată, în timpul unei ore, cînd copiii își scriau de zor extemporalele, chiar am încercat să-ți fac o poezie...

— Zău? Faci și versuri? se miră Alexandru oprindu-se din tăiatul fripturii.

— Pentru tine am început să fac, mărturisii ea sincer. Dar nu le consider poezii adevărate, ci numai sentimente adevărate...

— Ce poezie mi-ai făcut?

— Nu-mi amintesc decît o strofă...

— Spune-mi te rog strofa aceea.

— Nu, nu ți-o spun pentru că, ți-am mărturisit, îmi dau seama că e departe de a fi o poezie.

— Dar m-ai asigurat că sînt sentimente adevărate, stăruî Alexandru. Te rog spune-mi strofa aceea să văd cum te-ai gîndit la mine... Da ? Mi-o spui ?

Dorina înălță privirea către bolta de umbră a salciei, cău-tînd să rememoreze în gînd versurile, apoi, amintindu-și, îl prinse pe Alexandru de mîna și zise :

— Ascultă, Alex, uite mi le-am reamintit, dar să nu rîzi de mine, zău, te rog, nu sînt poetă...

— Cum o să rîd, fată dragă ? Se poate să rîd de sentimentele cuiva, de sentimentele tale, mai ales că-s adresate mie ?

— Bine. Iată strofa aceea :

*Mi-ai picurat în suflet a dragostei licoare
Zile și nopți în șir mă vei iubi tu oare ?
Te chem, te strig, te caut în dimineți senine
Și sînt îndurerată cînd nu ești lângă mine...*

— Foarte frumos ! exclamă Alexandru. Îți mulțumesc foarte mult pentru sinceritate. Dar știi că ai talent ?

— Ei, am talent...

— Categorie, ai talent...

— Lasă, nu mai fi drăguț, știi că mă flatezi, dar ți-am spus, am început să scriu poezia în ora aceea, vroiam să-ți comunic niște sentimente ale mele, să-ți spun ceva, să-ți vorbesc... Așa cum de obicei vorbesc cu tine în fiecare clipă... Hai să sfîrșim masa...

Au mîncat, au strîns farfuriile, paharele, tacîmurile, le-au pus în sacoșă, după care s-au culcat unul lângă altul pe pled și au stat așa multă vreme fără să-și vorbească, fiecare cu gîndurile lui, cu frămîntările și dorurile lui. În jur, peste cîmpul mirosind a fîn proaspăt, peste apa lacului, peste satul din vale se așternuse o liniște de codru și numai cînd și cînd clopotul cel mare de la biserica ce-și înălța turla albă dintre salcîmi bătea rar, o singură lovitură, în dungă, așa cum se obișnuia să bată ori de cîte ori cineva pleca dintre cei vii. Era de-acuma după-amiaza și pe șosea începuseră să treacă spre „Crăița“ grupuri-grupuri de țărani, unii pe jos, alții pe biciclete, se vedea și „turcul“ Toloacă împingînd căruciorul, cu fesul lui roșu dat pe ceafă, iar într-acolo, către pădure se deslușea foarte vag vioara bătrînului țigan care, pesemne trecea, cerșind un ban printre mesele la ora aceea fără multă clientelă.

Într-un târziu, Dorina îl prinse ușor pe Alexandru de mână și-l întrebă mai mult în șoaptă :

— Dormi, Alex ?

— Nu, nu dorm...

— Dar ce faci ?

— Stau cu ochii deschiși și număr frunzele salcicii.

— Serios ? Cîte sînt ?

— Pînă acum am ajuns la două milioane și vreo cinci sute patruzeci și șapte de mii. Dar mai am de numărat...

— Bine, numără mai departe...

Tăcu și nițel supărată se întoarse cu spatele. „Nu, de bună seamă, își zise, ori eu sînt o absurdă, sînt o exagerată, îi pretind prea mult, ori el, asemeni mie, n-a mai avut nici o legătură atît de apropiată ca pînă acuma și nu știe cum să se comporte. Uneori e vesel, foarte vesel chiar, apoi deodată îi pierce acea veselie și chipul i se întunecă, parcă visează... Uite, de pildă acuma, nu i-am zis nimic, n-am făcut nimic, dimpotrivă, i-am spus cum la școală mă gîndesc la el tot timpul, s-a bucurat, am văzut cum s-a bucurat, apoi, deodată, parcă s-a închis în el, nu mai e cel de acum un sfert de ceas. De ce oare s-a îngîndurat ? De ce spune că mă iubește, că-i lipsesc foarte mult, dar cu toate astea păstrează o anumită distanță, are o anumită rezervă, îi lipsește înflăcărea acea, nebunia firească a dragostei pe care o intuiesc, pe care aș dori să i-o cunosc, să se dezlănțuie, să mă copleșească cu dezmierdări și sărutări — ah, cît le aștept, de cînd le aștept — să ametească îmbrățișări și cuvinte pline de căldură și adevăr despre iubirea noastră, despre ce este și ce va fi peste timp ? Nu cumva are remușcări ? Dar de ce să aibă remușcări ? Pentru ce ? Ah, îl iubesc, îl iubesc, îl iubesc și-l doresc, dar el se poartă cu mine ca și cînd ar avea lîngă el o școlăriță...”

Alexandru simți că ea este iar bosumflată, și o întoarse la rîndu-i cu fața către el.

— Te-ai supărat, Dorina ?

— Nu.

— Vroiai să-mi spui ceva ?

— ...

— Spune, vroiai să-mi spui ceva ?

— Nu, nu vroiam să-ți spun nimic...

El nu mai insistă și se ridică, luă din buzunarul vestonului

o țigară, o aprinse și se duse lângă malul lacului, călcând alene, parcă numărându-și pașii și gândurile. Privi apa tulbure după ploaia de dimineață și curios se întrebă de ce azi nu se mai văd copiii la pescuit. Pesemne, își răspunse singur, s-au îngrămădit prin jurul casei contelui asistând la cercetările ce le face miliția...

Încerca să se gândească la toate astea, dar în minte îi stăruiau încă frământările lui dintîi care, de-un ceas și ceva, nu-l slăbeau o clipă și-l înlănțuiau puternic și dureros. „E tare frumoasă, își zise, inteligentă, cultă, ar putea oare ca în caracterul ei să fie două linii diametral opuse? Pe de o parte corectitudinea, cinstea, mila, umanismul, onestitatea; pe de alta cruzimea, lipsa de scrupule, setea de sînge, un anumit voluntarism, dorința de răzbunare cu orice chip... Chiar ar fi fost în stare să-l înjunghie pe conte cu cuțitul, numai să-și răzbune suferința, să-și răzbune moartea tatălui? Pot eu iubi o asemenea femeie, cu un asemenea caracter, de-o asemenea construcție psihică? Dar, stai, oare într-adevăr are ea o asemenea construcție psihică? De unde pînă unde am scos acuzațiile astea? Numai din unele mărturisiri ale ei pline de teribilism că ar fi făcut și ar fi dres? M-a întrebât ce fac. Ce-i puteam spune că fac? Număr frunzele salciei... îi puteam spune că-mi număr clipele de zbucium și de frământări în aflarea unui adevăr?

Zvîrli țigara în apă și se întoarse pe pîed sub salcia cu ramurile plecate pînă aproape de pămînt.

— Unde ai fost, Alex? îl întrebă ea, ridicîndu-se în capul oaselor.

— Pe malul apei...

— Ai măsurat-o? Câți litri are lacul ăsta?

El înregistră ironia, zîmbi și-și trecu degetele prin păr, aranjîndu-și frizura. Rămase apoi în picioare, nu știa ce să facă.

— Mai ești supărat?

— Eu? se miră el. Dar nici n-am fost.

— Îți fac o propunere, vrei?

— Să văd mai întîi propunerea...

— Hai către casă...

— Bine, mergem, acceptă el, dar nu ne întoarcem pe drumul obișnuit. Trecem pe la „baraca pescarilor“...

— Cum zici tu...

Începuse să se lase răcoarea serii. Deasupra sajarilor ce ascundeau restaurantul „Crăița” se ridicau suluri de fum și peste câmp se auzeau zvonurile hărmălaiei de glasuri, însoțite de cîntecele unei viori și ale unui acordeon. Pe șosea oamenii se duceau și veneau la și dinspre pădure în obișnuitele lor plimbări duminicale.

Cînd ajunseră, se întunecase aproape de-a binelea. Baraca stătea singuratică în câmp, cu lemnul înnegrit de ploii, cu acoperișul de draniță putrezit și geamul spart, prăfuit. Dincolo de ea se întindea lacul, dar aci apa era plină de stufăriș și mătasea broaștei, oamenii abandonaseră locul pescitului, se mutaseră mai la vale, baraca rămăsese încă la locul ei, n-o putuseră clini, alergau pînă aci la vreme rea și se adăposteau de ploaie sau își făceau de mîncare înapoia ei, unde înighebaseră un cuptor de cărămidă, acum părăsit, cu plita și cărămida crăpate.

Dorina trase zăvorul, deschise ușa larg la perete și rămase pentru o clipă în prag, căutînd să pătrundă cu privirea întunericul dinăuntru. Venea de sub grinzi și din pereții de lemn putred un miros greu de aer stătut, închis, de catran și baltă nămolită. Alexandru o prinse de după umeri, își apropie capul de al ei, îi simțea mireasma părului în nări.

— Vrei să intrăm? propuse el.

— De ce ai vrut să trecem pe aici?

— Să ne amintim, spuse el simplu. De cîte ori trec, mai ales noaptea, îmi amintesc.. Uite, parcă te văd acolo, în colțul acela. Înfricoșată, ghemuită, udă de ploaie...

— Lasă că ai fost rău...

Dacă zici tu...

Intrară. Ea călca ușor, cu teamă, parcă aceeași teamă de atunci pusese din nou stăpînire pe ea. El o ținea de mîină, căuta să i se uite în ochi.

Noaptea aceea ploioasă, zise el, a adus zilele astea frumee...

Ea întoarse capul, ochii-i străluciră viu și un zîmbet i se schișă fugar în colțul buzelor.

— M-ai ținut, uite, în colțul acela cu mîinile sus, îi reproșă ea și buza de jos i se răsfrînsese a supărare. De ce m-ai ținut așa?

— Așa cere meseria noastră...

Dorina se duse, călcă peste paie, se apropie de colțul întunecat al harăcii. Încercă să pipăie cu mîna scîndurile negre...

— Stai, nici o mișcare, mîinile sus ! strigă deodată în spațele ei, Alexandru, și ea speriată se întoarse brusc, cu palma pe piept, abia stăpînindu-și bătaile inimii.

— Vai, parcă...

El se repezi, o prinse în brațe, îi lăsă capul pe spate și o sărută mult și pătimas, zdrobindu-i buzele, apăsîndu-i sîinii cu pieptul, stăpînindu-i zvîrcolirile mîinilor.

— Atunci... atunci... ți-aș fi sfîșiat buzele, șopti el întăritat. Cum mi-ar mai fi potolit setea gura asta a ta...

Stătură așa poate un minut, două sau mai multe, îmbrățișați. Apoi el scoase pledul din sacoșă, îl întinse pe barca răsturnată, îi spuse să se așeze.

— E tîrziu, Alex, zise ea.

— Stăm puțin, ne odihnim și mergem...

Afară era liniște, se lăsase noaptea, luna se strecura prin pînza norilor, dînd cînd și cînd strălucire lacului. Broaștele prinseseră a orăcăi în stufărișuri, se auzeau cum fac „plici“, sărînd în apă, împinse parcă de niște resorturi nevăzute.

— De unde veneai atunci ? întrebă într-un tîrziu Alexandru și-o culcă pe Dorina pe brațele sale. De multe ori am vrut să te întreb, dar am crezut că-mi vei spune singură...

— Nu-mi face nici o plăcere să-mi aduc aminte, te rog crede-mă, vorbi ea moale. Nu ți-a spus Mirescu ?

— Nu.

— Credeam că ți-a spus. M-ar fi scutit de explicații care mă îndurerează...

— Nu, nu mi-a spus nimic...

Dorina oftă tare, din adîncul pieptului și rămase cu privirea țintă către grinzile de deasupra. Pe chip i se așternuse o umbră de întristare.

— Mă rog, dacă ți-e greu să-mi spui, nu spune, zise Alexandru și-i mîngîie fruntea ușor, apoi părul, și iar fruntea.

— Ba, am să-ți spun, hotărî ea. Nu e nimic de ascuns. Ție nu-ți pot ascunde nimic, mai ales că nu sînt vinovată...

— Te ascult...

— Ți-am spus atunci că veneam de la S.M.T., de la inginerul Dumitriță...

— Da, mi-ai spus...

— Ei, de la el veneam, ăsta-i adevărul.

Alexandru rămase încremenit, ceva îi săgetase întregul trup, parcă un cuțit i-ar fi despicat spinarea în două. Ea simți tresărirca lui, îi prinse mîna, mîna pareă avea un ușor tremur, ceva se zvîrcolea în el, înțelegea, își da seama. „Doamne, ce prostie am făcut, își zise. Nu, nu trebuia să-i spun, îl pierd... am să-l pierd și asta înseamnă sfîrșitul meu!“ Vorbi cu glasul frînt, dar vroia să fie liniștitor :

— Nu, Alex, nu e ceea ce crezi tu, degeaba te frămîntîi...

El tăcea, privea undeva în noapte pe ușa deschisă, poate fața argintie a lacului, poate într-aiurea, cerul sau pădurea.

— Îl știi pe Dumitriță ăsta ? întrebă ea.

— Nu, nu-l cunosc cum arată, l-am auzit numai pe comandant vorbind de cîteva ori cu el la telefon...

— E un ramolit, n-are mai mult de patruzeci de ani, dar după cum arată, zici că-i trecut de șaizeci. Nopti pierdute în chefuri, uneori în scandaluri, are o față îmbătrînită peste măsură de mult, dar și el e ca un schelet umblător, abia se țin hainele pe el. Face pe don-juan-ul, pe craiul, l-a prins nevastă-sa cu o femeie de la ferma de păsări a Stațiunii — auzi pînă unde a ajuns ! — și și-a luat bagajul și a plecat.

— Cum ai ajuns la el ? întrebă printre buze Alexandru.

— Mi-a trimis vorbă că vrea să dea lecții de pian fetei. Are o fetiță de vreo șase ani. Mirescu mi l-a recomandat, a insistat prin Silvia, n-am avut ce face, de unde să știu eu că-i atît de măgar...

— Dar ce-a făcut ?

— N-a făcut nimic, fii liniștit, îl asigură Dorina și-i strînse mîna cu putere. A încercat el, dar nu i-a mers cu mine !

— Mai fusesesi la el ?

— Nu, dragă, atunci, în seara aceea m-am dus prima dată, pentru prima lecție. A trimis mașina de la Stațiune după mine. Mă crezi că nici nu i-am văzut fetei ?

— De ce ?

— Că e afară la joacă, dar pînă vine să mai stăm de vorbă, c-o fi una, c-o fi alta, să ne cunoaștem, a adus o sticlă de coniac, eu n-am vrut să beau și atunci a adus vin, a scos niște prăjituri de casă, nu știu cine i le făcuse, probabil pe la cantină și după ce a luat zdravăn la măsca a încercat să pună mîna pe mine. Atunci m-am ridicat de pe scaun și m-am dat înapoia mesci. Aveam de gînd s-o răș-

torn peste el. I-am spus că țiș, dacă se apropie, dar turbatul nici n-a vrut să audă. A început să mă amenințe. S-a dus să încuie ușa, dar i-a căzut cheia din mână — era beat turtă — și atunci eu i-am dat un brinci și am zbughit-o afară pe sală, de acolo în curte și strecurându-mă printre niște magazii, am ieșit în câmp. Pantofii i-am uitat la ușa lui, că am zis să nu intru cu ei, ducăin noroi în casă. Mi-au rămas acolo și poșeta și balonseiderul și baticul...

— Și apoi ?

— L-am auzit fugind după mine printre magazinele alea, apoi în câmp a renunțat să mă mai urmărească, a căzut mi se pare într-un șanț cu apă. După aceea ai apărut tu...

Alexandru începu să-i mîngîie iară fruntea, părul, mîna parcă nu-i mai tremura, îi căuta ochii cu privirea lui.

— Toată prostia a pornit de la Mirescu, urnă cu părere de rău Dorina. Dacă-l știa ce porc este, nu trebuia să mă trimită acolo. Mai ales că m-a jignit măgarul ăsta de Dumitriță, referindu-se la infirmitatea mea.

— Ce-a spus ?

— Ei, lasă-l dracului, nu vreau să-mi mai aduc aminte !

— Dar am văzut că ai balonseidul acasă, zise Alexandru.

— S-a dus Mirescu la el, a doua zi dimineața, spune că l-a făcut de două parale, mi-a luat de acolo lucrurile. Porcul ! Credea că-s o femeiușcă de aia, de-a lui, cu care și-a înșelat nevasta... Ei, vezi, Alex, ce sînt unii bărbați ? Vezi ?

Alexandru tăcea. Zise într-un tîrziu :

— Nu-s toți așa...

— Nici eu nu zic că sînt toți, dar e de-ajuns unul, doi ca să-ți piară pofta să mai ieși din casă. Spune, ești supărat, cumva ? Te rog să nu fii... îl înploră ea. Înțelege că nu sînt vinovată cu nimic, absolut cu nimic... Apoi, dacă nu era întîmplarea asta, zîmbi ea, nu eram în noaptea aceea înfractura ta... Nu eram acum în brațele tale...

— Deci orice rău spre bine.

— Perfect adevărat...

Ea îl cuprinse de după gît, își apropie buzele lui, îl sărută mult, îl mușcă și iar îl sărută și apoi, ridicîndu-se, zise :

— Spune, așa că nu te-a supărat întîmplarea asta ?

— Nu.

— Acum hai către casă că e tîrziu...

Porniră peste cîmp, ținindu-se de mîină, mergeau prin noapte ca printr-o apă neagră, baraca rămăsese departe în urmă, nu se mai vedea, o înghițise întunericul, nu se mai vedea nici lacul, se auzea tot mai aproape răsuflarea satului ascuns sub frunzișul salcîmilor, pregătindu-se de culcare.

7

Cercetările n-au putut stabili, în primele lor concluzii, nimic deosebit în legătură cu moartea contelui Aristide Tegaș. Au venit de la oraș un procuror, un medic și un ofițer de miliție cu grad de căpitan, însoțiți de un fotograf. Plutonierul Patriche i-a relatat anchetatorului pe larg toate cele întîmplate și acesta împreună cu cei sosiți au trecut de îndată la treabă.

După ce au examinat cadavrul și au cercetat odaia în care s-a petrecut presupusa sinucidere a contelui, iar fotograful a tras cîteva clișee, căpitanul anchetator a spus medicului să procedeze la cuvenita autopsie, — dispensarul nu era de parte — iar el a plecat însoțit de plutonierul Patriche la postul de miliție pentru a lua primele declarații martorilor.

În cancelarie era cald, stăruia în aerul greu, stătut, mirosul de var al pereților proaspăt spoțiți și al gazolinei cu care fuseseră date în ajun dușumelele.

— Parcă știai că-ți pică cineva de la oraș și ai făcut curățenie, tovarășe Patriche ! glumi căpitanul punîndu-și cascheta în cuier.

Totdeauna e curățenia, tovarășe căpitan, zise Patriche, repezindu-se să-i potrivească ofițerului scaunul la masa sa simplă de lucru. Știți, vorba aceea, curățenia sfintește locul...

— În afară de cazul ăsta cu sinuciderea, mai e ceva deosebit prin comună ?

— Nimic, tovarășe căpitan. Liniște, oamenii își văd de treabă, luptăm să prevenim infracțiunile...

— Dar sînt asemenea infracțiuni ?

— Nu, nu sînt, v-am raportat...

— Ei, dă-mi te rog mai întîi cîteva înmăsurări în privința acestui conte...

— La ordinul dumneavoastră, tovarășe căpitan...

Căpitanul era un bărbat tînăr, înalt, slăbuț, cu fața tucierie și ochi negri pătrunzători. Își slăbi nodul la cravată, apoi scoase batista, o trecu pe frunte și zise :

— Da, mai întîi, deschide o ferecă. I. cold al dracului aici !

Patriche, voluminos, stîlnic în cariere, cu vestonul rotund și plesnească pe trupu-i voinic, încercă să deschidă ferestrele și apoi lovi o dată cu pumnal în cercevea și geamurile se izbîdî de pereți cu un zăngănit surd.

— Abia le-am vopsit și s-a prins vopseaua. Să scuză-mă cu fața îmbujorată. Un val de aer proaspăt năvăli în încăperea și mirosul acela greu de gazolină și var se stînsă cu înecutul.

— Ei, cum e cu contele ăsta, reveni căpitanul, lucră în cooperativa agricolă de producție sau nu ?

A fost chemat de președinte, i s-a propus acest lucru, că dea o mîină de ajutor pe la grajduri că se pricepe la cai, dar a refuzat categoric, răspunse sigur pe sine Patriche. Asta acum vreo doi-trei ani, dacă nu mai mult...

— Din ce trăia ?

Spunea că-i trimite bani un nepot al lui, de la București. Unul Raul, băiatul soră-sii...

— Cunoști adresa ăstuia ?

— Nu, dar o putem afla ori de la poștă, ori cînd vom inventaria lucrurile bătrînului. Nu se poate să nu fie vreun tîchet de mandat poștal printre hîrțile lui.

Mi-ai raportat că la cîteva ore după constatarea decesului ai întreprins împreună cu grănicerii o cercetare a terenurilor găsite înapoia casei...

Da, am întreprins, adevări Patriche. Urmele au dus pînă în apropiere de catedrala zidită de legăș și apoi din cauza ploii care a început să cadă, cîinele n-a mai putut face nimic...

În afară de mînușile acelea, ați mai descoperit ceva ?

Un inel de centură de piele, tovarășe căpitan. Am aici și inelul și mînușile...

Plutonierul Patriche deschise repede un dulap de fier și puse pe masă o pereche de mînuși de piele, bărbătești, de măsura mică, nu prea uzate și un inel de piele pentru centură,

galben, încheiat în triunghi cu sîrmă aurie. Ofițerul le luă, le examină și apoi le puse de o parte.

— Presupui că sînt obiectele celui care l-a vizitat noaptea pe conte ? întrebă căpitanul.

— Da...

Centura se vede că-i din piele foarte bună și lucrată de un meșter artist. Așa cel puțin arată acest inel.

— Da, aveți dreptate...

Cine îl vizita pe bătrîn ? întrebă căpitanul după aceea. Cu cine se găsea în relații mai apropiate ?

— Mai cu nimeni. Trăia foarte retras. Singurul care venea din cînd în cînd la el era unul Ciocîrlan de aici din sat, un prăpădit care face 30 — 40 zile-muncă pe an la colectivă, iar restul le petrece îngrijind de curățenia catedralei. Mătură pe acolo, șterge geamurile, schimbă luminările arse.

— Ce fel de om e ăsta ?

A fost șofer, tovarășe căpitan, urmă Patriche. A suferit și cîteva condamnări. Un beiv fără pereche. Duminica se îmbată cu vinul ce-l aduc femeile la altar și pleacă prin sat cîntînd și chiuiind, prăvălindu-se în vreun șanț de unde îl duc copiii acasă. ăsta e și omul de serviciu al preotului...

— De ce venea din cînd în cînd, cum spui dumneata, la conte ?

Îl trimitea preotul cu mîncare, duminica sau în restul zilelor. Colaci, carne friptă, brînză, ouă, vin, mă rog ce se poate aduna după slujbe de la biserică.

— Ce interes avea preotul ?

Știi. Fegaș a ridicat biserica și preotul, om cu inimă bună, a cîlocotit că nu trebuie dat uitarii și lăsat să moară de foame, mai ales că ăsta, contele, s-a bucurat de bună prequiere în sat pe vremea cînd era bogat și n-a oropsit pe nimeni cu silniciile lui...

Dumneata îl bănuiești cumva pe acest Ciocîrlan că ar avea vreun amestec în presupusa sinucidere ? întrebă căpitanul.

Nu, nu îl bănuiesc pentru că nu văd ce interes ar fi avut să-l ia. Viața contelui ? se arată nedumerit Patriche. Ce să ia de la el ? Îl știu pe Ciocîrlan scandalagiu și leneș, dar criminal nu, nu cred...

După vreo jumătate de oră veni și medicul și-i întinse căpitanului buletinul cu concluzia autopsiei.

— Ei, care-i rezultatul ? întrebă căpitanul, fără să citească hîrtia.

— Moartea a survenit în urma unui atac de cord, cu cîteva secunde înainte de a-i fi strangulată beregata...

— Cu cîteva secunde ?

— Da, cu cîteva secunde...

— Bine, dar atunci nu pot pricepe un lucru : dacă s-a spînzurat singur, nu mai putea comite actul acesta, practic fiind decedat în clipa cînd s-a produs strangularea.

— Ba, actul îl putea comite, interveni medicul. În timp ce-şi pregătea ştreangul la gît, a intervenit atacul de cord şi a căzut cu capul în laţ...

— Da, e posibilă şi varianta asta, zise căpitanul, căzînd pe gînduri, dar dacă l-a ridicat cineva în ştreang, după deces ca să înşele adevărata cauză a morţii, acest lucru nu-l putea face decît în, hai să zic, cel puţin cinci minute. Operaţia cere timp, mai ales dacă n-a fost pregătită în prealabil : găsirea frînghieii, legarea ei, ridicarea nu tocmai uşoară de către o singură persoană a bătrînului în ştreang, care, o fi fost el puşintel la trup, dar pentru o femeie e totuşi o greutate. Şi-apoi nu sînt indicii că cineva ar fi putut face treaba asta. Nu am găsit nici măcar amprente...

— S-a găsit o basma... interveni Patriche.

— Ei şi ? Ce legătură are cu moartea bătrînului ? întrebă nedumerit căpitanul. Presupui o femeie, drept criminal. Dar femeia îl putea ridica în ştreang ?

— După basmaua asta a luat cîinele mirosul şi urma acelor paşi... nu se lăasă Patriche.

— Foarte bine. E posibil ca cineva să fi fost în odaia bătrînului, dar nu acea persoană să aibă vreun amestec în decesul lui.

— Atunci ?

— Rămîne să mai vedem...

Căpitanul mulţumi medicului pentru examinarea cadavru-lui, apoi îi spuse că dacă vrea să plece la oraş, maşina îi stă la dispoziţie.

— Luaţi şi fotograful. Tovarăşul procuror unde este ?

— La casa contelui. Stă de vorbă cu oamenii...

— Dumnealui mai rămîne ?

— Da. Dumneavoastră ?

— Abia am început cercetările...

— Bine, atunci mă duc. Vă salut și la revedere !

Rămas numai el cu Patriche, căpitanul trimise mai întâi după Ilie Ciocîrlan.

Cu pălăria dată pe ceafă, aruncată neglijent peste claia de păr în care nu intrase pieptenul poate ani de zile, neras, cu ochii încercânați și roșii de băutură și somn chinuit, în sumanul lui peticit, acesta deschise încet ușa cancelariei plutonierului Patriche și rămase lângă prag, sfios și smerit, mai mult speriat că a fost chemat și el în legătură cu moartea contelui. Ce să spună ? Ce știa el ? Ce au cu el ?

Căpitanul de miliție îi spuse să se așeze pe scaun și el se așeză încet, cu aceeași smerenie și supușenie de la început, fără să-și ia ochii de la hîrțile și dosarele înșiruite pe masa din fața sa.

— Te cheamă Ciocîrlan...

— Da, tovarășu'... procuror.

— Sînt căpitan de miliție, nu procuror.

— Iertați, n-am știut, nu v-am mai văzut pe aicea.

— Bine, dar uniforma o cunoști, gradele le cunoști, ai făcut doar armata...

— Nu, n-am făcut-o tovarășu' căpitan. N-am făcut armata.

— Dar ai făcut pușcărie, mă, zevzecule ! îl luă la rost Patriche, privindu-l aspru, ai mai văzut tovarăși ofițeri de la miliție, ai fost șofer, ai bătut și-un plutonier de-al nostru, cum nu cunoști că dumnealui e căpitan ?

— Lasă-l, Patriche, interveni căpitanul, aruncînd o privire muștrătoare plutonierului. Nu-i plăcea impulsivitatea acestuia. Prea era repezit, vroia să afle toate lucrurile dintr-o dată, nu se putea așa, oamenii trebuiau luați cu încetul, cu binișorul, trebuie tact și răbdare.

— Spune, cetățene Ciocîrlan, de ce n-ai făcut armata ?

— Păi... de... pe vremea aia era răzbelul... se duceau oamenii cu duiumul, mureau... m-aș fi dus și eu, de, pentru țară, așa se spunea, dar mă ținea nu-ș ce aici într-o parte, la coaste... și domnu' conte, că eram în servicii la dumnealui, m-a trimis la un doctor la oraș cu o hîrtie și tot cu hîrtia aia la cercu' de recrutare și m-au găsit surd de-o ureche... Nu puteam merge la răzbel... n-auzeam glonțu, n-auzeam inamicu'...

— Păi cum surd, măi omule, că spuneai că te ținea într-o parte...

— Ba, surd am zis...

Căpitanul îl privi zîmbind pe Patriche, și continuă :

— Cum s-ar spune ai fost aranjat de conte să nu faci armata. De ce a făcut el treaba asta ? Ținea așa mult la dumeala ?

— Eu știu ? Înălță Ciocîrlan din umeri. Eram supus, ascultător, îi îngrijeam de cai, apoi după ce am lăsat șoferia tot dumealui m-a băgat în slujba la biserica dumealui, că am servici la biserică...

Săm că ai serviciu, am aflat. Ștrășnică u ștrăș ai la anii dumitale. Câți ani ai ?

— Vreo... paș'cinci mi se pare...

— Nu ești sigur ?

La, cam așa...

Dumne' ta n ai buletin, u-ai act de... cum nu ști exact câți ani ai ?

— Am, da ce trebuință am de ele, tovarășu' căpitan ? zise Ciocîrlan, scărpinîndu-se în claia de păr. Să-i măriar anii câți mei am de trăit ? Uite domnu' conte, ce folos că l-a numărat ? S-a dus, s-a dus !

— Cînd ai fost ultima dată la el ? întrebă căpitanul prîvindu-l atent pe Ciocîrlan.

— La domnu' conte ?

— La el.

— Păi... se scărpină el iar în claia de păr... păi, să zic 'acu vreo două-trei zile...

— De ce-ai fost la el ?

— M-a trimis sfinția sa, părintele Gherasim, cu o pîne albă, niște afumături de porc și-un chil de vin. De la un botez... Mîncarea a oprit-o domnu' conte, iar vinu' mi l-a dat mie. Zice : „Ia, măi Ciocîrlane tu vinu' și bea-l, că oi avea și tu necazuri, să mai uiți !” L-am luat și l-am băut...

— Și ai uitat de necazuri...

— Am uitat, tovarășu' căpitan. Am uitat...

— Dar nu ți-a spus el, contele, avea vreun necaz, ceva, vreo supărare, se certase cu cineva în ultima vreme ?

— Nu, nu mi-a spus nimic.

— Îl ajuta cineva cu bani ?

— Îl ajuta domnu' Raul, nepotu 'mnealui de la București. Ținea foarte mult la 'mnealui...

— Cînd a fost domnul Raul pe aici, ultima dată ?

— Ahă, de mult ! Să tot fie vreo zece ani... A venit, a stat câteva ceasuri și a plecat.

— De ce-a venit atunci ?

— Nu știu, nu mi-a spus nici 'mnealui și nici domnu' conte. M-a rugat numai de l-am dus cu-n camion la gară. Lucram pe-un camion, am fost șofer...

— Contele avea ceva avere ?

— Avere ? rîse Ciocîrlan, cu gura lui știrbă și se scărpină iar în clăia de păr, privindu-l vesel pe plutonier. Păi dumnea-voastră n-ați văzut ce avere avea el în odaie ? 'Tovarășu' comandant Patriche, știe..., Sărăcia ! Aia era averea lui, sărăcia ! A avut o dată, tovarășu' căpitan, ehe, a fost om bogat 'mnealui, dar a fost și-un fel de mîină spartă și apoi au venit și vremurile astea de i-au luat tot... Numai biserica nu i-au luat-o, a rămas a 'mnealui...

— Cum să rămînă, măi, omule a lui ? rîse căpitanul aprinzîndu-și o țigară. Ai mai văzut dumneata proprietari de biserică, undeva ?

— Domnu' conte al nostru era proprietar. Daaa, era proprietar ! El a făcut-o, a lui era. Are și icoană mare pusă pe zid la intrare. Să veniți s-o vedeți. El este în icoană și cu sfîntu' Constantin. Ce mai, proprietar...

— Nu vorbi, mă, prostii, interveni plutonierul Patriche, în-crunțîndu-și sprîncenele, biserica e a comunei, a oamenilor din comună. Ai auzit ce-a spus tovarășul căpitan ? Unde dracului ai mai auzit tu de proprietari de biserici ?

Lasă-l, Patriche, lasă-l în pace, vorbi liniștit căpitanul. Așa știe el, așa poate i-a spus contele...

— Întocmai... 'mnealui mi-a spus așa, se luminează deodată la chip Ciocîrlan, care se muia de tot văzîndu-l pe plutonier cum se zbîrlește la el. „Mă, Ciocîrlane, mi-a zis într-o zi, nimeni mă, nu mai are biserică la fel ca a mea în țara asta !“ Așa a spus, uite asta mi-e crucea...

Facu repede trei cruci în dreptul frunții și urmă :

— Se lăuda. da avea și de ce ! Că sfîntu' lăcaș ăla dinainte, care...

— Bine, lasă, treaba contelui, căută căpitanul să-i taie vorba ca să nu mai lungească discuția, spune-mi — că după cîte știm ai fost multă vreme în slujba contelui — el a fost însușrat vreodată ?

— Nu, n-a fost. A avut la 'mucalui la castel o dată, o doamnă, o chema... cum o chema dom'le... căută el să-și amintească, virînd iar degetele în clăia de păr. Că avea un nume nu știu cum...

— Iustina, interveni lămuritor Patriche.

— Așa cum spune tovarășu' comandant... așa o chema.

— O cunoști ? Ai văzut-o vreodată ?

— Nu, n-o cunosc. După ce-a plecat 'mucaiei, atunci am venit cu la castel. Dar se spune că era femeie tare frumoasă... ca o regină...

— Mda... zise căpitanul și începu să bată cu degetele în tabla mesei, în timp ce gînditor privea pe fereastră afară la joaca unor copii pe uliță. Bine, cetățene Ciocîrlan, ești liber și-ți mulțumim pentru informații...

— Să vă dea Dumnezeu sănătate, tovarășu' căpitan... și lu' tovarășu' comandant Patriche...

— O să ne dea el, n-avea grijă. Dacă mai avem nevoie de dumneata o să te mai chemăm, să știi...

-- Cemați-mă și vin tovarășu' căpitan. Vin, de ce să nu vin ?... Să trăiți și rămîneți cu bine !

Vru să-și pună pălăria pe cap și să plece, dar căpitanul îl opri cu un gest al mîinii :

— Uite, vreau înainte de a pleca să te mai întreb ceva, se poate ?

— Se poate, cum să nu se poată ?

— Unde ai fos azi noapte ?

— Azi noapte ? se miră Ciocîrlan, privindu-i cu ochi mari, nedumeriți, cînd pe căpitan, cînd pe plutonier. Acasă am fost, unde să fiu ?

— N-ai fost cumva pe la conte ?

— Nu, n-am avut treabă la el. De fapt am venit cam cherchelit acasă și m-am culcat de vreine, aveam niște sughițuri de-mi întorceau burta pe dos, nu alta !

— Cu cine ai băut și unde ?

— Cu niște oameni la Coșara.

— Cine-s oamenii ăștia, spune-le numele.

— Păi, se scărpină iară în cap Ciocîrlan privind tocul căpitanului gata de scris, ziceți acolo, a lu' Bătălău, toader Bătălău, a lu' Trifu cu fiu-său ăl mare Milică de-i la S.M.T., cu a lu' Turcitu, cam cu ăștia... Am tras acolo trei chile de țuică,

mai nimica toată, a dat a lui Bătălău un porc la tîrg și am băut și noi aldămașu'...

— Bine, lasă asta, să te mai întreb ceva.

— Întrebați-mă...

— Cine crezi dumneata că l-a omorît pe conte? Sau s-a omorît singur?

Ciocîrlan stătu nițel în cumpănă privind dușumeaua, apoi înălță fruntea și zise:

— Vedeți... oamenii vorbesc în fel și chip... ba că i-a luat careva zilele, ba că el și le-a luat singur...

— Asta o știu noi, dar nu știu ce gîndești dumneata.

— Ce gîndesc eu? Păi, tovarășu' căpitan eu propun că a fost mîna de cremenal la mijloc, că domnu' conte nu făcea el pasu' ăsta, era om credincios, cu frica lui Dumnezeu, cu știți că cine-și ia singur zilele nu se mai duce în rai, nu-l mai primește Dumnezeu și nici părintele slujbă de îngropăciune nu-i face. Așa că domnu' conte nu făcea mnealui, cum y-am spus, pasu' ăsta. Ce interes avea? Proprietar de biserică și să nu se ducă în rai? Poate, de, să nu mai fi fost în mințile lui!

— Bine, mulțumim și ești liber...

Ciocîrlan se aplecă din șale în dreapta și-n stînga, saluînd slugarnic, cu fruntea aproape la pămînt, după care cu pălăria în mîna ieși din clădirea postului de miliție și-o luă glont către casă, mulțumit că nu-l bănuiseră doamne ferește! — cu ceva în legătură cu moartea contelui.

Tot în dimineata aceea au mai fost chemate și alte persoane, bineînțeles mai întîi vecinii, dar mare lucru n-a putut afla căpitanul. Nevasta factorului îi mai dădea din cînd în cînd cîte un ziar, cîte o revistă, că-i ținea calea pe uliță și-o ruga frumos, politicos „stînată doamnă, tare mi-ar fi de trebuință ceva jurnale să văd și eu ce mai e prin lume” și ea îi dădea, și el zicea tot respectuos, pocnind pîntenii: „săru' mîna și mersi!”

— Era dimineată de tot, a declarat ea ofițerului de miliție, nici nu răsărișe bine soarele și pentru că mă rugase în ajun de-un ziar ceva, după ce-a plecat bărbatu-meu cu gabrioleta către oficiu în comuna vecină, m-am dus să-i duc revista „Săteanca”. Cînd să intru în ograda contelui, m-a strigat Maria lui Vizante. Zice: „stai Caterino, stai fată că merg să-i duc și eu amăritului ăluia o ulcică cu lapte și-un colăcel, că azi is nouă

ani de cînd o îngropai pe mama !” Și a venit femeia, și ne-am dus amîndouă ; cînd să intrăm, am rămas stane de piatră !

— Dar ușa era deschisă ?

— Deschisă. Nu tocmai tare mult dată de perete, da' deschisă. Așa am găsit-o, așa am lăsat-o, că nici nu ne-am atins de ea, noi din prag am văzut nenorocirea...

Preotul Gherasim, un om trecut de șaizeci de ani, cu fața smeadă, suptă, încadrată de-o barbă albă, bogată, s-a arătat binevoitor să dea orice fel de lămuriri autorităților numai să iasă făptașul la lumină și să-și ia pedeapsa, că „cine ridică sabia asupra semenului, de sabie va pieri !”

— Păcat de Dumnezeu că s-a dus bietul de el, tovarășu' conte Tegaș, a vorbit el cu duioșie în glas, căuînd să fie cît mai pe placul ofițerului de miliție. A fost un om cu frica lui Dumnezeu, n-a rîvnit la bunul altuia, n-a urgisit, rău n-a făcut, a fost la toate slujbele, așa bolnav cum era în ultima vreme, a ținut toate posturile...

— Uite ce este, părinte, i-a tăiat vorba căpitanul de miliție, că a ținut toate posturile e bine, mai ales că nici n-avea ce să mănînce...

— Ba, că-l ajuta sfînta biserică al cărei prea cinstit ciitor a fost...

— Mă rog, a avut bani, a construit-o să-i fie de bine, cred că dacă ar fi putut, rămînînd sărac și nevoind să muncească, ar fi vîndut-o...

— Ba, ferească Dumnezeu de așa nelegiuire, tovarășule căpitan, a făcut ochii mari preotul. Cine a mai pomenit așa ceva, auzi să vinzi casa domnului !

— Ei, nu s-o mai fi pomenit, dar dacă zicea că-i proprietar, dumneata știi că proprietarul face ce vrea cu averea sa. Mai ales cînd datorită unei împrejurări sau alta rămîne fără o para chioară...

— Dar cine spunea că-i proprietar, tovarășule căpitan ?

— Ciocîrlan, omul dumitale...

— O fi fost beat, tovarășule căpitan, că își cam tulbură mîntea de la o vreme și nu ascultă povețele mele...

— Mă rog, să lăsăm asta, propuse căpitanul și să trecem la cele ce ne interesează pe noi. Spuneți-ne, vă rugăm, cînd l-ați văzut ultima dată pe contele Tegaș ?

Părintele Gherasim își înălță ochii albaștri către tavan ca să-și aducă aminte, în timp ce cu palma își mîngîia ușor barba albă ce-i cădea pe piepții anteriorului.

— Păi, zise el, într-un târziu, să tot fie marți, tovarășule căpitane. Da, da, marți. Duminică a fost la sfînta slujbă la biserică și cînd a venit la miluire mi-a șoptit că nu se prea simte așa bine și m-ar ruga de-o citanie, să-l țină Dumnezeu în sănătate...

— Și i-ai făcut citania aceea ?

— I-am făcut-o. Marți am fost la el acasă și i-am făcut-o. Era tare slăbit, săracul, și trăia în mare suferință...

— Trăia în sărăcie și mizerie, corectă căpitanul de miliție.

— N-avea de nici unele, tovarășule căpitane, nu se lăsa preotul Gherasim. Că atunci cînd a avut n-a huzurit, ci a ridicat casa Domnului să fie spre cinstirea satului ăstuia...

— ...a satului ăstuia, care tot spre cinstirea lui n-are un monument al eroilor, zise căpitanul clătînd capul în semn de supărare și dojană.

— Ba a avut, tovarășule căpitane, a avut din războiul ălălalt... nu se dădu bătut preotul. Da, da, a avut... A fost monument frumos, parcă-l văd cu un dorobanț gornist și-un drapel în falduri, suna atacul și steagul filfîia... Dar niște blestemați într-o noapte au furat monumentul...

— Și dumneata nu știi cine l-a furat ?

— Eu ? se miră preotul cu ochii albaștri sticlind de nedumerire. De unde să știu eu ?

— Cică l-a furat contele Tegaș, în înțelegere cu jandarmul să facă din bronz clopote la biserică...

— Cine v-a mai spus și blestemăția asta, tovarășule căpitane ? întrebă preotul și-și făcu trei cruci mari, punîndu-și palmele pe piept ca la rugăciune. Cine ? Tot nepricopsitul ăla de Ciocîrlan ? Că ăluia îi cam umblă gura slobodă cînd ia un pahar de vin la măsea...

— Părinte, să știi că noi nu anchetăm oamenii turmentați...

— Iertăciune, tovarășule căpitane, dacă a fost cu supărare, zise preotul rugător, dar uite că am pornit de la sărăcia contelui și am ajuns la furtușagul monumentului...

— De ce a refuzat Tegaș să intre în colectivă ? întrebă căpitanul, începînd să bată darabana cu degetele pe tăblia

mesiei. Se spune ca era priceput la cai, uite muncea și el acolo la grajduri, mai dădea un sfat într-o parte, în alta, îi ajuta pe oameni, primea bani, alimente, ajungea să primească și pensie, că ai auzit, țăranii din colective au pensii...

— Știu, cunosc...

— Păi, vezi? Asta e socoteala cu domnul conte, urmă ca pitanul tot mai aprins. I-a plăcut să călărească iepele la curte și să trăiască după aceea fără griji la castel. A venit dreptatea în țara asta, nu se putea unul să aibă prea mult și altul să rabde de foame, i s-a luat castelul, i s-a luat pământul, dar a fost posibilitate să intre alături de oameni, să muncească atât cât era apăsător pentru muncă, pe urmă venea pensia așa cum vine pentru toată lumea. Îl mai ajuta colectiva, își ridică și casă, nu stătea în coliba aceea și în mizeria aceea. De ce nu l-ai învățat dumneata spre binele ăsta?...

— Apăi, tovarășule căpitane... de, știu și eu ce să zic? Înaltă preotul din umeri. Despre așa ceva... m-am cam dat eu cu el în vorbă, dar de, vedeți diameavoastră, vîrsta, că zicca că nu mai poate...

— Avea și asistență socială...

— Greu, tovarășule căpitane, greu... Om bătrîn, vremuri noi, nu se mai potrivește...

— Cum s-au potrivit la alții și uite îs oameni cu stare, oameni de vîrsta lui, se potrivea și la el. Deci, marți după cum spui dumneata el era cam bolnav...

— Bolnav, tovarășule căpitane...

— Dar nu l-ai auzit, avea vreun necaz ceva, se plîngea împotriva cuiva că i-ar amenința viața, că l-ar supăra cu ceva?

— Nu, nu s-a plîns de nimic. Absolut de nimic...

— Nici împotriva lui Ciocîrlan?

Nu, dimpotrivă, îl avea îndebine, că-l ajuta, îi aducea mîncare, lemne de pe unde gasca, îi făcea și mămăliga uneori. Așa că de ce să se plîngă împotriva lui?

— Bine părinte, vă mulțumim pentru informații...

Au fost chemați vecinii contelui: casierul de la cooperativa agricolă de producție, apoi Maria lui Vizante și moș Trocan, fostul toboșar al satului, om trecut de 80 de ani.

În noaptea aceea ați auzit vreun zgomot, ceva suspect, vreun strigăt, vreo amenințare?

— Nimic, tovarășe căpitan.

— A micunat o pisică, mi se pare în ogradă la domnu' boier, zise moș Trocan, trăgănat, mai mult tușind decît să glăsuiască pe înțelesul oamenilor, și cîinele meu ăl mare a început să latre...

— Cam pe cînd era asta, moș Trocane ?

— Ce spui, dumneata ? învinse el urechea spre ofițerul de miliție.

— Cînd ai auzit cîinele lătrînd ? strigă căpitanul la urechea lui. Cam prin ce vreme ?

— Azi noapte, domnule ofițeriu... azi noapte...

Nu vă luați după el, tovarășe căpitan, interveni Maria a lui Vizante, o femeie voinică și zdravănă ca un munte, nu-l vedeți că-i surd ? Ce dracului de pisică o fi auzind el în ograda contelui, cînd nu y-aude vorba dumneavoastră aici la un pas ! Astuia tot mereu i se năzare cîte ceva, a rămas într-o ureche de cînd bătea toba. Iese cîteodată în poartă și spune către lume : „Ia auziți cum sună sergenții din țigdale, auziți !” Stai și ascultă și nu auzi nici pe dracu. Șuieră vîntu' prin streșina casei, prin stuful acoperișului și el aude țigdale de-ale vardiștilor !

După ce i-a audiat pe toți cei care ar fi putut da vreo lămurire cît de mică în privința morții contelui, căpitanul de miliție, ajutat de plutonierul Patriche și în prezența procurorului, a trecut la inventarierea tuturor lucrurilor din sărăcăcioasa odaie a lui Aristide Tegaș, cercetîndu-le cu atenție pe fiecare în parte pentru aflarea de noi indicii care să-i pună pe urma adevăratei cauze a morții lui. Apoi, a socotit ancheta deocamdată încheiată rămînînd ca, pe parcurs, plutonierul Patriche să adune noi probe în continuarea cercetărilor ce avea să le întreprindă de unul singur. Trebuia găsit neapărat autorul urmelor de pantofi de tenis sau ghete de baschet, acesta fiind fără îndoială și posesorul mănușilor găsite în căpița de fin, ca și al centurii de pe care s-a desprins inelul de piele galbenă.

Pînă atunci, procurorul a autorizat înmormîntarea cadavrului, iar ușa odăii contelui a fost sigilată.

O întîmplare fericită avea însă să grăbească descurcarea itelor. Pînă atunci însă...

La două zile după înmormîntarea contelui, locotenentul Mirescu veni la școală să facă elevilor obișnuitul instructaj în legătură cu sprijinul ce-l pot da ei grănicerilor în paza frontierei.

Era o dimineată plină de soare, călduroasă și copiii se găseau în curte, în recreație.

Cum trecu pragul porții, dădu cu ochii de profesoara Dorina Darini ce stătea pe un scaun lângă zidul școlii, cu capul pe spate și lăsa razele soarelui să-i mîngâie binefăcător obraji și tîmplele. Purta o bluză de mătase roșie și-o fustă de stofă albă, iar în picioare obișnuitei ei pantofi de sport, de o construcție specială ca să-i fie ușor la mers.

— O, ce musafiri neașteptați! zise ea punînd palma streașină la ochi și privind către poartă. Ce faci, domnule, de nu te mai vede omul cu săptămîinile?

— Sărut mîna, ce să fac? se scuza Mirescu și apropiindu-se îi luă mîna și i-o sărută. Tot cu treburi și iar cu treburi. Dar, în definitiv, unde trebuia să mă vedeți? V-a așteptat soția de multe ori în vizită și dumneavoastră ca totdeauna ați refuzat, considerînd că e mult mai bine să stați retrasă în stăreția dumneavoastră...

— Mă deplasez greu, domnule locotenent, te rog, crede-mă, zise ea și puse mîna pe bastonul de bambus, ce-l avea alături, să se ridice. Cînd și cînd am dureri la locul fracturii și atunci, uite, trebuie să mă folosesc și de baston. Cam rar, dar mă folosesc, nu vreau să forțez glezna. Așa că de-abia vin și plec de la școală. În situația asta pot să mai fac și vizite? Îți închipui că nu. Dar de ce nu poștiți dumneavoastră pe la mine?

— Vă mulțumesc de invitație, însă totul depinde de soție...

— Crezi? Silvia aruncă mereu vina pe dumneata. Ba că ești pe frontieră, ba că ești ocupat la pîchetul dimitale sau plecat la unitate, mă rog, explicații se găsesc destule. Iar singură nu vrea să vină. Zice că în partea de sat unde stau eu sînt mulți cîini și îi este teamă să treacă pe uliță. Mai ales cînd se înnoptează, nu poți face un pas...

- Asta cam este adevărat, consimți Mirescu și ajutînd o pe Dorina Darini să se ridice, o conduse de braț pînă la umbra bătrînului nuc a cărui coroană acoperea aproape jumătate din cuprinsul curții școlii. Mai bine aici, e mai răcoare. Să vă aduc și scaunul?

— Nu, mulțumesc, pot sta și în picioare...

- Cu ce vă mai petreceți timpul liber? întrebă Mirescu scoțîndu-și cascheta și făcîndu-și vînt cu cozorocul în dreptul frunții.

— Ca întotdeauna cu diverse treburi... răspunse evaziv Dorina. Cîtesc, ascult radio, seara privesc programele la televizor, mai spăl unele nimicuri, gătesc. Acum o să începă perioada tezelor, așa că nu mă plîng de treabă acasă...

— Ce-am auzit să vă fie cu noroc și felicitări! zise Mirescu zîmbind. Băiat bun, v-am spus, inteligent, manierat...

— Ce? Despre ce este vorba? întrebă mirată Dorina înălțînd sprîncenele și zîmbind. Nu înțeleg...

— Ei, nu înțelegeți... reluă el îngăduitor. Vă faceți că nu înțelegeți...

— Zău, fiți mai explicit...

- Mi-a spus Silvia, mă rog sînt probleme intime care vă privesc, dar pe mine personal mă bucură, pe cuvînt de onoare... O căsătorie e un eveniment fericit...

— E vorba de Alexandru?

— Da, de el. Studentul nostru...

- Dar nu-i vorba de nici o căsătorie, replică nițel contrariată Dorina. O simplă prietenie, după cum bine știți și atîta tot. De unde a mai scos și Silvia noutatea asta?

— Acum, ca să fiu sincer, mărturisii Mirescu rîzînd, n-a spus ca așa ceva, ci e numai o presupunere a mea...

— Bazată pe ce?

— Pe afecțiunea pe care știu că v-o poartă băiatul. Pe unele intenții ale sale ce i le intuiesc...

— Nu, nu-i nimic adevărat, domnule Mirescu, vorbi moale Dorina, și parcă într-un fel cu părere de rău în glas. Căsătoria presupune o situație limpede, certă, ori relațiile noastre sînt, aș putea spune, mai mult ale unor îndrăgostiți ce abia s-au cunoscut...

— Mă rog, eu personal doresc foarte mult să vă văd fericită, zise Mirescu continuînd să-și facă vînt cu cascheta.

— Îți mulțumesc...

— Și să apreciați cum se cuvine interpretarea mea.

— Fără doar și poate ! îl asigură ea.

Vă mulțumesc ! zise Mirescu zîmbind. Altfel vă dădeam nota patru la... la ce să vă fi dat ?

Poate la purtare, îl ajută profesoara rîzînd. Așa este cu omul care trăiește ani de zile în marasmul unei înțelepciuni create de el, care duce o viață plină de renunțări, considerînd că nu are dreptul să rîvnească la plăcerile vieții... Și... deodată, își calcă propriile lui hotărîri !

— Vă spun sincer, interveni Mirescu, era și cazul să le călcați...

— De ce ?

— Păi dumneavoastră sînteți la vîrsta renunțărilor, domnișoară Darini ? Aveți dreptul să vă îngrădiți viața, să vă baricadați în propria dumneavoastră cetate, creată anume în scopul de a rămîne solitară și departe de lume ?

— Ei, domnule locotenent, ce știi dumneata ! oftă Dorina, și-și trecu palma peste păr îndepărtîndu-l de pe frunte. Sînt lucruri ușor de analizat pentru alții, dar pentru cel care este în cauză, au profunzinii greu de sondat, greu de înțeles...

— Știu despre ce este vorba, mi-a mai spus Silvia cîte ceva...

— Și dacă știți, nu-mi dați dreptate ?

— Nu ! Categorie nu ! Dumneavoastră nu aveți dreptul să vă considerați o înfrîntă...

— Dar nici omul care și-a realizat visurile în viață...

— Iertați-mă, domnișoară Darini, dar visurile acestea se mai pot schimba, se mai pot modela după împrejurări, se mai pot canaliza pe alte direcții decît pe cele inițiale. Fiecare poate am vrut să fim altceva...

— Și dumneata crezi că un om este fericit cu noua profesiune, dacă din motive plauzibile sau nu, a ratat realizarea celei asupra căreia a visat ani în șir ?

— De ce nu ?

— Nu, domnule locotenent, nu căuta să mă convingi, că n-ai să reușești. Noua îndeletnicire devine o obișnuință și atîta tot, dar nu o pasiune ! O obișnuință în carieră, în care te integrezi mecanic, în care acționezi după anumite reguli, după anumite îndatoriri. A, uite-o pe Silvia !

Soția locotenentului Mirescu coborî treptele de piatră ale școlii și veni în fugă la umbra nucului lângă cei doi. Purta o rochie de vară, decoltată, de mătase ușoară.

— Ce cauți în împărăția noastră? întrebă ea și prinzându-și soțul de mână, îi întinse obrazul să fie sărutată. Faci curte femeilor frumoase?

— Fac și dacă mi se permite înseamnă că am succes!

— O, dar ești tare drăguță cu complimentele Silvia, interveni Dorina roșind ușor. Și pentru că soțul tău este un om cu bunăcuviință, îți acceptă aceste complimente, trecînd peste realitatea faptelor...

— Nu aveți dreptate, domnișoară! replică Mirescu. Să știți că soția mea spune totdeauna adevărul și numai adevărul. Așa că trebuie să-i dăm crezare. De altfel, știți ce mi-au spus băieții mei de la pichet după serbarea de astă iarnă? Atunci v-au văzut întâia oară...

— Precis, iar veți să-mi faceți un compliment, roși Dorina și începu să scrijelească cu vârful bastonului nisipul, numai pentru a lăsa fruntea în jos ca să nu-i întîlnească privirea. Tare drăguți sînteți amîndoi...

— Ce să-i mai spui ce-au zis băieții, cînd cel mai strălucit dintre ei este îndrăgostit ca un nebun de ea, aruncă zarurile Silvia. Mi-a spus-o și ea, mi-a spus-o și el.

— Silvia!

— De ce trebuie să te ferești, Dorina? îi reproșă Silvia. Ovidiu e foarte încîntat de prietenia voastră, mai ales că are o părere deosebit de bună despre Ștefănescu. De altfel, este și un băiat admirabil...

— Într-adevăr, așa este, confirmă Mirescu. Am multă stimă pentru el...

— Niciodată dragostea nu trebuie ascunsă, zise Silvia luîndu-și prietena pe după umeri. De ce să-i ascunzi strălucirea, ceea ce are ea mai frumos, mai luminos?

— Bine, înțeleg, dar nu era cazul să se știe... protestă Dorina, fără să-și ia privirea din pămînt, de la cerculețele pe care continua să le facă în nisip cu vârful bastonului. Poate pentru că am fost văzuți atunci la restaurant împreună. Dar e o simplă prietenie și atât...

— Numai atât?

— Deocamdată, numai atât.

— De ce „deocamdată“ și de ce „numai atât“ ? fu curioasă să afle Silvia.

— Pentru că ți-am spus, draga mea, sînt o mie și una de considerente care mă împiedică, care nu-mi dau dreptul sau mai bine-zis nu-mi dau certitudinea unor alte aprecieri. E o diferență de vîrstă cam mare între noi... Șase ani... Apoi, eu sînt cum mă vedeți că sînt... El va pleca de aici cînd va trebui să plece... Așa că simplele divertismente nu le considera dragoste. Cînd spui dragoste, iubire, pecetluiești de fapt un adevăr care s-a verificat în zeci și sute de împrejurări, înțelegi ?

— Ți-a dat el a înțelege că legătura voastră e numai un simplu divertisment ? o întrebă Silvia, prinzînd-o de braț. Eu credeam...

— Nu, nu mi-a dat a înțelege acest lucru, dar am eu dreptul să mă aștept la mai mult ?

— De ce să nu ai ?

Soneria, prinsă afară pe zidul școlii, începu să zbîrnie strident, gălăgios, chemînd copiii aflați la joacă în toată lărgimea curții, să intre în clasă. Larma glasurilor lor începu să se stingă cu încetul, iar ei se învălmășiră, îmbrîncindu-se, împingîndu-se caie mai de caie să urce mai întîi scările de piatră de la intrare. Băieții se loveau cu bascurile peste ochi, trăgeau fetele de coade sau de baticuri, le scuipau semînțe în obraz sau în ceafă. Unul scund și îndesat ca un pepene, cu fața roșie de alergătură și cu cămașa scoasă afară din pantaloni, se repezi, luă un pisoai ce se încălzea liniștit la soare lîngă zidul școlii și i-l puse unei fete în cap, strigînd să-l audă ceilalți :

— Nemaipomenit ! Nemaivăzut ! Uitați, dresoarea de lei, tigri, pantere ! Lenuța lui Dovlete, mare dresoare ! Ține tigriul pe cap ! Hauhauuu, lumeece ! Hauhauuu !

— Măi, tu, nu ți-e rușine ? strigă la el directoarea școlii. Iă vino încoace !

— Cine, eu ?

— Tu !

Băiatul veni, abia trăgîndu-și picioarele, nehotărît, în timp ce cu mîneca bluzei albe își ștergea fruntea de sudoare.

— Cum te cheamă pe tine ? îl luă la rost Silvia.

— Nică Onișor, tovarășa directoare.

— În ce clasă ești tu ?

— Într-a șasea, băigui el abia trăgându-și răsuflarea.

— La clasa unde sînt eu dirigintă, interveni Dorina. Ba-gă-ți, măi, băiete cămașa în pantaloni, nu ți-e rușine să vii așa în fața tovarășei directoare ?

— Mi-au tras-o afară băieții, tovarășa profesoară. Au pică pe mine, zic că sînt deștept, și ei nu sînt... Că ați spus dumneavoastră odată la lecția de română, cînd am știut eu și ei au rămas cu gurile căscate, ați spus atunci că sînt deștept...

Deoparte, Mirescu se prăpădea de rîs. Îi plăcea copilul, era îndrăgnet, inteligent, cam golănuț el, dar...

— Cu fata ce-ai avut de i-ai pus pisica în cap ? îl luă la rost și Silvia.

— Nu, nu i-am pus-o eu, tovarășa directoare, băigui iară Nică Onișor. Eu am luat-o s-o duc în clasă, că avem desenul, s-o desenăm, așa ne-a spus tovarășul profesor de desen, să aducem diferite lucruri să le desenăm...

— Păi, pisica e lucru ?

— E o ființă...

— Tu ai desenul acum sau dirigenția ? interveni scurt Dorina.

— Ba, dirigenția, mi-am adus aminte, tovarășa profesoară, da, dirigenția, cu dumneavoastră... Desenul îl avem ora aialtă...

— Du-te în clasă și dacă te mai prind a doua oară că faci prostii, să știi că-ți dau nota doi la purtare !

Copilul tot cu cămașa scoasă afară din pantaloni o luă la fugă, ca glonțul scăpat din pușcă și intră val-vîrtej pe ușa mare a școlii.

— Învață bine, nimic de zis, dar e mare pușlama, zise Dorina, privind în urma lui.

— Ce e taică-su ? întreabă Mirescu, punîndu-și cascheta pe cap.

— Țăran, lucrează la *ce-a-pe*. E om de treabă, muncitor, cîștigă bine, om cu respect față de oameni, și respectat la rîndul lui. Copilul e cam neastîmpărat, de fapt e singurul pe care-l au și-l răsfață în fel și chip, mai ales că-l știu că învață și bine.

— Ei, să mergem, zise Silvia. Tu, Ovidiule, ai venit pentru ora de dirigenție, să vorbești copiilor despre paza frontierei. Mergi la Dorina, ea are ora de dirigenție...

Porniră, dar Silvia îi opri și le zise, arătînd discret cu capul către una dintre ferestrele școlii :

— Ia uitați, cum din cancelarie se uită vreo două profesoare pe după perdele. În mod sigur acelea-s Stanciu, de geografie, și văduvioara noastră de matematică. Ia, vezi Ovidiule, să nu care cumva să pună... „infractoarele“ mîna pe tine...

— Nici o grijă, draga mea, rîse el. Dacă sînt înconjurat și nu pot face față, trag o rachetă de semnalizare și vine tot pichetul să mă scape în frunte cu Ștefănescu !...

Dorina se opri puțin locului, îl privi muștrător pe sub sprîncene pe Mirescu, amenințîndu-l cu capul și porni apoi mai departe alături de el și de Silvia, către ușa mare a școlii

Timp de aproape o oră, locotenentul Mirescu vorbi copiilor despre datoria lor de a-i ajuta pe grăniceri, venind la pichet și semnalînd orice persoană suspectă ce se ivește în sat sau în împrejurimile lui. Celor mai destoinici, care fac parte din cercul „Prietenii grănicerilor“ înființat în școală, li se vor da insigne și diplome, iar dacă vreunul dintre ei ajută direct la prinderea unui infractor, va fi chiar decorat, va primi un premiu mare și va pleca și într-o excursie cu trenul sau cu vaporul...

— Mai bine cu vaporul, tovarășe comandant ! zise Nică Onișor, ridicîndu-se să-l vadă ofițerul. Tren am mai văzut noi, ne-am și urcat în el, dar în vapor niciodată !

— Dar cu avionul ?

— Așa e, cu avionul ! Vrem cu avionul !

— Ei, lăsați, prindeți voi infractorul și atunci vă alegeți cu ce-o să mergeți, îi liniști Mirescu. Cine mai are ceva de întrebat ?

— Tot eu, tovarășe comandant ! zise Nică și se ridică iar în picioare. Avea obrajii tot roșii, iar părul ciufulit de parcă s-ar fi jucat vrăbiile în el.

— Te ascult...

Tovarășe comandant, începu el privind peste clasă, sîntem mai mulți băieți care ne jucăm de-a grănicerii și vrem să dresăm și noi un cîine ca acela de la pichet...

— Vă doresc succes ! zîmbi ofițerul. Dresăți-l, cine vă oprește să nu-l dresați ?

— Dar nu știm cum să facem treaba asta, tovarășe comandant, sări de la locul lui un băiat slab și înalt, cu pistrui pe

față și urechile clăpăuge. Îl chema Vasile Tibeică. Copiii îi ziceau simplu : Sile. Eu am unul, l-am bătut de i-am muiat oasele și-n loc să descopere locul unde am ascuns pompa de la bicicletă, a înfipt colții în pantalonii mei !

Copiii începură să rîdă. Rîdea și Mirescu împreună cu Dorina ce stătea pe un scaun în dreapta catedrei, urmărind cu foarte multă atenție discuția.

— Ei, vedeți voi, zise Mirescu, aici e o problemă ceva mai grea. Dresajul, dragii mei, este o artă, se învață ca la școală, după anumite reguli, nu se face așa de către oricine. Apoi ciinele trebuie să fie de rasă...

— Ce rasă, tovarășe comandant ?

— Sînt mai multe rase...

— Al dumneavoastră de la pichet de care este ?

— E ciine lup, sau dacă vreți să știți exact cum se cheamă rasa îi spune rasa ciobănesc alsacian...

— Ciobănesc ? sări iar de la locul lui Sile, lunganul, cu ochii sticlind de bucurie. Al meu e ciobănesc, tovarășe comandant. Zău dacă vă mint ! Știu și băieții... Înseamnă că...

— O fi ciobănesc mă, dar nu-i alsacian ! îi tăie vorba Nică Onișor. Al tău e ciobănesc, rasa jigodie ! N-ai văzut cum își freacă spinarea de toate ulucile ? Îl sperie pînă și pisicile.

Clasa izbucni deodată în rîs, într-atît de tare încît se zguduiau ferestrele.

— Elevul Onișor, fii cuvințios ! îl admonestă profesoara, săgetîndu-l cu privirea. Se poate să transformi ora în circ ?

— Lăsați-l că n-a spus o necuviință, zise Mirescu zîmbind împăciuitor. Sînt copii, trebuie să-i înțelegem. Ei, băieți, mai aveți ceva de întrebat ? Voi, fetelor, nu aveți nimic de zis ?

Cele opt-zece fete cîte se aflau în clasă lăsară rușinoase privirile pe tăblia băncilor și nu scoaseră nici un cuvînt. Se uitau una la alta pe sub sprîncene, tăcute, parcă pe furiș, zîmbeau stînjenite, își făceau de lucru cu creioanele mîzgălind foi de hîrtie sau răsucindu-le în mîini. Ce să întrebe ele ? Ce le putea interesa în legătură cu granița ?

— Astea fug și de umbra lor, dar mi-te de infractor, tovarășe comandant ! zise tot Nică, uitîndu-se către profesoară să vadă dacă a mai spus o prostie sau nu. Și cum ea nu zise nimic, urmă : — Trebuie mai întîi dresate !

Rîsul tună deodată ca o explozie. Vibrau geamurile, tavanul, pereții...

— Elevul Onișor, ieși la tablă și stai la colț cu fața către clasă ! îi porunci mîniată profesoara. Nu ți-e rușine nițel pe la obraz ? Așa vorbești tu de colegele tale ?

Nică Onișor, mic, îndesat și dolofan ca un pepene, cu capul plecat și roșu în obraji de rîsul pe care abia și-l stăpînea, trecu călcînd apăsător printre bănci, înghiontit pe furis de colegi și se îndreptă către colțul clasei. Mirescu îl urmări cu privirea, zîmbind complice și zîmbetul lui trecu dintr-odată pe fețele tuturor copiilor.

În aceea clipă, afară în hol soneria sună strident, umplînd de larmă sălile școlii. Copiii se ridicară în picioare și profesoara mulțumi ofițerului pentru participarea la ora lor de dirigiență, după care îl conduse pînă la ușă.

A doua zi, cam către apusul soarelui, frunțașul Croitoru cu cîinele de lesă, urmat la cîteva pași mai înapoi de soldatul Tandin, treceau pe lîngă livada cooperativei agricole de producție. Băieții și fetele de la școală curățau pomii de crengile abia tăiate, după care luîndu-le în brațe sau trăgîndu-le după ei, le transportau, făcîndu-le grămezi la marginea drumului.

Cum i-au văzut pe grăniceri cu cîinele, vreo zece băieți, în frunte cu Nică Onișor și Sile Tîbeică, au lăsat lucrul baltă și-au alergat, ieșindu-le în întîmpinare.

— Nene, putem să vă întrebăm ceva ? a îndrăznit Nică ridicînd bascul de pe cap și dînd bună ziua militarilor.

— Ce să ne întrebați ? a fost curios să afle Croitoru.

— Despre dresajul cîinelui...

— Ce vreți să știți despre dresajul cîinelui ?

— Păi... cum îl învățați să descopere urme... lucruri... oameni... V-am văzut atuncea cînd a murit contele și ne-a plăcut cum Prinț a găsit mînușile alea ascunse în fîn.

— Ce vorbești, mă ? Serios ?

— Foarte serios !

Cîinele începu să mîrîie, arătîndu-și colții și să se smucească în lesă. Croitoru îl bătu de cîteva ori cu palma pe grumaz, apoi îl mîngîie ușor pe gît, pe cap, pe bot...

— Prinț, lasă ! îi porunci Croitoru. Lasă ! Culcat !...

Cîinele se lăsă pe labele dinainte, apoi pe cele dinapoi și se tolăni cuminte la picioarele grănicerului, dînd ușor din coadă, înțelegător și supus.

— Ai văzut, măi, Sile ? zise Nică și-i dădu un ghiont lunganului pistruiat. Dresaj nu glumă ! Tu ce-ai să faci cu purecarul tău ?

— Văd eu, poate că-l schimb... Dar n-am de ce să-l schimb, își luă el seama, că-i ciobănesc, tocmai ce trebuie... Ce faceți, nene, ne învățați să dresăm și noi cîinele nostru ? stăruî Sile rugător, stînd mai deoparte, de teama lui Prinț.

— Uite, vă învață tovarășul meu, zise Croitoru zîmbind și, trăgîndu-l pe Prinț de lesă, îi porunci să se scoale. Hai, băiatule !

Croitoru se îndepărtă cîțiva pași și Tandin, rămas locului, privi cu un fel de dojană în urma lui. Adică ce, dacă e fruntaș îl ia peste picior în fața unor copii ? Și la urma urmei, ce, el nu poate dresa un cîine, dacă și-ar pune mintea cu așa ceva ? E mai greu de dresat un cîine decît un elefant de la circ ? Haida de, frățioare ! Nu i s-a propus, n-a plecat cu cîinele la școala de dresaj și gata, asta-i toată socoteala, dar nu că ar fi nepriceput în treburile astea !

— Nene, mata ești de la circ, începu Nică nițel sfios, cu mare respect pentru arta de scamator a lui Tandin pe care-l urmărise pe iarnă, la serbare în sala Căminului cultural. Și dacă ești de la circ, se cheamă că poți să dresezi și un cîine, așa-i ?

— Mai încape vorbă ? ! aprobă Tandin înfumurîndu-se nițel. E greu dar se învață. Ce nu se învață pe lumea asta ? La circul nostru din București, că trebuie să știți, eu sînt artist de la Circul de stat din București, zic acolo se dresază lei, tigri, elefanți, cai, foci, porumbei, căței, urși, dar ce nu se dresază ? Asta-i meseria noastră...

— Bravo, nene ! izbucniră copiii în aplauze. Ce bine că te-am întîlnit pe mata !

— E bine, nu ? zîmbi pe sub mustață Tandin. Ia dați voi o monedă de trei lei încoace să vă arăt repede o scamatorie, vreți ?

— Cum să nu, nene ! Mă, care ai o monedă de trei lei ? Veni un băiețaș timid, se strecură mai în față și puse moneda în palma lui Tandin.

— Hai, Tandine ! strigă Croitoru după el din partea cealaltă a livezii.

— Îndată tovarășu' fruntaș, îndată, îl asigură Tandin. Mergi mata, că eu vin pas alergător. Zău, să moară mama

dacă te mînt ! Ia, numai să-i bucur nițel pe copiii ăștia. Așaaa ! Va să zică asta-i moneda. O vedeți, măi ?

— O vedem ! răspunseră copiii în cor.

— Unde este ?

— În palma dreaptă a matală...

— În palma dreaptă, ziceți ? Ei, n-o să mai fie în palma dreaptă ! îi asigură Tandin, profesional. Ia fiți atenți, aici la mandea, gata ! Unu, doi, trei, ocus-pocus de trei lei, unde-i banu' ca să-l iei ? Ha, unde-i ?

Plesni palmele una de alta, le răsuci în aer, le plimbă pe amîndouă pe piepții vestonului și apoi, mirat, înălță privirea și întrebă :

— Unde-i banu', neamule ? Hai, unde-i banu' ?

— În palma dreaptă, nene ! zise Nică sigur pe el.

— În palma dreaptă ? În palma dreaptă, zici ? Uite palma dreaptă și vezi că nu-i nimica !

Întinse palma și-o arătă tuturor, plimbînd-o pe deasupra capetelor sub privirile pline de uimire ale copiilor.

— Atunci e-n stînga !

— În stînga, zici ? Uite și stînga, neamule, și te-ai prins că suflă vîntul în ea ? Asta e, suflă vîntu' ! Nu e, neamule ! Uite, iar dreapta... Vedeți ? Nimic ! Din nou stînga ! Tot nimic ! Frunză verde mărgărit, banul vostru s-a topit ! Gata !

Bătu palmele una de alta și începu să rîdă, plimbîndu-le apoi pe sub ochii copiilor.

— Ei, ați văzut ce poate un artist de București ?

Copiii — stane de piatră — îl priveau uimiți, cu ochii mari și gurile căscate, de parcă le pierise glasul în fața unei vedenii. Chiar că artist de București ! Tandin le zîmbi fugar, cu îngăduință, mîngîie apoi obrazul lui Nică, după aceea părul unei fetițe și tot înfumurat, plin de sine, privindu-i cu superioritate, plecă făcîndu-le un semn de salut cu mîna.

— *Alivoar*, mă, și *mersi* ! zise el săltînd cureaua armei pe umăr. Vă mulțumesc pentru atenție !

— Dar, banul ? îndrăzni Nică. Dă-ne banul înapoi, nene. Uite-l, ăsta mic a început să plîngă...

Copilul se smiorcăia, ștergîndu-și lacrimile cu pumnii.

— Na, mă, banul ici la nen-tu, îl luă Tandin de după cap și-i puse moneda în palmă. Credeai că s-a topit, hai ? Înc-o dată *alivoar*, copii ! Gata, m-am dus că m-așteaptă tovarășu' frunțaș.

Porni repejor pe poteca ce mărginea livada, cu pușca în mână să-l ajungă pe Croitoru.

— Nene, da' nu ne-am înțeles, ce facem cu dresajul?

— Așa e, frățioare, că uite m-am luat cu scamatoria și am uitat problema, zise el oprindu-se în loc și copiii veniră droaie în juru-i. Al cui e ciinele, măi?

— Al meu, nene, zise Sile și se dădu mai în față.

— Cum vrei să-l dresezi, frățioare? Întrebă Tandin privind-l șmecherește drept în ochi. Să prinză iepuri? Oameni? Să aducă obiectu-n gură? Spune, cum vrei? Cum dai comanda, așa se face...

— Păi... eu știu? Înălță din umeri nchotărît Sile și-i privi întrebător pe cei din jur: Voi cum ziceți băieți?

— Să-l facă ca pe ăl de la pichet, Sile.

— Da, ca cel de la pichet. Ia și urma, aduce și obiectul...

— Auzi, nene, hotărî Sile, ca pe ăl de la pichet...

— Păi pe ăla tot cu l-am „aranjat“ frățioare, zise Tandin, apoi lăsă fruntea în pământ, de parcă ar fi chibzuit cum să facă să-i servească cît mai repede și cît mai bine pe copii. Stați să văd cam cînd am timp pentru voi... Bine, se face, hotărî el, dar bani aveți, măi? Ce vă holbați, așa de parcă m-ați fi văzut în pielea goală? V-am întrebat, bani aveți?

— Păi, pentru ce bani?

— Pentru dresaj, pentru ce să fie? Ce credeți că eu îmi suric timpul de pomana dracului? Mie cine-mi plătește oste-neala, și alergătura, și nervii care se consumă, nervi nu glumă, și nervii ăștia nu se cumpără de la Alimentara așa la kilogram, să fie! I lai, cine-mi plătește?

Copiii rămaseră tăcuți, cu fețele încruntate, gînditori. Se priveau într-ascuns, unul pe altul pe sub sprîncene fără să știe ce să facă. Uite că la treaba asta nu se gîndiseră! Desigur trebuiau bani, fără bani nu se putea... Dar de unde să-i ia? Dacă plăteau unui om de meserie cum era „nenea scamatorul“ de la circ, de bună seamă că le „aranja“ un ciine pe cînte...

— Hai, Tandine, ce faci băiete? strigă de departe Croitoru.

— Îndată, tovarășu' fruntaș, îndată. Hai, mă, hotărîți-vă, că uite mă cheamă superioru'... Ce rasă e ciinele?

— Ciobănesc, nene.

— Merge. Ei ce faceți cu paraua, că am plecat!

— Cît trebuie, nene ?

— O sută de franci, frăţioare. O sută-n cap. Nici mai mult, nici mai puţin, muncă grea, răspundere mare, dresaj garantat pînă la moartea cîinelui. Ei, ce ziceţi ?

Copiii tăcură şi se priviră între ei fără să scoată un cuvînt. Cine ar fi dat aceşti bani ? Sile ? De unde să aibă el banii ăştia ? Desigur, le-ar fi plăcut să aibă cîinele lor dresat, să umble cu el prin sat, să se grozăvească, să ia urma iepurilor, a vulpilor, să caute obiecte ascunse şi hoţii care or fi ăia de se bagă, zic ei în gaură de şarpe, să nu fie aflaţi de miliţie.

— Ce facem, măi ? întrebă Nică privindu-şi tovarăşii de joacă roată în jur.

— Dăm, Nică. Adunăm noi pînă duminică banii şi gata. Unul cinci lei, altul şapte, fiecare cum are, cum poate.

— Auzi, nene, s-a făcut. Cînd începi treaba ?

— Duminică. Eu ies în învoire şi să aşteptaţi în marginea satului, lingă fîntîna aia cu cumpăna ruptă. Veniţi cu cîinele şi cu banii. Gata, am plecat !

O luă la fugă pe urma lui Croitoru, topăind ca un titirez pe cărarea din marginea livezii, încît abia i se vedeau picioarele. Copiii rămaseră tot tăcuţi, privind după el cum se tot duce ca un zbîrnel. La urmă Nică zise :

— Măi, băieţi, eu zic că am făcut o treabă bună. Uite, să vedem cîţi sîntem... aşa, unu, doi, trei, patru... nouă, zece, deci cîte zece lei de căciulă, veniţi cu ei simbătă seara la mine. Care nu aduce, nu pune mîna pe cîine, să ştiţi !

9

Era pe la amiază. Soarele se afla sus în crucea cerului, limpede ca sticla, şi încălzea într-ait de tare încît pămîntul frigea sub tălpi ca o plită încinsă. Casele ascunse în umbra duzilor şi a salcîmilor se arătau pustii. Ogrăzile goale, cu orăţanii umblînd de colo pînă celo şi cîinii moleşiţi de căldură, tolăniţi leneş pe după ulu-

cile gardurilor, cînd și cînd clămpănindu-și fălcile după muștele ce nu le dădeau pace. Oamenii erau în deal, pe ogoare, la muncă, pe loturile cooperativei.

Ograda lui Ilie Ciocîrlan era și ea pustie. Cele trei ferestre ale casei, cu geamurile prăfuite, erau închise. Ușa la fel. Sub șopron, un purceluș legat de picior cu o sfoară molfăia cu rîtul într-o strachină mare, spartă, în care fuseseră mai de dimineată lături. Cîteva găini ciuguleau în preajmă-i, gata la neatenția lui să se repeadă și să rîciie cu ghearele în resurile din acea strachină.

Ascunși înapoia șopronului părăginit, în niște bozie înaltă, sînd pe burtă și cu capetele înălțate privind temător în jur, se aflau Nică Onișor și cu Sile Tibeică, cel înalt, pistruiat și cu urechile clăpăuge. Numai ce ieșiseră de la școală și, înainte de a se duce acasă, veniseră să-și pună în aplicare planul pe care-l chibzuiseră patru zile la rînd.

— Măi, Nică, parcă mi-e teamă, șopti Sile cu buzele tremurînde. Dacă e unchi-tău acasă ?

— Nu e măi, e plecat la oraș, la proces. A băgat țăța Polina proces de divorț de-astă iarnă, nu mai vrea să stea cu el, ți-am spus, bea și o bate din te miri ce...

— L-ai văzut cînd a plecat ?

— A venit aseară la tata și i-a cerut o sută de lei pentru tren...

Cu ani în urmă, Ilie Ciocîrlan primise printre alte lucruri de la contele Tegaș și un binoclu mare pentru urmărit cursele de cai la hipodrom. Îl ținea în tocul lui de piele în podul casei, să nu i-l fure careva de prin odăi, cînd era plecat cu treburi prin sat sau la muncă afară pe ogor. Copiii, cei care hotărîseră să se joace de-a grănicerii își făcuseră puști de lemn, aranjaseră dresajul cîinelui și Nică propusese ca cel care-l făcea pe comandantul — el, bineînțeles — ar fi bine dacă ar avea și binoclu. Grănicer fără pușcă, cîine și binoclu nu s-a văzut !

— Foarte bine, dar de undeiei binoclu ?

— Are unchiu-meu, Ilie, unul în pod. Decît să-l vîndă cum a vîndut și pușca de vînătoare primită tot de la conte și să bea banii, mai bine îl iau eu. Nici nu bagă el de seamă că-i lipsește...

Copilul aştepta clipa cea mai potrivită să intre în posesia binocluului. Şi clipa aceea venise. Unchiul, plecat încă de la ivirea zorilor, ograda pustie, vecinii de prin jur plecaţi şi ei...

— Cum facem, Nică? întrebă Sile, tremurînd de parcă ar fi fost apucat de friguri. Tu te urci în pod şi eu stau la pîndă?

— Huo, mă, ce te-a apucat biţiala? se stropşi Nică la el. Uite-l cum tremură ca o piftie!

— Mie frică...

— De ce ţi-e frică?

— Poate vine unchi-tău... Ştii ce bătauş este... Ştii cum fuge lumea de el pe uliţă... Dacă ne găseşte în pod, s-a zis cu noi!

— Tu nu auzi, măi, că e plecat la oraş, la proces? căută să-l încurajeze Nică. Aseară a venit la noi, i-a dat tata bani şi azi dimineaţă în zori a plecat. Înapoi nu are alt tren decît deseară, la scăpătatul soarelui. Hai după mine...

— Unde?

— După lapte de cuc! vorbi supărat Nică. În pod, unde crezi că te chem? N-a fost vorba aşa? N-am plănuit că...

— Bine, ştiu, dar eu aş vrea să stau la pîndă...

— Ce să pîndeşti? Umbletul soarelui pe cer? Vrei să te vadă careva aci în ogradă? Că poate vine vreun vecin acasă de la cîmp, dă cu ochii de tine şi atunci ce zice?

— Şi zici să merg cu tine în pod?

— Aşa cum am făcut planul. N-am făcut aşa planul? De patru zile îl tot întoarcem şi pe o parte şi pe alta şi acuma tu vii să-l dai peste cap. Hai după mine...

— E vreun cîine prin ogradă?

— Nu e nici un cîine.

— Şi cum facem?

— Simplu de tot! Urcăm scara, — uite-o colo, o vezi? — şi intrăm repede în pod. Dacă binoclul n-o fi la locul unde-l ştiu eu (l-am ajutat acum vreo trei săptămîni pe nea Ilie să dea jos nişte ceapă din pod şi l-am văzut atuncea unde era pus), zic dacă n-o fi la locul acela, începem să scotocim, tu într-o parte, eu în alta şi în doi timpi şi trei mişcări am dat de el. Gata, am plecat!

Încet, cît mai ferit, rotind privirea în toate părţile să ia seama dacă nu-l vede careva, Nică porni tiptil de după şopron, ieşi din tufe de bozie şi se ascunse înapoia unei gră-

mezi de tuleri de floarea soarelui. Alb ca varul, cu buzele tremurînde, mai mult tîrîndu-se de parcă era un cîine tras cu lațul de hingher, venea în urma lui și Sile. Se opri, abia stăpînîndu-și bătaile inimii, lîngă Nică...

— Uite, mă, scara, zise acesta. O vezi ? Ușa la pod e deschisă. Am fost eu ieri pe aicea, i-am furat cheia, am slăbit lacătul și l-am lăsat numai așa de formă agățat în belciug... Gata, am plecat, vino după mine. Să nu te oprești la jumătatea scării și să privești în jos ca o miță beată, că cum ești tu de fricos te duci de-a berbeleacul. Ai înțeles ?

— Da... biîgui Sile.

— După mine !

Nică se avîntă pe scara de lemn, cățărîndu-se repede, cu agilitatea unei pisici și cît era de dolofan, în cîteva secunde fu în gura podului.

Sile după el.

Intrară, închiseră ușa să nu atragă atenția cuiva de prin vecini și stătură o clipă locului, să se obișnuiască ochii cu semiîntunericul. Apoi priviră în jur. Prin cotloane se vedeau fel de fel de hîrburi aruncate care-ncotro. Putini sparte, cu doagele sărite, un război de țesut cu lemnăria crăpată, o bicicletă, cîteva oale de pămînt afumate cu buzele ciobite, fără toarte, aruncate claie peste grămadă, un sac plin cu cînepă, o ladă mare prinsă în șine de fier, un darac de lînă cu dinții știrbi și strîmbi, niște hamuri vechi, rupte, cu unsoarea rîncedă pe ele și vreo două căpestre cu clopoței. Stăruia sub grinzile acelea, prăfuite și îmbîcsite de pînzele păianjenilor, un miros greu de șoareci, de căramidă afumată și de ceapă stricată.

Sile încremenise locului, cu palma pe gură, nițel aplecat, nemișcat, cu privirea scormonind ungherele întunecoase.

— Parcă mi-e frică... șopti el printre buze, cu ochii stîclînd de spaimă.

— Sst, lasă gura și vino-ncoace ! îi porunci Nică și-l prinse de mînă. Calcă cu grijă numai pe grinzi, să nu pui piciorul pe șipcile astea, că ăsta-i tavanul, nimerești tocmai jos, în odaie, în oalele cu lapte...

— Bine, lasă...

Călcau binișor, parcă numărîndu-și pașii, ținîndu-se cu mîinile de căpriori, privind în toate părțile, cercetînd cu ochii cotloanele.

— Uite-l, măi, Sile, binoclul ! zise deodată Nică. Uite-l agățat de căpriorul acela. Făcînd un pas peste oalele afumate, el pipăi cu piciorul cealaltă grindă, ajunse pe ea și desprînse dintr-un cui un toc de piele prăfuit și murdar. Vezi că l-am găsit ?

Îl luă ușor, îl agăță de umăr și sărînd înapoi peste oale se înapoie la jumătatea podului. Mai făcu un pas, ocolind sacul cu cînepă, dar cînd să facă și pe al doilea se împiedică de ceva învelit în hîrtie de ziar și se aplecă să vadă ce este. Era o curea de piele galbenă, lată cam de trei degete, cu cataramă lucitoare și două inele tot de piele în aceeași culoare prinse pe ea.

— Ce-ai găsit, Nică ?

— O curea, măi. O curea faină ! zise Nică bucuos și încercă să se încingă cu ea. Știi că-mi vine bine ?

— O iei ?

— Mai întrebi ? Sînt doar comandant...

— Dacă vrei să-ți dau cîinele, dă-mi-o mie, zise Sile.

— Ce vorbești, Franț ! se împotrivi Nică. Ai vrea, nu ? Ias' că-mi dai tu cîinele și așa. Doar eu am vorbit pentru dresaj... Eu am dat și cei mai mulți bani. Duminică dimineața ne întîlnim cu artistul de la grăniceri. Prima lecție...

— Nu, nu-ți dau cîinele, dacă nu-mi dai cureaua ! se împotrivi Sile.

— Ia vezi că-ți dau una peste gură ! îl amenință Nică și-l înmîbrînci la o parte din calea sa, să-și facă loc pe grindă ca să treacă spre ușa podului. Ți-ai luat nasul la purtare. Hai să mergem...

Dar nu făcu un pas, că se opri deodată locului ca electrizat. Jos în curte se auzea vorbă.

— Să știi Nică, cu...

— Sst ! Lasă vorba ! îl repezi Nică și rămase în nemișcare, trăgînd cu urechea spre cele ce se vorbeau în curte.

— Ce e ? Cine este ?

— Mi se pare că a venit unchiu-meu, Ilie...

— A... a... a venit... ? bîgîui Sile și începu să plîngă. Ce ne facem acum ? Eu ți-am spus să...

— Ssst ! Taci, mă, o dată ce, ai căpiat ? îl opri Nică și făcînd un salt pe grindă veni și-i puse palma peste gură. Ești nebun ? Vrei să dea peste noi aicea...

— Bine, dar...

— Vorba !

Jos în ogradă, Ilie Ciocîrlan vorbea cu bătrînul Pantelimon care pesemne trecea pe uliță. Îi spunea că fusese la oraș, procesul se amînase, dar nu mai stătuse pînă seara la tren, că găsisse o ocazie cu mașina Stațiunii care aducea niște tuburi de ciment pentru fîntîna de la sediu. S-a rugat de șofer și l-a luat și pe el... A aranjat cu șoferul, și-i vinde bicicleta cu 400 de lei. Peste un ceas vine s-o ia...

— Ce să fac cu ea, nea Pantelimoane ? întrebă Ciocîrlan, îndemnînd purcelușul de sub șopron să bea apă. Ia cu tata... Ia cu tata... ciucu-ciucu... Eu nu mai umblu cu ea, gata mi-am făcut damblaua, cît am fost mai tînăr am călărit-o destul, acum am nevoie de bani pentru proces, dacă m-a tras Polina în proces trebuie să mă judec, n-am ce face. Măi, nea Pantelimoane, vii să-mi ajuți nițel, îmi ții scara, vreau să dau de-acuma bicicleta jos, pînă vine omul ăla s-o mai aranjez cumva...

— Io-te că vin...

Sile încremeni și parcă se învîrtea podul cu el, o amețeală îl cuprinsese pe dată, fiind gata să se prăbușească. Inima îi bătea cu putere în piept, îl apucaseră și niște friguri, tremura, îi clănțăneau dinții în gură ca-n toiul iernii. Chiar Nică, nițel mai curajos, acumă părea că se pierduse de tot cu firea. Îi cam pierise glasul și grozăvia. Dar căuta să nu-și arate temerea. Îl ținea pe Sile de braț, simțea că acesta tremură, dar îi făcea semne cu degetul în dreptul gurii să stea liniștit, să nu facă nici o mișcare și să aibă răbdare. În același timp, ochii lui umblau în dreapta și în stînga, căutînd parcă ceva. Ce să facă ? Unde să se ascundă ? De bună seamă va da Ilie Ciocîrlan peste ei în pod și atuncia vai de pielea lor !

Sile începu să plîngă de-a binelea cu sughituri, încîndu-se, tușind, bolborosind. Se lăsase jos, lîngă unul din stîlpii cîpriorilor și tremura parcă mai tare ca la început.

— Ce mă fac ? Ce mă faaaac ?

— Iiuo, mă, ce, a murit mumă-ta ? îl luă Nică la rost și-i dădu un ghiont. Fugi mai bine în pragul podului și ia lacătul de la ușă să nu ne închidă unchiu-meu aici. Pînă atunci cu trag bicicleta mai într-acolo, s-o aibă la îndemînă și să nu umble prin toate cotloanele după ea.

— Ce mă faaaac ? Ce mă fac ?

— Mă, tu n-auzi ? țipă Nică la el zgâlțîindu-l de umeri. Eești sanchiu ? Ce te tot văicărești ca o babă ?

Văzînd că nu se mișcă în nici un fel, Nică îl îmbrînci, mai mai să-l doboare și zise supărat :

— Fugi și ascunde-te după horn. Hai, repede !

— Ce mă faaac ? Aoleu, ce mă faac ?

Dar Nică nu-l mai ascultă. Umblînd repede ca un acrobat pe sîrmă, alergă către ușa podului. Își găsisese stăpînirea de sine și calmul, alungase teama de la început, — cît ținuse ? un minut ? două ? — socotind că singura salvare este să lucreze cît mai cu grabă ca să se poată ascunde și el.

Ajunse în pragul podului. Stătu nițel și ascultă, apoi scoase ușurel capul și privi în jos. Unchiu-său tocmai îl servea pe bătrînul Pantelimon cu o țigară, în timp ce lovea mereu purcelușul cu piciorul, să nu i se frece de pantaloni. Fără să mai stea pe gînduri, Nică scoase lacătul din belciugul lui și-l băgă în buzunar. Apoi se întoarse, luă bicicleta și trăgînd-o din răspuțeri după el peste puținile sparte, daracul de lînă și ce mai era în cale, o aduse aproape de pragul ușii. După care tot în grabă se duse și el înapoia hornului, lîngă Sile și se ascunse, ghemuindu-se în spatele său.

— Măi, ține-ți sughițul că dacă te apucă hîcul ne-a păpat gaia, să știi ! îl avertiză el pe Sile.

— Nu știu ce să mă fac, că m-apucă mereu, șopti neli-niștit Sile.

— Cască gura și ține-te cu două degete de nas. Sst, liniște, vine !

Scara podului începu să scîrîție. Capetele ei rezemate de prag prinseră a se mișca. Gemea sub greutatea celui ce urca.

— Ține bine, nea Pantelimoane !

— Țin, mă, n-avea grijă !

O secundă... două... trei... Apoi în prag se văzu înălțîndu-se trupul lui Ilie Ciocîrlan. Copiii stăteau nemișcați, lipiți unul de altul acolo în semiîntuneric, înapoia hornului. Sile închisese ochii. Tremura ca varga, iară dinții îi clănțăneau în gură de parcă stătea cu tălpile goale pe gheață. Nică îl ținea în brațe, strîns, cît mai strîns lipit de pieptul lui, cu o palmă acoperindu-i gura și privea cît mai ferit de după horn spre pătratul de lumină ce se făcuse deodată alb în pragul podului.

Ilie Ciocîrlan se opri, umblă la belciug, căută pe podișca din ușa și vorbe apoi supărat în jos către bătrînul Panteimon :

— Zici că să mai trimiți copiii să-ți facă treabă ! Uite, l-am rugat pe nepricopsitul de nepotu-meu acu' vreo două-trei săptămîni să-mi ia niște ceapă din pod și de atunci stau cu podul deschis. Mi-a pierdut lacătul...

Nu mai zăbovi. Cît era de greoi, trecu pragul, aplecîndu-se de șale, stătu o clipă locului cu mîinile în șold privind în toate părțile să vadă dacă nu cumva îi lipsește ceva și porni pe grînda de mijloc, ținîndu-se de stîlpi pînă ce ajunse la hamuri. Le cercetă, fără să le dea jos din cui, răsucindu-le pe o parte și alta, împinse cu piciorul daracul într-o parte să-și facă loc, mai făcu un pas, dar era gata să-și piardă echilibrul și se întoarse. Copiii nici nu clinteau. Parcă își opriseră și răsufllarea. Sile tremura tot, mai tare, cu ochii închiși, clănțănindu-și tot mereu dinții, iar Nică își trăsese capul după horn, își mușca dureros buza de jos și tăcea numărînd în gînd clipele care nu se mai sfîrșeau. El fusese cu ideea acestei expediții, garantase lui Sile reușita ei, acuma trebuia să-și păstreze calmul, să se arate tare, plin de curaj, să nu-și piardă firea, se făcea de rîs și cum avea să-și mai privească tovarășii de joacă în ochi ?

Ilie Ciocîrlan văzu bicicleta, o luă și, ridicînd-o într-o mînă fără mare greutate, veni cu ea în pragul podului.

— Ești gata, nea Pantelimoane ? Ține bine, uite cobor...

— N-ai teamă, mă ! Nu-mi scapă mie scara din mînă...

Tot cu bicicleta în mînă, puse piciorul pe prima treaptă, pe a doua, pe a treia, și nu se mai văzu. După puțin urcă iar și legă ușa podului cu o sîrmă.

— Pînă găsește lacătul, pun drăcia asta să n-o zgîlție vîntul !

Coborî apoi în curte și i se auzi glasul tocmăi către poartă. Sile deschise ochii și-l privi tăcut pe Nică în semiîntunericul podului, cu palma pe piept să-și potolească bătăile inimii. Urechile clăpăuge parcă se blegiseră de tot. Ochii îi erau tot umeziți de lacrimi. Il privi lung pe Nică și, cît era de amărît, răsufllă o dată tare din adîncul pieptului și zîmbi șters, parcă ușurat că trecuse prin acele cumplite emoții.

Nică zîmbi și el, îi dădu una cu palma peste cap și apoi îi virî mîna în păr, zbîrlindu-i-l.

— Gata, măi, a trecut pericolul !

— Cum a trecut ?

— Bine, uite așa, a trecut. Unchiu-meu a închis podul și-și face de lucru prin ogradă...

— Și asta înseamnă că a trecut pericolul ?

— Dar ce, n-a trecut ?

— Păi noi ce facem acuma ? întrebă speriat Sile. Ușa la pod încuiată și unchiu-tău prin curte. Putem chiar să țopăim de bucurie ! Ce zici ? Nu cumva crezi că ne prinde noaptea în colivia asta ?

— Nu ne prinde nici o noapte ! îl asigură Nică. Așteptăm nițel pînă ce pleacă el, apoi mă duc, dezleg sîrma ce-a pus-o el la belciug, coborîm și valea !

— Dacă nu pleacă ? M-a prins o foame de nu te vād !

— Ai nițică răbdare...

În ogradă nu se mai auzea nici o vorbă. Nică ascultă cîteva clipe, apoi stătu pe gînduri neștiind ce să facă. O fi plecat unchiu-său să se ducă și să dezlege sîrma de la belciugul ușii ? Cum putea ști treaba asta ? O fi tot prin ogradă sau a intrat în casă... Parcă spunea că vine șoferul de la Stațiune să vadă bicicleta... Da, da, așa a spus bătrînului Pantelimon. Deci va sta acasă și va aștepta. Dar cînd o veni acela ? Peste un ceas așa cum a promis ? Peste două... Sau poate că nu vine de loc astăzi și se arată tocmai a doua zi dimineata...

Se așeză pe cufărul cel mare, legat în șine de fier și ca să-și treacă timpul începu să umble pe la cutia de piele a binoclului. Îi deschise capacul. Scoase ușurel binoclul afară și-l puse la ochi. Stătu cu el așa cîteva minute, apoi îl luă, îl cercetă îndeaproape, îl duse din nou la ochi, dar nu vedea nimic. Îl întoarse și privi prin celelalte lentile. Tot nu vedea nimic.

— Mi se pare că nu face nici cît o ceapă degerată ! zise el cu amărăciune și-i întinse și lui Sile binoclul. Ia vezi și tu. Ai mai umblat cu de-al-de-astea ?

— Nu...

Sile luă binoclul și-l duse și el la ochi. Privi prin lentilele cele mari, apoi îl întoarse și privi și prin cele mici.

— Ai dreptate, zise el înapoindu-l, nu se vede nimic.

— O fi stricat ?

— Eu știu ? Înălță Sile din umeri. Ți-am spus, eu n-am mai umblat cu binocluri...

Nică stătu nițel în cumpănă, se scărpină în cap, se gîndi, răsuci binoclul pe toate părțile, învîrți de cele două roțițe de ebonită, cînd într-o parte, cînd în alta, iar îl duse la ochi, încercă să privească cu el jur-împrejur prin pod și pînă la urmă, supărat, îl băgă înapoi în tocul de piele.

— Vorba ceea, „la pomul lăudat să nu te duci cu sacul !” zise el cu mîhnire în glas. Mă miram eu să-i dea pîrlitul ăla de conte lui unchiu-meu un lucru ca lumea. N-avea ce mai face cu el și de-ăia i l-a dat. Și prostul ăsta de unchiu-meu de bună seamă că i-a pupat și mîna pentru chestia asta...

— Lasă că pușca a fost bună, zise Sile. N-ai spus tu că a fost cu ea la vînătoare, a împușcat iepuri...

— Bine pușca, dar binoclul ?

Tot supărat, se așează din nou pe ladă și își prinse tîmplele între palme, gînditor. Cum s-ar spune se urcaseră în pod degeaba ! Și era și cît pe-acî s-o și pățească... Și primejdia încă nu trecuse...

— Măi Sile, am lovit în bară, măi ! vorbi el cu glas scăzut.

— De ce spui asta ? Din pricina binoclului ?

— Da.

— Lasă, nu fi necăjit, căută să-l liniștească Sile. Tot te-ai ales cu ceva. Cureaua...

— Mda, tot e ceva, se consolă Nică. Dar ce facem, mai luăm binoclul ?

— Păi dacă nu-i bun, ce nevoie avem de el ? Lasă-l aici. Te mai vede careva cu el prin sat și te spune lui unchiu-tău...

— Ai dreptate...

Zicînd acestea, Nică se ridică și agăță binoclul de cuiul grinzii, în locul de unde-l luase cu puțin timp mai înainte. Dar cînd să se așeze iară pe ladă, văzu o suviță de lumină pătrunzînd prin șindrila acoperișului. Se ridică repede, se duse acolo, dădu șipca la o parte, se înălță pe vîrfuri și privi în curte.

— Măi Sile, știi că de aici se vede ograda și-o bucată bună de uliță ? Zău dacă te mint... Vino să vezi și tu...

Trecu și Sile.

— Într-adevăr. Uite-l pe unchiu-tău pleacă...

— Pleacă ? întrebă repede Nică. Lasă-mă să mă uit !

Îl dădu pe Sile la o parte, se înălță iară pe vîrfuri și privi pe uliță.

— Ura ! zise el. Sîntem salvați. Hai, repede jos !

În cîteva minute, urmăriți de lătratul cîinilor din vecini, alergau prin grădinile oamenilor sărind garduri și pîrleazuri, să iasă în ulița cealaltă și de-acolo fiecare către casa lui.

— Nu uita, sîmbătă seara să aduci banii, Sile ! îi strigă Nică din urmă. Și spune chestia asta și celorlalți care n-au dat...

— Lasă că mai vorbim mîine la școală. Mi-e o foame de-mi zbîrnîie mațele ca niște coarde !

— Și Sile, adăugă Nică, treaba asta cu excursia în pod la unchiu-meu, mormînt mă, ne-am înțeles ?

— Mai încape vorbă ?

Privi după el cum alerga cu pași mari ca un bărzoii, apoi dădu colțul uliței și o zbughi și el către casă.

Era aproape de asfințit și de prin ogrăzi se înălțau fuioare de fum. Limbile flăcărilor prinseseră mai multă viață învăluind ceaunele de pe sub șoproane.

10

Pichetul grănicerilor se afla într-o oază de verdeață. De departe, ascuns după coroanele bogate ale teilor ca și ale pomilor din livada ce-l înconjura, nu i se deslușea decît acoperișul de țiglă roșie, lîngă clădire înălțîndu-se ca o turlă de sondă foișorul de observare. Privind mica așezare a păzitorilor hotarului ridicată în singurătate holdelor, ai fi zis, mai degrabă, că-i o vilă sau un fost conac boieresc din alte vremuri, transformat acum în vreo unitate administrativă satească, decît o minusculă cazarmă în care viața militarilor se desfășura după cele mai stricte reguli. Curtea largă, încăpătoare, cu alei și ronduri de flori, acoperită mai tot timpul de umbra celor doi bătrîni tei, bucătăria din care ieșeau tot timpul cele mai îmbietoare

arome culinare și în pragul căreia lenevea de dimineată pînă seara Faust, pîsoiul, dormitînd cu capul vîrît în blana-i neagră și lucioasă ca de abanos, chioșcul de scîndură vopsit în verde, cu acoperiș țuguiat și învelit în iedră pînă sus, în interiorul căruia la masa rotundă își petreceau timpul liber ostașii scriind corespondență, jucînd șah sau se odihneau ascultînd la difuzor programul de radio, șopronul sub care era trasă mașina lui Mitrică, grajdul cu cele două vaci și o vițică, cotețele de păsări în care coteodăceau găinile și de unde se ridica dimineata în zori cîntecul cocoșului, ghetăria pe jumătate ascunsă în pămînt și acoperită cu stuf să țină răcoare, grădina de zarzavat dinapoia bucătăriei îngrijită prin strădania lui Iliuță „polonic” cum îl dezmiarda Tandin, fîntîna cu ciutură, cu ghizdul de piatră spoit cu var și acoperit de țiglă roșie, totul, dăr absolut totul, de la aleile pietruite, mărginite de merisori și pînă la glastrele de flori prinse la ferestre, sub tavanul sălilor sau arcadelor verandelor arătau că pichetul era comandat de un ofițer destoinic și cu multă tragere de inimă pentru a face cît mai plăcută viața subalternilor săi, grănicerii.

În dimineata aceea de mai, cu soare puternic și cerul de-un albastru intens, locotenentul Mirescu stătea în biroul său și întocmea planul de pază pentru seara respectivă. Studia harta, registrul serviciului grăniceresc, analiza diferitele informații primite și după o anumită concepție proprie, avînd în vedere experiența sa în serviciul de frontieră, dispunea elementele în teren, în raport cu importanța fiecărui obiectiv. De la radioul, aflat pe-o măsura alăturată, se auzea o melodie de muzică ușoară în cadrul emisiunii „Melodia preferată”. Afară, sub fereastra deschisă, rînduiți pe-o bancă, cîțiva militari abia sosiți din serviciu — patrulă sau pînde — își curățau armele și vorbeau de-ale lor. Ofițerul își vedea de treabă, nu-l stînjenea discuția lor, dimpotrivă îl interesa, uneori îl amuza prin varietatea subiectelor și felul în care unii dintre ei își argumentau părerile.

— Or ce-ai spus tu, mă Brîndușe ? întrebă Iuliu Covaci, cu vorba lui moale și tărăgănată, așa cum se aude prin nordul Ardealului. Noa, că te-a întrerupt șogorul ăst, Guță Ursul cum îl cheamă pre el.

— Ce să spun ? Gata, am terminat.

— Noa, că nu fi bolînd, mă ! nu-l slăbi Iuliu Covaci și-i dădu prietenului său un ghiont să vorbească. Apucat-ai să grăiești de fătuța aia care o vinit să te roaje să pui numa priza la șticher și să-i spună ea vreo două vorbe lui Tandin al nost... Dreptu-i ? Noa, apăi, dacă-i așa, dă-i drumu'...

— Așa-i, măi, Brîndușe, are dreptate Covaci, îl luară la rost restul militarilor. Ai început povestea și ai lăsat-o la jumătate...

— Păi... ce să spun... nu-i așa de laudă...

— Mă, noa dă-i drumu', numa să fie adevărat și să nu ne mințai...

— Păi, unde am rămas ?

— Povesteai că părăsiseși obiectivul și veneai către pichet... îi reaminti Toderășcu.

— Așa... întocmai, reluă Brîndușe. Și cum veneam pe poteca aceea de la puțul părăsit, numai ce văd ieșind din vilcea două fetișcane, destul de frumușele mîinînd dinapoi niște vaci. Mă prezint eu ca la carte, după formula noastră a grănicerilor și le cer buletinele să văd dacă sînt în regulă...

— Te pomenești că se rătăciseră și trecuseră frontiera de dincolo...

— Măi, lasă pre el, nu griji de vorba lui !

— Așa, cum spuneam, urmă Brîndușe, le cer buletinele, mă uit în ele, le întorc și pe-o parte și pe alta și le înapoiez mulțumindu-le. Dar una din ele, Steluța, că am văzut cum îi scrie numele în buletin, dîndu-și seama că vreau să plec, zice : „Tovarășule grănicer, dacă nu vă este cu supărare v-aș ruga ceva. Aș vrea să vorbesc cu mai marele dumnea-voastră, cu sergentul Tandin !“

Grănicerii începură să rîdă.

— Așa a spus, măi ?

— I-auzi al dracului ! Sergent... Mai marele nostru...

— Ssst, lasă pre el, mă, să vorbească, noa, umblă-ți în treabă dacă n-ai astîmpăr dară...

— Zic eu : „Cu sergentul Tandin ?“ „Da, zice fata. Trebuia să vină duminică în satul nostru la horă, în Coșara, apoi l-au așteptat și părinții mei acasă și n-a venit. E bolnav ? Ce-i cu el ?“ „Nu, nu-i bolnav domnișoară, zic eu, e sănătos tun. Un sergent și încă sergent de grăniceri nu se îmbolnăvesc așa ușor !“ „Ba, zice fata, o fi el sergent, dar e mai întîi artist din București și artiștii știu că se îmbolnăvesc foarte

repede. Nu citesc eu prin ziare ? Din cauza îmbolnăvirii unui artist se amîină piesa cutare... Aşa că şi el..." Şi, întreb eu, că n-am de lucru, „era aşa mult aşteptat superiorul nostru la dumneavoastră la horă ?” „Era, zice fata, că am vrut să-l prezint şi colegelor mele şi la părinţi, ca logodnic, că e vorba după ce termină armata să mă ia cu el la Bucureşti". Vă spun drept că mă umflase rîsul, dar m-am stăpînit cît am putut mai mult. Zice fata : „Vă rog, vreau să vorbesc cu el la telefon". „La care telefon vrei să vorbeşti ?" am întrebat-o eu. „La telefonul care-l aveţi la dumneavoastră. N-am văzut eu ? Băgaţi soneria ceia în trunchiul pomului sau în stîlpul ăstia care-i aveţi înfipti pe toate răzoarele şi vorbiţi la telefon. Zău, hai faceţi-mi binele ăsta şi daţi-mi să vorbesc cu sergentul Tandin". „Domnişoară, zic eu, dumneata cunoşti gradele ?" „Le cunosc, zice ea. Cum să nu le cunosc. N-am şi eu un frate care-i militar ? Altul s-a întors astă toamnă, a făcut la tancuri". „Ai văzut dumneata gradul de sergent pe epoleţii lui Tandin ?" „Nu, zice, n-am văzut, pentru că a spus că gradele astea mari nu-i voie să le poarte pe frontieră, că-l vede infractorul şi-l ştie că e comandant, superior şi fuge de el". „Domnişoară, zic, Tandin nu e sergent, e soldat, face serviciul ca mine şi ca altul aci la graniţă..." „Da ? s-a mirat ea. Nu-i nimic că nu-i sergent. De-ajuns că e artist şi mie-mi plac artiştii ! Vă rog, vreau să vorbesc cu el la telefon". Şi dă-i, şi dă-i cu gura să mă ameţească nu alta. Cealaltă, mai sfioasă, stătea deoparte şi nu scotea o vorbă.

— Şi l-ai chemat pe Tandin la telefon ?

— Ce părere ai, mă, Ursule ? se miră Brînduşe. De-aia avem telefoanele ? Să aranjăm logodne între artişti şi fete din popor ?

Un rîs general, zgomotos, tineresc, izbucni sub fereastra cancelariei şi începu şi Mirescu să rîdă de unul singur, gîndind totodată că trebuie să stea în mod foarte serios de vorbă cu Tandin, altfel dacă mai face boacăne din astea îl pedepseşte şi-l şi mută la o subunitate administrativă.

— Noa, tocma aşa precum întîmplarea cu Tandin al nost, vine şi la noi, la mină o muiere, începu Covaci, şi zice „noa, care-i meşterul ăl mare, că vreau să grăiesc ceva cu el". Şi vine meşteru' nost şi ea-i zice : „Noa, meştere dragă, omu' meu îi ortac la dumneata în echipă, eu numa vreau să ştii, cîta silică înghite el de musai trebe să bea în fiecare zi cîte

o glajă de răchie?" „Ce răchie, muiere? întreabă meșteru' nost. Cinc musai trebe să bea răchie?". „Apăi, cine, surd ești sau faci pe prostu'? I-o îmboldit muierea. Toader Ruja, omu' mieu, doară am grăit limpede, noa! Că zice că-nghite silică atuncea cînd găurește cu șlegheru și ca să nu înghită silică, el musai trebe să bea răchie!". „Muiere dragă, zice meșteru' nost, noi ca să nu înghită silică, cînd facem gaură, dăm apa la șlegher, și apa moaie silica și așa curje cît îi ȋrizontu', tăt numa ca laptele, îi pe profil, noa, să știi!". „Ba, zice ea, eu vreau numa să merje în subteran și să văd, că el zice că direcția dă răchia, că spirtoasa omoară, noa, silica, ce-i boala asta". „Muiere dragă, răchia o dă bufetu' nost, cu bani buni, scumpa mea, o zis meșteru' nost, nu dă direcția răchie, direcția dă apa, apăi noi cu apa ferim plămînii noștri de silică, nu cu răchia, cu răchia ferește numa Toader Ruja, al dumatle!". Noa, vedeți cum mințăște omu' nost cîte-odată? Cum îi... asta cum zice... purtarea lui...

— Comportarea...

— Comportarea, noa, dară. Apoi Tandin ăsta, bun îi muncitor, nima nu zice nimica, însă mințăște așa cum zice o vorbă de îngheață apele. Noi musai trebe să îndreptăm pre el...

După cîteva clipe își făcu apariția Alexandru, înalt, frumușel, proaspăt bărbierit și parfumat, cu hainele călcate așa cum se purta tot timpul, bocancii oglindă și boneta pusă pe-o sprînceană.

— Gata, băieți? întreabă el oprindu-se în fața grănicerilor.

— Gata!

— Adunarea pe-o linie cu armele la control! Hai, mai repede că ne-apucă amiaza! Lăsați cîrpele, unsoarea, bețișoarele, vergelele, astea le adunați pe urmă.

În cîteva secunde, militarii se aliniază în fața lui, cu armele în mîini, ținute în cumpănire.

— Jos închizătorul, Covaci, nu știi cum se vine cu arma la control?

— Noa, am uitat de parcă mintea-mi mere tăt oblu, tovarăș caporal, se scuză el și trase repede închizătorul la armă.

Alexandru trecu prin dreptul fiecărui militar, cercetă cu atenție pușca de la cătare la talpa patului, scormoni cu un bețișor pe sub înălțător și prin magazia de cartușe, privi în zare pe țevă, după care ordonă tuturor să monteze închi-zătoarele, să treacă la masă și imediat să se culce. Programul

trebuie respectat întocmai. Au plecat în serviciu în a doua jumătate a nopții, desigur sînt oboșiți, trebuie să se refacă fizic pentru schimbul următor...

În acest timp, Iliuță, bucătarul, trecea prin curte cu un coșuleț de material plastic în mînă plin cu felii de pîine. Înalt și slab, cu fața bălană și ochii spălăciți, avea genele alburii de parcă numai ce ieșise din moară și erau pudrate cu făină.

— Unde te duci, Iliuță ? îl opri Alexandru care supraveghea curățirea locului unde militarii își demontaseră armele.

— În sala de mese, tovarășe caporal.

— Gata mîncarea pentru schimbul ăsta ?

— Știți că la mine totul e la fix, tovarășe caporal ! răspunse Iliuță luînd poziția de drepti și zîbind. Cine n-are ceas, să și-l potrivească după programul meu...

— Bravo, Iliuță ! Bine, vezi-ți de treabă. Hai băieți, se adresează el apoi militarilor, duceți armele la rastel, ați auzit, masa e gata și după puțin trec prin dormitor. Lăsați șahul, lăsați scrisorile, lăsați poveștile și să nu aud o vorbă. Fiți, vă rog, atenți să nu-i sculați pe ceilalți cînd vă dezechipați. Tu, Brîndușe, îți cam tragi picioarele cînd treci printre pauri. Respectați odihna celorlalți, ca s-o respecte și ei pe-a voastră...

— Nu prea sîntem oboșiți, tovarășe caporal, zise Guță Ursu. Eu mai c-aș bate nițel mingea, colea pe iarba verde în spatele pichetului...

— Nu se poate ! se împotrivi autoritar Alexandru. Cum poți vorbi așa ceva ? Parc-ai fi la pichet de două zile ! Programul de somn este obligatoriu... Lasă c-aveți timp și pentru joacă. Gata, înainte marș !

Își privi ceasul de mînă. Mai avea timp pînă ce pregătea schimbul următor pentru serviciu. Se duse în chioșcul umbros, se așeză la masă și scoase din buzunar cele două scrisori primite, una de la tatăl său, cealaltă de la unul dintre cei mai buni colegi ai săi de la facultate, singurul de fapt care-i știa adresa și cu care corespondă. Tatăl îi spunea că pe acasă totul este bine, mama a primit o primă de la fabrică și i-a trimis prin mandat poștal două sute de lei, să aibă grijă și să urmărească primirea banilor, să nu se rățăcească pe undeva ; el e cam bolnav, probabil mai merge o lună-două cu camionul după care a vorbit la direcție și o să-l numească ajutor șef

de garaj. O să aibă mai multă bătaie de cap, că răspunde de starea tehnică a mașinilor înainte de a porni în cursă, de planificarea lor, de carburanți și ce mai e treabă din asta administrativă, dar scapă de hărmlăia șantierelor, obositoare pentru vârsta lui, om la aproape 60 de ani... Îl roagă să le scrie mai des și lor că nu-l au decît pe el și le e tare dor să-l vadă. Cînd vine în concediu, așa după cum le-a dat de veste? Să-i anunțe din timp, să se pregătească cu ceva, că poate or veni colegii și colegele de la facultate pe la el să-l vadă și nu vor să-i găsească chiar nepregătiți...

Silviu Rădulescu de la el de la Chimie îi dădea vești despre ultimele noutăți bucureștene. Își spunea părerea despre filmele ce le-a văzut, apoi că a fost cu cîteva zile mai înainte la un concert de muzică ușoară dat de o formație italiană și cei cinci instrumentiști oricît s-au străduit n-au ieșit din epigonismul cunoscuților „The Beatles”. Va avea grijă să-i procure cursurile cerute pentru ca atunci, cînd va veni, să nu mai umble după ele pe la toate standurile sau bibliotecile. Încolo, mai nimic, a venit vara și parecă văzînd atîta căldură și verdeață afară, atîta culoare și tinerețe, nu-ți prea vine să te duci la cursuri, ci mai degrabă undeva cu o fetiță naivă la umbra unei grădini-restaurant, în fața cu o cafea și-un mic coniac...

Alexandru împături scrisoarea și zîmbi. Revedea parecă străzile Bucureștiului acum în zilele sfîrșitului de primăvară, pline de exuberanța tinereții, cu fete și băieți gălăgioși umplînd trotuarele, revedea sălile facultății, biblioteca, micile colocvii ce le întreținea în parc cu Silviu Rădulescu și Ofelia Munteanu, prietena lui de la Naturale despre „filozofia vieții”. „Dacă ai nevoie de verdeață, prietene, îi zise el în gînd lui Silviu, de culoare și tinerețe, de evadare în plimbări la aer, vino aici, că avem și verdeață, și culoare, și tinerețe. Cît despre plimbări în aer liber să nu mai vorbim!”

Zîmbi iară, mai trecu o dată repede cu ochii peste scrisoarea tatălui și se ridică. „Le voi răspunde chiar azi părinților, își zise el. Singura mea legătură cu ei este scrisoarea...”

Cînd să părăsească chioșcul, îl văzu pe soldatul Bădoiu, telefonistul, cu capul descoperit și deschiat la veston, alergînd prin curte ca un disperat.

— Ce-i, ce s-a întîmplat, Bădoiule?

— Tovarășe caporal, nu l-ai văzut pe tovarășul locotenent ? Îl cheamă unitatea la telefon. Ceva urgent...

Nu l-am văzut. O fi în spatele pichetului, asistă la antrenamentul câinelui...

— Mă duc într-acolo...

— Ia stai nițel ! îl opri Alexandru. Tu nu poți vorbi la telefon decât descheiat la veston ? Așa te prezinți în fața tovarășului locotenent ?

— A început să se lase căldura, tovarășe caporal, se scuză Bădoiu, încheindu-și repede nasturii vestonului. Poate ne-or da hainele de vară...

— Mie nu mi-e cald ? întrebă Alexandru. Mi-e cald. Și vite, port uniforma regulamentară, așa cum scrie la carte. Și ceilalți din pichet la fel. Te rog să nu se mai întâmple !

— Nu se mai întâmplă, tovarășe caporal ! asigură Bădoiu și din greșeală duse mâna la capul descoperit să salute.

— Vezi să nu te prinzi cu mâna de păr ! îl ironiză el. Hai, fugi de-l caută pe tovarășul locotenent. Până la urmă, din cauza căldurii, ai să umbli în chiloți prin curtea pichetului !

— V-am raportat, nu se mai întâmplă, tovarășe caporal ! Zicînd acestea, Bădoiu o luă la fugă și dispăru după ghețarie să iasă în cîmp. -

În acest timp, se auzi peste cîmp motorul unei mașini, apoi de sus, din foișorul de observare, santinela bătu de cîteva ori în toaca agățată de gheretă. Sergentul de serviciu ieși repede în curte și, privind în sus, întrebă :

— Ce-i, ce s-a întîmplat ?

— Vine mașina noastră...

Sergentul de serviciu deschise larg porțile și GAZ-ul pichetului intră cu viteză, urmat de-un nor de praf, făcu un viraj scurt, ca la curse și frînă brusc în fața chioșcului. Mitrică, tot numai o apă, cu boneta dată pe ceafă, descheiat la veston, sări din mașină, își scutură hainele bătîndu-și pantalonii cu palmele și zărindu-l pe Alexandru ieșind din chioșc, mîinile începură să caute de grabă nasturii.

— Hai, dați-vă jos, porumbeilor, ce-ați rămas acolo ca la fotograf ? se adresă el unora care se bănuiau a fi sub prelata mașinii.

— Să trăiți, tovarășe caporal !

— Ce-i, Mitrică, ce s-a întîmplat ?

— Am găsit pe drum doi mucoși, un băiat și-o fată, se țineau de mână, la mare amor, el cu un aparat de fotografiat agățat de gît...

— Și ?

— Am oprit mașina, n-aveau acte, ce, am mai stat la discuție ? I-am împachetat ! Hai, hai porumbeilor, mînca-v-ar tata, coboriți excelențele voastre, nu vă fie teamă, nu ne deranjați...

Din mașină coborî cu mare greutate, mai întîi o fată, cam plinuță, cu ochi obraznici, fusta scurtă, îmbrăcată într-o haină de vînt, cu pălăriuță albă pe cap. Afectată, nevoie mare ! Căuta scara mașinii cu vîrful pantofului și n-o găsea.

— Ușurel, domnișoară, ușurel ! îi zise Mitrică și se duse s-o ajute să coboare. Să nu care cumva să-mi zgîrii limuzina...

— Mulțumesc, zise fata sărind sprintenă pe pămînt.

— Cu plăcere și altădată, răspunse Mitrică și întinse mîna sub prelată. Hai și mătăluță, cu tata, vino-ncoace, nu mă ține cu mîna întinsă ca la poarta bisericii !

Coborî și băiatul, un lungan deșirat, cu ochelari de soare, în pantaloni scurți, tot cu o bluză de vînt pe el... Se duse lîngă fată, o luă de mînă (probabil așa stătuseră tot timpul și în mașină) și, tăcuți, începură amîndoi să-și rotească privirea în jur prin curtea pîchetului, de parcă erau doi turiști, abia sosi-seră la un obiectiv istoric și așteptau cu curiozitate explicațiile ghidului. Iliuță, cu șorțul lui alb pe dinainte, ieșise în ușa bucătăriei și-i privea și el...

— Hai, ce-ați rămas așa, prezentați-vă tovarășului caporal, îi îndemnă Mitrică, arătîndu-l cu un gest al capului pe Alexandru. Să știți, tovarășe caporal, că dumnealor m-au în-sultat. Mai ales domnișoara...

— O, nu, îmi cer scuze, e o neînțelegere, ciripi fata aran-jîndu-și cu cochetărie pălăriuța pe cap. Dînsul, șoferul, s-a purtat cam... cam...

— Cam cum ? scoase Mitrică imediat capul de sub capota motorului. Îi sărise o fișă, căuta s-o pună la locul ei. Cum domnișoară ? Umblați teleleu prin zona de graniță, fără acte, vă întreb cu ce rost și mă luați la mișto, hai ?

— Cum adică ? întrebă Alexandru venind mai aproape.

— Păi zice dumneaei, luă Mitrică poziția de drepti în fața caporalului, „n-am dom'le nici un act, ce te legi de noi, ori yrei să faci un ciubuc, așa de dimineață ?“ Ehej, mi-a sărit

țandăra, tovarășe caporal, pe viața mea ! Apoi, că de ce mă uit cu un ochi la ea și cu altul la băiat ? I-auziți, cum m-a luat ? Că-s neam prost, neam de manivelă și mai știu eu cum... Păi, când am luat automatul din mașină și i-am poftit să mă urmeze...

— Bine, Mitrică, du-te ! îi spuse caporalul. N-aveți acte la dumneavoastră ? îi întrebă el adresându-se polițicos celor doi.

— Nu, n-avem, răspunse tot fata. Băiatul era cam tăntălău, tot privea prost în jur, de parcă ar fi picat din lună. Ne-au rămas în autobuz...

— În care autobuz ?

— Sîntem clevi din București și facem o excursie cu școala prin părțile astea. În pădurea de acolo, arată ea cu mîna peste gardul pichetului, noi doi ne-am rătăcit...

— S-au rătăcit, pe dracu ! vorbi ca pentru sine Mitrică de sub capota motorului, dar destul de tare să fie auzit de caporal. S-au apucat de gagicărit sau povestea cu excursia e numai așa de sanchi... Aștia și-or fi pus în gînd să se însoare la Paris...

— Mitrică ! strigă la el Alexandru.

— Ordonăți ! La ordin... scoase el repede capul de sub capota de tablă.

— Nimic, am vrut doar să mă vezi ! îi aruncă Alexandru o privire tăioasă ca o sabie.

— V-am văzut, să trăiți, zise Mitrică și trase un oftat din adîncul pieptului. „Mamă, măiculiță, cum dracu' fac ce fac și-mi vine să mă scarpin cu vorba-n ceru' gurii ! O să mă ia după asta caporalul în niște viraje, mamă-mamă !“ Pot să continui, tovarășe caporal ?

Alexandru însă nu-l băgă în seamă și plecă, însoțind pe cei doi spre cancelaria pichetului.

— Gata, m-am ars, i-a sărit bujia ! zise Mitrică, privind în urma lor. Mă ține „la inimă“ trei săptămîni de-acum încolo !

Se întoarse la mașină, mai umblă nițel la motor, apoi o trase sub șopron la umbră și plecă să se spele la fîntînă. Își dădu jos vestonul, cămașa, rămase dezgolit pînă-n brîu, scoase o găleată de apă din fîntînă, învîrtind zdравăn de roată, gata s-o desprindă de pe ax și, cînd s-o deșerte în jgheab, ieși Iliuță în ușa bucătăriei.

— Mă Mitrică de ce faci lăcăraie acolo, mă ? îl luă el la rost. N-ai chiuvetă în spălător ?

— Lasă gura, bă cumnate ! rîse Mitrică răsturnînd apa în jgheab. Nu vrei să mă fac frumos să mă placă soru-ta ?

Iliuță avea o soră, venise odată la cazarmă cînd erau recruți, era la o școală profesională de țesătorie, frumușică, subțirică și cu niște ochi ca două mure. Mitrică era pe-un camion, s-a întîmplat și-a dus-o seara către gară. Spunea că-i face curte un inginer...

— Ori o dai după tovarășu' inginer ? vorbi el, aruncîndu-și pumni de apă peste grumajii arși de soare. Ne-am dat dracu' acum, nu ne cumnățim decît cu ingineri...

— Păi, da, mă, dacă așa stă chestia... Ce, se uită fata la mutra ta ?

— Dar ce-are mutra mea, bă ? Las' că pe-ntuneric mă place ea. Am aranjat cu ea atunci seara cînd am dus-o la gară... I-am zis : „Marioaro, cum mă pun la țol festiv și la cravată gri, am și frînat la tine la poartă. Te răpese ca-n filme !“

Zvîrlea apă pe față, pe umeri, pe piept, făcuse o baltă în jurul jgheabului de parcă dăduse ploaia, chiuia de unul singur și cînta de plăcere, sub privirile minioase ale lui Iliuță, care avea în răspundere fîntîna.

— Mă, dacă nu faci curățenie acolo, te raportez, să știi ! îl amenință el. Nu cunoști ordinul ? Ți-am spus, la spălător...

— Am înțeles, cumnate, gata, s-a făcut !

Trase prosopul din buzunar, se șterse tacticos, puse cămașa, îmbracă vestonul și rezemînd oglinjoara de ghizdul fîntîinii, începu să se pieptene, fluierînd și făcînd lui Iliuță cu ochiul.

— Ce zici, cumnate, arăt mișto ? se întoarse el către bucătar. Parcă-s Jean Marin, ăla din Fantomas... Cînd m-o vedea Marioara...

— Du-te dracului ! aruncă Iliuță și intră în bucătărie. Cu șoferii și cu muzicanții să nu te bagi în vorbă...

— Și cu bucătarii, mă ! strigă Mitrică. Domnu' polonic !

— Domnu' manivelă !

— Mersi, ai auzit-o pe aia de-am adus-o eu. Aducea nițel cu soru-ta, mă !

Mulțumit de sine, se mai privi o dată în oglinjoară, o strecură în buzunarul de la piept al vestonului și porni prin curte fluierînd, cînd și cînd întorcînd capul și făcînd cu ochiul lui Iliuță, care-l privea zîbind din ușa bucătăriei.

Nu făcu însă trei pași, că se ivi de după colțul pichetului sergentul de serviciu.

— Mitrică, ordin de la tovarășu' locotenent, fii gata, pleci cu mașina pînă la Stațiune...

— Gata. „Ei, asta-i viața șoferului, vii de la drum ca să pleci la drum !“ Ce fac, porumbei mei ?

— Care porumbei ?

— Amorezații ăia doi...

— Mi se pare că o să le dea drumul. A vorbit tovarășul locotenent cu miliția și cu unitatea. Așteaptă răspunsul, să vadă unde a ajuns autobuzul lor, să verifice...

— Să verifice, mă, de ce să nu verifice, vorbi el de unul singur și porni către șopron, învîrtind pe deget lanțul cu cheile de contact ale mașinii. Eu mi-am făcut datoria și i-am adus...

În timp ce cei doi „porumbei“ aduși de Mitrică stăteau într-o cameră și, așteptînd, răsfoiau niște reviste, locotenentul Mirescu încă nu încheiase convorbirea la telefon. Raportase unității, vorbise apoi cu miliția de la oraș, iar acum era pe încheiate discuția cu plutonierul Patriche.

— Alo... v-am spus... am văzut autobuzul, confirma Patriche de la celălalt capăt al firului. C-o fi fost cu elevi sau nu, asta nu pot ști...

— Aștept confirmarea buletinelor lor...

— Tovarășe locotenent, zise Patriche, cum terminați cu ei, mi-i trimiteți mie și-i expediez cu s-ajungă din urmă mașina aceea a lor. Găsesc o ocazie... Sau îi trimit pe jos, vorba aceea, „unde nu-i cap vai de picioare !“ Dacă au rămas de căruță...

Rîse în receptor, tuși și urmă :

— Vă rog să mă iertați pentru această glumă.

— Ce se mai aude cu ancheta în legătură cu contele ? căută să se informeze Mirescu. Cazul se întîmplase în sectorul lui de pază, trebuia să fie ținut la curent cu toată această problemă. Ceva indicii ?

— Mai nimic, tovarășe locotenent. Aici în comună mai nimic. De la tovarășul căpitan anchetator am aflat azi dimineață, mi-a dat telefon, că Raul Drăgan...

— Cine-i ăsta ?

— Nepotul contelui, acela care-i trimitea bani și era ceva funcționar prin București...

— Ei, ce este cu el ?

— A fost închis și a evadat de sub escortă în timp ce-l duceau sau veneau cu el de la proces, cam așa ceva.

— Dar ce-a făcut asta ?

— Se zice că ar fi tras în fals niște bilete de la loz în plic, lucra c-o bandă pe acolo prin București, asta-i era meseria...

— Uite al dracului, dom'le ! făcu Mirescu plin de mirare. Va să zică se mai întâmplă și din astea...

— Se întâmplă, cite nu se întâmplă, confirmă Patriche. Sînt unii la care le umblă mintea în fel și chip, să inventeze, să născocească fel și fel de afaceri, numai să facă bani nemulțuți...

— Bine, tovarășe plutonier, încheie Mirescu, cînd am un rezultat, îi trimit pe cei doi tineri la dumneata și mai departe ai dumneata grijă de ei...

— Am înțeles, să trăiți !

Mirescu puse receptorul în furcă și îi ordonă telefonistului să-l cheme imediat pe caporalul Ștefănescu la el. Alexandru se prezentă îndată și rămase în poziția de drept, lângă ușă, cu boneta în mîină, așteptînd.

— Cum stăm cu serviciul ? întrebă Mirescu și ocolind biroul veni în fața sa.

— Bine. Schimbul abia sosit se odihnește. Au fost la mîncă, le-am controlat armele. Acuma băieții dorm. Pregătesc celălalt schimb...

— Peste cît timp, în să văd planificarea ? ceru Mirescu și privi în registrul din fața sa. Mda, făcu el, la zece și cîtevazeci. Acum e zece și zece. Cămenii care pleacă s-au sculat ?

— Cu o jumătate de oră înainte, conform regulii, dom'le, tovarășe locotenent. Sînt în sala de mese, iau cîntec, și apoi le voi verifica armamentul, ținuta și-i voi prezenta la camera de îndrumare...

— Bine. Te rog îngrijite-te, vezi tinerii ! totuși — și arătă cu capul spre camera vecină — porți la telefon. Întreabă-i dacă vor, spune-i lui Ilie că le servesc o mică gustare.

— Am înțeles. Care-i situația lor ?

— Se pare că au spus adevărul. Să vedem, apăsă pe telefon. Bucureștiul le-a confirmat identitatea. Urmăzătorii sînt unde-i autobuzul.

Luă apoi un registru de pe birou și-l întinse caporalului.

— Ia vezi cum am întocmit planul de pază pentru seara asta. Ai vreo propunere ?

Alexandru aruncă o privire peste scheme, după care zise :

— Nu, n-am nici o propunere. E foarte bine.

— Bun, conchise Mirescu. Eu am să-l mai revăd încă o dată foarte repede și, înainte de plecarea în serviciu, vreau să stau de vorbă cu oamenii...

— Le dați dumneavoastră plecarea ?

— Da, le-o dau eu. La ora planificată, să fie în camera de îndrumare !

— Am înțeles !

— Iar dumneata ia-l pe Mitrică și dați o fugă cu mașina pînă la Stațiune, sus la castel. Caută-l pe inginerul Dumitriță și spune-i să ne trimită într-o zi, două tractorul cu grapa și discuitoarele. Ce dracului, ne-am înțeles într-un fel și văd că ne întîrzie... A dat ploaia, fîșia arată s-a bolovănit, cît să mai așteptăm ?

— Ați vorbit și la telefon cu dumnealui ?

— Tocmai de asta te trimit pe dumneata, că nu dau de loc de el la telefon. Ba că e prin Stațiune, ba că e în atelier, dracu' știe pe unde umblă.

— Am înțeles, zise Alexandru. Puse boneta pe cap, salută și ieși. „Dumitriță... Dumitriță, își zise el. Ia să-l văd și eu pe junele ăsta tomnatic ! ?“

În curte, Mitrică trăsese mașina în fața chioșcului și aștepta. Alexandru veni către el, deschise portiera și...

— Mai sînteți supărat pe mine, tovarășe caporal ? îndrăzni el să întrebe. Știți, pe chestia ălora de i-am adus...

— Apropo, era să uit ! tresări caporalul. Iliuță ! Măi, Iliuță ! strigă el către bucătar.

Iliuță apărură în ușa bucătăriei cu o oală în mînă și tot cu ea în mînă alergă în întîmpinarea lui Alexandru.

— Ordinul tovarășului locotenent, îi spuse caporalul. Iă repede cîte o gustare pentru cei doi elevi. Te duci și le-o servești în cameră, acolo unde sînt, știe sergentul de serviciu, ai înțeles, măi ?

— Gata, tovarășe caporal, s-a executat !

Alexandru se întoarce apoi la mașină, se urcă lîngă Mitrică și după ce-l privi cîteva clipe, îi zise :

— Te apucaseși să mă întrebi ceva, despre ce e vorba ?

„Chiar să fi uitat ? se întrebă șiret Mitrică. E vulpoi bătrîn caporalul, ce, n-a auzit că-i vorba de ăia doi ? Dar vrea să mă fiarbă pe mine așa...”

— Ziceam dacă mai sînteți supărat, tovarășe caporal...

— De ce, măi ? făcu pe miratul Alexandru.

— Pe chestia celor doi, care i-am adus, mi-ați zis atuncea, cînd umblam la motor, să mă uit la dumneavoastră și eu știu ce înseamnă asta...

— Ce înseamnă ?

— Adicătelea uită-te la mine, să te văd cît ești de prost, că ai luat-o razna cu vorba, cam așa ceva, nu ?

Alexandru începu să rîdă.

— Păi, bine măi, așa vorbești tu cu cei pe care-i aduci la pîchet ? Noi nu știm cu cine avem de-a face. Omul poate să fie vinovat, poate să nu fie, uite cum se zice că ar fi cazul ăstora doi, și-atunci ? Dar chiar vinovat să fie, trebuie să vorbim frumos...

— Da' mucoasa aia, n-ați auzit ce mi-a zis ? nu se lăsă Mitrică. Băgă cheia în contact, porni motorul, ambală. Cică „neam de manivelă” și mai știu eu cum...

— Și n-ai mai auzit tu vorba asta pînă acum ? îl privi printre gene Alexandru. Crezi că ea ar fi spus-o dacă tu îi vorbeai frumos ? Hai, dă-i bătaie, să mergem, că e gata amiaza !

— Deci am greșit ?

— Ai greșit, Mitrică, răspunse Alexandru și cu un gest prietenesc îi împinse șoferului boneta pe ochi. Hai, dă-i drumul... neam de manivelă...

11

În acea duminică după-amiază, Alexandru plecă în învoire către sat. Cu toate că noaptea fusese de serviciu, nu se simțea obosit și zorea la drum, să ajungă cît mai repede la Dorina. Apucase de-a dreptul peste cîmp, pe o potecă dintre vii, bătătorită, cu smocuri de iarba printre crăpăturile uscate ale pămîntului. Era cald. Mer-

gea cu boneta în mînă și privea tot înainte să deslușească cu o clipă mai devreme casa profesoarei. Înapoi, rămăsese foarte departe pichetul cu acoperișul de țiglă roșie sclipind în soare peste frunzișul bogat al teilor, alături cu foișorul de observare ce se înălța semeț dominînd zarea.

Coborî o ușoară vîlcea și, cînd să urce iar la deal, se întîlni deodată față-n față cu soldatul Iuliu Covaci, ieșind dintr-o viroagă acoperită de stufărișuri și bozie. Cu pelerina de ploaie împăturită și pusă în bandulieră, avînd agățat de umeri sacul de merinde, de centură încărcătoare și bidonul de apă, prăfuit și asudat, părea un infanterist ce mărșăluiește venînd de departe, cu boneta dată nișel pe spate și descheiat la copca vestonului.

Cum îl văzu pe caporal, se opri cu arma la picior, luă poziția de drepti, și vru să raporteze de îndeplinirea misiunii. Caporalul îl opri însă cu un gest al mîinii și-l întrebă la ce oră are sosirea la pichet ?

— La ora șasesprezăce și treizăci și două de minute, raportă el, privind cerul să vadă unde a ajuns soarele.

— Ai apă în bidon ?

— Nu mai am că s-o gătat minten la amiaz, tovarăș caporal, dar... întoarse el capul privind în toate părțile de parcă ar fi căutat ceva, iaste o fîntînă pe aicea, unde noa, că să văz eu, da pre potecuța iasta...

— Nu, n-am nevoie, nu mi-e sete, zise Alexandru, numai am vrut să văd dacă ai sau nu apă. Știi de ce te-am întreat, nu ?

— Știu, tovarăș caporal, știu cum să nu știu. Dară eu nu mințesc... io musai trebă să ieu apă de la pichet, că mă aiază setea și io nu cere de la oameni...

Se înrădăcinase un obicei printre grăniceri să nu-și mai umple bidoanele la pichet, sau dacă le aveau pline la control înainte de plecare să le verse imediat după ce ieșeau pe poarta pichetului, deoarece ziceau unii dintre cei care făceau treaba asta că pentru ce să mai care atîta greutate la șold — nu au destul de cărat pușca, pelerina de ploaie, încărcătoare, telefon, uneori seara lanternă și cîte și mai cîte ? Așa că dacă le era sete, ziceau ei, n-au decît să ceară apă de la oamenii aflați la muncă în zonă, că oamenii au la ei ulcioare pîntecoase, cu apă rece, ascunse la umbră și răcoare sub cîte o tufă... Și apoi nu știu cum se făcea, dar mai totdeauna cîte o fată

era aceea care se arăta săritoare și îndatoritoare să le potolească setea și, de, nu era rău să mai facă cu ea o glumă sau să mai schimbe o vorbă.

— Călcați ordinul și vă abateți de la itinerar ! le atrăsese atenția locotenentul Mirescu. Apoi nu este permis să beți apă sau să luați alimente, mîncare de la oameni necunoscuți. Nu știi cu ce scop vă dau... Pot să fie oameni cinstiți, dar pot fi și din aceia care îți pun ceva în apă sau în mîncare și tocmai cînd crezi că ești cît se poate de vigilant, te apucă somnul sau, mai știi eu ce, de te scoate din serviciu !

Alexandru îi spuse lui Covaci că poate să plece și grănicerul salută regulamentar și se pierdu iar în vîlceaua aceea acoperită de stufărișuri și bozie. Caporalul porni tot pe poteca dintre vii și după puțină vreme zări casa Dorinei sub coroana numai umbră a teiului. Acoperișul vilei, din ardezie neagră, prinsese din cauza vremii o culoare verzuie și sclikea uneori viu în razele soarelui de parcă era de argint.

După un sfert de oră, Alexandru intra în curtea încărcată de flori printre care se strecura aleea centrală acoperită cu dale de piatră. Urcă cele trei trepte de marmură și se opri în fața ușii masive de stejar. Ciocăni în ea de două ori scurt și așteptă nițel emoționat. „Dacă, poate, nu este acasă ? se întrebă el. Să se fi dus în vizită la locotenentul Mirescu ? Nu se poate, altfel nu m-ar fi invitat...”

Se auziră pași și ușa se deschise.

Dorina, într-un capot de casă, îngrijit pieptănată ca de obicei, cu buzele conturate cu acel carmin care-o prindea bine la culoarea feței și a părului negru, întinse brațele, dar Alexandru îi luă mai întîi mîna și i-o sărută...

— Mă-a fost dor de tine, Alex, zise ea alintîndu-se. Tare dor... Hai, poftim, intră...

Alexandru își șterse picioarele de covorașul de iută de lîngă prag și păși în holul unde se găsea un cuier de perete cu oglindă și suport pentru umbrele. Cunoștea de acum casa, ce-i devenise familiară în cele cîteva luni de cînd venea aici. De fiecare dată însă călca pe covoare cu o anumită grijă, avînd un deosebit respect pentru interiorul atît de modern și plăcut mobilat de Dorina, ce-și făcuse un cult din întreținerea lui.

— Poftim în dormitor, spuse ea și deschise ușa glasvandului ce da spre camera dinspre grădină. Ești obosit, vrei să te odihnești puțin ?

— Nu, nu sînt...

— Dacă vrei, te poți culca o jumătate de oră, propuse ea. Nu ți-e cald ?

— Enorm ! Mi s-a lipit cămașa în spate de transpirație...

— Hai în baie să te speli. Pe urmă dacă nu vrei să te culci...

— Vrei să mergem la salcia noastră pe malul lacului ?

— Nu, azi nu mai mergem acolo, zise Dorina. E tîrziu. Stăm acasă, în dormitor, ascultăm discuri, radioul, iar spre seară, dacă poți rămîne, este și un program frumos la televizor...

— Ce anume ?

— Chiar nu cunoști programul ? se miră ea și privindu-se fugar în oglindă, peste umărul lui, își aranjă puțin părul prinzîndu-l în două agrafe. Doar aveți televizor la pichet, așa știu.

— Avem, dar... ce să-ți spun ? se scuza el. Poate că programul i-a interesat pe cei care au rămas acolo. Eu dacă am știut că vin aici, nu m-a interesat. Nu-i nimic, mi-l spui tu...

— Nu, nu ți-l spun ! se împotrivi ea, vrînd să-l necăjească puțin. Hai, du-te în baie, eu te aștept în dormitor. Vorbim după aceea...

După cîteva minute, proaspăt spălat, pieptănat, numai în cămașă, Alexandru veni și el în dormitor.

— Te-ai răcorit ?

— Da, mulțumesc !

— Uite stai aici, în fotoliul ăsta și eu am să mă așez în fața ta, în celălalt. Între noi măsuța...

— În mod sigur la televizor este un meci de box sau de baschet, caută Alexandru să reia discuția. Il făcuse curios, îl interesa acum programul...

— Nu, nu, nu ! De trei ori, nu ! zise ea rîzînd și se lăsă pe spătarul fotoliului, dîndu-și la o parte cu un gest reflex al capului părul de pe frunte. Nu este nici un meci ! Și nici program de varietăți... Și nici concert de muzică ușoară... Și nici... stai se gîndi ea o clipă privind undeva în tavan, și nici muzică populară... și nici un film serial... și nici... dialog la distanță...

— ...și nici buletinul meteorologic sau Val-vîrtej, reluă Alexandru jocul, și nici emisiunea Ala-bala...

Începură să rîdă și Dorina se aplecă peste măsută și-l sărută pe frunte, după care îi prinse bărbia cu două degete și-l privi drept în ochi, venind aproape; tot mai aproape, pînă ce el îi simți răsuflarea înfiorîndu-i pieptul.

— Mi-a fost dor de tine, Alex, ți-am spus, vorbi ea mai mult în șoaptă, parcă să nu fie auzită decît de propriile ei gînduri.

— Și mie la fel, spuse el. Știi ce tare m-am grăbit, să fiu aici cît mai devreme?

— Sîntem atît de aproape unul de altul, Alex — știi, stau mereu în veranda casei și privesc către pichetul tău — și totuși foarte departe... departe! Crede-mă, urmă ea fără să-și ia privirea din ochii lui, stau aicea singură, „fată dragă de departe“, cum îmi spui tu, stau și-ți simt lipsa, cu fiecare zi ți-o simt tot mai mult. Abia pleci, știu că nu te mai văd multă vreme și încep să mă neliniștesc, să te doresc cu aceeași intensitate de totdeauna. Cînd pleci îți aud pașii îndepărtîndu-se pe aleea din curte, iar eu rămîn în fotoliul acesta copleșită de dragostea ta și încep să-mi amintesc cum ne-am petrecut după-amiaza, retrăind cu voluptate fiecare clipă în care ne-am regăsit firese noi doi. Și te urmăresc în gînd cum te duci pe poteca dintre vii — drumul tău obișnuit către pichet, cu grijă să fii la timp acolo —, trăiesc din amintirile zilei și ale altor zile și plîng... Ah, dragul meu, dac-ai ști cum dor amintirile astea! Dac-ai ști!...

Alexandru, tăcut, veni pe fotoliul ei, își făcu loc lîngă ea și o prinse în brațe, ocrotind-o la pieptu-i, mîngîindu-i părul lung ce-i cădea bogat pe umeri, sărutînd-o ușor pe buze, pe frunte, pe ochi, de parcă ea ar fi dormit și-ar fi vrut s-o trezească din somn cu aceste drăgăstoase dezmierdări ce-i plăceau atît de mult.

— Ți-am spus, și mie mi-a fost dor, vorbi el și încercă s-o strîngă tare la piept, dar ea se zbătu să scape, și el îi simțea oasele, și trupul subțire și plătînd, și umerii, și sînii și-o acoperi din nou cu sărutări, pînă ce aproape obosi. Te iubesc și te doresc...

— Poate mai mult mă dorești, zise ea și se împotrivi îmbrățișării lui. Stai că am amețit... Și dacă mai continui așa, n-ai să fii cuminte și ne supărăm...

— Nu, nu ne supărăm, o asigură Alexandru și se retrase în fotoliul lui, punînd mîinile la piept, întocmai ca un școlar cuminte în banca lui. Ce zici, e mai bine așa ? Ca la tine în clasă...

— Ei, nu chiar așa... corectă ea zîmbind, dar aproape așa...

— Bine, am să mă supun.

Se lăsă cu capul pe spătarul fotoliului și privi încăperea în care se revedea mereu în clipele lui de visare, acolo la pichet. O avea mereu în minte și știa fiecare obiect al mobilei, fiecare lucru cum arată, unde este pus. Divanul-studio negru, lustruit, tapizat în pluș roșu-aprins, toaleta cu oglindă mare de cristal, biblioteca în aceeași culoare cu restul mobilei, aparatul de radio cu picup, televizorul, soba de teracotă de faianță roșie cu ușite de bronz și mînere de porțelan... Pe pereții în calcio-vecchio cu șipcă neagră trasă la o palmă sub tavanul alb cele cîteva tablouri, unele reproduceri după Gri-gorescu și Luchian, altele de familie în care predomina bine-înțeleș mica balerină singură sau alături de unele colege ale ei, în diferite roluri de debut...

— Cu ce te ocupai cînd am venit eu ? Întrebă el și privi în jur să-și închipuie cam ce făcea.

— Degeaba te uiți, n-am stat aici, îl asigură ea. Am stat în odaia alăturată. Corectam niște extemporale...

— Le-ai terminat ?

— Nu, mai am, dar n-are nici o importanță, n-o să stau acum cu nasul în hîrtii cînd tu ai venit la mine !

Se aplecă din nou peste măsută și-i prinse mîinile într-ale ei, privindu-l iar drept în ochi.

— Alex, dragul meu, ce-ai făcut din mine ! Ce-ai făcut ! zise ea gînditoare. Simt că nu mai sînt cea dinainte, că sînt alta...

— E bine că nu mai ești cea dinainte, răspunse el zîmbind. E chiar foarte bine. Așa am și dorit să devii, să ieși din acele tenebre ale gîndului care te copleșeau, te striveau...

— Bine, dar unde mă duc eu ? Încotro îmi îndrept pașii ? Simt că merg parcă spre un necunoscut, către ceva foarte nedefinit, vag, ireal, plutesc ca-ntr-o lume de fum... Îți dai tu seama ce se petrece cu mine ?

— Îmi dau perfect de bine seama, o asigură el. Nu mergi către nici un necunoscut. Fiind cu lîngă tine, vreau ca viața ta să fie alta, uită tot ce-a fost... Da ?

— Da...

Alexandru luă de pe măsută o revistă și începu s-o răsfoiască fără multă atenție.

— Deschid o fereastră, s-a făcut cald în cameră, zise ea. Ești de acord, da ?

— De acord.

Se ridică, se duse către fereastră și o deschise larg, potrivind perdelele lungi de mătase să stea la o parte, după care se reazează în fotoliu.

— Să vezi, seara, când se lasă răcoarea și după ce stropesc mica grădiniță, ce parfum se înalță din „regina nopții“, din garoafe și din cupele trandafirilor. Apropo, îți plac teii ?

— Nespus de mult, răspunse încântat Alexandru. În București strada mea e plină numai de tei. La vremea asta, ca și cei de-aici, sînt în floare, parcă milioane de candelabre strălucitoare s-ar fi aprins în coroanele verzi, întunecate. Parfumul teilor îmi aduce totdeauna aminte de zilele examenelor de sfîrșit de an la liceu...

— Am și eu un tei în curte, l-ai văzut ?

— Da, l-am văzut.

— L-a sădit tata în primul an după ce a ridicat casa. Să vezi ce parfum lasă florile lui când se înnoptează...

— Și noi avem la pichet doi tei mari, și când i-am văzut înflorind m-a apucat nostalgia străzii mele din marginea Bucureștiului...

— Ești un autentic poet, Alex...

— Nu sînt nici poet și nici autentic, zise el roșind puțin. Tu ești poetă, faci versuri...

— Ți-am spus atunci că nu sînt versuri, ci simple jocuri de cuvinte, prin care am vrut să-mi exprim un sentiment față de tine. Dar tu ești un romantic...

— Ei, un romantic...

— Da, da, asta ești ! Și-ți stă bine așa, să știi.

Spre seară, când afară începuse să se întunece, se porni un vînt ușor ce vâlurea perdeaua în unduiri line ca tresăririle unei ape. Undeva, îndepărtat, se deslușiră bubuituri surde, ascunse, ca rostogoliri de pietre pe-un jgheab de tablă și, după cîteva clipe, un fulger ca o sulită de lumină brăzdă deodată cerul de la un capăt la altul.

— Auzi, tună ! zise Dorina și se bucură ca un copil la primi fulgi de zăpadă. Va ploua... Prima ploaie din acest an...

— A mai plouat și acum două săptămîni, interveni Alexandru, nu atît pentru a-i tăia femeii entuziasmul, cît pentru a preciza că nu aceea era prima ploaie din acel an.

— Da, ai dreptate, a plouat, fu de acord Dorina, dar atunci n-a tunat. A fost pareă o ploaie întîrziată de iarnă, numai cîtiva stropi reci, care parcă au mîngîiat pămîntul. Aceasta este prima oară cînd tună...

— Nu, atunci a fost.

— Ba acum este ! întări ea și-i bătu cu amîndoi pumnii în piept, ca într-un zid, hotărîtă să-l înduplece a renunța la convingerea sa.

— Dacă-ți spun...

— Ba nu ! Înțelegi ? Nu ! Acum este prima oară cînd tună ! Prima ploaie cu tunete, o ploaie adevărată...

— Da, o ploaie adevărată...

— Pentru că tună.

— Da, pentru că tună...

— Nu mă mai imita, că-ți dau una, să știi !

— Nu te imit !

— Bine. Și pentru că ești cuminte, îți dau voie să mă săruți...

Se îmbrățișară, dar în clipa aceea un tunet năprasnic sparșe țăriile cerului, și afară pomii din grădină începură să se zbată sub înverșunarea vîntului ce se pornise mai aprig ca înainte. Dorina se făcu mică în brațele lui, își ascunse capul la pieptu-i și el simți tot parfumul părului ei învăluindu-l copleșitor de tandru.

— Ți-e frică ? o întrebă el, îndreptîndu-i o buclă pe frunte.

— Nu, șopti ea. Cum să-mi fie frică lîngă un grănicer ? Așa e că tu poți să te împotrivești și furtunii ? Dacă vrei, tu, că ești grănicer, poți să ordoni să stea ploaia, nu ?

— Da, pot, dar pentru că asta e prima ploaie cu tunete din acest an, am s-o las să cadă !

— Ce drăguț ești, Alex ! se alintă ea. Cît de mărinimos ești cu darurile cerului !

Izbucni în rîs, zbatîndu-se la pieptul lui și Alexandru o strînse cu mai multă putere, parcă să-i înlănțuie acea veselie spontană ce-o cuprinsese din senin, întocmai ca ploaia care venea.

— Ah, mă doare ! zise ea în șoaptă.

— De ce vorbești așa încet ?

— Să nu mă audă ploaia...

Se ghemui și mai strâns la pieptul lui, el o sărută pe ceafă și ea se înfioră, tresărind ușor.

— Ah, Alex, ești nebun !

— ...

— Lăsa-mă, tu n-auzi ? căută ea să-și ascundă ceafa și umerii striviți sub năvala sărutărilor lui. Alex, ce e cu tine ?

Îi simțea răsuflarea caldă, puternică în păr și, o dată cu ea, dorința de a fi a lui, atunci, în clipa aceea, dorință ce-o intuia perfect, dar de care îi era teamă, o teamă ascunsă, involuntară, nedefinită. Evita totuși să i se împotrivească — conștient și deliberat evita acest lucru — ca să nu alunge beția ce-o învăluia ușor și dulce ca un balsam narcotic trăgând-o parcă spre afundurile unei ape.

Un nou tunet făcu să zăngăne ferestrele și ea se trezi brusc din visarea ce-o cuprinsese, se desprinsese din brațele lui, parcă mulțumită că nu se lăsase copleșită de clipele acelea de firească rătăcire și se ridică în picioare dreaptă, marțială, aranjându-și părul ce-i căzuse pe ochi, prinzându-l în agrafe deasupra timplorelor. El încercă s-o cuprindă din nou în brațe, să și-o apropie, dar ea se feri într-o parte și plecă spre fereastră.

— Fii cuminte, Alex, îl liniști ea. Mă duc să închid geamul. Uite cum flutură perdelele, acum le zdrențuie vîntul ! O să plouă și o să intre apa în cameră...

Se duse către fereastră și el o urmări cu privirea, admirîndu-i trupul subțire, gîngăș, bine proporționat, soldurile mici ca și umerii înguști și, pentru o clipă, o văzu în imaginația lui undeva pe-o scenă, într-o rochie spumoasă de tul, dansînd cu vibrația aceea autentică a balerinelor într-un spectacol de mare montare. „Păcat, își zise, că nu și-a putut realiza visul. Cu frumusețea ei, și probabil cu talentul, dar mai ales cu ambiția ei de a face o carieră strălucită, ar fi fost o stea a baletului ! Păcat...” Își dădea seama că o iubește nespus de mult și era fericit că împărțea suferința ei cu el, că fiind alături de ea o putea face să uite tot ce a fost și să privească cu încredere în viitor...

Ploaia răbufni deodată, lovind geamurile cu stropi mari și grei, ulița era toată numai un nor de praf, salcîmii își plecau crengile pînă la pămînt, se auzea prin ogrăzi cum strigă

femeile să se adune copiii de la joacă și să bage orătăniile prin cotețe, că vine prăpădul.

Dorina prinse giurgiuvelele, le închise, dar când să tragă perdelele se întoarse deodată și zise :

— Alex, uite, un grănicer de-al tău s-a adăpostit sub salcîmul de la poartă...

Alexandru se ridică din fotoliu și veni la geam. Privi cu atenție, nu deslușea prea bine peste gardul de cărămidă cine putea fi, se zărea numai boneta cum și-o ținea băiatul cu mâinile să nu i-o zboare vîntul și privea cînd și cînd în sus, să vadă dacă coroana salcîmului îi va fi sau nu un bun adăpost de ploaie. Lîngă el, prin pînza prafului, veni repede și un bărbat, cam în vîrstă, cu părul albit la tîmple, înfioat din pricina vîntului ca o coamă, înfășurat într-un balonzaid, căruia i se ridicau pulpanele ca niște aripi și atunci lăsa să i se vadă costumul destul de bun ce-l îmbrăcase în ziua aceea de duminică. Își trecea mereu mâinile prin păr, să și-l aranjeze și începu să întoarcă tot mai des privirea către vilă, de parcă ar fi așteptat pe cineva dinăuntru.

— Asta nu-i Dumitriță ? întrebă Alexandru, stînd înapoia Dorinei, după perdele.

— Ba, parcă el este, zise ea, totuși nesigură. Da, da, el este...

— Te pomenești că vrea să vină încoace, are un pretext, să se adăpostească din cauza furtunii...

— Nu, nu vine, nu îndrăznește ! asigură Dorina. Se uită și el numai așa, îmi cunoaște casa. De-atunci, cînd mă întîlnește undeva pe uliță, nici nu mai vrea să dea ochi cu mine, trece repede pe partea cealaltă...

— Cred că dac-ar îndrăzni să intre în curte, zise Alexandru și ochi-i sticliră aprins, îi dau una sub bărbie și-un picior în fund de-l zvîrlu drept acolo la el la Stațiune !

— Nu-ți face probleme, nu intră el în curte...

— Am fost acum vreo două zile pe la el...

— Zău ? Cu ce treabă ?

— M-a trimis Mirescu după un tractor, să discuiem fișia arată. Spilcuit, pus la punct, cu nelipsita baistă albă în piept, nu știa cum să se mai învîrtească pe lîngă mine și să mă servească...

— Cred că știe de legătura noastră, spuse Dorina. Așa am înțeles eu de la Silvia.

— Foarte bine, să știe și să-și bage mințile în cap, hotărî Alexandru. N-are voie nimeni să se mai atingă de tine, nici măcar cu privirea !...

Afară începu să răpăie ploaia pe acoperișuri, săltau numai bășici pe tablile caselor, apa prinse a spăla geamurile. Grănicerul se trase mai mult lângă gard, ținându-și mai departe boneta cu mîna, cu ochii îndreptați în sus, la scuteala salcîmului.

— Cheamă-l înăuntru, zise Dorina. E păcat să stea în ploaie...

— Nu-l știu care este...

— Ce importanță are ? E coleg de-al tău...

Alexandru trecu prin camere, ieși în verandă și din ușă strigă către poartă :

— Tovarășe grănicer ! Hei, auzi ? Tovarășe soldat !

Militarul săltă nițel capul peste linia gardului de cărmidă, cătă nedumerit în jur, nu știa cine-l strigă, abia își mai ținea pe cap boneta cu mîna. „Asta-i Mitrică, își zise vesel Alexandru văzîndu-l bine de tot acum. Ce-o căuta pe aici ?“

— Mitrică ! strigă caporalul. Încoace, măi, uită-te încoace ! îi porunci Alexandru. Deschide poarta și vino aici !

— Oho, tovarășul caporal ! tresări plin de bucurie Mitrică și o zbughi glont prin ploaie, oprindu-se drept în verandă. După el, dădu să intre și Dumitriță...

— Dumneata, du-te la casa dunitale ! îi strigă Alexandru. Ai casă, du-te acasă, nu umbla, crai bătrîn, pe ulițe pe vremea asta !

— Inginerul făcu ochii mari, văzîndu-l pe caporal, se întoarse brusc pe călcîie și-o tuli pe poartă, drept în uliță, cu pulpanele balonzaidului în cap, aplecat sub răpăiala ploii, sărind prin băltoace și fără să se mai uite înapoi, de parcă l-ar fi gonit careva din urmă.

— Asta nu-i ăla de la Stațiune ? întrebă Mitrică ștergîndu-și cu podul palmei apa de pe față.

— Ăla, pușlamaua aia...

Mitrică nu înțelese mare lucru, dar nici nu mai insistă. Dacă ajutorul șefului de pichet îl făcuse pe acela pușlama, înseamnă că nici nu mai trebuie discutat, ce și cum.

— De unde vii, stimabile ? întrebă Alexandru.

— De unde să viu, tovarășu' caporal ? Pornisem și eu în învoire, auzisem că-i horă la Coșara...

— Și vroiai să faci un dans ?

— Păi de ce să nu fac, tovarășu' caporal ? Dacă aflam vreo pipiță mai de categoria prima, nu rămâneam eu tras pe dreapta, să știți ! Dar dumneavoastră ? roți el ochii în jur. Aici, la doamna profesoară, care va să zică ! Ei, bine-ați mai dibuit-o tovarășu' caporal, zău, pe viața mea ! Face ! Artistă, nu alta ! Acuma, că nici cu dumneavoastră nu mă dau bătut, asta-i altă socoteală !

— Mitrică ! îl opri caporalul.

— Am înțeles... să mă uit la dumneavoastră... să mă vedeți cît sînt de... rîse Mitrică și-și puse boneta pe cap. Știu cîntecul...

— Păi, bine mă, se poate ? arătă Alexandru cu degetul la obraz. Ce mă tot lauzi atîta ?

— Lăsați, tovarășu' caporal, că om ca dumneavoastră mai rar, să tot faci armata ! Le-am spus eu ălora pe la unitate, adăugă el mai confidențial : „Bă, zic, pîinea lui Dumnezeu, nu alta, au dat 'de-un trai acolo cu dumnealui ! Milităria-i militarie, dar și treaba merge șnur !” Ce, nu merge ? întrebă el privindu-l în sus pe caporal. Merge...

Ușa verandei se deschise și în pragul ei apăru Dorina, ținîndu-și părul cu mîinile să nu i-l înfoaie vîntul.

— Sărut-mîna, doamnă ! zise Mitrică și-și luă boneta din cap ca pe o pălărie. Eu, știți... cu tovarășu' caporal... ploaia...

Se pierduse cu totul. Parcă-i căzuse tavanul în cap. Se bîlbîia și un nod da să-i taie beregata...

— Haideți înăuntru, zise Dorina. Alex, poștește-l pe dumnealui să intre...

— Văleu, doamnă, lăsați, uitate bocancii mei, se rugă el, dar femeia nu mai era în prag, intrase deja în casă. Zău, tovarășu' caporal, ce vă bag eu în bocluc ?

— Mitrică !

— Știu, să mă uit la dumneavoastră, mă uit, să fiu al dracului dacă nu mă uit... Numai stați să scot bocancii...

Se descălță, îi lăsă în verandă și numai în ciorapi, în vîrful picioarelor, porni după caporal, trecînd prin odăi, cu ochii numai pe pereți și pe tavane. Amețise de tot ce vedea...

— Mamă, măiculică, șopti el caporalului, zău, v-a pus Dumnezeu mîna-n cap, ăsta-i palat regesc, pe viața mea...

Ajunseră în sufrageria-salon. Dorina îl poști pe Mitrică să ia loc, se așeză și Alexandru, ea le aduse două cupe cu înghețată, apoi niște dulceață, mai vorbiră de una, de alta („Zău,

tovarășu' caporal, poate aveți vreun neam, ceva pe la O.N.T., vreau să mă bag pe autobuzele alea mari. Dumneavoastră, acolo, la București, nu se poate să nu cunoașteți ! Cică se cîștigă bine..." și cînd stătu ploaia, el se ridică, îi sărută mîna Dorinei și ieși în verandă, unde-și încălță bocancii.

— Sărut-mîna, mai zise el din nou înălțînd boneta și vă mulțumesc pentru adăpost ! Să trăiți, tovarășu' caporal...

Alexandru îl conduse pînă la poartă și cînd Mitrică dădu să plece, acesta se întoarse și vorbi mai mult șoptit :

— Zău, să fiu al dracului, general să fi fost și nu intram într-o casă ca asta ! Pe viața mea ! Dar cu... distanța aia legală...

— Mitrică ! zîmbi Alexandru.

— Gata, m-am dus, să trăiți ! Petrecere frumoasă și vă mulțumesc.

Stătuse ploaia, se înseninase, pe uliță curgeau pîraie tulburi, șanțurile erau pline cu apă murdară ce trecuse în unele locuri chiar peste podețe...

Si-au petrecut seara strîns lipiți unul de altul în fotoliu, lînd casele și urmărind programul de televiziune. Afară se înnoptase, ieșise luna, se vedea strecurîndu-se pe după norii negri, scămoșați în alb, pe cerul ce căpăta cu fiecare clipă limpezime.

— Spune-mi, ce surpriză vrei să-mi anunți la televizor ? ceru el, dar ea îi spuse să tacă și să aibă răbdare, că îl va avertiza la timpul potrivit.

Și iată că după o scurtă emisiune științifică despre așezarea navelor cosmice, ea îl prinse de mînă și-l făcu atent. Crainica anunța acum un recital de balet cu Ileana Iliescu, prezentînd-o în rolurile Odetta-Odilia din *Lacul lebedelor*, Mirtha din *Giselle*, Zarema din *Fîntîna din Baccisarai*, arăboaica din *Spărgătorul de nuci*, în *Moartea lebedei* de Saint-Saëns...

— Ah, va fi splendid ! zise ea și bătu din palme, bucurîndu-se. Abia aștept s-o revăd pe Ileana Iliescu... Știi, am văzut-o și pe Magdalena Popa într-un recital festiv de balet... Dansează splendid ! Am văzut-o în *Lacul lebedelor* ! Apoi în *Spărgătorul de nuci*... O grație și-o siguranță în pas, de te uimește nu alta !

— Și ea dansează *Moartea lebedei* ?...

— Da, și ea. Am văzut-o de mai multe ori. Mare artistă !

Prinele acorduri din cunoscuta muzică a lui Ceaikovski, pentru scena lebedei albe, umplură camera cu vibrația lor melodioasă, și caldă. Pe ecran apărură tînăra solistă a Teatrului de operă și balet din București. Dorina, cu sufletul la gură, tăcută și parcă împietrită în fotoliul ei, îi urmărea fiecare mișcare, fiecare evoluție în dansu-i diafan și sublim. Alexandru privea cînd la ecran, cînd la ea, dar de cele mai multe ori la ea și o vedea cum trăia intens fiecare episod al dansului, cu acea vibrație interioară ce ți-o dă numai sentimentul unei împliniri totale, unei dăruiri fără margini pasiunii dorite. Ochii ei aci lăcrimau, aci rîdeau cuprinși de extazul alunecării balerinei în acel *pas de bourrée* și pieptul îi tresălta ușor, înfiorată și copleșită totodată de farmecul dansului.

— Îți place, Alex ? întrebă ea într-un tîrziu, prinzîndu-l de mînă, dar fără să-și ia ochii de la micul ecran.

— Foarte mult...

Ea oftă, își cuprinse după aceea capul în palme, stătu așa cîteva clipe, apoi înălță cu semetie fruntea, scuturîndu-și cu un gest al capului părul pe spate. Vroia parcă să uite totul, să creadă că de-acum începe viața ei cea adevărată, că-și găsisese, în sfîrșit, un ideal lîngă acest tînăr inteligent, optimist, seducător pînă la sublim. Era ceea ce își dorise în ultimii ani în căutări intime, răscolitoare, pline de speranță și așteptări.

După Odetta, intră în scenă Mirtha, apoi Zarema, urmă arăboaica și în sfîrșit apărură în acel *pas seul* lebăda lui Saint-Saëns. Atunci Dorina se strînse și mai mult lîngă Alexandru, vroia parcă să se contopească cu ființa acestuia, să retrăiască și el alături de ea sentimentele pure ale acestui dans pe care ea îl pregătise luni în șir pentru seara ei de debut, dar pe care nu-l dansase niciodată. Înălțătoarea și emoționanta muzică a compozitorului francez însoțea cu fiecare mișcare a balerinei dorul de viață al lebedei, acel dor ce se exterioriza în unduirea lină a brațelor, în sensibilitatea și finețea rituală a mișcărilor corpului și picioarelor, în vibrația mai mult înțeleasă a sufletului. Lebăda trecea prin viață lin ca o apă, neauzită ca vîntul de seară, ascunsă privirilor ca o părere, sublimă în modestia ei, dureros de sinceră în rătăcirea ei către moarte...

— Uite, Alex, uite dragul meu, asta e viața mea ! șopti Dorina și se strînse și mai mult lângă el în fotoliu. Poate că nu mi-a plăcut atât de mult dansul acesta pe cînd îl pregăteam pentru debut, cît l-am îndrăgit după tragedia mea, pentru că socoteșc că el exprimă cel mai fidel toată durerea vieții mele. Uite, vezi lebăda cum lunecă aproape imperceptibil spre sfîrșitul suferințelor sale, citește, te rog, în privirile ei toată durerea ce-o încearcă în aceste clipe, iată cum se degajă din mișcarea brațelor, picioarelor, din unduirea felină a corpului stingerea tot mai lentă a ultimelor pîlpîiri de viață într-o candoare magnifică... Privește, te rog, înălțarea mîinii, iată zvîcnitul ei ca o ultimă înfiorare înaintea morții...

Dorina lăsă capul în palme și începu să plîngă.

— Asta e viața mea, Alex ! spuse ea printre suspine. În acel pas lent mă îndrept către sfîrșit în singurătate, așa a mea. Iartă-mă te rog, dar nu m-am putut stăpîni să nu plîng... De cîte ori văd acest dans pe care-l trăiesc pînă la durere, plîng...

— Trăiește te rog numai prima parte a dansului, zise el, mîngîindu-i părul și sărutînd-o ușor pe frunte, s-o liniștească. Trăiește acea parte intens, cu pasiune, trăiește-o alături de mine...

— Nu știu... nu știu... își scutură ea umerii pînă negăsind în clipa aceea un răspuns propriei dureri. Ceea ce știu e că eu dansez, Alex, viața mea e un continuu dans, eu îmi dau seama, ți-am spus — îmi dau perfect de bine seama că merg în acel *pas seul*, către sfîrșit...

— Nu mergi către nici un sfîrșit, o asigură el. Niciodată tu nu vei înălța mîna în acel zvîcnet ce pune capăt vieții. Am apărut eu în calea ta și ți-am oprit căsuța, să zic la jumătate... Întocmai ca un film ce s-a rupt într-o dară vertiginoasă. S-a rupt la timp...

— N-ai să renunți niciodată la mine, Alex ?

— Niciodată !

— Să știi, Alex, că eu nu mai pot concepe viața mea fără tine, urmă ea, și-n glasul ei se întrezăreau teama, neliniștea, groaza de neprevăzutul durerii și apăsător. Dacă s-ar întîmpla să rămîn iar singură, zilele mele ar fi un chin, aș simți că mă duc iar spre acele adîncuri ale suferinței ce nu le mai pot suporta și care mi-ar grăbi sfîrșitul...

— Nu, nu te mai gîndi la asta. Voi fi tot timpul alături de tine... În felul tău de a fi, în inteligența ta, în grija ta pentru mine, în corespondența intimă a gîndurilor noastre am găsit tot ce mi-am dorit...

— Ce bun ești tu, Alex. Ce bun ! vorbi ea printre lacrimi și-l privi recunoscătoare cu ochii mari și umezi. Tu ești salvarea fericirii mele... a vieții mele...

El o cuprinse în brațe, îi șterse lacrimile de pe obraz și o mîngiie pe păr ușor și tandru într-un gest ce însemna mai mult decît ocrotire și dragoste.

— Ți-a plăcut surpriza mea ?

— Da, mi-a plăcut, mărturisi el.

— Atît de mult iubesc baletul ăsta ! Și atîtea amintiri mă leagă de el ! Ah, dacă aș putea să-l dansez !

Lăsa iar capul în palme și lacrimile începură să-i șiroiască pe obraji.

— Ilai, nu mai plînge, lasă, liniștește-te, o rugă el.

— Dacă trăia tata, șopti ea cu aceeași durere în glas, abia stăpînindu-și suspinele, toate ar fi avut alt rost pentru mine. Viața mea s-ar fi desfășurat în alt fel... A trebuit să sfîrșească în umbra misteriosului conte Tegaș... Bine că s-a îndurat cineva să-i ia și lui zilele. Bine că s-a întîmplat și minunea asta, pe care am dorit-o așa cum dorese ziua de mîine. Apropo, ce-au mai stabilit cercetările voastre în privința morții lui ?

— Cercetările le face miliția, nu noi, zise Alexandru. Sîm de competența ei...

— Și miliția ce-a stabilit ?

— Nu știu exact. Se fac totuși cercetări. Un lucru e clar, contele a fost omorît de cineva...

— Un laș ! izbucni Dorina. N-a fost în stare să-și ia singur viața. Un laș ! Am fost la el în seara ce-a precedat omorul, zise ea, am fost să...

— Ai fost la el ? tresări Alexandru și lăsîndu-se pe spătarul fotoliului o privi lung și pătrunzător, drept în ochi.

— Da, am fost la el, ce te miri ? urmă ea liniștit. Nu ți-am spus lucrul ăsta ?

— Nu, nu mi-ai spus, răspunse el aproape împietrit de uimire. Acum aflu pentru prima dată...

— Am fost, continuă ea cu același calm de la început. În ultima vreme, așteptînd din zi în zi să moară, că era în

ultima fază a puterilor, mă duceam mai des, doar-doar voi reuși să-i smulg o mărturisire. Zadarnic ! Ca întotdeauna, m-a privit și în seara aceea rece, cu ochii lui spălăciți, apoși și n-a scos un cuvânt... „Unde-i tata ? aproape că am țipat la el. Numai dumneata știi unde este. Spune unde este ?” Tăcea de parcă era în pragul mormîntului și-mi venea să mă reped la el și să-i dau cu ceva în cap sau să-l strîng de gît, arătare pămînteană cu chip hidlos de om !

— Nu te-a văzut nimeni cînd ai intrat la el ? întrebă Alexandru cu sufletul la gură... Era seara târziu ? Întuneric ? Nu te-au lătrat cîinii vecinilor ?

— Nu știu, nu mă interesează, vorbi ea rece, cu indiferență. Ies foarte rar din casă, așa încît apariția mea pe uliță li se pare unora o fantomă. M-am dus atunci pentru că l-am auzit pe popa Gherasim că-i este rău contelui și mă gîndeam că poate în fața morții, ca bun creștin ce se pretindea, are să-și mărturisească fărădelegile... Am făcut drumul degeaba... A plecat în mormînt cu taina morții tatălui meu.

— Plutonierul Patriche nu te-a chemat și pe tine să dai o declarație ?

— Pe mine ? se miră ea. De ce să mă cheme ?

— Păi în legătură cu moartea contelui. A chemat multă lume, credeam că aflînd că ai fost la Tegaș în seara dinaintea crimei, era poate interesant să-i dai unele amănunte...

— Nu, nu m-a chemat. De altfel nu știe nimeni c-am fost acolo. Primul și singurul care află asta ești tu. Și chiar dacă mă chema, nu aveam ce amănunte să-i dau...

Alexandru simți cum e străpuns de-un cuțit rece pînă-n adîncul pieptului, parcă ceva se prăbușea în el cu fiecare clipă, încet, dureros, chinuitor de dureros. „S-ar putea oare ca ființa asta atît de plină de sensibilitate, atît de pură și de-o naivitate copilărească să aibă vreun amestec în moartea contelui ? Vai, nu, nu cred ! se sperie el de propriile-i temeri și se cutremură înfricoșat că-i putuseră trece prin minte asemenea gînduri. E un sacrilegiu s-o bănuiesc de așa ceva”. Dar își aminti că atunci, sub salcie, pe malul lacului, cînd o întrebase dacă și ea ar fi putut să-i ia viața lui Tegaș, răspunsese candid, fără rezerve : „da, l-aș fi omorît și oricînd, în orice împrejurare și fără nici un fel de remușcare...” ; apoi, după ce-o condusese odată acasă, fiind gata de plecare, văzuse afară în hol o pereche de ghete de baschet, albastre,

cu rama noroită, ghetе cu talpa în cercuri și romburi așa cum fuseseră depistate urmele în preajma casei contelui, „De unde le ai?” întrebaseră. „Mi le-a adus soția lui Mirescu de la București. Sînt din import”. Să fie adevărat? se gîndise după aceea tot timpul la faptul acesta, avusese nopți de nesomn și chin, nu vroia s-o știe amestecată în treaba aceasta josnică și murdară, dar renunțase curînd să se mai gîndească, anumite concluzii îi anulaseră temerile-i sinistre. O absolvise de orice învinuire. Și acum, iată, după atîta vreme, spune singură că a fost la Tegaș în seara dinaintea omorului. Și-o spune cu o seninătate și o candoare dezarmante, revoltător de degajat, ca și cînd totul ar fi fost foarte firesc și nu vedea nimic acuzator în toată treaba asta. „Și totuși unele probe ar fi, se gîndi el mai departe cu teamă pentru ceea ce ar fi putut ea să săvîrșească. Dar nu, nu-mi pot închipui participarea ei la această crimă monstruoasă, cu toate că după ea ar exista o justificare a condamnabilului gest. Povestea cu ghetetele de baschet poate că e numai o coincidență, de ce fac asemenea presupuneri, parcă voit prin aceste presupuneri neîntemeiate tulbur oglinda apei în care i-am admirat și-i admir chipul atît de fermecător, uite cum mi s-a înfierbîntat capul, vai, unde mă pot duce iar gîndurile astea!”

Se scutură ca de-un fior de groază și ea îl văzu că se petrecea ceva cu el : buzele îi albisera, tremurau, chipul îi devenise livid.

— Ce ai, Alex, ce ai, te-ai îngălbenit la față, ți-e rău? întrebă ea mîngîindu-i fruntea și ștergîndu-i cu latul palmei sudoarea de pe temple. Uite cum ai transpirat așa deodată... Stai să deschid fereastra...

Se ridică cu greutate din fotoliu, se duse și deschise larg amîndouă ferestrele spre grădină. Un val de aer rece pătrunse în cameră și, o dată cu el, după ploaia ce căzuse, năvăli parfumul florilor de „regina nopții” și al celor de tei. El se mai învioră puțin, scoase batista, își șterse obrajii, gîtul, fruntea, după care își privi ceasul de mînă.

— E tîrziu? Mai stai puțin să-ți revii, cred că în cameră aerul a fost prea înăbușitor, n-am deschis de mult ferestrele...

— Te rog, iartă-mă...

— Așa e că nu e tîrziu? stăruia ea, încercînd să-l așeze pe fotoliu. Văd că te-ai uitat la ceas. Stai, stai puțin jos, are să-ți facă bine...

— Nu, nu, acuma mi-e bine, se scuză el fără să-i accepte propunerea. E târziu, trebuie să plec...

— Bine atunci, te conduc, se oferi ea cu multă amabilitate și grijă pentru el. Numai pînă ieși din sat. S-ar putea să-ți fie iar rău...

— Nu, nu, se împotrivi el. Nu e nevoie...

Dar ea nici nu-l ascultă, se duse în camera alăturată de unde se întoarse într-o clipă îmbrăcată cu o pereche de pantaloni-pană albaștri și în mînă cu aceleași ghete de baschet.

— Mă încălț și mergein, zise așezîndu-se pe fotoliu. Puneți vestonul...

Alexandru ceru să-i dea una dintre ghete. Ea i-o dădu și rămase în așteptare să vadă ce face cu ea. Alexandru o privi pe toate părțile — da, avea pe tălpi aceleași desene de care-i vorbise Toderăscu — vru s-o înapoieze, dar o reținu și-o examină iarăși cu aceeași atenție și minuțiozitate de la început.

— Ce este, ce vrei să faci cu ea, ce te interesează ? Întrebă ea plină de curiozitate. O gheată simplă și ieftină...

Ai un metru de croitorie ? întrebă el privind în jur, de parcă l-ar fi putut afla chiar acolo, undeva pe măsuta, pe fotolii, pe divanul-studio.

— Nu, n-am, nu mi-a trebuit niciodată, n-am cumpărat...

— Atunci adu-mi, te rog, o ață...

Fără să mai întrebe ce face cu ea, Dorina se duse în sufragerie și-i aduse de acolo o ață albă de cotton, destul de grosă și rezistentă. El măsură talpa gheții de la toc la vîrf de cîte ori se încălțase și se încredințase că n-a greșit, după care băga ața în în-zunar și-i înapoie gheata.

— Voi pleca poate la București, zise el, cînd ea e justifiată, dar zîmbetul lui era rîrșat, prefăcut, șters. Și dată pînă la urmă adău o pereche de pantofi foarte ușori, străluciți, cumpărați de un prieten care călătorește mereu în străinătate. Uite, mai am încă și a venit vara, trebuie să mergi și tu plimbându-te numai la școală...

— Ce draguț din partea ta, zise ea și se așază pe fotoliu să se încălțe. Îți mulțumesc foarte mult. Dar nu trebuie să te ostenjezi, dragul meu, nu-i nevoie, am pantofi și pentru puținele mele drumuri îmi sînt suficienți.

— Ți-am spus că-n vara asta te vei plimba mai mult... Cu mine te vei plimba...

— Bine, cum vrei tu, nu vreau să-ți stric plăcerea, acceptă ea și se duse în fața oglinzii să se pieptene. Stinge, te rog, televizorul și îmbracă-te. Vreau să fii la timp acolo, să nu-l superi pe Mirescu, mai ales că știe că-mi faci vizite...

După câteva minute, ieșiră în noaptea parfumată de florile teiului și ale „reginei nopții”. Porniră către poartă unul lângă altul, la braț pe alea așternută cu dale de piatră și marginită de merișori. De departe, dinspre lac, se auzea pînă aici în liniștea cîmpului orăcăitul neîntrerupt al broaștelor ce se amplifică peste ape continuu și stăruitor ca un ecou obsedant. Iar sus pe cer, luna desprinsă din vâlmășagul norilor lumina acumă ca ziua și bobițele de apă de pe frunzele pomilor scipeau viu ca niște stropi de argint.

12

A doua zi pe la amiază au venit la pichet Nică și Sile, foarte bosumflați și necăjiți. Aveau chipurile încruntate, răvășite și arătau într-atît de plouați și abătuți de parcă atunci ar fi fost scoși dintr-o baltă de la murat.

Cum îi văzu, santinela aflată sus în foișor bătu de cîteva ori cu ciocănelul în bucata de fier agățată de balustrada gherei, anunțînd sergentului de serviciu prezența musafirilor.

Îndată veni la poartă Alexandru.

— Ce s-a întîmplat, onorabililor? îi întrebă acesta și dădu mîna cu fiecare în parte. Cărui scop datorăm această neașteptată vizită?

Cei doi se priviră unul pe altul, neștiînd care să înceapă și cum să înceapă. Pînă la urmă se hotărî Nică :

— Nene, noi de fapt îl căutăm pe dresorul dumneavoastră de cîini, zise el. Pe acele care face și scamatorii...

— A, pe soldatul Tandin? se lămuri Alexandru, zîmbind. Păi, măi, băieți, el nu-i dresor de cîini, așa cum credeți voi. Cel care are cîinele în primire la noi este un alt grănicer...

— O fi, nu zicem nu, dar și dînsul e dresor, nu se lăasă. Nică. Nu e de la circ ?

— Da, de la circ.

— Păi, vedeți ? Dacă-i de la circ știe să și dreseze. Ne-a spus că a dresat chiar elefanți...

— Dar cînd v-a spus el treaba asta ?

— Mai demult, cînd trecea pe lîngă livada cooperativci. Noi lucram acolo și el a trecut cu un tovarăș fruntaș cu cîinele...

— Aha, se lămuri Alexandru. Va să zică era cu conducătorul nostru...

— Cu acela care a venit cu cîinele și a găsit urmele lîngă casa contelui...

— Ei și ce aveți voi cu soldatul Tandin, „dresorul“, cum îl credeți voi ?

— Păi, am vrea să vorbim chiar cu dumnealui...

— Nu este aici, e plecat în serviciu. Dar, spuneți-mi mie ce aveți de spus și am să-i comunic eu. Pe mine mă cunoașteți ?

— Desigur ! Ați cîntat atunci pe iarnă la Cămin foarte frumos.

— Și v-am văzut și la tovarășa profesoară a noastră de română...

— Ei, ia spuneți-mi atunci despre ce este vorba ? îi prinse Alexandru de după umeri, arătîndu-se prietenos și apropiat lor. Că soldatul Tandin, să știți, vine foarte tîrziu și înseamnă că ați făcut drumul degeaba. Dar la școală n-ați fost voi astăzi ?

— Am fost, dar ne-a dat drumul mai devreme, minți Nică și-l privi complice pe Sile care-și ferea mereu privirea într-o parte. Ce zici, Sile, să-i spunem dumnealui ?

— Să-i spunem.

Și Nică povesti cum l-au întîlnit pe Tandin, și cum din vorbă-n vorbă acesta le-a promis că le va dresa cîinele pentru o sută de lei, l-au așteptat după înțelegere într-o duminică dimineață la marginea satului. Sile a adus cîinele legat cu sfoară și „nenea dresorul“, după ce l-a examinat cîteva clipe, a spus că „e-n regulă, se face“, e de rasă, cam năpîrlit și jegos, dar are să-și dea osteneala să scoată din el „un leu paraleu“... A luat apoi banii și a plecat cu cîinele peste cîmp, zicînd că are să-l dreseze acolo la pichet, pentru că acolo are

toate instrumentele trebuitoare. Toate ar fi fost bune, dar după-amiază înainte de a începe ploaia, cîinele a intrat pe poarta casei lui Sile cu sfoara după el, nedresat și jigărit așa cum plecase de dimineață. Ba mai era și schiop, semn că dăduse careva cu reteveiul după el pe uliță...

— Asta-i tot, încheie Nică scurta lui istorisire, și acum am venit să-l întrebăm pe nenea dresorul ce să facem? Îi mai aducem cîinele? L-a învățat ceva sau nu l-a învățat? Că noi am vrut să facem o probă, am aruncat o minge de cîrpă sub șopron, cîinele a intrat după ea și n-a mai ieșit pînă seara. A tras un somn zdravăn...

— Bine, zise Alexandru, ia haideți voi măuntru în pichet, să spuneți treaba asta și tovarășului comandant al nostru...

Peste cîteva clipe, locotenentul Mirescu asculta aceeași poveste și, cu cit o asculta, parcă îl încerca într-ascuns un clo-cot de minie împotriiva lui Tandin, om în toată firea, și care totuși fusese în stare să înșele naivitatea unor copii...

— Să vină și fruntașul Croitoru la mine! ordonă el lui Alexandru.

Peste un minut conductorul cîinelui se prezentă în fața lui Mirescu.

— Ce știi despre discuția acestor doi copii cu soldatul Tandin? întrebă ofițerul.

— Nu știu nimic, tovarășe locotenent, raportă Croitoru privindu-i cu mirare pe Nică și Sile. Cînd veneam din misiune, Tandin a rămas cîteva minute de vorbă cu ei...

— Deci n-ai auzit discuția dintre ei și Tandin?

— Nu tovarășe locotenent. Eram departe.

— Bine, zise ofițerul și se adresa copiilor cu un aer voit grav, dar plin de amabilitate: Stimați oaspeți, așa după cum v-a spus și tovarășul caporal, prietenul vostru Tandin nu se află la pichet. Dar înainte de a pleca în serviciu el a avut grijă să vă lase la mine banii ce vi-i datorează ca să vi-i înapoiez chiar astăzi...

— Și nu ne mai dresează cîinele? întrebă Nică, cu glasul îndurerat că tot planul lor se prăbușise.

— Asta nu știu, se scuza ofițerul desfăcînd larg brațele. O să vă explice el de ce nu-l mai dresează. Dar cîinele unde este? Că spuneți că...

— A venit acasă, la un ceas-două după ce l-a luat tovarășul dresor... V-am povestit...

— A, da, își aminti Mirescu și scoase din buzunarul vestonului portofelul din care trase o hîrtie de o sută de lei. Poștiți banii din partea soldatului Tandin și vă cerem scuze în numele lui pentru că n-a putut să-și țină promisiunea...

Nică luă hîrtia de-o sută de lei în mînă și rămase tăcut privind-o pe toate părțile.

— Ce-i, ce s-a întimplat ? îl întrebă Mirescu. E falsă ?

— Nu, tovarășe comandant, vorbi Nică moale, dar aștia nu-s banii noștri. Ai noștri erau mărunțiș, hîrtii de trei lei, de cinci, de-un leu, cum îi adunasem de pe la copii. Acum cum să împărțim hîrtia asta ?

— A, asta-i socoteala ? rîse Mirescu și ceru hîrtia înapoi. Dă-mi-o, te rog, încoace. Caporal Ștefănescu, se adesă el apoi lui Alexandru, vezi dumneata unde poți s-o schimbi în mărunțiș, aici în pichetul nostru...

În timp ce Alexandru era plecat să schimbe banii și copiii își făceau de lucru prin cancelarie privind fotografiile de pe pereți și harta în relief a zonei de pază, fruntașul Croitoru se aplecă la urechea ofițerului și-i șopti că centura cu care-i încins băiatul cel rotosfei și îndesat are aceleași modele de cusătură cum se văd pe inelul de piele galbenă găsit de cîine în preajma bisericii, imediat după moartea contelui Tegaș...

— Chiar cele două inele ale centurii, pe care le observ la băiat, seamănă cu acela, tovarășe locotenent, încheie Croitoru. Dacă aș putea să văd măcar cum este încheiat unul din inele, toată treaba ar fi limpede...

— Cum era încheiat acela ?

— Cu o sîrmă galbenă, aurie, prinsă în triunghi.

— Bine, îi șopti ofițerul, lasă că aranjez eu toate lucrurile...

După cîteva minute, Alexandru intră în cancelarie cu un teanc de hîrtii de-un leu, de trei, de cinci și chiar de zece și le dădu ofițerului.

— Poftim, tovarășe Nică, așa parcă te cheamă nu ? zise Mirescu și-i întinse copilului banii. Te rog numără-i să nu lipsească ceva...

Nică luă banii, îi numără și-i băgă în buzunar.

— Sînt toți și vă mulțumim, zise el îmbujorat la față. Și-atunci cînd ne putem întîlni cu tovarășul dresor ? întrebă el făcînd un pas către ușă.

— O să-l trimitem noi pe tovarășul dresor la voi, cum o avea puțin timp liber. Dumnealui e cam ocupat în ultima vreme însă nu vă va da uitării. Vă asigur...

Copiii vroiră să plece, dar Mirescu îi opri cu un gest al mâinii și zise :

— De unde ai, măi Nică, centura aceea așa frumoasă ?

— Centura asta ? întrebă Nică și-și privi cureaua lată, galbenă, cu două inele pe ea, prinsă în jurul pantalonilor. Am... am... cumpărat-o...

— Zău ? se miră ofițerul. E foarte frumoasă. Mi-o dai să mă uit și eu nițel la ea ?

— Da, v-o dau...

Nică își desprinsese centura și i-o întinse ofițerului. Fruntașul Croitoru veni și el mai aproape. O studiară fugăr, apoi Croitoru cercetă cele două inele.

— Amîndouă seamănă cu acela, șopti el și ofițerul înclină din cap în semn că a înțeles.

— E foarte frumoasă, mai constată o dată Mirescu și încercă să se încingă cu ea. Cît spui că ai dat pe ea ?

Nică aruncă o privire lui Sile, dar acesta nu-l văzu, deoarece stătea cu capul tot plecat, de parcă ar fi avut o greutate după ceafă. Obrajii îi roșiseră și pe frunte îi apăruseră broboane de sudoare...

— Nu știu cît am dat, tata mi-a adus-o de la oraș, minți Nică, gîndind că nu e bine să spună că a furat-o din podul lui unchi-său. O să-l întreb pe el și am să vă spun...

— Bine, mulțumesc, zise ofițerul și-i înapoe centura. Cred că am lămurit povestea cu banii și cu dresajul cînelui și sînteți mulțumiți, da ?

— Da...

— Ei, vă spun la revedere și pe curînd, adăugă el întinzîndu-le mîna. Caporal Ștefănescu, te rog condu-i dumneata pe musafirii noștri pînă la poartă...

Abia ieșiră pe ușă, că Mirescu ceru telefonistului să-i facă legătura cu postul de miliție din comună.

În aceeași zi după-amiază, Ilie Ciocîrlan stătea pe-un scaun, în fața plutonierului Patriche, în cancelaria acestuia de la postul de miliție. Era cald în odaia aceea de țară, podelele miroseau ca întotdeauna a gaz, aerul era închis, îmbîcsit și apăsător, semn că geamurile nu se deschisese de mult. O muscă bîzîia continuu sub tavanul abia spoit cu var, se izbea de geamurile or-

nementate cu hîrtie creponată în chip de perdele, apoi se liniştea pentru o clipă şi atunci în odaia, mai mult goală, nu se auzea decît scîrîitul peniţei ce alerga pe coala albă de hîrtie. Plutonierul cu şapca dată pe ceaţă, deschiat la veston, scria un raport sau aşa ceva, era foarte concentrat asupra lucrului, privea hîrtia cam de sus, cu sprîncenele groase înălţate şi-şi mişca mereu buzele parcă şoptind cuvintele ce se aşterneau cu greu în rîndurile frumos caligrafiate. Într-un tîrziu, Patriche lăsa tocul, luă tamponul şi-l legănă de cîteva ori peste coala de hîrtie, după care îl întrebă pe Ciocîrlan arătîndu-i mulţimea de obiecte ce se vedeau înşiruite pe masa lui :

— Uite, frăţioare, de ce te-am chemat. Spune-mi, te rog, ce vezi pe biroul ăsta al meu ?

— Păi văd mai multe lucruri, tovarăşe comandant, vorbi moale Ciocîrlan, fără să-şi ia ochii de la acele obiecte.

— Ei, hai, spune-mi ce lucruri vezi ?

— Păi... un portofel, un aparat de radio de ăsta de luat după gît, mai văd un ceas de masă de tinichea albastră, apoi mai văd...

— Ei, ce mai vezi ?

— O centură galbenă, o cuvertură de pat, o geantă de piele... apoi o haină împăturită...

— Ştii ce-i cu lucrurile astea ? întrebă Patriche, ridicîndu-se de la birou şi oprindu-se în dreptul lui.

— Nu ştiu ! răspunse tot moale Ciocîrlan înălţînd din umeri. De unde să ştiu ?

— Ei, uite să-ţi spun eu, zise Patriche punînd braţele cruciş pe piept. Am prins aseară o ceată de Țigani, sătrari din ăia...

— Căldărarii de şi-au întins corturile dincolo de moară ?

— Ei, ăia, văd că-i ştii. I-am prins, cum îţi spun, furînd lucruri de pe la oameni...

— Uite dom'le ! făcu contrariat Ciocîrlan şi se scărpină în clăia mare de păr. Ai dracului hoţi...

— I-am luat la cercetări, la întrebări, pînă la urmă au spus tot şi au scos lucrurile furate, n-aveau încotro, cu mine nu merge, frăţioare, mă ştii ! Dar să vezi, drăcia dracului, că ei nu mai ştiu care de pe unde au furat ! „De unde aţi luat, mă ?“ i-am luat la rost. „Apăi, să trăiţi dom' miliţian, zic ei, de pe unde am putut şi noi“. „Să duceţi lucrurile la oameni, că vă ia mama dracului !“ „Nu ştim, mîncă-ţi-aş sufletu', nu ştim care de pe unde le-am luat. Dar ştim curţili...“ Şi uite așa, ducîndu-i

— Bine, ia și scrie : „Subsemnatul Ilie Ciocîrlan, declar prin prezenta că posed o centură galbenă, cu două inele“... și așa mai departe. Spui și de unde ai cumpărat-o...

— Să spun și asta ?

— Păi sigur, ce vrei să zici că ți-a căzut din cer ca farfuriile alea zburătoare care umblă peste lume ?

Ciocîrlan stătu nițel în cumpănă, se scărpină iar în claia de păr și zise cam nehotărît :

— Tovarășu' plutonier... să vedeți... cu parcă nu mai țin minte de unde o am...

— Lasă că-ți aduci aminte, nu se poate să nu-ți aduci aminte...

— Nu știu... nu prea...

— Hai scrie și nu pierde vremea ! ridică glasul Patriche. După ce vă găsesc lucrurile furate, mai îmi faceți și greutatea în muncă ?

Ciocîrlan prinse tocul între degetele lui butucănoase, cu unghii negre, sparte, îl muie în sticla cu cerneală, trase cu penița prin păr, așa cum văzuse că face secretarul de la primărie ori de câte ori își așterne semnătura pe vreun act și se aplecă deasupra hîrtiei, scriind încet, chinuit, silabisind în gînd cuvintele, să nu greșească și să fie nevoit s-o ia de la capăt.

După o jumătate de oră, termină și întinse hîrtia lui Patriche.

— Gata ?

— Gata, tovarășu' comandant...

— Ei, ia să vedem ce-ai scris ?

Patriche trecu repede cu ochii peste rîndurile strîmbe cu litere mari, întortocheate și cu cît citea mai mult, cu atît se încrunta mai tare.

— Mă, banditule, zise el după aceea, cu ochii sticlind de mînie, pe cine vrei, mă, să minți că ai găsit centura asta, hai ? Spune, pe cine vrei să minți ? Pe mine, plutonierul Patriche ?

— Nu... tovarășu'... comandant... da... am găsit-o pe uliță într-o scară... era după ce se sfîrșise zăpada...

— Lasă minciunile ! îi tăie vorba Patriche și izbi atît de tare cu palma în masă, încît Ciocîrlan se feri într-o parte crezînd că-l lovește. Pe cine vrei să prostesti tu aicea, hai ? Spune de unde ai centura !

Ciocîrlan, speriat, își vîrî degetele în păr și începu să-l răvășească, încîlcindu-l mai abitir ca înainte.

— Tovarășu' comandant... bîgui el... zău că am găsit-o...

— Mă, vrei să-ți aduc aicea pe cel care ți-a dat-o ? îl prinse Patriche de braț și-l întoarse cu fața către el. Spune, vrei ? Și dacă declară ăla și tu nu declari, înseamnă că m-ai nînjit și te trimit în judecată pentru minciună, pentru inducerea în eroare a autorităților în timpul cercetărilor...

— Tovarășu'... comandant... bîgui iară Ciocîrlan, cu buzele tremurînde... zău, am găsit-o...

— Tănase ! se duse Patriche și strigă din pragul ușii. Ia adu-l încoace pe ăla de i-a dat centura lui Ciocîrlan ! Las' că-ți arăt eu acuma, al dracului de pezevenghi ce ești !

— Tovarășu' comandant ! sări Ciocîrlan să-i taie calea, stați că vă spun... vă spun... să mă bată Dumnezeu dacă nu vă spun... uite mă jur pe sfînta cruce...

Își făcu cîteva cruci mari pe piept, apoi tuși scurt în pumn și-l privi pe sub sprîncene pe plutonier, nițel speriat, cu ochii rătăciți, aprinși.

— Ia să te aud.

— Tovarășu' comandant... uite cum a fost, începu el scărpinîndu-se iar în clăia de păr... Într-o noapte, așa cam după primul cîntat al cocoșilor, a intrat la mine în ogradă cineva...

— Cine, măi ?

— Stați să vă spun, că dacă am apucat să vă spun, vă spun.

— Zi, hai, să te aud !

— Zic, a intrat la mine cineva. I-am auzit pașii și am vrut să aprind lampa, dar acela mi-a spus de dincolo de ușă că să nu aprind lampa și să ies așa afară că are să-mi spună două vorbe. Avea un glas subțire ca de băiețandru sau de femeie, dar un glas nițel mai dogit de parcă fuma numai mahorcă. Am pus mîna pe un cuțit să-l am la îndemîină și am ieșit afară în tindă. Cît am putut să-l văd la chip l-am văzut — era așa cum v-am spus, un băiețandru, uite pînă aici la umărul meu, cu o pălărie trasă pe ochi, dar îi ieșeau de sub ea smocuri de păr negru ca smoala. Avea o față slăbuță, cu sprîncene frumoase ca de fată, dar ochii îi avea răutăcioși, priveau al dracului de aspru, de parcă tăiau ca lama de cuțit...

— În ce era îmbrăcat ?

— N-am luat bine sama, dar după cîte țin minte în haină și pantaloni, în mînă avea un sac de pînză, strîns la gură cu o sfoară...

— Ce avea în picioare ?

— Niște ghetete avea...

— Spune mai departe, îi porunci Patriche.

— Spun, tovarășu' comandant, spun. Și cum ies îl întreb ce poartă, dar el îmi face semn cu deștul în dreptul gurii ca să vorbesc mai încet, să n-audă nima taina noastră. Mă întrebă după aia dacă am cheia de la biserică la mine, că știa că eu țin cheia, fac treabă pe acolo, mai scutur preșurile, mai fac focul. Zic, o am, de ce întrebi ? Zice : „dă-mi și mie cheia, mă duc să aprind o luminare pentru tata că-i mort și ți-o aduc înapoi“. Da cine-i tata dumitale ? l-am întrebat. „Nu-i de aici, da a murit acolo lîngă biserică în timpul războiului și-i îngropat cu soldații cei mulți în cimitirul satului...“ Eu, tovarășu' comandant, dintîi n-am vrut să-i dau cheia, că mi-era teamă c-o fi vreun hoț, ceva, și fură sfintele daruri din biserică sau candelabrele acelea de argint și icoanele, și cărțile că și alea sînt cu munchii tot de argint, le-a dăruit bisericii domnu' conte. Văzînd că stau la îndoială, mi-a zis că uite, dacă n-am încredere să merg cu el și să stau afară pînă ce aprinde luminarea și apoi se duce încotro fi este umblarea. Să vă spun drept, tot m-am codit și dacă a văzut că nu mi-e prea aminte să merg, a scotocit în sacul ăla al lui, a dat la o parte niște ghetete din alea de gumă...

— Niște baseheți vrei să spui, interveni Patriche foarte interesat de cele ce auzea.

— Așa cum îi spuneți dumneavoastră, ghetete din alea de gumă cu șnururi albe, zic le-a dat la o parte, a mai dat la o parte o lanternă, apoi centura asta care i-a căzut din sac și pe care am șterpelit-o trăgînd-o la o parte cu piciorul și la urmă a tras afară o sticlă de coniac din ăla tare și zdravăn. „Na, zice, să fie de pomana lui tată-miu, că ai fi și dumneata necăjit“. A scos apoi din poznar și trei hîrtii de cîte o sută, mi le-a întins și a zis ca să fie tot de pomana lui tată-su. Atunci i-am dat cheia și m-am înțeles cu el, că eu nu mai merg fiind ostenit ; după ce sîrșește treaba, să închie ușa și s-o pună afară după burlanul din dreapta, lîngă fereastra sfîntului pronaus.

— Și ai găsit cheia acolo?

— N-am găsit-o, mărturisi rece Ciocîrlan. Am fost a doua zi dimineța cu noaptea-n cap și n-am găsit-o. Ori n-a fost acolo, ori a fost în alt loc și a ascuns-o de numai el știe de ce, ori a pierdut-o. Eu aveam altă rezervă, așa că n-am intrat la griji că n-am cu ce descuia biserica...

— Cam pe la ce oră a fost băiatul ăsta necunoscut la dumneata, măi Ciocîrlane?

— V-am spus, cam după primul cîntat al cocosilor... Eu mai ce venisem de la Coșara... Am fost la niște țuică cu el lui Bătălău, cu...

— Bine, lasă, și nu știi cine a fost individul ăsta? Că care ți-a venit noaptea la ușă?

— Nu, tovarășu' comandant, zău nu știu.

— Nu cumva era Raul, nepotul contelui?

— Domnul Raul? E mira Ciocîrlan. E trecut de mult vreme de ce va! Domnul Raul îl cunoșcuse, e oim voinic, are prințesa de soție, groasă și mustată mare, îi știu vorba de la o mie de țuică, poate că n-avea că nu l-am văzut decît o dată în viața noastră...

— Dimineța ce-ai făcut?

— V-am spus, am fost după cheia cu noaptea în cap și cînd m-am întors de acolo le-am auzit pe nevasta poștei și pe Maria lui Vizante, aia fără ureche, dînd țuică, călînd și auzindu-l pe domnul conte că murmură. Asta a fost tot...

— Băiatul ăsta necunoscut te-a întrebat ceva de contesă?

— Ilumi, tovarășu' comandant. Mici n-a auzit nimic.

El, dom'le Ciocîrlan, zise Patriche tenind în fața lui din clipa asta ești arestat!

Ciocîrlan rămase ca de piatră, cu ochii lăsați ca de câine și brațele începură să-i tremure ca și mîinile, picioarele îi înțelegu-i trup, de parcă era cuprins de friguri.

— Te arestează comandant... da... da... da... eu n-am nici un amestec...

— Văd că ți-oă Patriche și bînd în ușa îl strigă pe Tătaru'... El e un om de încredere... de încredere asupra comandantului... toată el e în mîna noastră... El n-are să-l vedem decît în mîna noastră... țin la popreală ca să te am eu în mîna...

— Te arestează... da... da... da... eu n-am nici un amestec...

— Te arestează... da... da... da... eu n-am nici un amestec... la vorbă fără să te întrebe nimeni nimic?

În aceea clipă întâi în încăperea un sergent major, mic și subțirel ca o fată. Luă poziția de drept și așteptă.

— Măi Tănase, îi spusese Patriche, bagă-l la arest pe domnul Ciocîrlan ăsta. Și dă un telefon la procuratură să-i scoatem mandat de arestare...

— El l-a omorît pe conte? se miră Tănase și-l privi bănuitor și aspru pe Ciocîrlan.

— Nu știm, deocamdată e complice, zise Patriche. Hai Ciocîrlane, dă-i drumul după tovarășul sergent major. Cît stai la arest, ai timp să te mai gîndești, să ne mai spui și alte lucruri care poate acuma, luat cu graba, le-ai uitat...

— Zău, tovarășu' comandant nu știu nimica... Zău dacă știu...

— Hai, hai ieși afară și lasă-mă-n pace că am treabă! îl zori Patriche, împingîndu-l de la spate să-l urmeze pe Tănase. Ce, iar vorbești neîntrebat? Și pune-l, Tănase, să dea o declarație în care să scrie tot ce mi-a povestit mie în legătură cu individul pe care l-a primit în ogradă în noaptea omorului...

13

Se întunecase. Umbrele nopții învalinau ca-atrion zălăncie întregul cîmp din jurul pîrîului. Mici țesături grănicerească cu ferestrele luminate stătea tipilată sub coroanele bogate ale pomilor ce-o în jurau, tăcută, singuratică, ca o cabană turistică undeva într-o poiană de munte.

În cancelaria sa, locotenentul Mirescu stătea la birou și întocmea un raport către unitate, prin care lăsa cunoștințele probleme legate de echipamentul ostașilor. La o masă alăturată, Alexandru lăsa niște tabele, calculînd meticulos cu rigla distanța între rubrici.

Prin curtea pîrîului nu mai era nimeni. Doar în ușa bucătăriei, rezemat de tocul ei, stătea în prag soldatul Todeașcu, înalt, masiv și fuma vorbind cu Iliuță bucătarul. Faust,

pisoiul negru, îi trecea mereu printre picioare, cu coada ridicată, mîngîindu-și spinarea de gleznele militarului, alintîndu-se singur și micunînd ușor, dar cu ochii înălțați numai către Iliuță.

— Ce vrei, mă, *Fastule*? îl întrebă bucătarul, oprindu-se din tăiatul cărnii, cu cuțitul în mînă. Ți-e foame, hai?

Îi aruncă o bucățică de carne și pisoiul sări imediat către ea, apucînd-o cu labele și cu gura, și trăgînd-o undeva ferit, după un dulap, s-o mănînce în liniște.

În clipa aceea, afară, dincolo de gardul pichetului, peste cîmpul spre sat, se auzi tropotul copitelor unui cal alergînd și Toderașcu se duse repede spre poartă să vadă cine este. O nălucă neagră se apropia, tăind noaptea, gîfîitul calului deslușindu-se din ce în ce mai aproape.

Grănicerul din postul de santinelă începu să bată agitat cu ciocănelul în bucata de fier prinsă de streășina gheretei și în acea clipă Alexandru năvăli afară din pichet, punîndu-și degrabă boneta pe cap.

— Ce este, ce s-a întîmplat? întrebă el santinela de departe.

— Se apropie un cal, tovarășe caporal. Nu știu cine-l îndeamnă așa la mers, că gonește, venînd dinspre sat...

Alexandru se duse repede, își luă automatul și veni la poartă.

— Ce faci, Toderașcule? îl întrebă pe dezlegătorul de urme care stătea în poartă fumînd.

— Am auzit un ropot de copite de cal și mă uitam să văd cine vine încoace... Că încoace parcă vine...

— Vedem noi îndată...

Peste cîteva clipe, cînd călărețul fu la treizeci de metri de pichet, grănicerul santinelă somă puternic :

— Stai ! Cine este ?

În acea clipă, călărețul struni calul atît de puternic încît animalul, cabrînd, se ridică în două picioare gata să se răstoarne. Acela sări de pe spinarea lui ca un acrobat de circ, îl luă de căpăstru și porni, trăgîndu-l după el spre poarta pichetului.

— Stai ! somă din nou santinela. Cine este ?

— Eu, nene... se auzi un glas de copil. Un băiat din sat.

Alexandru făcu un pas cu automatul în mână și-i spuse să se apropie. Când fu la zece metri îl opri și-l întrebă ce dorește.

— Nene, am întâlnit un om străin de satul nostru și am venit să vă dau de veste, vorbi băiețușul abia trăgându-și răsuflarea. Unde este tovarășul comandant ?

— Înaintează ! îi porunci Alexandru.

Când fu la un pas, îl luminează cu lanterna.

— A, cunoștințe vechi, zise el și-l prinse pe băiat de după cap. Ce faci, Nică ? Așa parcă te cheamă, nu ?

— Da, Nică. Nene caporalule, acum vreo jumătate de ceas m-a oprit un om în drum și...

— Hai repede la tovarășul locotenent și relatezi totul dumnealui, îi spuse Alexandru. Bagă calul în curte, Toderășcule !

— Ordonăți, tovarășe caporal.

— Ai grijă de calul copilului. De unde ai luat calul, Nică ?

— De la gabrioleta factorului, nene caporalule. Ce era să fac ? se scuza el parcă rușinat de cele făptuite. Trebuia să ajung repede aici. Ce-oi păți, oi păți ! Gabrioleta era trasă în față la bufet. Am dezlegat calul și l-am lăsat pe Sile, prietenul meu să-i explice lui nea Dumitru, poștașul, cum stă chestiunea și gata. Văd eu cum o s-o scot la capăt pînă la urmă...

Cum îl văzu pe Nică, locotenentul Mirescu se ridică în picioare de la birou și-i întinse mîna zîmbind.

— Ce s-a întîmplat, măi Nică ? îl întrebă, și-l pofti să se așeze. Pe el l-a somat santinela adineaori ? se adresă lui Alexandru.

— Pe el, tovarășe locotenent. Are să vă spună ceva foarte important și urgent. A întâlnit un om străin de sat, care l-a oprit de vorbă, cerîndu-i, mi se pare unele informații...

— Ce vorbești, dom'le ! se miră ofițerul. Ia spune, Nică, dar spune repede și cît mai exact, să nu uiți vreun amănunt... Uite stai aici pe scaunul ăsta.

— Nu, lăsați că stau în picioare. Așa... că mă apucasem să spun lui nenea caporalul, începu el ștergîndu-și sudoarea de pe frunte cu mîneca cămășii. Abia se întunecase și veneam cu Sile de afară, de la grădini, am fost să duc mîncare lui tata, că lucrează la irigația aia și la noapte. Și cum veneam noi așa peste cîmp, numai ce ne iese înainte dintr-un șanț

un om și ne spune să ne oprim nițel, că are să ne întrebe ceva. Ne-am oprit. A venit la noi, ne-a privit mai întâi o clipă pe fiecare în parte, după care ne-a întrebat dacă sîntem din sat.

— Din sat... a zis Sile.

— Dar voi îl știți pe domnul conte Tegaș ? ne-a întrebat el mai mult în șoaptă.

— Îl știm, cum să nu-l știm, a zis tot Sile că numai el răspundea, eu mă uitam atent la mutra lui să-i iau bine seama, să văd cum arată.

— Unde stă cu casa, că la castel știu că nu mai stă de mult...

— Păi, cu casa stă acum la cimitir, a zis deșteptul de Sile și pe mine era gata să mă umfle rîsul. A murit domnul conte acum vreo două săptămîni...

— A murit ? s-a mirat străinul. Păi cum a murit ?

— S-a spînzurat...

Atunci el a tresărit și a pus fruntea în pămînt, de parcă nu-i venea să creadă sau îi părea rău. A stat așa nițel și pe urmă a întrebat din nou :

— Da' casa lui unde este ? Avea o odaie...

— Tocmai în marginea ailaltă a satului, i-a explicat Sile. Mergeți pe șosea drept, pînă ce intrați în sat, apoi...

— Nu, n-aș vrea să merg pe șosea. E departe de castel ? Că eu știu unde era castelul.

— Cam departe. Hai să vă arăt eu...

— Nu, mulțumesc, a zis străinul și s-a îndepărtat apucînd peste cîmp.

— Noi am fugit în sat și, așa cum i-am spus lu' nenea caporalul, am găsit în fața bufetului gabrioleta lui nea Dumitru, poștașul, i-am dezlegat calul și am fugit înapoi să vă dau de veste...

— Bravo, Nică ! îi zise ofițerul și-i strînse din nou mîna. Fști un băiat de ispravă și-ți mulțumim. Spune-mi, acum, te rog, poți să mi-l descrii pe omul acela ?

— Da, cum să nu, cu toate că era întuneric, dar m-am uitat de-aproape la el și pot să-l descriu. Era un om nu prea bătrîn, dar voinic, cu mustață neagră...

— N-ai văzut cum avea sprîncenele ?

— Nu știu, n-am văzut, că avea o șapcă de pînză cu cîr-
zorocul tras peste ochi.

— Cum era îmbrăcat ?

— În haine de oraș.

— Bine, Nică, zise locotenentul, îți mulțumim. În două-trei zile am să trimit să te cheme aici la pichet, să stăm mai mult de vorbă, da ?

— Cum vreți dumneavoastră, zise Nică cu glas moale. Stătea însă locului, parcă nu-i venea să plece.

— Ce, vrei să-mi mai spui ceva ? se interesă locotenentul văzându-l că nu-i hotărât să plece.

— Da, vorbi tot moale, Nică.

— Spune, te ascult. A mai zis ceva omul acela ?

— Nu despre el vreau să vă spun, ci despre mine...

— Despre tine ? Ce s-a întâmplat cu tine ? Hai vorbește, curaj, nu te sfii...

Nică stătea cu capul plecat, parcă nu îndrăznea să scoată un cuvânt, își frământa mâinile, buzele îi erau răsfrînte a supărare.

— Hai, măi, ce fel de pionier ești tu, prieten al grănicerilor, dacă te ferești să-ți arăți un necaz ? îl îndemnă ofițerul, prinzându-l de după umeri.

— Mi-a luat tovarășul comandant de la miliție centura aceea frumoasă — zise el bosumflat, cu capul plecat — centura care v-a plăcut și dumneavoastră și... și a oprit-o la el, după ce mai întâi m-a pus să spun de unde o am...

— Păi de ce ți-a luat-o ? se miră locotenentul și aruncă o privire plină de înțeles lui Alexandru.

— Nu știu. M-a chemat și mi-a luat-o...

— Și ?

— Vreau să vorbiți dumneavoastră cu el să mi-o dea...

— Bine, Nică, îi promise Mirescu. Am să vorbesc.

— Și poate vorbiți și cu dresorul de aici de la pichet.

— Cu soldatul Tandin ?

— Așa, cu el...

— Ce să vorbesc cu el ?

— Poate nu i-o fi convenit suma de bani. Dar zău, m-a avut mai mult. Însă mai adunăm noi. Întrebați-l, cu o sută cincizeci se poate ?

Mirescu începu să rîdă și-l bătui pe Nică cu palma prietenește pe umăr.

— Bine, Nică, lasă că aranjăm noi și cu dresatul cînelui vostru. Uite, o să-l dresați chiar voi...

— Chiar noi ? se miră copilul făcînd ochii mari.

— Da, chiar voi. Am să invit o dată aicea la pichet toată clasa voastră și atunci o să vedeți cum se dresează un cîine. Da ? Bine ?

— Bine, conveni copilul.

Cînd Nică părăsi pichetul, grănicerii se adunau în grabă, echipați, cu armele în mîini, cu lanterne și frînghii la centură, zorind să fie gata de plecare în zona de frontieră la ordinul locotenentului Mirescu.

În acest timp, Tandîn stătea la pîndă, ascuns sub un poțet cam vechi, cu birnele roase de vreme și ploi, mai mult putrede și scîndurile rupte ce abia se mai țineau în cîteva cuie. Stătea pitit, cu arma în mînă, cu picioarele afundate în niște smîrcuri umede și cu capul înălțat peste buza viroagei, atît cît să-și plimbe ochii roată în toate părțile. Se lăsase puțin frig și simțea cum îl taie niște cuțite prin șira spinării, dar își scutura mereu umerii, să nu înghețe și juca pe loc din picioare, că umezeala aceea se trăgea parcă în bocanci ca o sevă lipicioasă și rece. Scruta cu ochii întunericul și căuta să vadă cît mai departe și cît mai bine, dar mai mult să audă, să prindă în urechi orice foșnet al nopții sau șoaptă ; însă nu se auzea nimic și era o tăcere în juru-i de parcă locurile acelea ar fi fost pustii, lipsite de viață, adormite sub liniștea apăsătoare a nopții. Se deslușea în depărtare, dincolo de sat, linia neagră a pădurii și mai la dreapta se conturau vag siluetele caselor cu licărul slab al ferestrelor ca niște luminițe mîngîiate de vînt. Rareori se înălța în acea liniște lătratul vreunui cîine, îi răspundea un altul, din cealaltă parte a satului, răgușit și stins și apoi tot se afunda ca într-o apă pierind în tăcerea dinții.

Undeva, spre dreapta, pe drumul către pichet se deslușă tropotul copitelor unui cal. Animalul lovea pămîntul cu copitele într-un tăcănit sacadat și surd, apoi tăcănitul acela fu învăluit un timp ca într-o vată și din nou se deslușă limpede în răcoarea nopții, aci apropiindu-se, aci depărtîndu-se, după cum îl mișca unda vîntului. „Cine-o alerga călare ? se întrebă nelămurit Tandîn, privind într-acolo. A mers un timp pe drumul ce iese din sat, a trecut apoi peste arătură și a ajuns mi se pare pe drumeagul către pichet“. Mai stăruî un timp cu privirea într-acolo, căuînd să străpungă noaptea cu ochii, dar

nu izbuti și-și zise că în sectorul acela sînt alți băieți de la pichet și au ei în grijă partea aceea a hotarului. Așa că e bine să-și vadă de treaba lui... Tot într-acolo clădirea pichetului abia se ghicea în întuneric cu cîteva ferestre luminate într-o pată mai neagră de verdeată și mica vilă părea atît de departe în imensitatea nopții, încît dacă Tandin n-ar fi știut cît a mers din poarta ei pînă a veni aci să ocupe postul de pîndă, de bună seamă că ar fi zis că-i undeva la 3—4 kilometri de părărire dincolo de linia satului.

Deodată se auzi bătînd toaca la observatorul pichetului și el încordă auzul. După o clipă veni pînă aci lîngă pichet glasul santinelei care soma pe cineva, apoi totul se stinse în ecouri abia auzite, ca niște șoapte și liniștea se așternu din nou peste întinderile acoperite de negură.

Rămase în așteptare și pîndă, solitar în noapte, numai ei cu pustiul și cu vîntul, el care de la primirea misiunii în camera de îndrumare nu mai era soldatul Tandin C. Florea „artist la Circul de stat din București“, cum se prezenta adeseori cu emfază, ci devenise simplu pîndar la reperul 12, o părticică din imensul lanț de mii de alți pîndari ce asemenea lui, la acel ceas al înserării, scrutau cu ochii întunericul de-a lungul întregii frontiere a țării. Nu știa, nu-și putea da seama ce simțeau tovarășii lui din pichet, dar cînd intra în camera de îndrumare, echipat pentru plecare în misiune, cu fel și fel de obiecte agățate de centură — bidon, sfoară, cătușe, pistol de semnalizare cu rachete, lanternă, cartușiere — cu pelerina de ploaie în bandulieră și uneori cu binoclul și telefonul agățate de gît, părăind mai degrabă un alpinist decît un simplu grănicer, de fiecare dată Tandin devenea alt om, intuia perfect că devine alt om, parcă de-o nouă construcție sufletească, ceva nedefinit îi transforma toate resorturile psihice, morale și nu mai era cel care pînă atunci recurgea la „șmecherii științifice“ ca să scoată un ban, la fel și fel de trucuri ca să-și amăgească tovarășii. În tăcerea solemnă a camerei, în fața hărții în relief a zonei pichetului, stînd în poziție de drepti alături de ceilalți grăniceri cu care era rînduit să plece în serviciu, și ascultînd glasul locotenentului Mirescu, răsunînd impunător și grav în acea împrejurare, atunci, în clipele acelea cu fiecare cuvînt auzit, caracterul său căpăta parcă valențe noi, nebănuite pînă atunci.

— Vă ordon să executați paza frontierei de stat a Republicii Socialiste România, în calitate de pîndar, cu misiunea de a descoperi și reține infractori în zona de frontieră. În acest scop vă deplasați pe la salcia uscată, mai departe pe la... Piecați la ora... Raportați telefonic de...

Atmosfera era emoționantă, sobră, de-o sobrietate extremă, fiecare cuvînt i se adresa direct lui și Tandin simțea că acele vorbe rostite rar, solemn, îl angajează la responsabilități ce nu le avea nici un alt muritor al pămîntului. O părticică mică, cît de mică din imensa frontieră a țării, avea să fie cîteva ceasuri în paza lui, trebuia să vegheze ca acea porțiță din miile de alte porțițe ale graniței să nu se deschidă cu nici un preț celor ce vroiau s-o forțeze și să-i treacă pragul în mod fraudulos. Neam de neamul lui din generațiile Tandinilor, ce-or fi fost ei, fierari, cărămidari sau muncitori zilieri nu auziseră asemenea cuvinte pe care i le adresa lui, atunci în clipe de o deosebită importanță, chiar țara: „Vă ordon să executați paza frontierei de stat a Republicii Socialiste România!” De reținut deci: i se ordona să facă paza frontierei de stat a Republicii! Faică-său făcuse armata pe vremuri, demult, ca ordonanță la un general, frate-său fusese pușcaș la infanterie, cumnatu-său pe la artilerie... Fiecare cînd îi venise rîndul, ca orice militar la timpul său, făcuse de gardă, trei-patru ore ca santinelă lîngă ghereta de la poarta regimentului sau pe la un depozit de lemne sau materiale... Mă rog, e o treabă și asta. Dar să ți se dea în primire, pe timp de cîteva ceasuri însăși paza țării, apai după el, Tandin, chestiunea asta nu mai avea asemănare cu nici o altă misiune din armată! „Vă ordon să executați paza frontierei de stat a Republicii Socialiste România!” Ce înălțător și ce sublim ordin! Auzindu-l, în clipele acelea, Tandin se transfigura complet, simțea că sîngele îi clocotește în vine, că inima-i bate năvalnic în piept, că mii de furnicături îi umblă pe șira spinării, strîngea cu putere arma lîngă pulpa piciorului, ochii îi ținea mari, deschiși, aproape fără să clipească și ar fi vrut în momentul acela să fie undeva la un geam al camerei de îndrumare măcar o rubedenie a lui sau careva de pe la circ, ce-l luau din te miri ce peste picior, să fi fost acolo și să fi văzut ce persoană importantă este el, Tandin C. Florea, ce încredere îi acordă țara, întreaga Republică și în ce cuvinte i se adresează

comandantul, cuvinte alese, deosebite, pe care nu le auzi la orice post de santinelă : „Vă ordon să...”

Și de fiecare dată, Tandin ieșea din camera de îndrumare cu fața îmbrobodată de sudoare, fascinat și copleșit de tot acel ceremonial cotidian prin care li se încredința lor, grănicerilor, marea responsabilitate ce-o aveau din partea poporului, aci la marginea țării...

Stătea acum în noapte, sub podețul acela cu scândura putredă și simțea pe umeri, ca de fiecare dată, toată grija ce-l încerca din clipele acelea. Știa... ochii lui scrutau întunericul aici... ai lui Brîndușe dincolo, în partea cealaltă... ai lui Covaci mai la vale de pichet... O țesătură de priviri, zeci și poate sute de urechi în ascultare, același ritm al inimilor ce bat aproape la unison, aceeași înfrigurare în așteptarea dușmanului...

Arme care tac...

Arme care sînt gata să tragă...

Și deasupra noaptea cu șoaptele ei, cu liniștea ei, cu singurătatea ei...

„Frumoasă armă grăniceria, își zicea uneori Tandin. Și am nimerit și între oameni de treabă... Mai îni poartă cîte unii pică, de, ce să-i faci, vād că sînt băiat deștept și descurcăreț, dar nu mi-e aminte. Mă tem numai cînd îl supăr cîteodată pe tovarășul locotinent, că-i om bun și nu se face să-mi dau în petic tocmai cu dumnealui, ca să-și facă o idee *denaturală* despre mine...”

După isprava cu dresajul cîinelui și cei o sută de lei luați de la copii fusese chemat de Mirescu și făcut de două parale, seara la ora de bilanț în fața tuturor grănicerilor. A fost oprit să mai plece în vreo învoire... A fost propus să fie discutat în cadrul organizației de tineret...

— Așa nu mai merge, soldat Tandin ! îl admonestase foarte supărat Mirescu. Ne faci de rîs în fața populației civile. Ce fel de militar poți să mai fii și tu, om în toată firea care înșeală niște copii... Ce-ai făcut cu cîinele ?

— Mi l-au dat copiii, l-am purtat de sfoară vreo două sute de metri, apoi i-am dat un picior între coaste și l-am gonit peste cîmp. Ce să fac cu el ? Avea pureci, tovarășu' locotinent, să aduc purecii în pichet ? Și-apoi ordinu' sună să nu avem cîini străini la pichet... Zău, iertați-mă, să moară mama dacă mai fac !...

Nu l-a iertat nici locotenentul Mirescu, nu l-au iertat nici grănicerii din pichet... Totul a rămas așa după cum s-a hotărât.

Și întâmplarea asta îl frământa ades pe Tandin, îl răscolea, nu-i dădea o clipă de liniște și-și făcea jurăminte de unul singur că e ultima dată când mai face o prostie, când mai înșală bună-credința tovarășilor săi, dar știa sigur și-i era teamă că jurământul lui nu va avea temeinicie și că se va spulbera cu prima ocazie mai tentantă, mai atrăgătoare ce i se oferea să întreprindă iar o „șmecherie științifică“...

Deodată, cum stătea așa copleșit pe gânduri, urechea lui desluși undeva în apropiere foșnetul unor ierburi. Parcă cineva le rupea din rădăcină, sau le călca în picioare, sau se tăvălea prin ele... Era un fișit ca o apă ce curge lăcărind pământul și-și zise la început că o fi vântul nopții sfârșitului de primăvară care șuieră prin ierburile ce crescuseră sălbatec. Sau poate vreo oaie răătăcită de turmă și care n-a găsit drumul satului... Sau vreun ciine alungat de foame și de stăpîn ce-și caută un culcuș, aici în liniștea câmpului. Văzuse atâtea asemenea întâmplări de când făcea serviciul pe graniță, încît nu se mira de ce-i putea răsări în cale. Odată, pe toamnă, pe-o negură s-o tai cu cuțitul, chiar el somase și apoi ochise o umbră care topăia într-una și n-a vrut să stea locului la porunca lui. „Un infractor!“ și-a zis în clipa aceea, și a alergat într-acolo să pună mîna pe el. Dar „infractorul“ s-a dovedit a fi un cal împiedicat, care după detunătură, datorită glonțului ce-i tăiasse sfoara de la picioare, speriat și slobod a luat-o la goană și nu s-a mai oprit pînă-n marginea satului! Cîteva zile în șir s-a rîs de întâmplarea asta în pichet, considerîndu-se că numai un artist de la circ putea lovi dintr-un singur foc în bezna aceea un fir de sfoară care a eliberat nu numai animalul, dar l-a și gonit către sat.

Tandin înălța mai mult capul și își încordă auzul. Parcă nu se mai deslușea foșnetul acela. Sau poate că vîntul... Nu, nu se mai deslușea, pierise în întunecimea nopții, se stinsese și totul în jur era liniștit ca la început. Dincolo, în țara vecină, se auzea cum țacăne copitele unor cai pe drumul de piatră, apoi duduital unui motor de camion ce se topi curînd în depărtări și din nou țăcănitul acela ritmic, sacadat ca pendulul unui metronom, stăpînind noaptea. Un foc se aprinsese pe un deal și pălălaia se înălța tot mai mult cu fiecare

clipă, ca o năframă roșie unduind către cer. Se vedeau umbre în jurul aceluși foc, ivindu-se din întuneric și pierind în el, ca într-o apă neagră, se distingeau glasuri amestecate, strigăte, chemări, îndemnuri, totul venind de departe ca un zvon alarmanant și dur. Pesemne luase foc o casă sau o-șură de fîn de lângă casă, nu se putea vedea bine, scena se estompa pe orizontul în parte liliachiu și negru, uneori stins, alteori viu colorat și dens.

O răbufnitură și un icnet scurt...

Tandin tresări, înălță din nou capul, strînse în mînă arma și degetul simți oțetul rece al trăgaciului. Își făcu loc cu picioarele în smîrcul acela umed, își scutură umerii ca de-o grea povară, mări ochii și rămase în așteptare, încordat și nemișcat, cu răsufierea tăiată.

„Mamă, măicuțică, ce-o fi ? se întrebă el și parcă o răceală îi trecu pe șira spinării, înfrigurîndu-l. Nu cumva...”

O nouă răbufnitură parcă venind din stînga...

Tandin întoarse repede capul într-acolo. Dar în clipa aceea răbufnitura se repetă tot în locul dinții și într-o fracțiune de secundă ceva se rostogoli brusc, cu un zgomot înăbușit, surd, apoi se opri și iar se rostogoli. Se vedea vag, ca o părere, ceva negru unduind ierburile. Fără să-și ia ochii dintr-acolo, cu mișcări sigure, Tandin căută și își trase mai la îndemină tocul pistolului de semnalizare cu rachete. Controlă piedica la armă. Mai apăsă încă o dată mînerul închizătorului, să fie sigur că glonțul e potrivit în locașul lui din magazia armei.

Stătu o clipă, două, trei în aceeași înfrigurată așteptare... Cu ochii aținuți înainte... Cu degetul pe trăgaciul armei...

După un minut, umbra se văzu iar peste ierburi.

— Stai ! somă Tandin și glasul lui se rostogoli ca un tunet în noapte. Nici o mișcare că trag !

Dar, în aceeași clipă, umbra pieri ca și cînd n-ar fi fost. Ierburile nu se mai mișcau, stăteau încremenite, solitare, ca un gard viu în negura nopții. Dacă era cineva acolo, de bună seamă că se pitise la auzul somației, se făcuse una cu pămîntul, ca să înșele privirile grănicerului, să creadă că a fost numai o părere și să renunțe în a-l supraveghea.

Tandin, fără să se clintească, rămase mai departe în așteptare, cu ochii în direcția aceea, stană de piatră. Îi tremura mîna pe armă ? Nu, nu-i tremura... Degetul arătător îi amorțise nișel pe trăgaci și atît... Trecu un timp... dar cît să fi tre-

cut? Auzul nu percepea nimic. Nici o mișcare. Nici un zgomot. În jur tăcerea dintii neagră și adîncă asemeni nopții. „Să mă fi înșelat eu oare? se întreabă el înfrigurat și neliniștit, neștiind ce să facă. Dacă mă duc spre „individ“, părăsesc postul și poate mă arăt degeaba, fără să fi fost nimic acolo. Dacă somez de aici și nu trag, el tot nu se ridică, e-n stare să mă țină încordat toată noaptea, pînă ce m-apucă damblaua. Mai bine somez și dacă nu se supune, trag... Cum se mișcă din nou, am și deschis focul! Să-l văz eu pe „individ“ dacă-i mai arde să se joace de-a baba oarba cu mine!“

Dar nu-și termină bine gîndul, că foșnetul se auzi din nou, ierburile începură să se miște, apoi se desluși iară rostogolirea aceea de parcă cineva ar fi bușit pămîntul. Atunci Tandin, ieșind repede de sub podeț, trase de la șold pistolul de semnalizare și înălță în aer o rachetă albă care luminea cîteva minute, ca ziua, tot cîmpul. Privi în dreapta, privi în stînga, nu se vedea țipenie de om. Dar cum se stinse licărul stelei și întunericul căzu din nou, parcă mai dens ca la început, umbra aceea se înălță peste ierburi și o rupse la fugă în direcția satului pierind în noapte. O nouă rachetă țîșni spre înalt și după o secundă se desluși fugarul.

— Stai! Stai că trag!

După o clipă bubui și arma lui Tandin. Omul scoase un răcnet surd, reținut și se dădu de-a berbeleacul, întocmai ca un iepure lovit de glonț.

Lui Tandin îi rîdea inima de bucurie. Îl doborîse...

— Stai, neieșorule, că la ochire nu mă ia nici dracu'! zise el, adresîndu-se aceluia în timp ce scotea din nou din tocul de piele pistolul de semnalizare, de astă dată să avertizeze pichetul. Nu degeaba am găurit eu ceasuri întregi țintele ăloră de la circ cu pușca „Geco“...

Înălță pistolul și trase. O diră roșie ca o săgeată țîșai către înalt, cu un fișîit surd, și după o clipă o stea purpurie se desprinse de undeva parcă din noapte și începu să coboare lin către pămînt.

— Alarma! strigă în aceeași clipă santinela de la pichet. Infractor în zonă!

Cînd mașina condusă ca un bolid peste cîmp prin întuneric de dibaciul Mitrică, transportînd grănicerii echipei de alarmă sosi la reperul 12, Mirescu rămase stupefiat, cu mîinile-n șold, privind încruntat în jur.

Tandin nu era acolo !

— Ia vedeți, măi, unde este ?

Un grănicer se băgă sub podeț, îl strigă, îl caută, dar în zadar. După câteva clipe, însă, Tandin se văzu venind dinspre limita zonei către sat, schiopătînd, cu arma în mînă și fără bonetă pe cap.

— Ce-i, Tandine, ce s-a întîmplat ? îl întrebă Mirescu și se dădu aproape să-i vadă mai bine chipul în întuneric.

Tandin tăcea, tremura tot și gîfîia, parcă gata să-și dea sufletul. Era plin de noroi din cap pînă-n picioare.

— Raportează ce s-a întîmplat, soldat Tandin ! ridică tonul Mirescu care nu avea timp de pierdut și stătea ca pe jera-tic pentru că în zona lui de frontieră se petrecuse un eveni-ment și, iată, militarul nu-i nici măcar în stare să spună ce-a fost. Ai văzut un infractor ?

— Am văzut, tovarășu' locotinent ! vorbi Tandin abia tră-gîndu-și răsuflarea. L-am lăsat să se apropie pînă la cîțiva pași, venea dinspre sat, apoi l-am somat reglementar și, cînd s-a ridicat s-o ia la fugă, am tras după el...

— Și unde-i acuma ? L-ai împușcat ? întrebă ofițerul în timp ce căuta cu privirea în jur.

— Eu zîc că l-am împușcat, tovarășu' locotinent. Nu-mi scăpa el mie de la la cîțiva pași. Că la cîțiva pași era. Ia tocma' colo... Am tras la picioare...

— Ai fi tras ca-n sfoara calului ăluia ! interveni Guță Ursu.

— Lăsați glumele ! se întoarce și vorbi aspru Mirescu. Acuma nu-i timp de glume. Și unde-i infractorul, dacă ai tras și l-ai doborât ? reveni el la Tandin.

— L-am doborât, tovarășu' locotinent, cum să nu-l dobor, nu l-am văzut eu cum a căzut la pămînt ? Zău l-am văzut... Am fugit după el, m-am uitat, l-am căutat și... nu l-am găsit !

— Păi cum nu l-ai găsit, măi ? se supără Mirescu. Cum nu l-ai găsit ? Unde ți-au fost ochii ?

— Ochii au fost la mine, tovarășu' locotinent, dar după ce am tras, m-am uitat numai olecuță la tocul pistolului de semnalizare, că ținea bumburușu' și nu se deschidea capacul, trebuia să dau semnalul, și poate atuncea cînd m-am uitat, el o fi luat-o într-o altă parte...

— Cum s-o ia, lovit ?

— Eu știu ? înălță din umeri Tandin. Poate că așa lovit... Dar de scăpat, nu-i scăpat !

Mirescu ordonă grănicerilor să înceapă scotocirea terenului, așa cum își știa fiecare misiunea, iar el se duse la priza prinsă într-unul din pilonii podului, introduse ștecărul telefonului și vorbi la pichet cu Alexandru să-l trimită urgent la reperul 12 pe Croitoru cu câinele.

— În cinci minute să fie aici, ai înțeles ? vorbi autoritar Mirescu.

— Am înțeles ! În cinci minute va fi acolo !

Cum de se întâmplase una ca asta ? se întreba el plin de ciudă încît îi venea să-l ia pe Tandin de grumaz și să dea cu el în fundul pămîntului. Unde-i fuseseră ochii căscatului ăștia ? Auzi, să someze infractorul de la cîtiva pași, să tragă, zicînd că l-a lovit, și apoi acela să dispară, de parcă nici n-ar fi fost ! Asta-i culmea ! Culmea neșansei ? Aș ! a neglijenței, a lipsei de pregătire...

— Tovarășe locotenent, veni un grănicer în grabă, am găsit urme de sînge pe iarbă...

— Unde ? I-Hai acolo !

— Urme de sînge și-o batistă tot murdară de sînge și aruncată la cîtiva pași...

— Însemnează că l-a lovit Tandin, spuse Mirescu și se mai liniști puțin. Poate că dăm de el pe aci, prin zonă, rănit. Păieți, fiți atenți, poate că e mort sau în stare de inconștiență, să nu treceți cumva de el. Unde aveți lanternele ?

— La noi, tovarășe locotenent.

— Păi de ce le-ați luat ? Să le scoateți numai la aer ? Scotociți tot terenul și cît mai repede. Gata, executarea ! Și fiți atenți. Poate că a fost numai rănit ușor și fuge ieșind din zonă...

Cu lanternele în mîini și cu armele pregătite de tragere, grănicerii porniră în lanț, mergînd încet, călcînd cu grijă printre smîrcuri, cu ochii numai în pămînt, să-l descopere cît mai curînd pe cel lovit de glonțul armei lui Tandin. Umbrele lor se amestecau cu noaptea, se deslușeau vag în apa întunericului, înaintînd în pas lent, cînd aplecîndu-se, cînd ridicîndu-se în fișile de lumină ale lanternelor. Era liniște, o liniște grea, adîncă, nu se auzea decît fîșîitul pașilor prin ierburi, băieții mergeau tăcuți, cu privirile încordate, nu vorbea nimeni, nimeni nu rămînea în urma celui lanț viu de umbre ce se mișca ușor înainte, ca un val fără început și fără sfîrșit.

Deodată, undeva spre dreapta, se auzi lătratul unui câine. Se desluși apoi îndemnul șoptit al lui Croitoru :

— Prinț, urma ! Prinț, urma !...

Grănicerii zăriră în întuneric, vag, imperceptibil, strecurându-se înainte, ca o nălucă, parcă aci rostogolindu-se prin ierburi, parcă aci sărind o clipă ca o fantomă, arcuindu-se în noapte, silueta neagră a câinelui, urmată îndeaproape de aceea a lui Croitoru. Depășiră lanțul urmăritorilor și se duseră cu mult înainte, încît șoapta conductorului numai se ghicea, zorind câinele să caute urma infractorului :

— Prinț, aici... urma, Prinț...

Peste câteva minute, în direcția aceea se văzu fîșind în aer sulița de lumină a unei rachete. În lumina de-o clipă a stelei căzătoare se desluși umbra lui Croitoru și săriturile în aer ale câinelui estompîndu-se pe zarea de întuneric. Prinț lătra cu înverșunare, se arunca asupra prinsului, pesemne vroia să-l apuce, să-l sfîșie cu colții, pentru că nu se supunea și nu stătea liniștit locului, încercînd să se apere cu minile.

Glasul lui Croitoru se desluși limpede în noapte :

— Lasă, Prinț ! Lasă, n-auzi ? Cetățene, nici o mișcare !

Într-un minut, grănicerii îl ajunseră pe Croitoru și făcură cerc în jurul lui, un cerc de trupuri și arme. Lanternele luminau jos, între ierburile umede, un bărbat nu cu mult peste patruzeci de ani, zvîrcolindu-se de moarte, cu hainele răvășite, pline de noroi, cu capul descoperit și părul negru năclăit de mîzgă și tină. Horcăia în spasme scurte, adînci, cu degetele zgîriind pămîntul, strîngînd și destinzînd picioarele, zbatîndu-se și încercînd să se ridice, fără să poată face însă acest lucru, deoarece trupu-i voluminos și greu cădea de fiecare dată afundîndu-se parcă mai mult în acele smîrcuri umede, lipicioase.

Locotenentul Mirescu sosi într-o clipă, grănicerii îi făcură loc și ofițerul se aplecă degrabă asupra celui căzut la pămînt, luminîndu-l puternic cu lanterna. Încercă apoi să-l întoarcă cu fața în sus, dar nu putu și îndată trei militari îl ajutară și-l răsuciră. Omul își ținea ochii închiși, strînși sub pleoape, avea o mustață mare, neagră și sprîncene tot negre, stufoase ca două fuioare de cînepă. Cea din dreapta era crestată către tîmplă de-o cicatrice adîncă și subțire ca o linie.

— Spune cine ești, cetățene, și ce căutai în zona de frontieră ? întrebă profesional Mirescu.

Rănitul continua să se zbată acolo jos, între smîrcuri, fața i se crispa tot mai mult, devenise cenușie, neagră, clăbuci de spumă alburie îi apăruseră la colțul buzelor.

— Apă... șopti el... Apă...

Locotenentul făcu un semn și îndată un grănicer se aplecă și duse la gura celui prins un bidon de tablă zincată învelit în postav soldătesc. Îl prinse apoi pe rănit de sub cap și încercă să-i toarne între buzele încinse ca de arșiță un șuvoi de apă, dar el se mișcă și apa i se vărsă peste față și atunci deschise nițel ochii, niște ochi negri, tulburi, cu priviri rătăcite, bolnave.

— Spune cine ești și ce cauți în zona de frontieră? repetă Mirescu întrebarea și începu să-i descheie haina, ca să vadă unde este rănit.

— M-am rătăcit... spuse omul printre buze, abia șoptit... Căutam casa... contelui... în marginea satului... am ajuns aici... n-am vrut.. apă... apă.

— Mai dă-i niște apă! porunci Mirescu care reușise să-i descheie haina. Un pansament individual! ceru el văzînd umărul plin de sînge al prinsului. A fost lovit în aortă. Mitrică!

— Ordonăți! veni răspunsul din întuneric.

— Repede, duceți-l cu mașina la dispensar. Scapă... îl pansați în mașină...

Ostașii se aplecară și-l ajutară pe ofițer să ridice trupul destul de greu al rănitului. Omul continua să se zvîrcolească, să se zbată lovind cu picioarele pămîntul, horecînd și vărsînd sînge pe gură la intervale scurte, repetate.

— ...averea mea... nevastă-mea... Cina cea de taină... Tîna... Tîna... arunca el tot șoptit printre buze, apoi deodată se întinse, încordîndu-se, de parcă ar fi vrut să se ridice, dar chiar în aceeași clipă se lăsă moale în brațele militarilor, scoase un horecîit prelung, un nou val de sînge îi izbucni pe gură și răma nemișcat, cu ochii negri, mari, deschiși și buzele strînse în chinul sfîrșitului.

Murise.

— S-a dus, zise Mirescu și porunci grănicerilor să-l lase jos pe pămînt. Transportul către dispensar era inutil. Tode-rașcule!

— Ordonăți, tovarășe locotenent!

— Notează ultimele cuvinte ale infractorului: „averea mea... nevastă-mea... Cina cea de taină... Tina“ Îmi dai notița la pichet. Vedem noi ce-or vrea să însemne astea. Acuma ia vezi ce acte are asupra lui ?

Voderașcu se aplecă și la lumina lanternei scotoci prin toate buzunarele celui decedat. Puse alături, pe-o foaie de cort, 120 de lei, un pachet de țigări „Carpați“ pe jumătate consumat, un carnet de CEC pe numele Raul Drăgan...

— Cum, ce scrie pe carnet ? se interesă îndeaproape Mirescu, cerînd să vadă și el carnetul.

— Raul Drăgan, tovarășe locotinent...

— E limpede, zise ofițerul și răsfoi carnetul care nu avea ca sold decît suma de cinci lei. Trei sute fuseseră scoși, la un oficiu din București cu o zi înainte. Poftim carnetul, pune-l alături de celelalte obiecte. Unde e Tandin ?

— Aici tovarășe locotinent ! se ivi acesta dintre grăniceri, abia prididind să-și pună boneta pe cap. Ordonati !

— Bravo ! Te felicit că ai fost atent și nu ți-a scăpat individul ăsta ! zise Mirescu și dădu mîna cu el. Putea să te înșele și să treacă dincolo...

— Nu egzistă, tovarășu' locotinent ! protestă Tandin, umflîndu-și pieptul să arate ce grozav este. Păi eu unde eram ? De viu îl înghițeam...

— E prima ta prindere, nu ?

— Prima...

— În afară de calul acela, aruncă o vorbă Guță Ursu.

Toți izbucniră în rîs, în afară de Tandin care-i șuieră ceva șoptit printre dinți lui Ursu.

— Încă o dată te felicit, zise Mirescu. Bravo. Trebuia însă să tragi la picioare. Așa ai învățat, nu ?

— Așa, tovarășu' locotinent, la picioare, că la picioare am ochit și eu, dar cînd am apăsas pe trăgaci, el s-a și pitit, a venit în calea glonțului și i-am luat umărul...

— I-ai luat umărul, dar i-ai luat și viața.

În noaptea aceea, „artistul“ se și visa în trenul care-l ducea spre București.

Se visa...

Dorina aştepta de mai mult de două ore în locul acela singuratic şi ferit de privirile oamenilor, de dincolo de lac, sub salcia umbroasă, ale cărei raniuri se plecau pînă peste apă ca o cortină străvezie de frunze foşnind uneori în adierea vîntului. Stătea întinsă pe pledul aruncat peste un covor de lucernă, cu mîinile sub cap şi se gîndea la viaţa ei de pînă atunci, la viaţa ei viitoare, la tot ce-o lega de Alexandru, la dragostea ce-i înviorase şi dăduse lumină în ultimul timp întregii sale existenţe. Părea că renăscuse dintr-o cenuşă neagră o dată cu primele lui cuvinte de iubire, cu primele lui îmbrăţişări şi alinări, nu-şi închipuise vreodată că va veni o zi cînd zgura de amărăciune şi chin ce-i învăluia sufletul se va şterge, cînd platoşa unor suferinţe şi renunţări ce-o apăsă tot mai mult, dincolo de indiferenţa şi compasiunea celor din jur, se va sparge în tîndări şi pasiunea ei pentru bărbatul iubit, pentru cel căutat ani de-a rîndul, va creşte cu înecet, timid, firav, dar cu nespusă dorinţă de viaţă întocmai ca ghiocelul ce străbate curajos pojghiţa gheţii şi iese rîzînd spre soarele primăverii. Da, avusese dreptate Mirescu atunci în curtea şcolii, ea nu avea de ce să se considere o înfrîntă, nu avea de ce să creadă că a ajuns la vîrsta renunţărilor, simţea, îşi dădea seama de sentimentul iubirii ce-l avea ascuns în cutele sufletului, dar nu şi-l dezvăluise nimănui, pentru că nimeni nu-i ascultase chemările, sentimentul acesta era acum mai puternic - ca oricînd, avea o adresă, îşi găsisse nu numai înflăcărarea, ci şi calca de afirmare cu tot ceea ce avea el mai frumos şi mai înălţător. Aşteptarea ei dinaintea anilor adolescenţei şi pînă acum la vîrsta maturităţii depline, aşteptare ce-şi chema firesc iubirea, aşa cum florile, ca să vieţuiască, ser lumina soarelui, se dovedise prin suferinţa dar şi prin tenacitatea ei o virtute de care se simţea mîndră, o virtute care-şi afla acum împlinirea totală. Tot ce strînsese în sufletul ei, în inima ei, dragoste şi dorinţă de a iubi şi a fi iubită, legarea unei prietenii care să însemne mai mult decît un act convenţional, împlinirea unui ideal, a unui vis ce-i mîngîiase nopţile şi zilele de chin şi aşteptare, irumpesese

acum în zilele acestui sfîrșit de primăvară năvalnic și impetuos va vîna de apă ce nu-și poate avea opreliște în adîncul pămîntului. De cînd îl cunoscuse pe el, viața ei se schimbase cu totul, zilele i se păreau frumoase, pline de lumină, în tot ceea ce făcea întrezărea un scop, o finalitate, totul îi era dedicat lui și numai lui, gîndurile și chemările, dorințele și pasiunile nu-l căutau decît pe el, îl aflau numai pe el. Se vedeau numai duminica, cînd el putea pleca de la pîchet, cîteva ore, care pentru ea însemnau însăși viața, ore în care cu fiecare clipă a trecerii lor ea își dădea seama, simțea cum visul ei capătă un contur tot mai precis, cum încetul cu încetul ceața unor neliniști se risipește și dragostea se împlinește după voința și dorința ei. Devenise mai exuberantă, mai comunicativă, mai accesibilă în orice discuție, își anulasese rezerva față de colectivitate, ochii ei de smarald străluceau vorbind parcă tuturor de bogăția sufletului ei, de marea și frumoasa poveste de dragoste ce-o trăia. Colegelor din învățămînt nu le scăpase această schimbare, unele o priveau cu simpatie, cu înțelegere, cîteva cu răutate, acuzînd-o în ascuns parcă de desfrîu și cine știe ce taine ascunse prin care reușise ea, femeie de 30 de ani, să înlănțuie tinerețea unui băiat destul de inteligent și frumos ce nu-și sfîrșise nici armata. Dar ea se făcea că nu băga de seamă tot ce se șoptea despre ea, considera totul ca urmare a unei invidii nefondate, avea dreptul la viață, la dragoste, la iubire, destul fusese condamnată să stea peste cincisprezece ani într-o așteptare continuă și dureroasă, suportase cu stoicism izolarea și compasiunea celor din jur, nu mai vroia să citească milă în ochii nimănui, milă ce-i era adresată în orice împrejurare pentru infirmitatea de care nu era vinovată cu nimic. Nimeni și nimic nu-i putea opri dreptul la dragoste, să iubească și să fie iubită, toți anii vieții ei a fost o femeie cînsută, rezervată, cu respect pentru familiile colegelor și colegilor de cancelarie, ale tuturor cunoscuților și necunoscuților, viața trebuia să-i rezerve și ei fericire și împlinire, așa cum rezervă tuturor care vor s-o trăiască în deplinătatea ei. Ore întregi și le petrecea la fereastră privind ulița prăfuită sau cîmpul, pînă departe spre pîchet, tresărea ori de cîte ori zărea o uniformă militară, îl căuta pe Alexandru cu gîndul, vroia să știe în orice clipă ce face, cum își petrece timpul, dacă îl preocupă dragostea ei, stăruia să intuiască ce probleme îl frămîntă în legătură cu ea, cu viitorul lor. Cu cîteva nopți mai înainte

auzise focuri de armă către frontieră, sărise din pat și alergase la fereastră, rachete colorate săgetau întunericul în arcuri largi, știa, ghicea acolo departe în beznă grănicerii pichetului stînd la pîndă, făcîndu-și datoria, și-l închipuia pe Alexandru cu ei, în mijlocul lor, poate în primejdie, poate obosit și supărat și se ruga în gînd cerului să fie ocrotit și departe de orice rău pe lumea asta. Uneori stătea în fotoliu, la lumina lămpădarului și citea o carte sau corecta lucrările elevilor de la școală, căuta să pătrundă sensul celor lecturate, dar gîndu-i zbura tot către el și se pomenea deodată că o încearcă o neliniște, ceva dureros îi apăsă inima și-i tăia răsufllarea. „oare toată povestea asta nu-i numai o simplă amăgire? se întreba ea cu teamă, privind undeva în gol către pereții odăii. Nu cumva pe cerul ăsta atît de curat și de imaculat al iubirii noastre se va ivi cîndva un nor aducător de ploaie și furtună care să întunece și să alunge tot ce mi-am dorit în viață? Nu cumva îi va apare ceva în cale care să-l împiedice să-mi dea mîna pentru totdeauna? Nu cumva, cu timpul, insistențele mele îl vor plictisi, apropierea mea îl va obosi, căutările mele spre împlinire totală îl vor îndepărta de dragostea cea adevărată? Dacă va pleca spre orașul lui, spre marele oraș al plăcerilor și bucuriilor și mă va lăsa aici, uitată în acest colț de țară cu firescul cu care-și lasă acolo la pichet arma, uniforma și tot ce l-a legat de viața de frontieră? Doamne, să nu-l pierd! Să nu-l pierd! Ar mai avea viața mea vreun sens? Ce-ar putea să-mi mai aducă această viață dincolo de el?” Și atunci, peste aceste îndoieli auzea de undeva venind glasul lui, vorbele lui, gîndurile lui: „N-ai teamă, Dorina. Nu ne vom despărți niciodată. Te-am întîlnit și voi fi alături de tine pentru totdeauna!” Se liniștea, se scutura ca de-un fior de groază ce parcă ar fi încercat-o în clipele acelea de dureroasă apăsare, surîdea acelui glas în singurătatea odăii și încerca să-și reia lucrul, stăpînită de optimism și de încredere în asigurările lui.

Acum, în după-amiaza acestei duminici, stătea aci pe pledul aruncat peste lucernă în marginea lacului, la umbra sălciei, îl aștepta și întîrzierea lui o neliniște iară — ah! cîte asemenea clipe de neliniște n-o încercau de cînd îl cunoscuse, — de cîteva luni viața ei se desfășura într-o continuă efervescență a întrebărilor și răspunsurilor, a incertitudinilor și căutărilor,

a aflării adevărului, cu teamă pentru orice era în legătură cu el, Alexandru. Îl ştia, era om de cuvânt, punctual, dar uite, ce s-o fi întâmplat cu el de nu mai vine? Conveniseră să se întâlnească la ora două după-amiază, atunci putea fi el liber şi iată că era trecut de patru şi el nu se arăta, şi nici o veste despre presupusa întârziere nu-i dăduse. „Să fie oare bolnav? Sau poate... Nu, nu-i adevărat, nu poate fi adevărat, doamne ce-mi poate trece prin cap, ar fi groaznic, groaznic!” La gândul că a renunţat cumva la ea dintr-un motiv sau altul, că n-are să-l mai vadă niciodată, un fior rece îi străbătu şira spinării şi se scutură brusc cuprinsă parcă de friguri. Lacrimi i se iviră în colţul ochilor. Măinile prinseră să-i tremure. „Nu, nu-i adevărat, îşi zise alungînd temerea aceea, neagră, apăsătoare, uite cum pot să mă gîndesc la prostii, Alex e sincer, e un caracter deosebit, mi-a dovedit-o în atîtea rînduri, nu poate face aşa ceva, zău că singurătatea asta a mea mă învăluie uneori cu gânduri amare ce-mi tulbură sufletul, mă chinuie, îmi zdrobesc inima... N-am făcut nimic rău, îl iubesc, nu l-am supărat cu nimic, cu absolut nimic, ce l-ar fi putut îndepărta de mine?”

De multe ori se gîndea la ceea ce-i povestise el în cîteva rînduri referitor la relaţiile pe care le avusese în Bucureşti cu o fată, apoi cu alta, colege de facultate, cărora, spunea, nu le putuse accepta prietenia, nu-şi putuseră întemeia legături mai trainice datorită firilor lor prea voluntare, uşurate, ele analizau totul la suprafaţă, ofereau şi pretindeau prea puţine lucruri vieţii, treceau prea uşor peste problemele mari ce le reclamă dragostea, considerînd totul un simplu divertisment al vîstei. Dorina îl asculta, îi dădea dreptate, dar se gîndea în acelaşi timp cum de fetele acelea, studente ca şi el, nu-i descoperiseră seriozitatea caracterului său, nu remarcaseră în el omul delicat, manierat, stăpînit de o sensibilitate extremă? „Dacă, se întreba ea uneori cu teamă, se va întoarce totuşi la una dintre ele? Dacă-l preocupă într-atît de mult afecţiunea ce spunea că a avut-o iniţial pentru ultima lui legătură de dragoste şi va uita tot ce s-a întâmplat între noi doi, o va căuta sau va răspunde căutărilor aceleia, dacă acea afecţiune se transformă sau s-a transformat cu timpul în pasiune, dacă îl scrie şi primeşte corespondenţă?... Nu, îşi anula ea presupunerea, nu se poate întîmpla aşa ceva, nu-i ştie nimeni adresa, mi-a mărturisit că nimeni nu cunoaşte locul unde-şi face sta-

giul militar decît părinții și alteineva nimeni, a renunțat la tot ce l-a legat cîndva de acele colege, n-a găsit în relațiile cu ele aceea comuniune de gînduri, de idealuri care-l preocupă în mod deosebit, el e un tip profund, de o factură psihică deosebită, departe de felul lor de a privi viața, relațiile de dragoste, Alex e sincer, cred în el, cred... cred... cred...”

Dincolo de lac, pe malul celălalt se vedeau copii la pescuit înșiruiți pe margina apei, cu undițele întinse, unii își suflecaseră pantalonii sau erau în pielea goală și intraseră către adînc, purtînd în mîini coșuri de nuiele cu care se dădeau la fund și ieșeau apoi la suprafață strigînd, șuierînd în pînza apei, scoțînd niște sunete guturale ciudate, prelungi ca în junglă. Alții se scăldau, se bălăceau, lovind suprafața apei cu palmele, se luau de gît în joacă și se prăvăleau afund, iar cei dinții îi alungau, aruncînd cu pietre, zicînd, că le gonesc peștii și nu mai cade nimic la undiță. Glasurile li se auzeau limpede peste unda apei, amplificate de liniștea aceea a după-amiezii începutului de vară, era cald, satul dormita sub umbra salcîmilor și se auzea prin lucernă cum fișie șopîrlele, iar pe deasupra bizîie bondarii, într-un zumzet continuu, parcă fără de sfîrșit. Dorina asculta toate aceste șoapte ale singurătății ce-o înconjură, își privea mereu ceasul de la mînă și cu cît treceau minutele, cu atît creștea neliniștea ei. Cînd și cînd se ridica în picioare, se rezema de tulpina sălciei și căuta să deslușească prin frunzișul ei cărarea ce tăia în două lucerna, venind dinspre șosea. Dar cărarea era pustie, pustie ca și sufletul ei în acele clipe de așteptare și dor, de incertitudini și chin. „Unde o fi? De ce nu vine? Ce i s-ar fi putut întîmpla? Niciodată de cînd ne cunoaștem n-a întîrziat, totdeauna a venit la timp, ba uneori chiar mai devreme, cînd încă nici nu-l așteptam...”

Se așază iar pe pled — a cîta oară astăzi? — mai aranjă cele aduse în sacoșă pentru mîncare așa cum dorise el, își potrivea părul în oglindă, privindu-și îndelung chipul, o îngrijora paloarea feței și teama ce și-o citea în ochi, apoi se culcă tot cu mîinile sub cap și încercă să se liniștească. Deasupra se întindea acoperămintul de umbră al frunzelor și ea își aminti cum la ultima lor întîlnire aci, la întrebarea ei, el îi răspunsese glumind că numără frunzele, și-o necăjise, dar se împăcaseră repede, așa cum numai el știa s-o împace.

Deodată, ceva se mișcă în spate, în desișul lucernei și ea tresări, cuprinsă de un fior nedeslușit. Se ridică în capul

oaselor, întoarse capul și privi o clipă înapoi, dar nu văzu nimic. Privi atunci înainte peste lac la hîrjoana copiilor, apoi către dreapta, șoseaua ce ducea spre „Crăița” pe care acum, la trecerea zăpușelii, începuseră să apară în lungul ei grupuri-grupuri de oameni. Privi din nou în jur locul în care se afla salcia, tulpina ei, lucerna ce se ridica asemeni unui zid verde înapoi către pădure, privi marginea lacului, ochii trecură peste cerul înalt, albastru, limpede ca sticla. Și iar privi salcia, apoi din nou apa sclipind cenușiu în soare și, deodată, ca și cum i s-ar fi aruncat în față un pumn de lumină, avu o revelație, și o bucurie lăuntrică puse în acea clipă stăpînire pe ea. Visa ? Nu, nu visa... Locul acesta atît de retras și de plăcut, în care-și petrecuse unele dintre cele mai frumoase clipe alături de Alexandru, aducea aïdoma cu scena ce i se pregătise de către maestrul scenograf pentru debutul ei balerin, cu aproape cincisprezece ani în urmă ! Extraordinară coincidență ! De necrezut și totuși foarte adevărat... Tot așa, la repetiții i se montase o salcie cu ramurile plecate, de după tulpina cărcia ea își făcea apariția la primele acorduri ale orchestrei, în dreapta și spre fund se închipuia un lac ale cărei unde își reflectau lumina pe chipul ei surîzător, așa cum era viața lebedei la primii pași în acel dans de neuitat... „Doamne, ce întimplare ! își zise ea, privînd totul în jur cu curiozitatea și uimirea ce ți-o dă descoperirea unui lucru ce te copleșește prin ineditul lui. Da, într-adevăr, mă găsesc într-un decor natural, dar care, uite, n-am observat pînă acum se aseamănă grozav de mult cu cel creat atunci la Operă pentru debutul meu cu *Moartea lebedei*. Salcia, lacul, fundalul de cer azuriu, imensitatea cîmpului care e însăși scena...”

Se lăsă iar pe spate și căzu pradă visului ei de totdeauna, acela de a se fi realizat ca balerină, de a dansa în piese celebre cu montări de mare fast în care apariția ei ca solistă să dea strălucire și măreție întregului spectacol. „Nu, n-am avut noroc și pace, se consolă ea, fără să-și învingă întru totul amărăciunea din suflet, zborul meu către înălțimile gloriei balerine mi-a fost frînt, trebuie să mă resemnez și să sufăr, acum totul e tardiv, nu se mai poate face nimic, nu-mi rămîne decît să-mi deplîng soarta, să mă împac cu ea, să trăiesc din visuri în care să-mi recompun tablouri ale presupuselor mele succese...”

Îi era sete. Vru să scoată din sacoșă termosul cu apă, dar nu apucă să se ridice, că auzi pe cineva alergînd pe cărarea din lucernă, înapoia salciei. Lăsă termosul la loc în sacoșă, întoarse brusc capul și...

— Alex ! strigă și parcă un curent electric îi săgetă întregul trup. Inima îi bătea cu putere, glasul i se sugrumase de emoția revederii, mîinile îi tremurau și, în graba aranjării termosului răsturnă chiar sacoșă cu mîncare. Bine ai venit, dragul meu, drag...

Încercă să se ridice, dar el veni repede și-o luă în brațe, după care o sărută lung pe buze și pe păr, fără să-i dea putința de a mai scoate un cuvînt. Era numai o apă de alergătură, fruntea îi era îmbrobonată de sudoare, se deschiesc la bluza udă de transpirație, părul îi căzuse peste ochi, răvășit și înncorînduială, cum foarte rar îi fusese dat Dorinei să-l vadă.

— Iartă-mă, Dorina, zise el abia stăpînindu-și bătăile inimii, dar am avut o inspecție la pichet și a trebuit să aștept pînă ce mi s-a spus că pot pleca...

— Nu-i nimic, îl liniști ea, aranjîndu-i părul pe frunte, bine că ai venit, îmi era dor de tine, înnebuneam dacă nu te vedeam, să știi ! Stai nițel să-ți șterg urmele astea de transpirație de pe obraz, de pe bărbie...

Se scotoci repede în poșetă, luă o batistă și, trăgîndu-l de mîină, îl așeză lîngă ea și-i cuprinse capul în brațe, după care începu să-i tamponeze ușor fruntea, ceafa, obrajii, făcîndu-i totodată vînt cu latul palmei să-l răcorească cu o clipă mai devreme.

— Pînă cînd stai ? îl întrebă mai apoi și-i întinse bluza militară peste cîmpul de lucernă, să se zvînte la soare.

— Pînă la ora obișnuită...

— Dacă ai fost reținut, nu ți se dau orele acelea în prelungire ?

— Cum să mi se dea ? rîse Alexandru. Ce, sîntem funcționari ? Aici e un serviciu care se desfășoară pe ore și minute, ca la calea ferată, dacă vrei să știi, și orice întîrziere aduce perturbații în buna lui orînduire...

— Iartă-mă, n-am știut, se scuză ea, dar vroiam să rămînem mai mult timp împreună...

— Te înțeleg, crezi că eu nu vreau, dar ce pot face ? Ai venit de mult ?

— La două fără un sfert... Puțin mai devreme decît am stabilit pentru că am vrut să-ți fac o surpriză și să găsești masa gata pregăuită. Dar am pus-o și am strîns-o de cîteva ori, considerînd că nu e bine să țin alimentele întinse pe fața de masă, dacă tu nu ești încă aici : pîinea se usca, șnițelele se răceau de tot...

— Ai adus șnițele ?

— Da, știu că-ți plac, am repetat meniul de rîndul trecut...

— Cît ești de drăguță, zise el și-i sărută mîna. Pesemne ai adus iar bere...

— De ce nu ? Nu-ți place ?

— Ba da...

Dorina era încîntată că făcea totul pe voia iubitului ei, că el îi aprecia strădania de a-i crea o ambianță cît mai plăcută, să se simtă bine alături de ea, că-i putea oferi acel cadru în care el să-și dezvăluie fără reticențe sentimentele de dragoste. Scoțea cît mai grăbită din sacoșă pachetelele în care erau învelite alimentele, punea masa cu o febrilitate puțin obișnuită, cu grijă să fie totul cît mai bine, să nu vadă el o lipsă cît de mică în practica ei de gospodină, și să-și facă cine știe ce impresie neplăcută. Alexandru căuta s-o ajute, dar mai mult își rezerva timp s-o privească în ascuns, și-i plăcea cu fiecare zi tot mai mult, își dădea seama că-și aflase aci, la marginea țării, marea dragoste pe care o visase și care era aidoma cum și-o închipuise el.

Dorina stătea cu picioarele trase sub ea, ghemuită, cu părul lung, negru lăsat într-o parte peste obrazul alb, cu genunchii descoperiți, mici și rotunzi dincolo de care se ghicea pielea fină a pulpelor neatinse încă de razele soarelui, mîinile ei firave umblau foarte repede, puneu masa cît mai în grabă, desigur lui îi era foame, trecuse de mult vremea prînzului, curînd avea să se lase amurgul. Purta o bluză de culoare azurie, din mătase subțire, fină, cu decolteu larg, încît așa cum stătea aplecată deasupra feței de masă i se vedeau sînii mici și Alexandru îi privea pe furiș simțindu-le parcă dezmiardarea sub palme, așa cum o simțise de atîtea ori în clipele lor de neostoită dragoste. O iubea, o diviniza, îl fascinase într-atît, încît erau zile în care nu-și afla o clipă liniștea acolo la pichet și dorea să vină mai repede duminica, s-o întîlnească, să-i simtă trupul firav în brațele lui, să-i cunoască apăsarea buzelor și vorba ei caldă, rugătoare, cu nuanțe

de naivitate, dar și cu multă profunzime în sinceritatea ce i-o cerea în schimbul dragostei ei. Trecuse prin clipe destul de grele, de chin amar și apăsător, gândindu-se că ea ar fi putut fi amestecată în moartea contelui Tegaș. Știa, situația ei îi putea crea circumstanțe atenuante, moral era în drept să-și răzbune moartea tatălui, dar nu-și putea imagina, era de demeniul absurdului să-și închipuie că ea, Dorina, o fată plină de sensibilitate și finețe ar fi putut făptui un act criminal care cere mult sînge rece, o duritate a caracterului, cruzime și lipsă de scrupule. Urmele ghetelor de baschet descoperite în preajma casei lui Tegaș și apoi prin grădinile oamenilor în drum pînă în apropierea bisericii, urme care aduceau întocmai cu desenul în relief al tălpilor de la ghetele văzute de el în veranda casei și mai apoi încălțate de Dorina în seara cînd l-a petrecut pînă la marginea satului, i-au dat foarte mult de gîndit și se poate spune că a trecut prin clipe de încordată tensiune psihică, în care nervii i-au fost solicitați la maximum. A stat ca pe ghimpi în noaptea aceea, pînă ce s-a întors Toderașcu din serviciu și cît mai pe ocolite, ca să nu dea în nici un fel de bănuît, i-a cerut caietul în care acesta își însemnase caracteristicile urmelor descoperite atunci în preajma colibeii contelui. Cu înfrigurare a citit numărul centimetrilor ce-i avea talpa ghetelor de baschet descifrată de Toderașcu și tot cu aceeași înfrigurare, seara în camera lui de la pîchet, singur să nu-l știe nimeni, a măsurat așa ce închipuia talpa ghetelor de baschet ale Dorinei. Răsuflase în sfîrșit ușurat : măsura urmei tălpilor descoperite de Toderașcu era mai mică cu un centimetru și jumătate decît cea care reprezenta lungimea tălpilor de la ghetele de baschet ale Dorinei. „În sfîrșit ! zisese el, plin tot de sudoare de parcă ar fi trecut printr-o baie de aburi. Nu sint urmele ei. Nici nu puteau fi urmele ei... Am bănuît-o fără rost, parcă mi-e rușine că am putut arunca asupra ei, chiar și pentru cîteva clipe, gîndul vinovăției, o acuzare pe care dacă ar ști-o nu mi-ar ierta-o niciodată“. Parcă i se luase o grea povară ce-o dusesse în spinare pînă atuncea, își ușurase sufletul, îi trecuse febra aceea a neliniștei ce-l încercase ceasuri de-a rîndul.

O privea acum cum taie pîinea în felii egale, drepte, să aibă un aspect cît mai frumos, cum își mușca buza de jos în efortul ce-l făcea apăsînd cuțitul, părea un copil ce se străduie

din răspuțeri să făptuiască lucruri pe care le fac numai cei mari și puternici.

— Dă-mi să tai eu, Dorina, ceru el, dar ea clătină capul în semn că nu vrea și continuă, ca să sfirșească treaba ea și numai ea.

Alexandru privi în jur, văzu și el copiii la pescuit, le ascultă o clipă larma, apoi zăbind lîngă tulpina sălciei o grămadă destul de mărișoară de pietre, zîmbi și zise :

— Ai făcut aprovizionarea cu ghiulele ?

— Da, zise ea, am adunat pietre de pe drum cînd veneam încoace. De data asta vreau să cîștig întrecerea. Știi, m-am gîndit să facem pariu pe trei ciocolate mari, e bine ?

— Mai bine pe-o excursie în străinătate ca la „Loto-pro-nosport“ ! rîse el și luînd o piatră o azvîrli către ciotul acela de lemn din marginea apei. Ce zici ?

— Vai, Alex, ce bine ar fi să plec undeva cu tine, să merg alături de tine, să te știu al meu... Se va putea întîmpla vreodată lucrul ăsta ?

Se oprise din aranjatul mesei și-l privea întrebător, cu ochii de smarald mari, fără să clipească, de parcă de răspunsul ăsta ar fi atîrnat însăși viața ei.

— Totul, draga mea, se va întîmpla așa cum am gîndit, o asigură el. Cu fiecare zi eu îmi dau seama că-mi lipsești tot mai mult și că nu pot viețui fără tine...

— Știi ce m-a întrebat odată Mirescu în curtea școlii ? zise ea zîbind. A venit la o oră de dirigenție...

— Ce te-a întrebat ?

— Dacă e adevărat că mă voi mărita cu tine. Zicea că i-a spus Silvia, soția lui, dar cînd l-am luat mai din scurt a mărturisit că e o simplă presupunere a lui și atîta tot...

— O presupunere care poate deveni realitate...

Ea rămase cu furculițele în mînă pentru o clipă, cuprinsă de bucurie, le zvîrli apoi pe fața de masă, se repezi, îl cuprinse cu brațele de după gît și rămase cu capul pe umărul lui, visătoare și liniștită.

— Ce fericită sînt, Alex ! vorbi ea mai mult șoptit, cu un glas care parcă venea de peste apă. Ce fericită ! Vom trăi minunat, eu îți voi fi credincioasă și ascultătoare, voi fi devotată și nu voi ieși din cuvîntul tău, mă crezi că voi fi așa ?

— Sînt convins, Dorina, ferm convins. De altfel, problema căsătoriei noastre m-a preocupat și pe mine în ultimul timp...

Îl privea mută de uimire, în același extaz de la început, cu ochii tot mari, îl asculta și parcă glasul lui suna altfel ca pînă acum, avea ceva grav și înălțător, deosebit de solemn...

— Știi, urmă el, am stat de multe ori de vorbă cu mine însumi, mi-am revăzut tot ce am realizat pînă acuma și m-am gîndit la tot ceea ce am să fac de acum înainte și orice am să întreprind socotesc că nu va avea reușită decît alături de tine...

Ea continua să-l asculte și uimirea de pe chipu-i dispărea ca o umbră, încet cu fiecare clipă. O undă de lumină i se așternea peste ochii mari de smarald, peste fruntea-i netedă și părul negru ca noaptea.

— M-am gîndit să renunț, în ceea ce privește facultatea, la planurile mele de pînă acuma, zise el cu același glas liniștit de la început...

— Cum se poate ? se arătă ea nemulțumită.

— Stai o clipă, o liniști el. Uite, ieri dimineață am vorbit cu Mirescu în mod foarte serios despre situația mea, el e un om minunat, un prieten adevărat și mi-a dat sugestia să mă fac ofițer de grăniceri ca și el. Vreau după aceea să urmez și eu Dreptul la fără frecvență și...

— Și asta înseamnă că poți veni aici la pichetul ăsta ?

— Tot ce se poate, asta și urmăresc. Deocamdată, trebuie să fac școala...

— Și cînd începe școala asta ? se interesă ea grăbită, parcă să-l vadă cu un ceas mai devreme aranjat.

— Peste foarte puțină vreme...

— Și-ți place meseria asta ? vru ea să afle. Te pasionează ?

— Foarte mult. Am îndrăgit grăniceria de cînd sînt militar. Nu știam că-i o armă atît de frumoasă...

— Vai, Alex, cît îmi pare de bine ! zise ea și începu să bată din palme, cuprinsă de-o bucurie fără margini. Avem o căsuță drăguță, aici sînt niște locuri foarte frumoase. În sfîrșit, viața mea va avea un sens... va avea un sens... Parcă vîi cum ți se va spune peste cîtiva ani : „Locotenentul de grăniceri, Alexandru Ștefănescu !“ Ba nu, nu așa, ci : „Locotenentul Alexandru Ștefănescu — din grăniceri“ — așa se spune, nu ? Sau simplu : „Locotenentul Alexandru Ștefănescu !“ Așa, nu ? Dom'le locotenent, să trăiți ! zise ea și duse palma la frunte, în semn de salut. La ordinele dumneavoastră ! Vai cît sînt de fericită !... Cît sînt !...

Îl cuprinse de după gît, îl sărută iar pătimaș, îi zburli părul cu mîinile, rîdea și plîngea în același timp, nu știa ce-i cu ea, parcă i se tăiase răsufllarea de emoție, gîndurile ei negro despre plecarea lui luaseră sfîrșit, totul se va desfășura de-acum așa cum visase și ea, dar nu îndrăznise să-și dezvăluie acest vis nici măcar propriei ei conștiințe, îi era teamă că în controversele cu rațiunea, cu realitatea, va ieși învinsă și chinul ei se va prelungi la nesfîrșit.

— Voi fi fericită ! Sînt fericită ! aproape că strigă și parcă voia ca glasul ei să se audă departe peste sat, peste pădure, către zare și mai departe, să știe toată lumea, tot ce-i suflare omenească, să afle că iubirea ei s-a ivit tîrzie dar trainică, că nimeni nu i-o poate egala, că nu există pe suprafața pămîntului un băiat asemănător lui Alex...

Și deodată ochii ei începură a lăcrima tare, tot mai tare, prinse apoi a plînge și lacrimile îi șiroiau pe obraji, nu și le ștergea, o încercau suspinuri ascunse, reținute, înăbușite, buzele îi tremurau ușor și privirea aruncată undeva peste apă spunea parcă mai mult decît cuvintele :

— Doamne, dumnezeule, mi-am găsit fericirea ! Să n-o pierd... Să n-o pierd...

Alexandru scoase din buzunar batista și tăcut îi șterse lacrimile. Ea se lăsă cu capul pe pieptul lui și rămase așa cîteva clipe, suspinînd ușor, fără să mai scoată un cuvînt, cu privirea rătăcind peste covorul de lucernă, peste apă, peste pădure. El o înțelegea, îi intuia suferința și bucuria și considera că e bine s-o lase în liniștea ei, învăluită de visurile ei, cu gîndurile ei.

— Știi, Alex, vorbi ea după un timp, parcă nici nu-mi mai este foame, atît sînt de fericită... Și cît m-am pregătit pentru ziua asta...

— Lasă, mai stăm puțin și mîncăm, zise el. Recapătă-ți calmul, ești surescitată, ești răvășită de gînduri...

— Cum să nu fiu cînd mi-ai dat o veste atît de mare și de neașteptată ? mărturisi ea și cu dosul palmei își șterse urmele lacrimilor de pe obraji. Dar ție poate ți-e foame, ori ai mîncat acolo ? Să nu fi mîncat, doar așa ne-a fost vorba...

— Nu, n-am mîncat, o asigură el. De altfel, nici n-am avut timp, cum am primit permisiunea să plec am și zbughit-o încioace cu o sută pe oră !

Începuse să bată un vînt ușor, călduț, fața apei prinse a se încreți, se formau cerculețe mici, mari, și apoi tot mai mari, pînă ce dispăreau în larg topindu-se în cenușiul undelor. Pe șosea se ridicau norișori de praf, se răsuceau în vârtejuri ca niște trîmbe de fum, înapoia salciei lucerna unduia ca talazurile verzi ale mării, iar sus frunzișul ramurilor fremăta aprins și aprig, sporind răcoarea.

— Cred că are să plouă, zise Alexandru și ieșind de sub salcie privi cerul. Uite, se adună departe în zare nori negri ca păcura...

— Haide să mîncăm, propuse Dorina și puse pe farfuriile de material plastic friptura. Uite, te rog servește-te. Ai aici furculița, cuțitul. Dacă vrei ia ridichi, ceapă verde, sînt de la mine, din grădină. Rîndul trecut n-am vrut să-ți spun treaba asta... Știi că am o grădină cu legume ?

— Serios ? se miră el. Te ocupi cu grădinăritul ?

— De ce nu ? E o treabă care ajută la reconfortare sufletească, muncind de fapt te odihnești, dar mai ales această reconfortare ți-o dă satisfacția ce-o ai cînd vezi cum cresc roșiile, ridichiile, ceapa...

— Te ajută cineva sau lucrezi singură ?

— Cine să mă ajute ? Singură fac toată treaba. Am experiență de la școală. Știi, fiecare clasă are acolo o grădină proprie și ne întrecem care să fie mai roditoare...

— Mie mi-ar place să mă ocup de stupi de albine, zise Alexandru, în timp ce deschidea o sticlă de bere și turna în pahare. Mă pasionează de mult treaba asta, am fost la țară la un coleg, cînd eram în liceu și am rămas de-a dreptul fascinat cunoscînd tot procesul de producție, ca să vorbesc în termeni tehnici, de care sînt capabile micile viețuitoare...

— Dragă, avem în spatele casei teiul cel mare, poți amenaja sub el zece-cincisprezece stupi, faci tot ceea ce dorești, chiar îmi place să te ocupi de treaba asta, ești în gospodăria ta... Avem acolo zece caiși, patru gutui, cinci meri, doi peri, o întregă livadă... Ei, dacă trăia tata, el a plantat pomii, îi plăcea lucrul în grădină, în livadă... Apropo, Alex, se opri ea deodată amintindu-și, s-a auzit în sat că ai prins pe cel care l-a omorît pe Tegaș, e adevărat ?

— Nu, nu-i adevărat...

— Dar așa vorbește lumea. Silvia mi-a spus că într-o noapte voi grănicerii ai prins un om...

— E adevărat că l-am prins, dar nu acela l-a omorât pe conte. Cel care a fost prins e nepotul contelui, adică era...

— Cum „adică era“ ?

— Nu s-a supus somației unuia dintre ostași și a fost împușcat mortal. A mai îngînat el cîteva cuvinte, dar și-a dat repede sfîrșitul...

— Și ăsta era nepotul contelui ? Acela care-i trimitea bani de la București ?

— Acela...

— Și de ce vroia să fugă peste graniță ?

— El a declarat că s-a rătăcit, că de fapt vroia să caute casa contelui în marginea satului și fiind noapte a nimerit peste cîmp...

— El nu știa că-i murise unchiul, ce mai căuta la el ?

— Nu, nu știa, a fost în închisoare, a suferit o condamnare pentru niște falsuri, mi se pare la biletele de Loto sau așa ceva, nu știu exact și a evadat în timpul procesului. Deci nu se pune problema că el ar avea vreun amestec în moartea contelui. Cînd contele și-a dat duhul, ăsta era sub stare de arest...

Vîntul se întetî și acum șuiera ascutit prin lucerna moale și deasă ca peria, ramurile salciei se zbăteau legănîndu-se peste fața apei, soarele pierise undeva după norii ce acoperiseră aproape jumătate de cer. Se simțea în aer o umezeală și o răcoare puțin obișnuite. Undeva, foarte îndepărtat se desluși un bubuit care se stinse cu încetul în ecouri prelungi, pînă pieri cu totul.

— În mod sigur are să plouă, zise Dorina în timp ce sorbea cîte puțin din paharul cu bere. Dacă începe ploaia ne-a stricat toată plimbarea...

— Ți-e teamă de ploaie ?

— Dacă sînt cu tine, nu mi-e teamă. Numai că ne udă și o să răcim...

— De fapt, cred că nici nu va ajunge aici vreun strop de apă, își dădu el cu părerea. Și chiar dacă va ajunge, avem un adăpost foarte bun sub salcia asta. E atît de des frunzișul, încît pare un cort destul de trainic...

— Nu vrei să terminăm masa și să mergem către sat ? propuse ea. Stăm în cameră, mai privim la televizor...

— Nu, stăm aici, e atît de plăcut... Un decor natural...

— Știi, Alex, ce revelație am avut cu puțin timp înainte de a veni tu ? întrebă Dorina bînd tot paharul cu bere. Bino că mi-am amintit ! Uite, locul ăsta pe care noi l-am ales pentru întîlnirile noastre aduce airdoma cu scena ce mi-a fost pregătită în vederea debutului cu *Moartea lebedei*. Tot așa aveam montat acolo o salcie, un lac, undeva se vedea pădurea, zarea de azur...

— Ce spui ? se miră el.

— Pe cuvînt de onoare dacă te mint ! Așa m-am bucurat cînd mi-am dat seama de lucrul ăsta ! Săteam, te așteptam și aveam senzația că sînt pe scenă și ascult îndrumările maestrei cum să folosesc intrările la primele acorduri ale orchestrei...

— Mi-ai spus odată că sînt romantic, dar tu ești de trei ori mai romantică, o super-romantică ! rîse el și ridică paharul în cinstea ei. Sînt fericit că ești a mea !

Goli paharul pînă la fund, apoi veni lîngă ea și o cuprinse în brațe. Dorina se împotrivi, căută să scape și zise :

— Stai să strîngem masa, să facem curat aici și apoi vom sta liniștiți pe pled și vom vorbi, da ?

— Doar vom vorbi ? surîse el enigmatic.

— Bine, mă vei săruta. Dar acumai stai cuminte, da ?

— Da.

— Atunci ajută-mă să sfîrșim treaba mai repede. Uite să știi că ploaia nu ne va lăsa în pace...

— O vom trata cu indiferență, rîse el și se apucă să strîngă farfuriile, paharele, furculițele. Indiferența noastră are o supraie și o să plece îmbufnată, cu norii zburliți de supărare...

Adună și cuțitele, restul de pîne, înveli într-o hîrtie de celofan castronul în care fusese salata, puse totul în sacoșă și acolo dădu peste încă o sticlă de bere. O scoase la iveală și Dorina îl văzu cum o privește în zare, să constate dacă e plină sau numai pe jumătate.

— E plină, Alex, bea-o, îl îndemnă ea, să nu mai cărăm atîta greutate acasă...

— Tu ai băut, mi se pare, numai două pahare și eu două sticle se apără el, ar trebui să mai bei măcar un pahar...

Vru să-i toarne, dar ea se împotrivi !

— Nu, nu, te rog, nu mai pune că nu beau. Are să mă doară capul. Bea tu, ești bărbat, bărbații beau mai mult ca femeile...

Alexandru duse sticla la gură și într-o clipă o goli.

— Ți-a fost tare sete, așa este? întrebă ea împăturind fața de masă.

— Berea e bună, îmi place, zise el, dar ai dreptate mi-a fost și tare sete...

Se duse apoi, luă o piatră de lângă tulpina salciei și aruncă cu ea spre ciotul de lemn din apă, fără însă să-l lovească așa cum ar fi dorit. Întăritat, sub privirile Dorinei, ce zîmbea cu îngăduință, mai luă una, aruncă și cu aceea, dar tot nu nimeri și atunci Dorina începu să rîdă de-a binelea, ceea ce îl înfurie. Mai luă și a treia piatră, zvîrli, dar piatra trecu mult peste bucata de lemn, și plescăi surd ducîndu-se către adînc. Atunci își suflecă mînele cămășii, luă a patra piatră, dar Dorina îl prinse de mîna și, după ce-l sărută ușor pe frunte, să-l liniștească, zise :

— Dă-mi să arunc eu, poate am noroc...

— Nu, nu ți-o dau ! se împotrivi el.

— Alex, te rog...

El îi întinse piatra, și se dădu un pas înapoi s-o privească. Ea își făcu vînt și-o aruncă drept în bucata de lemn care sună sec peste liniștea apei.

— Uraaa ! strigă și, întorcîndu-se către el, începu să bată din palme. Am cîștigat din prima lovitură ! Am cîștigat. Am cîștigat !

— Bravo, vino să te felicit ! zise el și ocolind pledul, să nu-l calce, se duse și o luă în brațe. O strînse tare la pieptu-i aproape zdrobindu-i umerii și începu s-o sărute pe gît, pe păr, pe frunte, minute în șir, fără să se oprească. Îi căuta gura, dar ea și-o ferea, îi săruta atunci ochii, și iar gîtul, și fruntea, și părul, umerii dezgoliți, ca și brațele, și mîinile ce căutau să se apere, apoi din nou fruntea, obrații pînă ce-i prinse gura și-l mușcă buzele tare pînă la sînge, zdrobindu-i-le, gata parcă să-i ia răsufierea. Ea se zbătea să scape, dar el o ținea strîns în brațe, nu-i îngăduia nici o mișcare, nici o împotrivire, n-o lăsa să spună un cuvînt...

— Stai, stai nebunule, zău, uite, am amețit. Ascultă-mă...

El nu auzea, nu vroia să audă nimic, îi frînsese mijlocul, ea scoase un geamăt surd și se prăbuși o dată cu el pe pledul aruncat peste covorul moale de lucernă, sub ramurile ocrotitoare ale salciei ce-i acoperea ca o perdea. Buzele lui tot mai înfierbîntate îi căutau acum umerii, sînii, fruntea și părul, apoi iar umerii...

— Nu, Alex, nu ! spuse ea. Te implor, nu ! Hai mai bine acasă... Aici nu e bine... Ne vede cineva...

Dar glasul i se frînsese o dată cu tunetul care sparse pe neașteptate tăriile cerului și se prăvăli din înalt, parcă să despică pămîntul în două. Urmă un alt tunet mai puternic ca cel dintîi, cerul era acum negru ca păcura, fulgere sclipitoare șerpuiau ascuțit de la un capăt la altul, vîntul se întetise, frunzele salciei se zbăteau foșnind sec și ramurile se clătinau atît de tare încît atingeau cu vîrfurile lor apa lacului. Copiii fugiseră înspre sat, pe șosea nu se vedea țipenie de om, se întunecase într-atît de mult, de parcă dintr-o clipă într-alta avea să coboare noaptea. Suflul rece al furtunii se apropia, o boare umedă trecea peste cîmpul lucernei ce unduia ca talazurile unei ape.

O sulită de lumină țîșni deodată în înalt, iar în clipa următoare răsună o bubuitură năprasnică de parcă te-ai fi așteptat ca îndată să cadă de sus bucăți de cer aprins ca de smoală. Dorina tresări și, de frică, se făcu parcă mai mică sub pieptul lui Alexandru.

— Vine furtuna, Alex, tu nu auzi ? zise ea. Ți-am spus, hai mai bine acasă... Aici o să ne prindă ploaia.

El îi acoperi însă gura, mușcîndu-i poate pînă la suta oară buzele, pieptul îi apăsă sînii parcă să-i zdrobească și o mîna îi simți pielea catifelată a pulpei dezgolite.

— Alex, șopti ea într-un tîrziu printre buze, ce-ai făcut, Alex ?

— Taci... taci... taci...

— Ești al meu... numai al meu...

— Numai al tău...

Căzură primii stropi de ploaie mari, grei, plescăind fața lacului, apoi se dezlănțui furtuna în rafale repezi, piezișe, făcînd pădurea să hăuie prelung în depărtare sub tunetele ce se prăvăleau unul după altul din înălțul întunecat și rece.

Locotenentul Mirescu raportase superiorilor săi despre prinderea acelui individ în zona de frontieră care, nesupunându-se la somația grănicerului, fusese împușcat mortal. Venise imediat de la unitate o mașină cu maiorul Bota, însoțit de un căpitan, un procuror și un medic și la câteva minute o altă mașină cu doi ofițeri de miliție. Se făcuse cuvenita autopsie a cadavrului și se constatase moartea prin împușcare, glonțul lovind aorta, decesul producându-se în mai puțin de cincisprezece minute după o puternică hemoragie ce nu putuse fi oprită în nici un fel, cu toată strădania locotenentului Mirescu.

Cel ucis se dovedise a fi într-adevăr Raul Drăgan, nepotul contelui Tegaș, evadat de sub escortă, în timp ce pleca de la procesul în care fusese condamnat pentru falsul unor bilete de loz în plic. Nu se putuse însă stabili dacă înainte de a ajunge în zona de frontieră în bătaia puștii lui Tandin trecuse sau nu pe la coliba contelui și nici dacă venirea lui aci era în legătură cu moartea lui Tegaș sau intenționa într-adevăr să treacă granița, ca să scape de pedeapsa ce i se dăduse. În afară de cei doi copii (unul dintre ei, Nică, îi anunțase chiar pe grăniceri) nimeni din sat nu-l mai văzuse și nu mai stătuse de vorbă cu el. Rămînea presupunerea fermă că, petrecîndu-și multă vreme copilăria și tinerețea în satul de frontieră, s-a gîndit că-i sînt foarte familiare locurile din preajma graniței și poate trece cu mai multă ușurință hotarul pe aci decît prin altă parte. Apoi dacă se întîmpla să fie prins avea și-un alibi, venise doar să-și vadă unchiul, nu era chiar un străin pentru sat și orice om nu putea fi condamnat pentru că din cînd în cînd se întoarce în locurile de care-l leagă amintirile adolescenței.

Un singur lucru nū putuseră stabili cei ce făcuseră cercetările : ce însemnau ultimele cuvinte ale muribundului „averea mea... nevastă-mea... Cîna cea de taină... Tina“.

Se telefonase la București și, după două zile, venise răspunsul referitor la familia lui. Raul Drăgan era căsătorit cu o anume Iustina, funcționară, ce nu se afla în Capitală. Plecase

prin O.N.T. într-o excursie în străinătate pe ruta Budapesta, Praga, Berlin, Varșovia, Liov, Odesa, Chișinău, București. Serviciul de trasee internaționale al O.N.T.-ului confirmase eliberarea pașaportului și plecarea femeii împreună cu un grup de turiști cu autocarul. În timp ce soțul ei era arestat, ea înaintase cerere de divorț, nevoind să mai fie căsătorită cu un om care o dezonorase prin infracțiunea aceea condamnată penal. Deci, în mod sigur, Tina nu putea fi altcineva decât Iustina, nevastă-sa, căreia în clipele de pe urmă i-a strigat numele și care se mai constatare că nu era alta decât cea gonită de Tegaș din castelul lui cu peste douăzeci de ani în urmă, deoarece o prinsese făcând dragoste cu Raul. Cât despre cuvintele în care muribundul vorbea de „avere“, pesemne că la mijloc era vorba de casa din București ce avea să i se ia în urma sentinței de condamnare, avere cu care trebuiau despăgubite fraudele comise prin falsul biletelor la loz în plic. Mai rămânea însă dezlegarea misterului: ce-l presupuneau cuvintele. „Cina cea de taină“. De bună seamă, la mijloc era vorba de cunoscutul episod din Biblie prin care ni se înfățișează masa lui Isus împreună cu cei doisprezece apostoli ai săi, apostoli printre care se găsea și Iuda, perfidul, ce avea să-l vîndă stăpînirii. Scena mesei, cu cei doisprezece apostoli rînduiți în dreapta și în stînga lui Isus, a constituit subiectul a numeroase opere celebre semnate de tot atît de celebri pictori ai lumii Renașterii. Să fi posedat Raul Drăgan un asemenea tablou celebru, bineînțeles sustras de undeva, dintr-o galerie de artă? Vroia să treacă fraudulos frontiera, avînd poate înțelegere cu cineva de dincolo care să-i înmîneze un asemenea tablou? Plecase, poate, nevastă-sa să ducă în străinătate o asemenea operă de artă de celebritate mondială? Cum, în ce fel trebuie înțeleasă acea expresie „Cina cea de taină“? Care era misterul ce-o învăluia și în jurul căruia erau așintite acum toate cercetările? Nu cumva contele Tegaș avea și el vreo legătură cu un asemenea tablou valoros? Sau poate că era numai o parolă, o simplă parolă cu care Raul Drăgan intenționa să-și croiască drum liber dincolo, în străinătate, în relațiile pe care le-o fi stabilind în cine știe ce împrejurări, relații în care misterioasele cuvinte biblice constituiau doar confirmarea identității sale?

În inventarul lucrurilor din coliba contelui nu se afla trecut un asemenea tablou sau icoană și nici printre hîrțiile lui nu se dovedise vreo indicație în acest sens. Rămînea numai să se cerceteze apartamentul în care locuise Raul Drăgan la București, lucru ce avea să se efectueze la înapoierea soției acestuia din străinătate, acolo totul fiind încuiat.

Aci, în sat, anchetatorii practic nu mai aveau ce face. S-a autorizat înmormîntarea infractorului Raul Drăgan, iar plutonierul Patriche a primit în continuare sarcina să se ocupe de cercetările în legătură cu moartea contelui. Poate avea să mai iasă la iveală un indiciu, să se mai descopere un martor, se mai auzea o vorbă aici, alta dincolo care ar fi putut arunca o lumină cît de mică asupra misterioasei sinucideri a contelui Tegaș. Cît despre Ilie Ciocîrlan, încă arestat la postul de miliție, acesta o ținea una și bună că într-adevăr a primit niște bani și cureaua de piele galbenă de la băietanul acela cu pălăria trasă adînc pe ochi, căruia i-a dat cheia bisericii, dar n-avea nici o înțelegere cu el și nimeni nu putea dovedi că străinul ar fi venit în sat în noaptea aceea ca să-l omoare pe conte. Ce avea cu el? Ce rău îi făcuse? Vroise băietanul să ia ceva de la el și Tegaș se împotrivise? Cel mult putea să-l sugrume, dar în nici un caz contele nu se spînzurase singur, numai după porunca acelui băietan... Vroise să fure ceva din biserică? Acolo toate erau la locul lor, nu lipsea nici măcar un muc de lumînare...

Părea că lucrurile se liniștiseră, dar iată că într-o dimineață bătrînul Trocan, fostul toboșar al satului, a venit cu noaptea în cap la postul de miliție, a urcat cu greutate cîteva trepte de piatră de la intrare și a bătut la ușa pe care scria cu litere de-o șchioapă pe un carton „Comandant“. A apăsat apoi pe clanță și a intrat în odaia cu miros de var și gazolină, pe pereții căreia proaspăt spoiiți se vedeau cîteva tablouri, o hartă a țării și cîteva poze tăiate din reviste ce înfățișau milițieni la instrucție, în serviciul de circulație, la descoperirea unor urme de infractori și altele.

La masa lui, în fața unui dulap de fier cu ușile date în lături și în care se vedeau pe rafturi mulțime de dosare, se afla plutonierul Patriche. Era cu capul descoperit, descheiat la veston și scria ceva de zor pe o coală mare de hîrtie.

— Ei, ce vînt te aduce pe la mine, moș Trocane? Înălță el privirea, zărindu-l pe bătrînul toboșar stînd lîngă ușa cu

pălăria în mână. Stai, ia loc pe scaunul ăsta e-ai fi ostenit. Umbli, mă, nea Trocane, cât îi satul de mare de parcă ai fi un flăcău, mama mă-sii de treabă ! Sau ai fost la vreo muiere prin părțile astea și acuma îți trecu prin cap să-mi faci o vizită ? rîse Patriche dezvelindu-și cei doi dinți de aur. Ei, ia să te aud !

Dar bătrînul care surzise de vreo cîțiva ani stătea mai departe în picioare, fără să se clintească și-l privea pe plutonier cu ochii mari fără să înțeleagă ce vrea să spună.

— Te uiți la mine, bre, nea Trocane, de parcă am căzut acum din lună ! zise Patriche și lăsă tocul jos. Te-am întrebat cu ce-ți pot fi de folos ?

Bătrînul se dădu mai aproape de masă și întinse urechea în semn de ascultare, în timp ce-și molfăia gingiile uscate, de parcă ar fi mestecat ceva în gură. Era netuns de multă vreme și părul alb, mult rărit, îi cădea în plete pe ceafă și peste urechi, iar barba cu țepi albi ca și ochii mici, albaștri, apoși, îi dădeau o înfățișare de mucenic.

Patriche, văzînd că n-o scoate la capăt în nici un fel, se ridică, ocoli masa și venind lîngă bătrîn strigă cît putu de tare la urechea lui :

— De ce-ai venit ? te-am întrebat. Ce necaz ai ? Ai auzit iar cîinii ăia lătrînd sau cum șuieră sergenții din țigdale ? Că așa spune Maria lui Vizante, că dumneata auzi mereu cum fluieră niște vardiști din ăia vechi din țigdale...

— Nu, nu mai aud de mult, domnule ofițeriu...

— Nu sînt ofițer, moș Trocane, unde vezi dumneata galoane de ofițer ?

Bătrînul întinse iar urechea.

— Galoane, zic, unde vezi ? strigă Patriche să-și spargă plămîinii.

— Oale ? Ce oale ?

— Galoane, bre, grade, uite ici pe umeri, zise tot mai tare Patriche și prinse unul din epoleți arătîndu-i-l, unde vezi din alca de ofițer ? Eu sînt plutonier, nici asta n-ai aflat ce sînt, de cînd mă aflu în satul ăsta ?

— Da, da..., aprobă bătrînul scărpinîndu-se în barbă, de parcă ar fi înțeles ce-i spusese Patriche și era de acord cu el. Eu am venit să vă spun că l-am văzut azi noapte pe domnul nostru Isus Cristos !

Patriche se dădu un pas înapoi și holbă niște ochi la bătrîn cît cepele. Să se fi scrîntit toboșarul la cap încît să-i ia mintea razna ? Surd știa că era, dar de ținut cînd s-o fi ținut oare ?

— Ce spui, moș Trocane, că ai văzut ? țipă el la urechea bătrînului. Pe domnul nostru Isus Cristos ? Ce făcea, bre, venise în control la biserica contelui ?

— Da, da, la biserică...

— Ei, uite că fiul Domnului mai lipsea din satul nostru !

Zicînd acestea, Patriche îl lăsă pe bătrîn, se duse la fereastră și privi o clipă pe uliță, socotind că n-are nici un rost să mai continue conversația cu el, întrucît era limpede că moș Trocan la anii aceștia putea născoci orice, luînd visele drept lucruri adevărate. Dar, după o clipă, dîndu-și seama că la mijloc poate fi totuși vorba de ceva care să-l ajute în lămurirea unor lucruri legate de moartea contelui, se întoarse, îl prinse pe bătrîn de umeri și-l așeză ușurel pe scaun, după care îi strigă iar la ureche să povestească în ce fel îl văzuse pe Isus Cristos...

— Veneam, domnule ofițeriu, de la noru-mea din satul ailălalt. Coșara, începu el cu glasul tărăgănat, răgușit, tușind mereu în pumn, veneam pe jos, era așa cam trecut de jumătatea nopții, și am coborît dealu' încet-încet în toiaș, că de, am trecute de optzeci de ani, și cum veneam pe poteca de lîngă biserică, am văzut la geamurile sfîntului lăcaș pîlpîind niște luminițe, așa de parcă ardea sticla, și atunci m-am oprit în loc, m-am pus în genunchi și am prins a mă închina, și nu crezi că într-una din ferești am văzut atunci chipu' Domnului ? Da, da, l-am văzut, uite așa cum te vîd pe dumneata... Parcă era zugrăvit pe sticlă, cu păru' lung, cu cămașa albă și avea și coroana de spini pe frunte... Da, da avea și coroana de spini pe frunte...

Patriche începu să zîmbească, și-și zise că degeaba caută el să-l socotească pe bătrîn întreg la minte, tot așa e cum l-a bănuît, a început să aibă vedenii, încît dacă umple satul cu veștile lui și mai găsește și doi-trei proști să-l creadă ajunge celebru ca Petrache Lupu de la Maglavit care, pe vremuri, a reușit să încredințeze mulțime de naivi din țară, pînă și pe unii doritori de senzații din Europa, că l-a văzut pe Dumnezeu care i-a redat graiul și a poruncit să fie al doilea mîntuitor al omenirii. Cum să-l vadă moș Trocan pe Isus Cristos în fe-

reastra bisericii? De unde pînă unde luminile acelea? Desigur, astea sînt simple născociri, bătrînul și așa nu mai vede nici la doi pași, a visat sau i s-a năzărit și a rămas cu imaginea asta în cap pe care vrea s-o facă cunoscută și altora.

— ...și cum am venit în sat și am spus la lume, urmă bătrînul scărpinîndu-se iar în barbă, unii m-au crezut, alții ba, fiecare cum li-e voia și credința da' Maria lu' Vizante, aia făr' de ureche, a început să mă ocărască și să mă facă ca pe o albie de porci, că cică am bolînzît și să mă duc la balamuc, că de ce mint și caut să spure cu năroziile mele casa Domnului? Apoi am luat toiagul și l-am zvîrlit după ea, da' ea mi-a zîs că o să mă opărească cu apă fiartă dacă mai trec prin dreptul ogrăzii ei, că cică am făcut-o parșivă, dar eu n-am grăit vorba asta, că nu mi-e aminte de ea și nici la știință nu mă pricep... Așa că, domnule ofițeriu, am venit să lăcrăm pe Maria lu' Vizante care-și bate joc de bătrînețele mele, și-i slobodă la gură, și mă pîndește cu oala cu apă fiartă...

— Bine, moș Trocane, lasă, fii fără grijă, am să vorbesc eu cu ea, îl asigură Patriche pe bătrîn și-i întinse mîna, semn că i-a dat ascultare și acuma poate să plece. Dacă nu se cumîntește, la judecată cu ea!

— Așa, așa, puneți-o la plată, întări moș Trocan. Să dea amendă nepricopsita de ea!

— Unde dai și unde crapă! zîmbi Patriche și-l ajută pe bătrîn să se ridice de pe scaun.

— Da, da, cu apă, zise moș Trocan. Cu apă fiartă, n-ar mai răbda-o pămîntul s-o rabde!

— Bine moș Trocane, umblă sănătos, ți-am spus, n-avea grijă, îl mai asigură o dată Patriche și-l conduse pînă la ușă, ba îl ajută să coboare și treptele de piatră ale clădirii, ca să ajungă cu bine în uliță. Apoi zăbind un copil ce încerca să înalțe un zmeu, îl chemă și-l rugă să ducă de mîna pe bătrîn pînă acasă, că-i slăbit de puteri și nici nu prea vedea bine.

Plutonierul Patriche n-ar mai fi dat importanță celor relatate de moș Trocan, dar a doua zi dimineată, sergentul major Tănase, ajutorul lui, se prezintă în cancelarie și-i raportă că nevasta factorului i-a spus că în noaptea aceea și ea a văzut pîlpîind cîteva clipe două geamuri ale bisericii. Era așa de parcă cineva ar fi trecut cu o palmă de lumină peste ele și pe urmă nu s-a mai văzut nimic. Se ducea femeia spre Coșara,

că-i născuse o cumnată, și ca să scurteze drumul a apucat pe poteca de lângă biserică.

— Măi, Tănase, ăștia din sat au început să aibă vedenii mă, sau își bat joc de noi ?

Sergentul major nu zise nimic și înălță numai din umeri, în semn că nici el nu știe ce să creadă. El personal n-a văzut așa ceva, a raportat numai cele auzite de la nevasta factorului...

— Asta e o femeie de treabă, cu scaun la cap, vorbi gînditor Patriche, dar dacă ea a văzut cu ochii ei lumina aceea pe geamurile bisericii, înseamnă că ceva tot trebuie să fie în realitate...

Zicînd acestea, Patriche rămase pe gînduri și începu să bată darabana cu degetele pe tabla mesei privind parcă absent pe fereastră, afară în uliță. Într-un tîrziu, luînd o hotărîre, zise :

— Măi, tovarășe Tănase, n-ai vrea să faci o pîndă la noapte, acolo în preajma bisericii ? I lai, ce zici ?

— Cum ordonați dumneavoastră, tovarășe plutonier ! zise Tănase luînd poziția de drepti. Am să fac o pîndă în jurul bisericii...

— Să vedem, poate e cineva care are interes să-și bată joc de oameni, că la mijloc nu poate fi decît o bătaie de joc. Noi sîntem marxiști, măi, tovarășe Tănase, putem noi să credem în bazaconiile alea ?

— Nu putem, tovarășe plutonier. Am citit și-o broșură cu chestiile astea...

— Păi, vezi ? Pregătirea politică o ai, acum fii numai cu ochii în patru. Te îmbraci țivil și-ți faci meseria...

— Cîte ore fac pînda, tovarășe plutonier ? întrebă Tănase care nu se clintea din poziția de drepti.

— Stai și tu acolo pînă ce vezi că apare Isus Cristos sau luminile alea...

— Isus Cristos, vă raportează nu poate fi, tovarășe plutonier, interveni sigur pe el Tănase. Am citit în broșura aceea că...

— Lasă, măi, broșura acum, îi tăie vorba Patriche. Tu holbezi ochii acolo, la geamuri și-mi faci un raport amănunțit cu tot ce-ai văzut. Ce, crezi oare că eu dac-am zis de Isus Cristos, gata, sînt de acord cu moș tăgîrță ăla de toboșar ? Noi presupunem că ar fi careva care aduce cu Isus Cristos, ei, să, vedem cine-i ăla, dacă e bineînțeles. Nevasta factorului n-a văzut decît lumini, așa că chipul lui Isus ar putea fi numai o vedenie a toboșarului...

— Am înțeles, tovarășe plutonier. Voi fi atent și la Isus Cristos și la lumini !

— Tîvil, măi, ne-am înțeles ?

— Așa cum ai ordonat dumneavoastră !

— Ei să te vîd ce-ți poate pielea...

În dimineața zilei următoare, sergentul major Tănase intră în cancelarie, luă poziția de drepti și raportă :

— Tovarășe plutonier, am executat ordinul dumneavoastră. Am stat în pîndă la biserică...

— Ei și ? fu curios să afle Patriche, și, ridicîndu-se de la masă, vîrî mîinile în buzunare și veni în fața lui Tănase, privindu-l drept în ochi. Ia spune...

— Vă raportez, n-a apărut Isus Cristos și nici un fel de lumină...

— Cît timp ai stat în pîndă ?

— Aproape patru ore, tovarășe plutonier

— Cu ochii numai pe geamuri ?

— Pe geamuri.

— Și... nimic ?

— Nimic.

Patriche, tot cu mîinile vîrîte adînc în buzunarele pantalonilor, începu să se plimbe gînditor prin cameră, apoi stătu eîteva clipe la fereastră, după care se întoarse și zise :

— Ia dă-i în mă-sa, mă, de aiuriți, uite cum ne pierdem vremea de pomana dracului, în loc să ne vedem de treburi mai importante...

— Cum ordonați dumneavoastră, tovarășe plutonier, vorbi respectuos Tănase din poziția de drepti.

— Ce dracu să mai ordon, nu mai ordon nimic ! răspunse supărat Patriche și se așeză pe scaunul dinapoia mesei. Știi că e o vorbă de-a noastră : dacă te iei după muște, ajungi la bălegă. Gata, concluzionă el, considerăm afacerea încheiată și să trecem la alte chestiuni. Îi mai iei o declarație lui Ciocîrlan ăsta și-i încheiem dosarul, îl trimitem sub stare de arest la oraș, n-o să-l ținem aici cît lumea și pămîntul. Așa s-a ordonat...

— Am înțeles, tovarășe plutonier, îi mai iau o declarație și-i închei dosarul. Cînd îl înaintăm ?

— Mîine.

— Am înțeles, mîine... Cine-l escortează ?

— Păi din noi doi cîți sîntem aicea la postul ăsta, cîno crezi că l-ar putea escorta, hai ? Popa Gherasim ?

— Nu, dar...

— Ce „dar“... Îl escortezi tu, n-o să-l duc eu legat de la spate ditamai comandantul postului, nu ?

— Am înțeles, tovarășe plutonier.

— Păi vezi ? De ce nu gîndești politic, măi, tovarășe Tănase, hai ?

Obrajii sergentului major, albi ca de fată, se împurpuraseră, o sudoare rece îi îmbrobonise fruntea. Era aspru plutonierul Patriche, îl știa, era și cam repezit, dar om drept ca el nu mai aflase pe la celelalte posturi de miliție pe unde făcuse serviciul pînă acum, cel puțin așa i se părea lui.

— Gata, executarea !...

— Am înțeles, executarea...

Zicînd acestea, Tănase ieși din cancelarie după ce salută regulamentar și se duse în camera unde își avea masa lui de lucru.

În acest timp, la pichetul de grăniceri, în cancelarie, locotenentul Mirescu aflase de la ostașii ce avuseseră în serviciul lor drum prin preajma bisericii cam aceleași lucruri referitoare la geamurile sfîntului lăcaș ce parcă se aprindeau noaptea numai pentru cîteva clipe și apoi lumina aceea dispărea ca și cînd n-ar fi fost.

În fața biroului, în picioare, se afla soldatul Iuliu Covaci care, în zori, venise din patrulare de pe itinerarul ce i se ordonase. Dormise cîteva seasuri și, cînd se sculase, comandantul îl chemase la el să-i raporteze în amănunt tot ceea ce văzuse. Biserica era în zona de frontieră și orice lucru suspect îi interesa pe grăniceri în mod deosebit.

— Covaci, începu Mirescu, de dimineată cum am venit mi-a raportat caporalul Ștefănescu că azi-noapte, trecînd pe itinerarul ce l-ai avut stabilit, ai văzut o lumină în geamul bisericii. Este adevărat sau nu ?

— Adevărat, tovarăș locotent, foarte adevărat, eu nu mințesc...

— Ei, spune-mi mai pe larg tot ce-ai văzut, ca să-mi dau seama cam despre ce poate fi vorba. Stai în repaos...

Iuliu Covaci începu să-și frămînte mîinile și fața lui prelungă, osoasă, cu pomeții obrajilor foarte proeminenți, prinse a se roși nițel. Părea un școlar scos la tablă în fața profesorului care stă și se gîndește cum să înceapă mai bine expune-

rea lecției ca să nu greșescă. Mărul lui Adam când urca, când cobora pe gîtul slab și lung, iar ochii priveau undeva un punct pe înălțimea tavanului.

— Ei, Covaci, te ascult...

— Tovarăș locotinent, raportează, începu el cu vorba lui moale, trăgănată, încît aveai impresia că-i este greu să scoată cuvintele din gură. Eu raportează că noaptea ce-o trecut, eu veneam pe itinerar către pîchet, și cum veneam pe itinerar am ajuns, noa, la biserică și acolo la biserică m-am uitat cătră ea, ca să văd ce și cum îi biserică, dară minten cîtiva pași mai la vale am văz't un bătrîn ce ședea, noa, în jenunchi, privea către biserică și-și făcea cruci cu mîna pe piept, apăi noa, m-am uitat să văd carele cumva îi nebun, noa, de stă acolo noaptea în jenunchi și se roagă, uitîndu-să numa cătră biserică și cînd am trecut pe lîngă el, apăi noa, m-am uitat și eu cătră biserică într-acolo unde vedea el și așa am văz't jcamurile cu un pic de lumină, noa, doară nu era aprinsă, numai o țîr de lumină, și atuncea mi-am văz't de drum, dar mai încolo minten m-am oprit și am stat o țîr la pîndă, să văd numa ce face bătrînul ăla și l-am văz't că s-o ridicat și o vinit și el la vale și cînd o vinit la vale numa ce l-am oprit și l-am întrebat că ce-o văz't acolo unde se închina și mi-o spus, noa, că l-o văz't pe Isus Cristos... Asta e...

— Cum l-a văzut pe Isus Cristos ? prinse a zîmbi Mirescu. Așa a spus, că l-a văzut pe Isus Cristos ?

— Apăi, doară că tocmai așa o spus, întări Iuliu Covaci. Eu nu vă mințesc.

— Dar cine era bătrînul acela, ai aflat ?

— Apăi, cum nu, am aflat, că eu am mers cu el o țîr pe poteca aceea, el numai s-o întîlnit cu un om și i-o spus de ce-o văz't la biserică și omul acela mi-o zîs, făcînd un semn cu mîna la cap, că să nu pun sama pe mintea bătrînului că-i smucit o țîr la glagorie...

— N-a fost cumva moș Trocan, toboșarul satului, adică fostul toboșar ?

— Că chiar așa o spus, că-i ăl de-o bătut aldat' toba, noa, el o fost...

Mirescu rămase cîteva clipe pe gînduri, după care spuse :

— Bine Covaci, poți pleca. Mai ai ceva de raportat ?

— Nu, tovarăș locotinent.

— Poți pleca.

— Să trăiți.

Cum ieși soldatul din cameră, Mirescu ceru telefonistului Bădoiu să-i facă imediat legătura cu șeful postului de miliție. Patriche tocmai vroia să iasă pe ușă, îl aștepta gabrioleta afară, se ducea pînă în satul vecin. Auzind telefonul zbîrniind, se-n-toarse, ridică receptorul și recunoscu vocea locotenentului Mirescu.

— Să trăiți, ordonați, vă ascult, tovarășe locotenent.

Mirescu îi povesti tot ce afluase de la grănicerul întors în noaptea aceea din misiune și-i ceru să-l cheme pe bătrînul Trocan, că despre el era vorba, și să-l întrebe ce și cum stau lucrurile. Poate e ceva în legătură cu moartea contelui...

— Cînd l-a văzut grănicerul pe bătrîn, rugîndu-se acolo pe cărare, tovarășe locotenent ? întrebă curios Patriche.

— Azi-noapte.

— Uite al dracului dom'le ! se miră Patriche. Înseamnă că noapte de noapte ăsta a început rugăciunile la geamurile bisericii...

— Nu știu, nu înțeleg ce vrei să spui, zise Mirescu, ce-i cu bătrînul ăsta ?

— Tovarășe locotenent, moș Trocan a venit la mine acum trei zile, într-o dimineată și mi-a spus că l-a văzut în noaptea ce abia se sfîrșise pe Isus Cristos în geamul luminat al bisericii, că le-a dat de veste și cîtorva din sat despre treaba asta și că una, Maria lui Vizante, l-a făcut de două parale că om bătrîn ce se află umblă cu minciuni să-i îmbrobodească pe cei proști. El a venit s-o reclame pe femeia asta că l-a amenințat că-l opărește cu apă fiartă...

— Cînd spui dumneata că s-a întîmplat toată treaba asta ?

— Acum trei dimineți.

— Mie grănicerul mi-a raportat că l-a văzut azi-noapte.

— Da, întări plutonierul Patriche, înseamnă că acum trei nopți l-a văzut cum spune el pe Isus Cristos în geamurile alea luminate și bătrînul se duce mereu să se roage acolo. Asta-i un fel de Petrache Lupu...

— O fi fost și alaltăieri noapte.

— Nu, alaltăieri noapte n-a fost, zise Patriche. A venit o femeie, nevasta factorului să ne spună și ea de luminile acelea și l-am trimis la pîndă pe sergentul major Tănase, ajutorul meu, să vadă ce și cum stă chestiunea...

— Și ?

— N-a văzut nimic, nici o lumină, nici o vedenie și chiar că nu era nimeni nici prin preajma bisericii...

— Dar nu te-ai interesat dumneata zise Mirescu, de ce n-a mai fost bătrînul și ieri noapte acolo ?

— A fost bolnav, și acuma abia își trage răsuflarea. Cred că azi-noapte a fost ultimul lui drum în fața bisericii. M-am întîlnit cu noru-sa, se ducea la popa Gherasim, o trimisese bătrînul să-l cheme să-i facă o slujbă... —

— Uite ce-i, tovarășe plutonier, căută să încheie discuția locotenentul Mirescu. Noi o să luăm măsuri serioase pentru supravegherea bisericii, poate se ascunde cineva care vrea să treacă granița, poate e în legătură cu moartea contelui, nu știm, facem numai presupuneri, dar vom căuta să constatăm dacă e ceva suspect în legătură cu ea. Te rog și pe dumneata, întărește munca de informare în sat și ține-mă la curent cu tot ce afli. N-aș vrea să avem surprize. S-au întîmplat atîtea lucruri și tebuie neapărat să dăm de capătul unui fir ca să se lămurească povestea asta.

— Am înțeles, tovarășe locotenent.

— Mulțumesc și la revedere !

— Să trăiți !

16

Chiar în ziua aceea, după ce a luat masa, locotenentul Mirescu s-a dus și a făcut o vizită preotului Gherasim, acasă la el. Era cam pe la ceasurile patru după pînz, se lăsase o zăpușcală încît căldura te muia din picioare nu alta, aerul era greu, încins, sufocant și cîinii stăteau tolăniți în umbra gardurilor, cu limbile scoase, răsuflînd din greu, moleșiți, le era și lehamite să mai latre pe cineva.

Preotul avea o casă destul de frumușică, încăpătoare, cu patru camere și în fața cu o verandă în jurul căreia se ridicau pe ațe zorele alături de „regina nopții“. Deschizînd poarta, ca să ajungi la treptele verandei, treceai mai întii prin livadă cu pomi fructiferi, mai precis pe sub o arcadă de viță de vie, un

tunel umbros și răcoros, foarte bine venit, acum în zilele cu arșiță. Preoteasa murise în urmă cu câțiva ani la spital în urma unei operații de ulcer (se internase în ultima clipă, când nu se mai putea face nimic) și preotul se gospodărea acum singur. Din când în când îl mai ajuta o bătrână din sat, iar înainte de a fi arestat, Ilie Ciocîrlan mai spărgea un lemn sau dregea un gard, săpa via sau curăța livada, când avea vreme și nu era ocupat cu orînduiala în biserică.

Cînd Mirescu intră în curte, preotul Gherasim, slab și înalt, cu fața suptă, barbă mare, albă și ochi albaștri, numai într-o cămașă și pantaloni de doc, cenușii, se întorcea în clipa aceea de la stupii de albine ce-i avea în spatele casei, în mînă cu niște rame de faguri și un lighean smălțuit.

— Bucuroși de oaspeți? întrebă Mirescu de departe, venind pe sub bolta umbroasă a viței de vie.

— Bucuroși, bucuroși, mai ales cînd oaspeții ne vin așa rar în vizită! zise preotul și lăsînd pe pălimarul verandei ramele și ligheanul, își șterse repede palmele de pantaloni și veni în întîmpinarea ofițerului. Poftiți!

Mirescu dădu mîna cu preotul și cu batista începu să-și șteargă fruntea de sudoare.

— Cald părinte, foarte cald, zise el luîndu-și cascheta de pe cap.

— Și dumneavoastră umblați așa încheiați la nasturi, în tunică, în cizme...

— Datoria părinte, ce să-i faci? zise Mirescu deschizînd larg brațele. Totdeauna militarul a trebuit să fie exemplu de ordine chiar și-n îmbrăcăminte...

— Asta așa este. Dar luați, vă rog, loc... Paraschivo! se întoarse preotul și strigă către odăile răcoroase, adă te rog repede două scaune la masa asta.

În fața verandei, sub vița de vie, la umbră, era o masă pătrată acoperită cu tablă zincată.

— Masa o țin tot timpul afară, poate să plouă pe ea cît o vrea, e acoperită cu tablă, dar scaunele le țin înăuntru, se strică de apă, se scuză preotul și se duse în întîmpinarea unei bătrîne cocîrjate care tocmai se opintea încercînd să treacă pragul ușii de la verandă, în brațe cu două scaune. Stai, Paraschivo, stai femeia lui Dumnezeu să te ajut și eu... Adă și o față de masă și după aia repejor în pivniță după o ulcică de vin...

— Părinte, mulțumesc, nu beau, se scuză Mirescu.

— N-ai stat oare la masă ? se întoarce părintele către ofițer. Luăm și o gustărică, să meargă vinul...

— Chiar de la masă vin, răspunse Mirescu.

— Atunci e numai potrivit, tovarășule locotenent, zise părintele și-i puse mîna pe umăr. Lasă, că dacă vii așa rar pe aici, baremi dacă te prind să te cinstesc cum se cuvine...

— N-am timp părinte, se scuză din nou Mirescu, serviciul ăsta al nostru la graniță e de așa natură încît trebuie să stai cam tot timpul acolo...

— Și duminică ?

— Și duminică. Ce, duminică nu se păzește hotarul ?

— Aveți dreptate...

Preotul Gherasim întinse repede fața de masă, din pînză albă de casă, cusută cu flori în arnici și îndată se înfățișă și bătrîna cu o cană mare de vin din pămînt smălțuit și două pahare.

— Mai are nevoie de ceva sfinția ta ?

— Nu, vezi-ți de treabă, Paraschivo...

— Sărut mîna...

Părintele turnă în pahare un vin rubiniu, rece, a cărui aromă se răspîndi pe dată sub bolta umbroasă a viței de vie. Întinse un pahar ofițerului, el luă pe celălalt și ciocni :

— Să vă dea Dumnezeu sănătate, dumitale și doamnei directoare, să trăiți...

— Mulțumim, părinte, zise Mirescu și bău nițel din pahar. Oho, exclamă el, un vin strășnic...

— E făcut de mine, din via asta de ne ține umbră. Viță bună, de soi, dar o și îngrijesc, îmi place. Pentru mine, pentru casă. Cît iese, îmi ajunge de la un an la ălălalt an...

Băură, apoi părintele povesti că face treabă bună și cu stupii de albine, are vreo douăzeci în spatele casei, dau miere faină, numai zahăr, și-i galbenă ca aurul. Are o fată măritată cu un doctor tocmai la Ploiești și pentru cei doi nepoței trimite, în fiecare toamnă, să aibă pe iarnă aproape zece borcane. Mai oprește și el cîteva kilograme și restul de miere o vinde celor care au trebuință. Se interesează apoi, dacă locotenentul știe ceva mai nou în legătură cu Ilie Ciocîrlan, că el, preotul, n-a mai aflat nimic, iar Patriche, șeful postului de miliție, refuză să-i dea vreo lămurire. Era Ilie ăsta betivan nevoie mare, scandalagiu fără pereche, dar cînd nu i se urca vinul la cap era om muncitor, cu tragere de inimă, ascultător și sugus,

dar, de, a avut și el necazurile lui, ba cu pușcăria, ba cu nevasta care i-a plecat din ogradă și cîte altele și de aceea, ca să uite de tot, a dat în patima beției. Nu-l crede cu nimic vinovat sau să aibă vreun amestec în chestiunea cu moartea contelui...

Foarte delicat, Mirescu îi spuse preotului că nu cunoaște în ce stadiu se mai găsește cazul lui Ciocîrlan, deoarece ancheta o face miliția și ei răspund de mersul cercetărilor. Preotul spuse apoi că a aflat de prinderea lui Raul, nepotul contelui, și-și arată dezaprobarea față de furtişagurile săvîrșite de acesta prin București.

— Îl știu de mic, tovarășe locotenent, adăugă preotul, îndemnîndu-l pe Mirescu să golească paharul, dar spun drept, mie niciodată omul ăsta nu mi-a făcut o impresie prea bună. Un fel de băiat de bani gata, crescut fără griji și fără necazuri pe banii contelui... Asta de mult, cînd era contele în putere finanțiară...

— El îl ajuta în ultima vreme pe contele, zise Mirescu. Îi trimitea bani.

— Da, într-adevăr îi trimitea, dar ce-i trimitea era o nimica toată, zise preotul dînd a lehamite din mîină. Bietul domnul contele, ca să-și ducă zilele de azi pe mîine, îl țineam mai mult din mila bisericii. Îl știu de mult, a fost om bun, el a ridicat sfîntul lăcaș din banii lui, n-a făcut rău la nimeni, cu nimeni nu s-a gîlcevit sau să fi avut vreun necaz cît de mic... Așa că moartea lui venită ca un trăsnet m-a surprins. La început nici nu mi-a venit să cred... Mă chemase mai înainte cu cîteva zile să-i cîtesc un maslu...

Mai vorbiră despre recoltă, că grîul crește mare și frumos și nici porumbul nu e mai prejos, despre una, despre alta și la sfîrșit, Mirescu își anunță scopul vizitei sale. Cîteva nopți la rînd s-au văzut niște luminițe la una sau două dintre ferestrele bisericii, sau poate la mai multe, deocamdată atîta se știe și l-ar interesa să afle ce crede sfinția sa, preotul, despre treaba asta.

— Tovarășule locotenent, zise preotul liniștit, semn că nu era o noutate pentru el vestea adusă de ofițer, am auzit și eu oamenii vorbind despre chestiunea asta, ba unii dintre ei chiar m-au întrebat dacă la mijloc nu-i vreo minune dumnezeiască...

— Și ?

— Nu pot să spun nimic, pentru că n-am văzut nimic, asta este, răspunse el desfăcînd larg brațele. Dacă n-am văzut, n-am văzut !

— Cine ține acuma cheia bisericii ?

— Eu. De cînd s-a întîmplat povestea aceea cu nenorocitul de Ciocîrlan, numai eu o țin. Așa m-am angajat și în fața tovarășului plutonier Patriche, că dînsul mi-a dat ideea s-o țin numai eu și să răspund eu de biserică...

— Cine face acuma curățenie acolo ?

— Cine se găsește, dar de cele mai multe ori Paraschiva, femeia asta de mă ajută pe-aici la gospodărie. Însă, să știți că totul se face în prezența mea, eu fiind de față. Mă duc, descui, ea mătură, scutură preșurile, șterge praful, eu îmi fac de lucru prin altar, mai pun registrele la punct, că registrele bisericii le țin acolo...

— Nu vă supărați că am o bănuială, zise Mirescu cu oarecare jenă și puse mîna pe brațul preotului, dar știți, noi așa sîntem, trebuie să presupunem fel și fel de variante pînă ce anumite dovezi le răstoaină, anulează prezumțiile astea și vin să ne îndrepte pașii pe drumul cel bun al adevărului...

— Mă rog, meseria dumneavoastră, se arată binevoitor preotul. Vă ascult...

— Nu cumva se ascunde cineva în biserică ?

Părintele Gherasim rămase de-a dreptul stupefiat ; făcu ochii mari, înălță sprîncenelz, buzele i se strînseseră de uimire, iar mîna ce ținea paharul începu a-i tremura ușor, nervos, fără oprire.

— Bineînțeles, mă gîndesc, urmă Mirescu, care sesizase brusca frămîntare a preotului, că s-o fi ascuns cineva în biserică fără știrea dumneavoastră, cineva care urmărește un scop anume...

— Cînd să se ascundă ? silabisî preotul, arătîndu-se total contrariat de presupunerile ofîțerului.

— Uite, bunăoară într-o zi, să zicem că după ce ați terminat slujba, acela a rămas în biserică. Nu l-a văzut nimeni, nu l-ați văzut nici dumneavoastră. Și știți, vorba aceea, hoțul nedovedit e om cinstit ! S-a ascuns, deci, poate că de atunci intră și iese mereu, ziua sau poate mai mult noaptea, nu știu, e o simplă presupunere, sau poate că a intrat fără gînd să mai iasă în văzul lumii, și-a făcut un culcuș undeva în biserică și așteaptă momentul potrivit să-și pună planul în

aplicare. Dacă intră și iese, presupun că scopul lui nu e să facă din biserică un adăpost, ci meșterește ceva pe acolo, umblă să fure ceva, să vă păgubească cu ceva. N-ați observat nimic suspect în ultima vreme în biserică? Nu vă lipsește nimic de acolo?

— Nimic, răspunse preotul înălțînd din umeri tot cu ochii mari, de-a dreptul uluit de cele ce-i auzeau urechile. Toate lucrurile sînt la locul lor...

— Precis?

— De, știu eu? desfăcu el larg brațele. Vezi dumneata, mie dacă nu mi-a trecut prin cap treaba asta, că n-am știut că se poate întîmpla așa ceva, n-am dat importanță, n-am luat seama cum trebuie...

— Aveți obiecte de valoare acolo?

— Sînt cîteva. E vorba de-o biblie copertată în piele, cu colțare de aur, donate de contele Tegaș, apoi candelă de sub icoana cu Ochiul lui Dumnezeu, tot din aur, donată tot de el, am acolo cîteva lingurițe de argint, o tavă tot din argint...

— Astea toate sînt la locul lor?

— Cel puțin pînă am fost eu alaltăieri la biserică erau acolo...

Mirescu rămase cîteva clipe pe gînduri, apoi zise:

— Părinte, știi ce? Vrem să facem un control în interiorul bisericii, să ne convingem care-i adevărul, ne puteți însoți în seara asta?

— De bună seamă!

— Mă gîndesc că e vreunul care vrea să treacă granița, s-a ascuns undeva în biserică, poate în balconul corului, în clopolnițele din turla centrală, de, știu eu? E bine să controlăm, să vedem cum stă chestiunea, cu ocazia asta vedeți și dumneavoastră dacă vă lipsește ceva și după aceea vom lua și alte măsuri, bincînteles dacă se repetă povestea aceea cu luminițele... Știți, le-au văzut oamenii din sat, le-au văzut de vreo două-trei ori și grănicerii de la pichetul meu, e ceva necurat la mijloc. Nu vă supărați, nu?

— Vai de mine, puse preotul palmele pe piept, vă stau cu bucurie la dispoziție...

În după-amiaza aceea, cam pe la scăpătatul soarelui, Mirescu împreună cu Alexandru și încă doi grăniceri, avîndu-l cu ei și pe preotul Gherasim au intrat în biserică și au contro-

Iat fiecare colțișor cu de-amănuntul, fără însă să descopere pe careva. S-au uitat prin altar, unde era crucea masivă de marmură albă chiar în mijloc și, pe care era prins trupul lui Isus Cristos răstignit, lucrat din bronz, cruce, se spune, lucrată tot de Luigi Darini ; s-au urcat apoi pe treptele de scîndură, sus, în balconul corului, s-au uitat pe sub băncile de acolo, s-au urcat și în clopotnița mare, apoi în cele două mici, au revenit după aceea și au dat roată pe sub stranele de lîngă pereți, dar ce n-au controlat ?

— Biblia aceea cu colțare de aur e la locul ei, părinte ?
întrebă într-un târziu Mirescu transpirat de atîta scotocire.

— Da, e la locul ei.

— E cea originală pe care v-a dat-o contele Tegaș ?

— Exact aceea este. Uitați, are și semnătura lui autograf pe coperta interioară...

— Dar candela de care vorbeați ?

— Priviți-o intactă sub Ochiul lui Dumnezeu...

— Nu v-a înlocuit-o careva ?

— Stați să mă uit...

Preotul se duse în altar, luă un scaun, se urcă cu greutate pe el, își puse ochelarii și privi atent cupa candeliei.

— E candela donată de contele Tegaș. Are inițialele lui pe ea, așa cum am primit-o...

— Bine, vă mulțumim, să mergem, propuse Mirescu.

Dar pe cînd se pregăteau de plecare și preotul Gherasim era ocupat cu închiderea unor registre în dulapul din altar, Alexandru se aplecă și luă de lîngă iconostasul din stînga un băț de chibrit pe jumătate ars.

— Ce este, ce-ai ridicat de jos, Ștefănescule ? îl întrebă Mirescu, apropiindu-se.

— Un băț de chibrit.

— Ți se pare suspectă prezența lui ?

— Da.

— De ce ?

— Vreau mai întîi să pun cîteva întrebări părintelui, îmi permiteți ?

— Te rog chiar...

Preotul Gherasim tocmai ieșea din altar, cu lanțul de chei în mîină, pregătindu-se să-l bage în buzunarul anteriorului.

— Nu vă supărați, vreau să vă pun cîteva întrebări, i se adresă Alexandru și-i ieși în întîmpinare.

— Cu toată plăcerea, tovarășule gradat...
— Când ați oficiat ultima slujbă în biserică ?
— Duminică dimineața...
— La slujbă, bincînțeleș că se aprind lumînări, ard toate sfeșnicele astea, nu ?

— Desigur...
— Lumînările ard numai în sfeșnice, altundeva nu ? De pildă la marele candelabru...

— Numai în cele două sfeșnice de lângă iconostasuri, tovarășule gradat. Marele candelabru e luminat electric, după cum se poate observa. Prin grija domnului conte, satul ăsta s-a bucurat de lumină încă de acum treizeci și ceva de ani. A avut niște relații prin parlament, ceva rude sus-puse mi se pare, și din rețeaua principală care alimentează orașul s-a tras și aici un fir pentru biserică, castel, primărie, postul de jandarmi...

— Bun, vă mulțumesc foarte mult pentru explicații, zise Alexandru și se duse lângă Mirescu, cu bățul de chibrit pe palmă. Tovarășe locotenent, zise el, slujba a avut loc acum patru zile, ori acest chibrit a fost aprins cel mult acum două zile. Observați scrumul...

Mirescu luă chibritul din mîna lui Alexandru, veni în dreptul uciei dintre ferestre, îl duse la nas mirosindu-l, apoi îl cercetă cu atenție și încercă să-l frămînte între degete. La urmă zise :

— Nu cred că noi, aici, putem stabili data cînd a fost aprins acest chibrit, vorbi locotenentul cam sceptic, continuînd să privească bățul pe jumătate ars. Ori două zile, ori patru nu putem delimita exact cînd a fost scăpărat. Poate că a fost aprins duminică și zvîrlit aici de cel care are în grijă la slujbă lumina sfeșnicelor. Într-adevăr, scrumul e proaspăt după cum spui dumneata, dar cum putem ști cît se păstrează prospețimea scrumului ? În orice caz, descoperirea dumitale trebuie să ne rețină atenția...

Cînd au ieșit din biserică, Mirescu i-a spus preotului Ghe-rasim, că în interesul descoperirii acelui mister ce planează în jurul luminițelor, e bine să-i dea cheia ca să-și facă și gră-nicerii una la fel. Dacă se întîmplă ceva, trebuie să intre în orice clipă și cît mai repede în biserică să-l aresteze pe pre-supusul infractor.

— V-o dau chiar pe aceasta, zise preotul care arăta foarte multă înțelegere pentru strădania grănicerilor. Eu mai am una. De cînd mi-a pierdut-o Ciocîrlan pe cea dintîi, după exemplarul al doilea mi-am mai făcut una...

— Și încă o chestiune, părinte, îi atrase Mirescu atenția, în timp ce preotul încuia biserica. Vă rugăm să nu spuneți nimănui despre vizita noastră în astă-seară aici și care a fost scopul ei, da ?

— Vă asigur cu toată certitudinea, tovarășule locotenent. Poftiți, vă rog, cheia.

— Vă mulțumesc și să sperăm că lucrurile se vor limpezi.

— Să v-audă Cel de sus !

Mirescu luă cheia, i-o dădu lui Alexandru s-o țină la el și împreună cu ceilalți doi grăniceri plecă pre pichet după ce mai întîi dădu mîna cu preotul. Dar nu făcură decît cîțiva pași, că locotenentul se opri și zise :

— Ștefănescule...

— Ordonati !

— Știm cum am lăsat interiorul bisericii, cunoaștem locul fiecărui obiect, cheia o avem la noi, deci putem intra oricînd. Știi ce propun ? Rămii te rog de pază aici, undeva în apropiere și supraveghează ușa bisericii. Să vedem cine intră și cu ce scop. Dacă intră careva în seara asta...

— Sau poate că iese careva ? își dădu cu părerea Alexandru.

— De unde să iasă ?

— Din biserică.

— Păi, n-am controlat noi biserica ? se miră locotenentul. N-am umblat prin toate cotloanele și n-am găsit nimic ? L-o fi creat cumva sfîntul duh sau l-a născut fecioara Maria ? Alexandru începu să rîdă.

— Măi, se vede că ești amorezat lulea ! îl luă Mirescu pe după umeri. De cînd stai de vorbă cu o profesoară de literatură ai început să ai imaginație...

— Pînă cînd fac pînda asta ?

— Pînă după miezul nopții. Aoleu, dar n-ai mîncat, își aminti Mirescu. Îți trimit pe careva cu mîncare...

— Nu, nu trimiteți, tovarășe locotenent, se împotrivi Alexandru. Dacă ne tot învîrtim pe aici, prin jurul bisericii poate atragem atenția ăluia care intenționează să intre. Rămîn pe

loc, îmi caut o ascunzătoare foarte bună și după miezul nopții vin la pichet...

— Știi parola din seara asta.

— O știu...

— Rămii cu bine atunci, și fii cu ochii-n patru...

— Am înțeles.

— Te las pe dumneata în pînda asta, ca să ne lămurim o dată dacă se văd sau nu luminițele acelea. adăugă Mirescu. Mi-a raportat Covaci, mai apoi Brîndușe, dar uite că șeful postului de miliție l-a pus și el pe ajutorul lui la pîndă și acela n-a văzut nimic. Dumneata ești un băiat serios și poți să-ți dai seama dacă e ceva în neregulă, sau sînt numai niște sclipiri ale geamurilor care unora li se par cine știe ce bazaconii...

— Da, dar le-au văzut și grănicerii noștri...

— Cine știe cum le-au văzut și ei! arată neîncrezător Mirescu. Au auzit poate oamenii că e vorba de un chip și niște luminițe și cînd au privit geamurile în razele lunii imaginea era pe jumătate formată... Ei, te las cu bine...

— Să trăiți. La o rachetă roșie cu trei stele în caz că e ceva, trimiteți ajutoare.

— Nici o grijă...

Rămas singur, Alexandru stătu o clipă locului pînă ce Mirescu și cei doi însoțitori coborîră poteca la vale către pichet, apoi se întoarse, apucă pe cărare în sus și, după cîțiva pași, sări șanțul și intră într-un lan des de grîu. Își căută un loc mai potrivit pentru pîndă și încercă să vadă dacă de aici poate cuprinde cu vederea atît biserica cît și o parte din împrejurimile ei. Într-adevăr, locul era cît se poate de bun. Se așeză, așadar, pe trunchiul răsturnat al unui fag, doborît de furtună și în primul rînd controlă dacă încărcătorul e așezat bine în automat. Avea la el și o rezervă bună de cartușe, așa încît în caz de nevoie putea acționa singur un timp mai îndelungat pînă ce aveau să-i vină ajutoare. Un lucru îi lipsea: lanterna. Curînd se lăsa noaptea, iar dacă va trebui să intre în biserică n-avea la îndemîină, o sursă de lumină cu care să scotocească prin toate colțișoarele. Dar poate că nu va fi nimic, își zise. Cine ar putea folosi biserica drept adăpost, pînă ce găsește momentul potrivit să treacă frontiera? Cît privește geamurile luminate, avea dreptate locotenentul Mirescu, poate că era o sclipire a lor în razele de lună și aîta tot. S-au

luat toți după neroziile bătrînului acela, Trocan, și-au început s-o țină una și bună că la mijloc e ceva necurat și misterios...

Soarele trecuse de mult către asfințit, coborînd după coama împădurită a dealului. Se făcea simțită ușoara răcoare a amurgului ce cuprindea tot mai mult depărtările. Jos, în vale, se vedea satul tupilat după coroanele bogate ale salcîmilor și nucilor, iar mult mai către dreapta se zărea pichetul, clădire singuratică în cîmpul larg, fără măcar un clin în toată cuprinderea lui. Se deslușea de aci, de pe deal, foișorul observatorului, înălțat asemenea unei sonde, dincolo de acareturile ce mărgineau pichetul. Se vedea și lacul, mare, liniștit, înconjurat de lanurile de lucernă și grîu, și Alexandru stăruia mult cu privirea într-acolo, să găsească undeva salcia de la marginea apei sub care își petrecuse cîteva duminici alături de Dorina. O găsi, era în partea dinspre nord a lacului și mai departe de ea se ghicea șoseaua ce ducea spre „Crăița“. „Ce-o face Dorina la ora asta? se întrebă el și-și privi ceasul de mîna. Desigur e acasă, citește sau își întocmește programul de școală pentru mîine. Sau poate că face mîncare, ori se ocupă de grădina din fața casei. Poate udă florile, că a trecut căldura soarelui, acuma se lasă amurgul...“ Îi era dor de ea și își dădea seama că din clipa ultimei lor îmbrățișări sub acoperămintul de frunze al salciei se legaseră pentru totdeauna în puterea unei iubiri trainice. Ea s-a ridicat atunci de jos cu ochii triști, umezi, plînși, dar în privirea lor pîlpîiau luminițe atît de vii și de strălucitoare, încît îi aureolau întregul chip într-un zîmbet de împăcare și mulțumire. A plecat apoi ochii, nu îndrăznea să-l privească pe Alexandru, se simțea vinovată poate față de propria ei conștiință, dar în felul cum s-a lipit de pieptul lui cerîndu-i ocrotire, el a înțeles că acceptase din primele clipe împlinirea dragostei lor. A încercat să-i spună ceva, dar ea l-a rugat să tacă, să nu-i vorbească în nici un fel, s-o lase cu gîndurile ei, un minut, două, poate mai mult, dar s-o lase așa, să stea ghemuită la pieptul lui, acolo în picioare, strînși lipiți de tulpina salciei, înveliți cu pledul, cu grijă să nu-i ude ploaia, ferindu-se de stropii ce răzbeau cînd și cînd prin desîșul frunzelor. El i-a împlinit dorința și a lăsat-o în legănarea gîndurilor ei multă vreme, pînă ce s-au auzit sus, în frunzarul umed, clipocind ultimii stropi de ploaie.

Și părul ei mirosea a floare de tei, a lucernă crudă, a le-vănțică abia culeasă de pe cîmp...

Alexandru își amintea toate acestea acum, aici, în locul acesta singuratic, pustiu, departe de sat, la câteva zile de la duminică pe care n-avea s-o uite niciodată... Rupsesse un fir de grâu, îl mesteca în gură, savura amăruia tulpină și aștepta să se lase noaptea. În vale, amurgul învăluia tot mai mult în marama-i cenușie satul căruia abia de i se mai ghiceau casele...

Cît să fi stat așa în așteptare, la pîndă, nu-și putea da seama. Ceea ce știa era faptul că de la începutul serii nimeni nu s-a apropiat de biserică, n-a trecut picior de om prin preajma ei, nici măcar pe poteca ce scurta drumul spre Coșara. O liniște ca pe întinsul unei ape domnea în jur. Într-un timp s-a auzit numai huruitul unei căruțe pe drumul către „Crăița“, dar și acela s-a stins curînd și liniștea a rămas să stăpînească din nou noaptea. Apoi s-a deslușit lătratul unui cîine... Și cîntecul unui om, departe în vale, pe ulițele satului ascuns în întuneric. Și din nou liniștea aceea adîncă și gravă în care numai greierii țîrîiau neîntrerupt printre ierburi ca niște țigane ale pămîntului. Nu era lună, cerul era negru ca păcura, nici urmă de stea nu se zărea în înaltul lui, și Alexandru, ca să aibă mai bine sub priviri biserica, plecă după o vreme pe brînci prin lanul de grâu și veni numai la cîtiva pași de zidurile groase ale lăcașului de închinăciune, tîrîndu-se ușor și neobservat, ca un șarpe prin iarbă.

Stătu un timp în locul acela, cu ochii numai către ferestre și cu urechile ciulite în așteptare, apoi deodată tresări, de parcă l-ar fi împuns careva în spate cu cuțitul. Pe trei din geamurile bisericii aflate chiar în dreptul lui, prinse a juca câteva clipe o lumină la început mai puternică, apoi din ce în ce mai ștearsă, pînă ce se stinse în pîlpîiri scurte așa cum se și aprinsese. Imediat Alexandru se ridică în picioare și alergă către ferestrele bisericii. Puse piciorul pe-un brîu gros de ciment ce înconjura construcția, se prinse zdravăn cu mîna de burlan, se înalță cît putu pe vîrfuri și căută să privească în interiorul bisericii. Nu se zărea nimic. Nici nu se putea zări ceva. Geamurile erau prăfuite, iar în biserică era o beznă s-o tai cu cuțitul...

Se duse atunci și încercă ușa bisericii. Era încuiată... Nu, nu putuse intra nimeni, ochii lui nu s-au dezlipit de cele trei trepte de la intrare, de ferestre, de nimic. Ocoli o dată zidurile clădirii, cu speranța că poate descoperă ceva care să-l ajute să înțeleagă faptul că cineva intrase pe una din feres-

trele laterale în partea cealaltă a bisericii. Dar osteneala îi fu zadarnică, nu află nici o urmă, nimic nu putu să-i întemeieze nici cea mai mică bănuială...

Atunci înalță pistolul de semnalizare cu rachete și trase.

O diră de lumină se duse fișiind către cerul întunecat și apoi într-o arcuire largă trei stele roșii începură să coboare în plutire lină către pământ.

Alarmase pichetul.

În mai puțin de zece minute sosi mașina, condusă de Mitrică și din ea se clădu repede jos o echipă de grăniceri împreună cu locotenentul Mirescu. Ofițerul avea într-o mână automatul, în cealaltă lanterna.

— Ce-i, Ștefănescule, ce s-a întâmplat? întrebă el mai mult șoptit. Ai descoperit ceva?

— Tovarășe locotenent, am văzut și eu luminițele acelea...

— Cum, domnule, e totuși adevărat? se arătă foarte mirat ofițerul, dîndu-se un pas înapoi. Cine dracului le-a aprins? N-a intrat nimeni în biserică?

— Absolut nimeni...

— Asta-i bună! zise el și-și dădu cu un gest repezit casheta pe ceafă. Va să zică controlăm biserica de la cupole la podea, o încuiem, nu intră nimeni și totuși cineva e înăuntru și luminează geamurile. Zău, dacă mai înțeleg ceva! Se întoarse apoi către grupul de grăniceri ce-l însoțeau și ordonă cu glas scăzut: — Înconju-rați biserica. Faceți așa cam la douăzeci de pași în jurul ei un cerc. Cum îl vedeți pe unul sărind pe geam și fugind, somația reglementară și în caz de nesupunere, foc! Ne-am înțeles? Executarea! Dumneata, Ștefănescule, vino cu mine. Mai ai cheia de la ușă?

— E la mine.

— Treci și deschide... Deschide, dom'le, să văd și eu minunea!

Mirescu așteptă pînă ce militarii luară dispozitivul ordonat, apoi armă automatul, și porni după Alexandru. Acesta se apropie de ușa bisericii, introduse cheia și deschise. Apăsă ușor clanța și dădu tot atît de tare ușa la perete. Dinăuntru venea un miros de ceară arsă, de aer stătut, de tămîie și ziduri vechi, cu tencuiala umedă.

Vru să treacă apoi pragul, dar Mirescu îl apucă puternic de braț.

— Nu așa, șopti el. Trebuie să oferim aceleia care-l presupunem că-i înăuntru și că ne așteaptă cu pistolul întins o țintă cât mai mică. Intră pe brînci...

Alexandru se supuse, se aplecă și trecu pragul bisericii. Îndată după el urmă și Mirescu. Se strecurară apoi cu pas ușor prin pronaos și se opriră în pragul ușilor acestuia, deschise larg la perete. Se dădură unul în dreapta, celălalt în stînga zidurilor. Mirescu aprinse lanterna și de aici plimbă fasciculul de lumină mai întîi pe fața altarului, după aceea de-a lungul pereților, pe sub stranc, pe lîngă iconostasuri, peste tot. Somă apoi puternic, încît glasul lui căpătă în imensitatea și rezonanța bisericii duritatea dangătului unui clopot :

— Cel care ești în biserică, dă-te la iveală cu miinile sus și lasă orice armă de-o parte !

Vocea lui se pierdu în ecouri grave sub bolțile înalte și reci, apoi se stinse încet ca o părere. Așteptă cîteva clipe și văzînd că nu se produce nici o mișcare, repetă somația încă de două ori, după care îi făcu semn lui Alexandru să stea cu automatul în supraveghere, protejîndu-l de orice atac neașteptat din ungherele întunecate, iar el mergînd aproape lipit de pereți plecă să cerceteze mai întîi altarul. Călca în vîrfurile picioarelor, încet, pipăind cu mîna înainte, se împiedică de-un preș răsucit, gata să cadă, dar se stăpîni pe dată și porni înainte — nu vedea nici măcar la un pas, totul era foarte vag, intra parcă într-o ceață neagră, — nu aprindea lanterna să nu-și trădeze locul de mers — ocoli sfeșnicele, soba de tablă, o masă pe care se afla „cutia milcilor“ și în sfîrșit, ajunsese lîngă cata-peteasma altarului. Dădu perdea de catifea roșie la o parte, acum aprinse lanterna, intră în altar și plimbă fasciculul de lumină pe pereți, pe dulapul cu registre al preotului, pe crucea mare din marmură albă cu trupul lui Cristos lucrat din bronz și răstignit de-a lungul ei.

Aci nu află nimic.

Luă la rînd tăblia altarului cu cei treizeci și șase de sfinți, apoi se uită pe după iconostasuri și trecu la strancele de lîngă ziduri. Cînd să ocolească însă una din perinutele aflate jos pe covoare și care serveau credincioșilor să pună genunchii pe ele în timpul rugăciunilor, se opri deodată, se aplecă și ridică două bețe de chibrit. Le luă în palmă și aruncă lumina lanternei asupra lor. Unul dintre bețe era întreg, dar cu măciulia de fosfor mîncată, semn că nu se aprinsese, celălalt era con-

sumat mai mult de jumătate, scrumul mai era cald, se fărîmîță la prima atingere cu degetele.

— Ștefănescule ! chemă Mirescu, ia vino încoace...

Alexandru porni către partea aceea a bisericii, dar cu ochii tot în jur, să nu fie luat prin surprindere de careva.

— Cînd am plecat noi după-amiază de aici, erau chibriturile astea aruncate pe jos ?

— Ați mai găsit vreunul ? se miră Alexandru și privi palma ofițerului.

— Nu unul, ci două. Uite-l ăsta a fost aprins de curînd...

Alexandru îl examinează cu atenție, apoi zise :

— Nu, nu era nici un chibrit, tovarășe locotenent. M-am uitat peste tot locul și nu era urmă de chibrit. Singurul pe care l-am găsit atuncea era și cel pe care l-am ridicat de jos și vi l-am arătat.

— Ei, ce zici de treaba asta ?

— Înceamnă că cineva le-a scăpărat aici în biserică, a căutat ceva și apoi a dispărut, își dădu cu părerea Alexandru. Așa se și explică apariția, pentru o clipă, a luminițelor la geamuri. Le-am văzut eu...

— Bine, măi, sînt de acord, așa este, dar unde este individul ăsta ? Pe unde a intrat ? Pe unde a ieșit ? Unde se ascunde acuma ?

— O fi fugit sus în clopotniță, auzind că noi intrăm în biserică...

— Hai și acolo. Dumneata te-ai uitat bine, n-a intrat și n-a ieșit nimeni ?

— Tovarășe locotenent, vă raportează că nu mi-am luat ochii de la ușa și de la ferestrele bisericii.

— Dom'le, ce întîmplare, fir-ar să fie de treabă ! zise el supărat. Un adevărat mister, ca-n romanele de aventuri. Hai sus, mai întîi în balcon și după aceea urcăm și în clopotnițe...

S-au dus, au cercetat peste tot locul, au coborît, dar n-au aflat nimic care să le dea de bănuț că cineva s-ar ascunde sau că s-ar fi ascuns în biserică. Singurul indiciu al prezenței cuiva aici, după plecarea lor în după-amiaza aceea, rămîneau cele două bețe de chibrit a căror proveniență era de-a dreptul dubioasă.

Mirescu mai controlă o dată tot interiorul bisericii, cu speranța că poate va mai găsi și altceva care să-l ajute să tragă unele concluzii, dar nemaigăsind nimic ieși afară în-

preună cu Alexandru și-i porunci acestuia să încuie ușa bisericii.

— Simt că mă doare capul, mărturisi el lui Alexandru, profund mîhnit și supărat. Nu știu, am impresia că la mijloc e o taină, ceva de domeniul fantasticului. Dar ce se întîmplă aici, în zona de frontieră, nu sînt simple jocuri ale închipuirii și nu le putem trece cu vederea tratîndu-le ca atare. Deocamdată să mergem la pichet și vom vedea ce-o mai fi...

Lăsa doi grăniceri să execute pînda mai departe în jurul bisericii, cu indicația să rețină pe oricare se va apropia de ușă sau de ferestrele ei, sau pe cel care va ieși din lăcaș, și împreună cu restul militarilor porni la vale către mașină.

Pe drum, mergînd alături de Alexandru, spuse :

— Am o soluție, Ștefănescule, o soluție pe care dacă o vom putea rezolva, vom arunca lumină asupra oricărui mister legat de bețele astea de chibrit...

— Ce soluție, tovarășe locotenent ?

— Mă gîndesc că venirea lui Raul Drăgan aici, în zona de frontieră, n-a fost totuși întîmplătoare, dar, mă rog, l-am prins și sentința și-a dat-o singur. Dar dacă — mă întreb — a mai venit cu cineva și acela văzînd că Drăgan este prins, a încercat să dispară și s-a ascuns în biserică ?

— Foarte bine, stă de prea multă vreme acolo, dar unde este ? Întrebă Alexandru, căutînd să se țină cît mai aproape de ofițer. Este oare vreo fantomă, asemănătoare acelor pe care le-am văzut în filmul „Fantomele din Spessart“ ? Se naște din fum și dispare tot în fum ? N-am controlat toată biserica ? Ați văzut că n-am găsit nimic...

— Și totuși cineva a aprins bețele acelea de chibrit...

— Sînt perfect de acord cu dumneavoastră, dar cine-i insul ? Unde este ? Unde se ascunde ? Ce urmărește ?

— Dracu' știe !

— Și tot acela a aprins și bățul de chibrit pe care l-am găsit după-amiază...

— Într-adevăr, bățul acela de chibrit nu era rămas tocmai de la slujba de duminică, zise Mirescu. Acuma și eu sînt convins că chibritul a fost aprins în noaptea cînd l-a văzut Covaci...

Merseră un timp, apoi Alexandru întrebă :

— Ați început să vorbiți de-o soluție, care este aceea ?

— A, într-adevăr, își aminti Mirescu. Știi la ce m-am

gîndit ? Să faci dumneata o pîndă chiar în interiorul bisericii. Noaptea...

Alexandru se opri o clipă în loc și-l privi zîmbind pe Mirescu.

— Ce, nu-ți surîde o asemenea misiune ?

— Îmi surîde, că e ordin, rise el.

— Altfel ?

— Oricum, găsesc că e soluția cea mai potrivită. Eu sau oricare altul — dat fiind caracterul fascinant și totodată misterios al acestei acțiuni — s-ar angaja fără discuție să dezlege această taină care pe mine a început să mă pasioneze. Cu atît mai mult cu cît sînt grănicer și că, datoria mea...

— Deci primești această misiune ?

— Nici nu mai începe vorbă ! zise Alexandru și simți că în clipele acelea obraji îi ardeau de emoție.

— O primești pentru că trebuie să execuți un ordin ?

— În primul rînd pentru aceasta și tot în primul rînd pentru că-mi place și vreau să fiu eu acela care prinde capătul firului unei acțiuni ce bănuiesc că este în directă legătură cu frontiera. Mai mult, plec la Școala de ofițeri și nu mă pot lăuda că venind din stagiu la graniță am săvîrșit și eu o faptă mai grozavă aici la hotar...

— Bine, vom mai chibzui și vom hotărî...

Cînd ajunseră la pichet era trecut de mult miezul nopții.

17

Era după-amiază, cerul se întunecase iar a ploaie, dar nu cădea nici un strop și nici semne nu se arătau că ar da ceva de sus. În aer stăruia totuși o zăpușeală uscată de-ți tăia parcă răsufarea. Se auzeau bubuituri îndepărtate peste deal al căror ecou ajungea foarte slab pînă aici, și într-acolo zarea era neagră tuci și niște dîre alburii, ca de abur, cădeau pieziș ca niște eșarfe străvezii, semn că în locurile acelea ploua zdravăn, nu glumă.

Alexandru stătea în camera lui, rezervată anume ajutorului șef de pichet și la lumina cenușie ce venea de afară, într-atît de cenușie încît părea că se lasă amurgul, scria cîteva rînduri alor lui de acasă, drept răspuns la scrisoarea ce-o primise la vremea prînzului. Maică-sa îl vestea că tatăl nu mai lucrează pe autocamion, că a trecut acum, înainte de pensie, la garaj, un fel de dispecer sau așa ceva, se simte mai bine, e chiar foarte vesel și așteaptă să-l vadă. E nemulțumit însă că feciorul său nu i-a trimis măcar o fotografie îmbrăcat militar, să-l vadă cum arată grănicer și dacă nu și-a făcut, să-și facă o asemenea fotografie că și el are una de pe cînd făcea armata la Regimentul 1 Dolj, în Craiova și uite, acum a îi prinde bine că-și amintește cum se înălța la vremea dinaintea înșurătorii. Îi mai spunea maică-sa că ea nu zice nimic despre fata cu care a prins el vorbă, aci în sat la graniță, chiar îi pare bine că e profesoară, că e de treabă, are casă și se bucură de multă cinste între oameni, iar din fotografia ce le-au trimis-o pare o adevărată artistă, nu altceva, într-atît îi de frumoasă și de mîndră de n-are pereche, dar tatăl e de părere că el, Sandu, e băiat încă tînăr, să mai aștepte, să-și facă un rost ca lumea în viață, să termine cu învățătura, să iasă pe banii lui, că cine stă în averea și pe banii neveste-si nu-i mare pricopseală de capul lui. Așa îl povățuiește el, om bătrîn ce se află, că are șazeci de ani și a trecut prin multe în viață și a văzut multe pe unde l-au purtat pașii. Dragostea îi ca floarea, e frumoasă dar se trece repede și el, Sandu, o fi zicînd că de-acum e mare și cu judecată la cap, dar la vîrsta lui tot copil a rămas și e bine să asculte de cei cu mai multă trecere prin viață că nu-i vor decît binele... Îl mai vestea că vin colegi de-ai lui, de pe la facultate pe acasă și întreabă de adresa lui și pe toți trebuie să-i mintă că n-o știe, că așa i-a învățat el și nici unde face armata, la ce armă să nu le spună. D-apoi pînă cînd să-i tot mintă așa, că-s băieți de treabă, țin la el ca la un frate și ar dori să afle cît mai multe lucruri despre el, să-i scrie și să primească de la el răspuns... Pe strada lor, în Tei, umblă mașinile de la școlile de șoferi și era cît pe-aci s-o calce una pe care o conducea o fetișcană, dar numai a glumit că vrea s-o lovească, așa ca s-o sperie și cînd s-a uitat mai bine, la volan era Angelica, fata cu care a vorbit înainte de a pleca militar, colegă cu el la facultate și i-a strigat din mersul mașinii :

„Sărut-mîna și multe complimente lui Sandu, spuneți-i că mi-e dor de el și să nu mai fie supărat pe mine !“

...Fereastră era deschisă spre cîmpul ce se întindea către sat, în cameră era liniște, se auzea numai penița cum scîrțîie pe coala albă de hîrtie, că Alexandru scria rar, caligrafic, cu litere mari, corecte, ca scrisoarea lui să poată fi citită cu ușurință atît de tatăl cît și de mama sa care nu vedeau așa bine și nici carte multă nu prea știau. Undeva, pe cîmp, în zăpușcala aceea dinaintea ploii se auzeau comenzile frunțașului Croitoru ce instruia cîinele în diferite exerciții, îl alerga, și-i porunca să meargă tîrîș sau să aducă de cine știe unde o bucată de lemn pe care o arunca, reamintindu-i să facă „aport“. Iar dinspre bucătărie venea miros de ceapă prăjită și de carne fiptă, semn că Iliuță pregătea de pe acum masa celor care aveau să plece la lăsarea întinericului în serviciu.

Deodată, tocmai cînd scria mai de zor și se străduia să fie cît mai convingător în răspunsul său către părinți, Alexandru auzi ușa camerei deschizîndu-se ușor, de către cineva care nu vroia în nici un fel să-l deranjeze sau să-l supere. Lăsă tocul și întoarse capul. Intrase Tandin, „artistul“, cu o mutră plouată, de parcă stătuse trei luni numai într-un butoi cu saramură. Cum era el scund și îndesat, cu fața măslinie și ochii mici, negri, mina ce-o afișa acuma nu i se potrivea de fel. Se vedea că se străduiește să pară cît mai năpăstuit, cît mai rău lovit de necazuri, parcă îl încerca o durere fără alinare și durerea aceasta îl apăsa și-i chinuia sufletul.

— Ce-i, Tandine, ce dorești ? îl întrebă repezit Alexandru. De ce nu bați la ușă, cînd intri ?

— Să trăiți, tovarășe caporal ilev, ușa era crăpată și, dacă era crăpată, am zis că de ce să mai bat ? Cum ar veni, era deschisă...

Era stînjnit, încurcat, își dădea seama că prezența lui nu e potrivită și poate chiar nedorită de caporal, dar nu-și închipuise că-l va deranja într-atît încît să-l ia „tare“ încă înainte de a face un pas în odaie. Acuma însă ce mai putea face ? Intrase și, gata, nu mai putea da înapoi, ce-o fi o fi...

— Ai chipul cam schimonosit, parcă ți-a căzut cerul în cap, ce s-a întîmplat ?

Îi pierise oare glasul ? Nu putea scoate un cuvînt. Stătea în poziție de drepti, dar nițel aplecat din șale de parcă purta

o piatră de moară în spinare și era gata-gata să-l doboare la pământ. Văzînd că Alexandru îl cercetează de sus pînă jos cu privirea, își trecu repede palma dreaptă de-a lungul nasturilor de la veston să vadă dintr-o singură mișcare dacă sînt toți încheiați sau nu. Răsufală ușurat, era în ordine, știa că ajutorul șefului de pichet nu trecea cu vederea nici cea mai mică abateră de la portul regulamentar al ținutei și de la disciplina militară. Trase cu coada ochiului și la bocanci și constată că-i avea lustruiți...

— Hai, măi, spune ce dorești? îl îndemnă Alexandru muind nițel vorba. Ți-am spus, ai o figură, Tandine, de parcă ai fi băut zece kilograme de oțet!

— Sînt amărît, tovarășu' caporal ilev, începu el cu glas plîngător, mototolind boneta în mîini, zău, să moară mama dacă vă minț, uite am un năcaz pe suflet și am venit la dumneavoastră ca la un frate mai mare, să-mi luați, zău, piatra asta grea de pe inimă...

— Ce piatră, măi?

— Stați că vă spui, că de aia am venit să vă spui, că cui să-i spui dacă nu dumneavoastră? urmă el cu mutra aceea tot plouată. Că ce mi-am zis, uite, zău, să moară mama dacă vă minț, zic ia să mă duc la tovarășu' caporal ilev, că e și 'mnealui bucureștean ca și mine, sîntem dintr-un carter, mai că și vecini și dacă nu am o protecție și-un sprijin de la 'mnealui, atunci de unde să-l mai am?

— Hai, măi, Tandine, intră o dată în subiect, că am treabă, uite m-am apucat să scriu acasă și acuma mă cheamă tovarășul locotenent...

— Aoleu, scriți acasă? se miră el. Nu mai scriți, zău, că mă duc eu și le spui tot ce-mi cîntați dumneavoastră, ici, la ureche. Nu mai dați banii pe timbru, că mă duc eu...

— Cînd te duci?

— Păi uite de-aia venii la dumneavoastră cu năcazul meu, da' stați să vă spun cum vine chestiunea. Mi-a zis odată tovarășu' locotenent, fie-i gura aurită cînd a scos vorba asta, că, mă Tandine, lasă, prinde tu un „individ“ și-ți dau drumu' acasă să-ți vezi nevasta și copiii. Și uite tovarășu' caporal ilev am prins „individu“ și conced neam! Am așteptat o zi, am așteptat două, trei...

— Ce „individ“ ai prins?

— Cum ce „individ“ ? se arată contrariat Tandin că ajutorul șefului de pichet nu știa nimic despre isprava lui. Păi n-am prins eu „individu“ ăla gras care n-a vrut să stea la so-
mație ?

— L-ai prins mort, măi Tandine.

— L-am prins mort ? făcu ochii mari Tandin. Cum mort, tovarășu' caporal ilev, cum mort, că vorbea, n-a vorbit cu tovarășu' locotinent ? Că l-a întrebat 'mnealui ce mai face, și ăla a zis că bine *mersi*, da e puțin rănit și ar vrea apă, și i-a dat unul de-ai noștri apă, și după aia a zis că s-a rătăcit, a mai zis ceva de avere, de muierea lui, după care a mierlit-o, că era grăbit, al dracu' cu măicuța lui, nu mai putea aștepta pînă dădea declarație cu mîna lui, nu verbală și neiscălită, că după declarația aia plecam și eu în conced așa cum a fost vorba...

Tăcu, suspină din adîncul pieptului, își mai aranjă vestonul ici, colo și urmă :

— Zău, stau și mă gîndesc, că ce fac copiii mei și muierea, că ea e la circ, lucră la trapez, face triplu salt, lucră și la bambus și la corzi, e femeie deșteaptă, artistă mare, zău, să moară mama dacă vă minț, are și Medalia Muncii, da' vedeți dumneavoastră, ea acolo, copilașii pe-acasă singuri, singurei...

— Eu știu că n-ai copii, măi Tandine. Nu ți i-am văzut niciodată...

— Aoleu, nu mai ziceți așa, să trăiți, nu mai ziceți că tovarășu' locotinent vă crede și zice că-l minț eu, da eu nu minț, zău am cinci copii, nu i-ați văzut pentru că umblă cît îi ziu-lica de mare pe maidane, că am zis, hai muiere să-i dăm și noi la grădiniță să-i care cu otomobilul dimineata ca pe-ai tovarășilor, da' a zis că ea n-a crescut cu otomobilul, a crescut pe mahalale, că prin mahalale a învățat să se cașăre prin pomi, și să sară gardurile de are acuma atestat de artistă mare...

Alexandru dăduse hîrtia la o parte, renunțase să mai serie, stătea cu mîna la tîmplă și cotul rezemat de masă și-l asculta, zîbind, pe Tandin, căruia îi dispăruse pe dată mina aceea de om apăsător de necazuri și-i turuia gura mai rău ca o mitralieră.

— ...zău, vine acuma luna aia cu serbările la Moși, în Obor, vin țaranii, cască gura la artiști, înghiț de două ori flăcări și le-am luat banii cît ai zice pește. Da' ce mă fac dacă n-am conced ? Spuneți, ce mă fac ? Zău, puneți dumneavoastră o vorbă bună la 'mnealui, am văzut că vă are la inimă, că

sînteți ăl mai deștept dintre noi, om cu carte ce mai, că i-am și zîs într-o zi prostului ăluia de Guță Ursu, vezi mă, zîc, ce deștepti e bucureștenii noștri, oamenii noștri din Tei, adică dumneavoastră, cu și care or mai fi...

Tăcu iară, trase din nou aer în piept și urmă, parcă mai grăbit ca înainte :

— Zău, tovarășu' caporal ilev, gîndiți-vă, uite-n vremea asta se ridică circu' ăla la Obor și dacă vorbesc și eu cu tovarășu' regizor Gică de la noi, de la administrație, mă bagă și pe mine în program, că-s artist grozav, mă știe 'mnealui, la Tîrgoviște, la Slobozia, la Petești și unde am mai fost, i-am lăsat pe toți cu gurili căscate cu scamatoriile mele, că la mine nu se egzistă, curg aplauzele ca purecii de pe cîine, zău, să moară mama dacă vă minț !

— Măi, Tandine, dacă ai fi tu bun de treabă cum ești de gură, ce mai om ai fi, măi ! îl dojeni Alexandru.

— Că, ce, nu sînt, tovarășu' caporal ilev ? făcu el un pas înainte cu sprîncenele înălțate a mirare. Sînt chiar izemplu. Acu' aștept să-mi pună și poza la panou, să capăt și medalia de grănicer a-ntîia, dar și conced, că zău am prins „individu“, cu l-am prins...

— Ei, spune tu cum să mă duc eu la tovarășul locotenent, să-i vorbesc despre tine, cînd știi cîte ai făcut pe aici, pe la pichet ? se arătă supărat Alexandru.

— Da ce-am făcut, păcauții mele, ce-am făcut ?

— Cum, nu știi ce-ai făcut ? Dar că i-ai șmecherit pe copiii ăia din sat și le-ai luat o sută de lei, mințindu-i că le dreszi cîinele, despre asta ai uitat ? A fost nevoit să dea tovarășul locotenent de la dumnealui banii înapoi ca să salveze onoarea pichetului.

— Zău, tovarășu' capo...

— Stai, stai așa nu te grăbi, îi tăie vorba Alexandru. Dar cu fetele acelea pe care le întîlnești la tot locul, le spui că ești sergent și le înveți să-ți dea telefon de pe la repere, de asta ce zici ?

— O glumă așa, tovarășu' caporal ilev, zău o glumă, că ele m-au avansat în grad, fără știrea mea...

— Iar duminică după-amiază la „Crăița“ ? urmă Alexandru. I-a „Crăița“ tot o glumă a fost ?

— Tovarășu' caporal ilev, zău, să moară mama dacă vă minț, dar atuncea...

— Ia spune ce-ai făcut la „Crăița“, dar adevărul adevărat. Tovarășul locotenent ți-a dat învoire și tu...

— Stați că vă spui, sînteți ca un frate, uite, zău, să plesnesc, adevărul curat-curățel, nu minț nici cît negru sub unghie, că de ce să vă minț ?

Își trecu repede palma peste frunte, își trase nasul, tuși scurt și continuă :

— În duminica aia am plecat de la pichet, așa cam pe la ora patru după-masă, cu bilet de voie la mînă, în regulă, și pînă să ajung în sat am aruncat ochii pe cer și am văzut că se adună norii a ploaie și chiar au început să dea cîtiva stropi, și mi-am zis că decît să mă ude ciuciulete să stric ifectele pe mine, mai bine să mă bag la „Crăița“, și m-am băgat la „Crăița“, că era la lume acolo de nu se vedea om cu om. Și cum am intrat, numa ce-a zis unu, „măi uite-l pe artistu' de la Circul din București“, că acuma mă cunoaște lumea din sat de cînd cu serbarea aceea de la Cămin, cînd ați cîntat și dumneavoastră tangouri. Și cum zice „uite artistu'“, cu i-am și zîmbit, și ăla, un om așa ca la treizeci și cinci-patruzeci de ani zice „tovarășu' artist nu vrei să iei cu noi un pahar de vin, sau te ții mare ?“. Eu, tovarășu' caporal ilev, că ce m-am gîndit ? Mi-a venit momental în cap chestia aia spusă de dumneavoastră la lecția politică cum că artiștii e ai poporului, că s-au născut din popor și cu poporu' să trăiască, atunci cînd m-ați dat izemplu chiar pe mine, și zic că de ce să spună oamenii ăia din local că mă țin mare că-s artist, și că-s băiat de București, subțire, poate cu ifose, că știți că așa zic unii de noi, bucureștenii, și zic ia să mă arăt eu manerat și să mă bag în mijlocul poporului, așa că m-am băgat la masa ălora, că erau vreo patru acolo, toți cu chef și cu glume. Așa, și cum vă spui, afară turna cu găleata, noi beam cîte un păhărel și la un moment dat zice unu : „tovarășe artist, ia fă-ne, bre, și nouă aici cîteva șmecherii din alea cum te-am văzut atunci pe scenă să ne mai înveselim și noi olecuță“. Fac da, zic eu, să știți că eu nu lucru decît pe bani, că așa zice Constituția, că în statul nostru orice muncă se plătește. „Bine, zice ăla, uite urcă-te colea pe masa asta, faci scamatoriile și eu umblu cu pălăria să adun bani de prin local“. Și uite așa am căzut în belea, tovarășu' caporal ilev, că taman atuncea a intrat pe ușă tovarășu' locotenent cu soața 'mnealui, îi prinsese ploaia, erau uzi din cap pînă în picioare și cum a dat cu ochii de mine cocoțat pe

masa aia, vroiam tocma să înghiț țigara aprinsă, să-i las pe ăia cu gurile căscate, uite că m-am pierdut cu firea și de frica lui tovarășu' locotent am scuipat-o tocma în capu' unei femei sulemenite ca o sorcovă și aia zice : „aoleu, îmi dă foc artistu'“, vroia să-și dea chiștocu' jos din cap, da' lumea n-o lăsa, zicea că așa e chestia, e numai o șmecherie de circ, dar ce șmecherie, nu era nici o șmecherie, că păru' ăleia a luat foc, a început să pută a ars, i-au turnat unii o găleată cu apă în cap, au stropit-o și cu sifoane, și-n timpul ăsta eu am tulit-o pe ușa din dos, am apucat-o peste cîmp și drept la pichet m-am oprit... Asta e tovarășu' caporal ilev, zău n-am greșit cu nimic...

— Tu crezi, Tandine, că cele ce ai făcut acolo la „Crăița“ sînt demne de uniforma militară ? îl privi aspru Alexandru. Faci armata de rîs ! Se poate așa ceva ? După toate boroboatele pe care le-ai făcut, acumă vii și cu chestia asta să le pui vîrf la toate ! Unde te trezești ? În junglă ? Faci ce te taie capul ?

Alexandru tăcu, luă o țigară din pachetul de pe masă, o aprinse, trase cîteva fumuri în piept și urmă cu ochii tot întunecați și aspri :

— Tovarășul locotent vroia să te recompenseze pentru faptul că ai fost atent și l-ai somat la timp pe infractorul ăla, dar totodată să te și pedepsească pentru cele ce-ai făcut. Așa că ce-ai cîștigat ai pierdut...

— Și nu mai capăt conced ?

— Ai să capeți cîteva zile de arest, aia ai să capeți !

Tandin lăsă fruntea în pămînt și se cocîrjă pe dată atît de mult, de parcă era moș Trocan, toboșarul, cu optzeci de ani în spinare. Mîinile îi tremurau în lungul pantalonilor și simțea că l-a cuprins amețea și dintr-o clipă într-alta e gata să se prăbușească. Cum s-ar spune, s-a dus dracului plecarea acasă, s-a dus angajarea pentru cercul din Obor, era numai pentru cîteva zile, dar scotea bani ca pentru cîteva luni... Și dacă ar fi numai asta, dar colac peste pupăză va mai face și arest ! Să-l mai roage pe tovarășu' caporal ilev să intervină ? Dar cum să-l mai roage ? Îi toarnă morala cu nemiluita, că a greșit, că a făcut, că a dres și el să-l roage de conced ? Baremi de arest să-l roage...

— Știți, tovarășu' caporal ilev, începu el cu glas moale, plîngător, să vorbiți măcar să nu fac arestul ăla...

— Hai, du-te și vezi-ți de treabă ! îi ordonă Alexandru,

trăgînd din țigară. Cum aş putea eu îndrăzni să-l rog asemenea lucru pe tovarăşul locotenent? Ție nu ți-e ruşine să superi un om așa de bun ca dumnealui, care ai văzut cum se poartă cu fiecare dintre noi? Ți-a trecut cu vederea nerozia aceea cu suta de lei luată de la copii, bani pe care i-ai mîncat, sau i-ai dosit, nu i-ai pierdut tu așa cum ai raportat, va să zică ți-a trecut cu vederea abaterea aceea, dă de la dumnealui banii, plătind oalele sparte de tine și acuma să te ierte iară?

Tandin continua să stea locului încremenit ca o stană de piatră, cu fruntea tot plecată, fără să se clintească, fără să mai scoată o vorbă. Într-un tîrziu, cu mîinile tremurînde, puse boneta pe cap, salută și zise:

— Să trăiți, tovarășu' caporal ilev și iertați de supărare...

— Nu-i nimic, măi Tandine. Fă-te om de treabă și pe urmă vom sta de vorbă...

— Mă fac, tovarășu' caporal ilev...

Ieși, deschizînd și închizînd ușurel ușa în urma lui, așa precum intrase.

Alexandru se apucă să continue scrisoarea, dar întunecîndu-se prea de tot, aprinse lumina. Afară se pornise un vînt puternic și în depărtare zarea era tot neagră și parcă negura aceea se tot apropia venind pînă în coama dealului. Tunetele răbufneau în înalt, cerul era numai un clocot, săgeți de foc îl brăzdau de la un capăt la altul și un suflu rece tăia zăpușeala de dincolo de ferestre.

Într-un tîrziu sfîrși de scris, închise plicul, îi lipi timbrul și scrise adresa frumos, cu litere mari de tipar, să poată fi deslușită de orice factor cît de grăbit ar fi fost el. Chemă apoi ostașul de serviciu pe pichet și i-o dădu s-o pună în sacul cu corespondență ce avea să plece la poștă.

Fusese de serviciu toată noaptea, vru să se întindă puțin pe pat să se odihnească, dar îl chemă îndată Mirescu în cancelarie. Alexandru se sculă imediat, își aranjă vestonul, se pieptănă, potrivindu-și cărarea într-o parte și se prezintă la comandant.

— Ia loc, spuse acesta, și-i arată scaunul din fața biroului său. Vreau să stăm nițel de vorbă în privința planului de du-minică...

Alexandru se așază și rămasc în așteptare, privindu-l pe Mirescu cum răsfoiește calm într-un caiet, căutînd parcă ceva.

Găsi între file o bucată de hîrtie și o trase afară. Pe ea erau desenate unele dispozitive, așa cum se obișnuia să se facă la exercițiile de luptă.

— Știi că azi-noapte, pînda noastră instalată la biserică iar a raportat despre luminile acelea, zise Alexandru.

— Știu. De fapt din seara în care le-ai văzut și dumneata și pîna acuma, n-au mai apărut. Azi-noapte însă... Vrei o țigară ?

— Nu, vă mulțumesc, se scuză Alexandru, am fumat acum cîteva minute...

— Uite despre ce este vorba, începu Mirescu. Azi dimineață m-am întîlnit din nou cu părintele Gherasim. L-a informat un om că a văzut în seara aceea grănicerii înconjurînd biserica. I-am spus că într-adevăr am cercetat în jurul bisericii, dar am evitat să adaug că am intrat și înăuntru și n-am găsit nimic, n-avea rost să știe el că ne-am înșelat în privința prezenței unui individ în biserică.

— A zis ceva ?

— Nu, n-a zis nimic.

— Puteam să intrăm noi și fără încuviințarea lui...

— Categorie, întări Mirescu. La mijloc e în joc paza frontierei și pentru asigurarea acestei paze putem controla orice obiectiv din zonă. Așa, deci m-am întîlnit cu el și am aflat că duminică după masă are loc la biserică o nuntă. Pe la orele șase, spre seară, el va face slujba religioasă. Ca să nu-i mai dăm de bănuiră popii că tot mereu intrăm în biserică și de, mai știu eu, să nu vorbesc cu păcat, ar fi posibil să nu-și țină nici gura și să mai afle și altcineva despre cele ce facem, i-am spus că lămurindu-ne în privința faptului că în sfîntul lăcaș nu se ascunde nimenea, i-am dat cheia și i-am mulțumit frumos pentru că ne-a ajutat să ne convingem singuri de adevăr...

— Și atunci cu ce mai descuiem ?

— Ei, am fost destul de prevăzător, zise Mirescu și, trăgînd sertarul, puse pe masă o cheie lucrată cam grosolan din fier, pilită să capete cît de cît luciu. Uite ce operă de artă mi-a lucrat Mitrică...

Zîbind, Alexandru luă cheia, o studie, privind-o pe toate părțile, după care o puse la loc pe masă.

— Se potrivește ? întrebă el.

— Patent, nu alta ! rîse Mirescu. Lucru verificat. Aşa, deci avînd cheia ne putem strecura oricînd în biserică, fără să mai atragem atenţia nimănui...

— Şi cu cîinele...

— Dacă e nevoie, şi cu el.

— Pentru cînd aţi hotărît pînda aceea ?

— Pentru duminică, imediat după nuntă. Militarii noştri, împreună cu miliţienii, că vom duce acţiunea în comun, bine ascunşi, vor ţine sub supraveghere biserica de la distanţă. Cel ce ne interesează, dacă vrea să iasă, ceea ce nu cred că va face el, fiind ziua şi uşor de recunoscut ca străin de locurile astea, dar mă rog, dacă o va face, se va amesteca în mod sigur printre cei ce părăsesc biserica o dată cu nunta. Şi atunci vom pune mîna pe el. Iată, pîndele le-am dispus în sistemul ăsta, în aşa fel că oricine pleacă din biserică şi în orice direcţie vrea să meargă, va trece neapărat pe lîngă un militar de-al nostru, care, repet, va fi bine ascuns, aşa încît să se lovească omul de el şi să creadă că-i lemn...

Întinse lui Alexandru foaia de hîrtie, el o studie puţin şi apoi o înapoie ofiţerului.

— După ce a ieşit ultimul om, încet, cît mai ferit, te strecoari dumneata în biserică, urmă Mirescu. Dacă individul n-a ieşit, înseamnă că putem pune mîna pe el. Faci un nou control amănunţit interiorului, apoi îţi alegi un loc de pîndă şi stai acolo nemişcat, supraveghînd toată biserica, pînă ce va apare autorul acelor lumini care ne dau atîta bătaie de cap. Vei avea asupra dumatule automatul, cu două încărcătoare, lanterna, frînghia, cătuşele şi un aparat de radio emisie-recepţie portativ, prin care vei ţine legătura cu mine, raportîndu-mi tot ce vezi, ca să intervin la timp.

— Dumneavoastră unde veţi sta ?

— La cincizeci de metri de biserică, bineînţeles tot ascuns, cu un alt aparat de radio emisie-recepţie prin care ţinem legătura... Va fi acolo şi plutonierul Patriche. Am şi vorbit cu el, e de acord cu această acţiune...

— De unde aveţi aparatele astea, nu le-am văzut...

— Sînt din acelea pe care le folosesc miliţienii la circulaţie. Avem la unitate, am cerut două bucăţi, mîine dimineaţă trimit să le ridice...

— Stabilim o parolă, nu ? Un indicativ...

— Bineînțeles, aprobă Mirescu. Deocamdată te-am chemat ca să știi că duminică după-amiază ai această misiune de îndeplinit. Am încredere în dumneata, de aceea m-am gândit să îndeplinești dumneata cel mai important rol în ducerea ei la bun sfârșit...

— Am înțeles, tovarășe locotenent, vă rog să aveți toată încrederea, mă voi strădui să se realizeze totul așa cum ați plănuit dumneavoastră...

Se ridică, vru să plece.

— Așa că, adăugă Mirescu zîbind, domnișoara Dorina își va petrece duminica singură. Scuzele mele...

— Nu-i nimic, tovarășe locotenent, mai sînt ele și alte duminici, răspunse Alexandru rîzînd. Anul e destul de mare... Permiteți să plec ?

— Da, la revedere.

Afară cerul se limpezise, ieșise soarele, norii alergau undeva către răsărit, peste pădure, ca niște fuioare de fum și ceață. Dar Alexandru nu lua seama la toate astea. Fiind liber în pichet, se culcă în camera lui și dormi pînă către seară, adînc și nemișcat, cu un ziar peste față, să-l apere de muștele care năvăliseră pe geamul deschis.

18

Dorina avea febră. Toată săptămîna o încercaseră niște frisoane, simțea dureri în șale, iar capul parcă era prins într-un cerc de foc. O moleșală îi stăruia în tot corpul și parcă nici picioarele n-o mai ajutau.

Nu vroise să lipsească de la școală. Copiii erau în perioada tezelor, făcea cu fiecare clasă recapitulări peste recapitulări și apoi se mai apucase să pregătească și o serbare cu clasa a opta cu fragmente din teatrul lui Alecsandri. În cancelarie își punea mereu comprese cu apă rece la tîmple, și intra apoi la ore silindu-se să se arate copiilor tot veselă, bine dispusă, dar stătea mai mult la catedră și parcă fruntea îi era de plumb, iar pleoapele grele. În nenumărate rînduri, Silvia încercase

s-o trimită acasă, dar ea se opusese categoric, spunînd că acolo, în singurătatea ei, s-ar simți mai rău și lipsa de la școală n-ar avea nici un rezultat.

Ieri, sîmbătă, spre seară, se apucase să ude grădina, dar febra crescuse atît de puternic, încît a căzut jos între rondurile cu flori și nu s-a ridicat de acolo decît după o jumătate de oră. S-a tîrît cum a putut pînă în casă, și-a făcut un ceai, l-a băut și apoi s-a culcat, acoperindu-se în toiul verii cu plapuma pînă la gît. Broboane de sudoare îi năpădiseră fruntea, gura îi era amară, uscată, răsuflarea i se îngreunase. A dormit cu veioza aprinsă toată noaptea, mai bine zis s-a zvîrcolit acolo sub plapumă, că n-a putut închide ochii de fel și se gîndea că totul i se trage din după amiaza duminicii trecute, cînd cedînd încăpățînării lui Alexandru a rămas sub salcie pînă seara tîrziu, înveliți bineînțeleș în pled, dar ploaia apucase să-i biciuie picioarele și să-i ude fusta pînă mai sus de genunchi. Nu regreta însă plimbarea din duminica aceea, fusese poate cea mai frumoasă zi din viața ei, cea pe care n-avea s-o uite niciodată pentru că atunci, în îmbrățișarea lui Alex, prin dăruirea cu care și-l apropiase, a simțit că devenise femeie, femeie cu adevărat cuprinsă de beția intinelor clipe ce dau împlinire dragostei. Acum el e la pichet, nu știe că e bolnavă, dar va veni, duminica e liber, va veni neapărat, parcă îl și vede cum aleargă peste cîmp, apoi pe cărarea dintre vii, va năvăli pe poartă ca o furtună, o va îmbrățișa, o va săruta, va sta lipită de pieptul lui să-i simtă în păr răsuflarea puternică, bărbătească, să-i simtă mîngîierea palmelor pe gît, pe umeri, pe frunte, să-i audă glasul, să-i privească ochii atît de frumoși și de limpezi, cu luciri mate ca ale boabelor crude de cafea...

A adormit totuși tîrziu în zori și s-a trezit către prînz într-un lac de apă, cu părul năclăit de sudoare, cu brațele moi și capul greu. A coborît din pat și s-a dus încet către fereastră, a deschis larg geamurile, să intre răcoarea de-afară. Era parcă mai amețită de cum se culcase. S-a așezat pe un scaun, a pus brațele pe masă în chip de pernă și capul pe ele și a stat așa multă vreme ascultînd ciripitul păsărilor de sub streșină și dangătul clopotului de la biserică pentru slujba de dimineață. Nu-i era aminte de nimic, nu-i era foame, ci numai sete, ar fi băut într-una apă, dar căldarea era goală, și la fîntînă, afară în curte, nu îndrăznea să se ducă să învîrtă roata

ciuturii... „Lasă că va veni el, își zicea, și atunci totul are să fie bine“. Privea mereu ceasul, știa că la ora două are să intre pe poartă, că vor lua masa împreună, așa aranjaseră duminica trecută, dar ce o să mănince acum, ea n-a gătit nimic, n-a putut să se ducă în sat după carne, și nici nu-i este foame. Dar el va trebui să mănince, a spus că nu va lua masa la pichet și atunci cu ce-l va servi? Mai avea în frigider niște șuncă de Praga, și brinză, și ceapă verde, se mai găsește acolo o bucată de friptură rece, e de pui, a rămas de alaltăieri, că ea nici cu o zi înainte n-a mâncat, sau se va duce în sat, la bufet și va cumpăra de acolo ceva de mâncare, el e băiat drăguț, înțelegător, își va da seama de situație...

Spre seară, când a intrat în cameră, tot așa a găsit-o Silvia, stătea cu capul lăsat pe brațele puse cruciș pe masă, tăcută, cu părul căzut peste frunte, parcă dormea.

Dar nu dormea. Aștepta. Ținea ceasul brățară pe palmă, așa îl ținuse toată după-amiaza, îi privise cadranul poate de sute de ori, de mii de ori și luciul geamului parcă îi obosea ochii plinși și încercănați, duși în fundul capului.

— Credeam că-i *el*! a tresărit ea, șoptind moale printre buze. Silvia, draga mea, bine ai venit, sînt singură, nu mai pot, am ameteți și o sfîrșeală în tot corpul de cred că dintr-o clipă într-alta am să mor...

Silvia i-a pus palma pe frunte, pe ceafă, apoi a spus să se urce în pat, că are să se ducă să cheme medicul, o doctoriță tînă, abia absolvise facultatea și care venise în sat numai de patru luni.

— Nu, nu-i nevoie, protestă ea cu glas stins. Spune-mi mai bine unde este *el*, de ce nu vine, ce este cu *el*?

Drept răspuns, Silvia luă de pe masă poșeta, scotoci în ea și dădu la iveală un plic.

— Uite, de la *el*, zise ea și-i întinse plicul. Mi l-a adus la amiază Ovidiu și m-a rugat să ți-l aduc...

— Ce este, ce-i cu *el*, s-a întîmplat ceva rău? întrebă ea speriată și chipul palid i se întunecă pe dată. Vru să se ridice, dar capul îi căzu greu pe brațe. Spune, Silvia...

Cu mîinile slăbite, tremurînde, rupse anevoie plicul și trase afară hîrtia pe care o parcurse în grabă citind-o dintr-o singură răsufare. Chipul îi era tot încruntat, răvășit, părul îi căzuse în șuvițe pe ochi.

— Îmi spune să-l scuz, că are treabă în după-amiaza asta, iar cînd va fi liber îmi va da de veste...

— Da, așa este, întări și Silvia. Ovidiu a venit, a mîncat repede și s-a înapoiat la pîchet. Nu știu ce au acolo...

— Iar or să se înalțe rachete, iar or să se audă împușcături, iar am să tremur pentru viața lui ! oștă ea cu ochii închiși pe jumătate. Of, de l-aș vedea o dată lîngă mine, să nu mai plece nicăieri...

Se trînti pe pat, închise ochii și rămase așa nemișcată multă vreme. Silvia o priveghe un timp, apoi se ridică potrive plapuma pe ea, după care luă o revistă și se duse de se așeză în fotoliu, la lumina lampadarului, să citească.

În acest timp, grănicerii se strecurau unul cîte unul spre locurile știute de către fiecare în parte. Încet, ușor, cît mai ferit, Mirescu se instalase și el în adăpostul depistat mai dinainte, cu aparatul de radio emisie-recepție agățat de gît și cu automatul lîngă el. Mai încolo stătea la pîndă Patriche. Și mai departe de el, sergentul major Tănase.

Biserica era înțesată de lume. Curînd, slujba de nuntă se sfîrși și afară lăutarii, cu trompete, clarinete și tobă îi primi pe miri cum se cuvine. Ginerile și mireasa, urmați de nași și de rubedenii, porniră chiuind către sat cu lumea grămadă după ei. Iar la puțină vreme, preotul Gherasim, cu odăjdiiile împăturite sub braț, ieși și el, încuie ușa bisericii și plecă pe potecă la vale, după nuntași.

La un minut după asta, Alexandru introducea cheia în broasca ușii. Controlă la repezeală tot interiorul bisericii din altar și pînă la pronaos și apoi își găsi un loc cît mai ferit pentru pîndă. Stăruia în aer încă mirosul de tămîie și lumînări arse. Afară începuse să coboare întunericul...

Stătea acolo, lîngă stîlpul masiv de piatră ce susținea bolta de deasupra scărilor de patru sau cinci ceasuri sau poate de mai mult, nu știa, nu-și putea da seama, pierduse noțiunea timpului, pentru că timpul nu-l putuse înregistra, așa după cum nu-și putuse înregistra nici emoțiile prin care trecuse de cînd se afla aici. Încercase de cîteva ori să privească cadranul ceasului de la mînă, dar în bezna ce-l înconjura treaba se dovedise a fi zadarnică : sub luciul mat al geamului nu deslușise minutarele, nici măcar vreo cifră a

orei, totul părea șters, estompat și numai tic-tacul micii mașinării arăta osteneala acesteia de a marca prin mersu-i sacadat și discret scurgerea vremii către apele zorilor. Grija lui era să nu facă nici cea mai mică mișcare. Treptele pe care se așezase înapoia stîlpului de piatră erau de lemn, scînduri vechi, putrede, crăpate, cu marginile roase și așchiate, care la cea mai ușoară apăsare ar fi scîrțîit și i-ar fi trădat prezența. De aceea, stătea imobilizat locului, în poziția ce și-o alesese de la începutul pîndei, folosind teptele în chip de banchetă, rezemat cu umărul de stîlpul de piatră, cu automatul pe genunchi și micul aparat de radio emisie-recepție agățat de gît, gata să-l pună în funcțiune atunci cînd va fi cazul. Îi amortise întregul corp, picioarele nemișcate de atîta vreme parcă erau de iască, nu le mai simțea, mii de furnicături îi săgetau tălpile, iar o greutate nevăzută îi apăsa la nesfîrșit din ce în ce mai insistent umerii și grumazul gata să-l doboare. Îl chinuia somnul și oboseala, cînd și cînd pleoapele se lăsau grele ca de plumb, dar ținea ochii mari deschiși și privea cu o stăruință fermă întregul cuprins al bisericii de la altar la pronaos și înapoi, fără însă a neglija ferestrele, celelalte scări din partea opusă intrării ce duceau tot la cor și clopotniță, ușile laterale. Era un întuneric să-l tai cu cuțitul, dar în puțina lumină a ferestrelor se contura vag catapeteasma cu zeci de icoane în rame aurii și triumghiul înconjurat de raze simbolizînd „Ochiul lui Dumnezeu” deasupra candelerei ce-l lumina slab, aproape imperceptibil. Se vedea marile candelabru spînzurînd de bolta cupolei celei mari, cu cele patruzeci și patru de brațe ale sale lucrate din alamă, cu cupe tot din alamă în care altă dată în timpul slujbelor se scurgea ceara lumînărilor, acum înlocuite cu becuțe, bineînțeles stinse. Nu se deslușeau sfinții zugrăviți pe pereții în parte afumați, dar Alexandru și-i închipuia înșiruiți după anumite obiceiuri ale credinței ortodoxe, într-o ordine ierarhică de la zidurile naosului pînă la marginile altarului. Era liniște sub bolțile reci, o liniște grea, apăsătoare, parcă fără început și fără sfîrșit, ca și cum așa se statornicise de cînd lumea și nimeni și nimic n-o putea clinti vreodată. Nu se auzea o șoaptă cît de mică, ci doar ticăitul ceasului de la mînă se deslușea ușor ca o părere și Alexandru îl acoperi cu mîneca vestonului să nu se mai audă, poate că înălțimea bolților îl amplifică și i-ar fi demascăat locul de veghe. Dar cine aprindea acele lu-

minițe ce înviorau mai în fiecare noapte pentru cîteva clipe ferestrele bisericii ? Le văzuseră tovarășii lui de la pichet, le văzuseră oameni din sat, dar le descoperise chiar el cînd a stat atunci în pîndă pînă după miezul nopții nu departe de biserică. Se întrebasese atunci, cum se întreba și acum, cine aprindea acele flăcări ce parcă spălau pentru o secundă geamurile cu lumină ? Și apoi, în ce scop făcea acest lucru atît de misterios și de neînțeles, cu o perseverență diabolică, stranie, fără să lase urme, decît acele bețe de chibrit pe jumătate arse, dar care nu spuneau încă nimic în dezlegarea tainei ? În mod sigur, în noaptea aceasta avea să afle adevărul, să se dezlege acel supărător și agasant mister care n-ar fi exclus să fie în legătură nu numai cu Raul Drăgan, dar chiar și cu moartea contelui Tegaș...

Deodată, cum stătea așa neclintit ca de piatră, încît parcă fi amorfiseră și simțurile, auzi venind dinspre altar un ușor zgomot, ca un hureit surd, înfundat, apoi un fișit prelung ca șuierul unui abur, ceva ce aducea cu presiunea unui piston imens într-un cilindru. Își încordă auzul, potrivea mai bine automatul pe genunchi, pipăi declanșatorul de lumină al lanternei. Puse contactul aparatului de radio și vorbi șoptit :

— Vulturul... Vulturul... pe recepție.

— Aici Steaua... Aici Steaua... recepție...

Alexandru simțea că inima îi bate cu putere în piept, că un ușor tremur îi încearcă mințile, un nod i se oprișe undeva în gît, iar răsufllarea i se îngreuna cu fiecare clipă. O sudoare rece îi acoperise pe dată fruntea. Era emoționat ? Poate ! dar mai mult îl încerca nerăbdarea, curiozitatea, vroia să vadă cu o clipă mai devreme ce are să se întîmple mai departe ? Stătea cu ochii ațintiți tot către perdeaua de catifea roșie a altarului, privirea îi era încordată, ascuțită, neclintită.

Zgomotul acela ciudat încetă și după cîteva clipe perdeaua se dădu la o parte și... o umbră își făcu apariția în fața altarului. Nu prea înaltă, subțirică, firavă.

— Steaua... Steaua...

— Da, aici Steaua... ascult...

— O umbră a apărut în fața altarului, șopti Alexandru și, lăsînd lanterna, prinse în mînă automatul. Terminat...

Umbra stătea locului, părea nehotărîtă. Se deslușea greu în întuneric, parcă era de fum. Apoi umbra făcu trei pași, coborî bijbiind cu piciorul treptele acoperite cu covor din fața

altarului și porni către dreapta, căutînd ceva cu mîinile pe masa de lîngă iconostas. Nu găsi nimic. Trecu pentru o clipă în dreptul razei de lumină ce-o arunca luna prin una dintre ferestre. Acum se zărea mai bine. Parcă șchiopăta puțin. Întoarse capul. Părul lung îi acoperea obrazul...

— Mîinile sus ! strigă Alexandru, dar, în aceeași fracțiune de secundă, femeia se întoarse ca un resort, întinse pistolul către scările balconului, și...

Se încrucișară fulgerător, halucinant, rafalele armelor. Rezonanța lor amplifică pentru o clipă ecoul de groază de sub cupolele întunecate și reci.

Femeia se prăvăli cu un vaier scurt.

Alexandru vru să se ridice, dar simți o arsură tăindu-i răsuflarea. Făcu un pas, apăsîndu-și pieptul cu palma, apoi încă unul, îl cuprinse însă brusc amețeala și se rostogoli pe treptele de scîndură ale balconului, scăpînd automatul din mînă.

Tîrîndu-se în efortul durerilor înăbușite, femeia reuși să se strecoare pe sub perdeaua de la ușa altarului...

După o clipă numai, Mirescu, Patriche, Tănase, urmați de zece grăniceri, năvăliră în interiorul bisericii și fasciculele de lumină ale lanternelor umblară repede de-a lungul pereților. Cîeva răsuci comutatorul de după ușă și cîteva becuri din candelabru imens se aprinseră pe dată.

— Uitați-l aici pe tovarășul caporal ! strigă un soldat și se repeziră cu toții, să-i dea ajutor.

Văzîndu-l ostașii rămaseră deodată consternați, cu chipurile cenușii, triste : în ochii lor se citea durerea, nu-și puteau închipui că cel mai bun dintre ei căzuse atunci, acolo, cu o clipă mai înainte...

— Ștefănescule ! îl strigă Mirescu aplecîndu-se asupra-i.

Îl luă apoi în brațe, ceru unui ostaș să-i desprindă în grabă centura, să-i scoată aparatul de radio de după gît, îl întrebă ceva, dar Alexandru, cu chipul tot mai cenușiu și ochii dați peste cap, își sugea mereu buzele, horcăia și dădea cînd și cînd afară, pe gură, șuvoaie de sînge, ce nu mai conteneau.

— Să-i descheiem vestonul...

— Repede, cîteva pansamente individuale ! Umblați cu grijă, îi sfătui Mirescu pe grăniceri. Toderășcu ! strigă el după aceea.

— Ordonăți !

— Pichetul să comunice unității să trimită de urgență Salvarea. Undei Mitrică ?

— Aicea sînt...

— Măi, trage repede mașina în față. Pleci la oraș, la spital... Dar știi cum să alergi ? Ca vîntul, băiete ! Cînd te înulnești cu Salvarea, îl treceți în Salvare...

— Îl dau jos pe șoferul acela și mîn eu, vorbi printre lacrimi Mitrică, dar cu hotărîre ce nu i-o putea cînti nimeni. Dumnezeu să fie la volan sau cine-o fi, mîn eu...

— Treceți și luați și doctorița cu voi. Te duci tu, Toderașcu și cu Guță Ursu... Aveți grijă de drum, măi, mare grijă ! Bietul de el...

Mirescu se apleacă asupra lui Alexandru, încercă încă o dată să-i vorbească, dar acesta plecase capul într-o parte, cu pleoapele lăsate și gura năclăită de sînge. Îi mîngîie înnegurat fața, îl mai privi o dată cu părere de rău — avea și el lacrimi în ochi — apoi se ridică brusc în picioare și ordonă restului grănicierilor să-l urmeze.

Patriche și sergentul major Tănase tocmai coborau cealaltă scară a balconului.

— Spre altar, tovarășe plutonier, zise Mirescu. De acolo s-a tras. Uite pe perete se vede din ce direcție au scrijelat gloanțele... Băieți, vorbi el grănicierilor, mergeți pe lîngă zid. Numai pe lîngă zid. Ochii în patru, măi !

Cu automatul în mînă, făcînd un semn cu capul lui Patriche, să vină înapoia sa, porni către altar unde bănuia că se ascunde cel ce deschisese focul. Cine să fie acela ? se întreba el cu neliniște. Ce caută aici ? Are pistol automat, dar cîte gloanțe o mai avea asupra lui ? O fi singur sau...

— Încet, încet ! șoptea el celor ce-l urmau pas cu pas. Și mare grijă... Armele-n pregătire, degetul pe trăgaci...

Deodată se auzi un zgomot surd, ceva se rostogoli brusc. Se opriră locului încremeniți, privind cu ochii măriți de neliniște în toate părțile. Inimile băteau cu putere. Dincotro putea veni alt glonț ? Din balconul corului ? Din altar ? De după amvon ? Mirescu se întoarse brusc, cu automatul în mînă. Patriche dădu piedica pistolului la o parte...

— Măi, Tandine ! făcu supărat ofițerul văzînd sfeșnicul răsturnat. Mergi împiedicat ?

— Știi, l-am lovit cu preșul...

— Înainte și cu mare grijă ! porunci din nou Mirescu.

În fața iconostasului, el se opri. Se aplecă și culese de jos, aruncate care încotro, patru tuburi de cartușe de pistol „Beretta” calibru nouă scurt. Erau încă fierbinți și miroseau a pulbere arsă. Iar jos, lângă perdeaua de catifea, descoperi o panglică albă din acelea cu care de obicei își prind fetele părul peste cap.

— Un ostaș în dreapta, altul în stînga, ordonă ei grănicierilor care-l urmau. Stați cu armele pregătite aici la ușițele astea ale altarului. Tovarășe plutonier, treci înapoia mea.

Apoi, aprinse lanterna și cu o mișcare bruscă dădu perdeaua de catifea roșie la o parte, somînd cît putu de tare :

— Nici o mișcare, mîinile sus, că trag !

Așteptă puțin, apoi văzînd că nu primește nici un răspuns trase trei focuri în direcția unuia dintre geamuri și intra în altar.

Dar... spre surprinderea lui, nimeni !

Ferestrele erau închise cu foraihbăre pe dinăuntru, nu era nici un indiciu că cineva ar fi sărit pe fereastră. Dar chiar dacă sărea, biserica era înconjurată afară de militari. Ușa ce dădea spre curte era de asemenea zăvorâtă.

„Ce dracului se întîmplă aici ? își zise el și parcă îi venea să-și zdrobească capul de pereți de necaz. Cine a tras și încotro a fugit ?”

— Nu-i nimeni, tovarășe locotenent, zise Patriche cu mirare. Ce să fie asta ?

Se apucă, lovi de cîteva ori cu pumnii ușile dulapului, apoi se lăsă cu umărul în el și o latură cedă.

— Nimic, nici aici ! constată el stupefiat. Ei drăcia dracului !

De pe scările balconului și ale clopotniței coborau trei militari în fugă.

— E ceva pe-acolo ? îi întrebă Mirescu.

— Nimic, tovarășe locotenent !

— Nu e, acolo am fost noi, zise și Patrichi. Pustiu tot...

— Să vină Croitoru cu cîinele ! ordonă Mirescu.

Peste cîteva minute, Croitoru intra cu Prinț în biserică. Toate locurile învățase să le controleze la școala de dresaj, dar ca să ajungă cu cîinele și într-o biserică nu-și închipuise că are să se afle vreodată.

— Uite panglica asta, îi arată Mirescu lui Croitoru șuvița albă de mătase, am găsit-o aici în ușa altarului, dă-i să ia urma după ea...

— E o femeie ? întrebă Croitoru abia stăpînind cîinele.

— Nu știu, vom vedea. Repede, să nu pierdem vremea.

Prinț umblă de cîteva ori cu botul peste panglica albă de mătase, apoi deodată țîșni spre altar, trecu pe sub perdeaua de catifea roșie și se opri lîngă crucea de marmură albă pe care se vedea răstignit Cristos închipuit de statuia aceea de bronz. Cîinele pipăi cu botul de cîteva ori soclul statuii, începu să-i dea ocol, apoi începu să latre atît de tare, încît prinseră a vibra geamurile bisericii.

— Ce vrea lordul tău, măi Croitorule ? întrebă Mirescu cu un zîmbet amar și puse mîinile în șold, așteptînd. O fi crezînd că infractorul s-a băgat în statuia asta ? Măi a dracului de treabă, pînă și cîinele le face toate pe dos !

— Să vedem, tovarășe locotenent... nu se dădu bătut Croitoru... Degeaba cred că nu se învîrtește el în jurul crucii ăsteia...

Controlară crucea pe toate părțile, o ciocăniră cu degetele, cu paturile automatelor, nu avea nici o deschidere, era din marmură masivă, grea, parcă înfipă acolo de cînd lumea.

Înciudat, Croitoru se duse către iconostasul din dreapta, lăsă panglica de mătase jos și chemă din nou cîinele. Îl bătut pe ceafă cu palma și-i porunci după aceea :

— Priinț, urma !

Cîinele mirosi foarte puțin panglica și urmă același drum ca la început : urcă cele trei trepte acoperite cu un covor de cînepă, trecu pe sub perdeaua de catifea roșie, intră în altar și începu să se învîrte, lătrînd, în jurul crucii masive din marmură.

Chiar că Mirescu nu mai înțelegea nimic ! Stătea ca năuc, privind cînd crucea de marmură, cînd cîinele și grănicerii ce se aflau în preajmă-i gata să-i îndeplinească ordinele. Dar nu mai știa nici ce măsuri să ia. Așa ceva nu i se întîmplase și nu aflase să i se fi întîmplat nici altcuiva în cariera lui de grănicer.

— Ce zici, tovarășe plutonier ? se întoarse el mirat către Patriche. Ce părere ai ?

— Dracu' știe ? înălță Patriche din umeri. Parcă am început să zic și eu c-or fi fantome, dac-or exista pe lume din astea. Că uitați asta-i biserica, geamurile-s închise, numai unul e spart de gloanțele ce le-ați tras, unde să fi intrat ? Sau pe unde să fi ieșit ?

Enervat, Mirescu se duse, prinse crucea în brațe și începu s-o zgâlțîie vrînd s-o dărîme.

Zadarnică încercare !

— Măi, Croitorule, zise el după aceea aranjîndu-și vestonul și centura, înseamnă că crucea asta a avut panglica uite colo, pe capul lui Cristos, s-a plimbat prin biserică și apoi a tras gloanțele acelea de l-au doborât pe caporalul Ștefănescu, nu ?

— Cum se poate așa ceva, tovarășe locotenent ! se miră Croitoru, roșind pînă în vîrfurile urechilor de nereușita cîinelui și de cuvintele întepătoare ale ofițerului.

— Păi atunci, care-i explicația, măi, băiatule ? nu-l slăbi Mirescu. Ia mai pune o dată cîinele să ia urma...

Și a treia oară, Prinț se opri tot în jurul crucii, îi dădu de cîteva ori ocol și începu să latre, scheunînd, să trezească parcă toți sfinții de pe pereți.

— Ei, drăcia dracului ! zise Mirescu și simțea că dintr-o clipă într-alta îl cuprinde nebunia. Parcă visez, nici nu-mi vine a crede că toate astea sînt de domeniul realității...

Cu fața neagră de supărare, ieși apoi afară, întrebă militarii de pază, dar aceștia îi spuseră că nimeni nu părăsise biserica, pe ușă, pe ferestre, nici chiar prin acoperiș, sau zăbrelele clopotnițelor. Vestea despre cele ce se întîmplau sus la biserică se auzi repede în sat și acum, în puterea nopții, se și înfățișaseră cîțiva curioși. Dar Mirescu puse un grănicer de santinelă la drumul ce venea din sat și ordonă să nu dea voie nimănui să se apropie.

Numai cînd veni preotul Gherasim cu un toiag și un felinar în mînă — urcase în grabă dealul încît abia își trăgea răsuflarea — Mirescu fu anunțat și-i ieși repede în întîmpinare, chiar lîngă clopotniță.

— Părinte, am avut dreptate, spuse locotenentul, punînd mîinile-n sold. Ați auzit ce s-a întîmplat aici...

— Nu, nu prea...

Mirescu îi povesti în cîteva cuvinte totul și preotul rămase foarte mirat de cele ce-i ascultaseră urechile.

— Să știți că am băgat cîinele-n biserică, să ia urma făptașului, zise locotenentul vorbind cu părere de rău. Nu vă supărați, dar nu se poate altfel. Aici ne-a fost împușcat un om !

-- Nu-i nici o supărare, tovarășule locotenent, zise preotul. Bine nu-mi pare, dar dacă așa stă chestiunea, sigur că dum-

neavoastră procedați după cum sînt regulile. Ce întîmplare dom'le ! Ce întîmplare !

— Poftiți înăuntru.

— Nu, mulțumesc, am să stau afară, se scuză preotul. Mi-e teamă de împușcături. Și eu cu inima...

Mirescu reveni în biserică și intră din nou în altar. Croitoru îi spuse că între timp l-a mai pus pe Prinț să ia urma de două ori și tot în jurul crucii se învîrtește...

Locotenentul nu mai zise nimic și zăbind după perdeaua de catifea roșie un șaltăr, îl răsuci și o lumină blîndă inundă pe dată mica încăpere. Își plimbă apoi ochii pe pereți, citind numele sfinților zugrăviți de meșterul din Sofia și, văzînd între două ferestre o icoană, înrămată, cu geam, se apropie să vadă ce reprezintă. Era de altfel singura de acest fel în altar, toate celelalte chipuri de sfinți fiind zugrăvite în ulei direct pe pereți. Aprinse lanterna, s-o vadă mai bine, apoi se înalță pe vîrfuri și o luă din cui. Reprezenta „Cina cea de taină“, cu Isus Cristos la o masă lungă înconjurat de cei doisprezece apostoli... „Cina cea de taină...“ murmură el. Cine cea de taină... De unde oare îi veneau în minte cuvintele astea ? Cine le rostise ? Deodată avu o tresărire și rămase cu tabloul în mîină. În noaptea prinderii lui Raul Drăgan, înainte ca acesta să-și dea sfîrșitul șoptise abia auzit : „averea... nevastă-mea... Cina cea de taină... Tina...“ „Bine, își zise Mirescu și ce-i cu asta ? E foarte normal ca într-o biserică să dau peste un asemenea tablou care să înfățișeze o scenă din biblie... Cîte asemenea nu se găsesc și în alte biserici, în muzee și galerii de artă !... Și totuși, de ce a vorbit Drăgan despre un asemenea tablou ?“

Se înalță iară pe vîrfuri, să-l agate în cui, dar nu putu potrivi belciugul dintr-o dată și bîjbîi cîteva clipe să-l poată potrivi exact pe cui. Din greșală, atinse o dată mai tare cuiul, apăsîndu-l și...

...un huruit surd se produse, ca un scrîșnet de roți dințate în afundul pămîntului, apoi răbufni presiunea prelungă a unui imens piston de pompă. Mirescu sări un pas înapoi, uluit, apoi se întoarse și, cu ochii măriți de uimire, văzu cum crucea de marmură cu Cristosul de bronz răstignit pe ea se ridică încet în sus, cu postament cu tot. Militarii, toți cei ce se aflau în altar, se lipiră de pereți și rămaseră și ei ca de piatră, spe-

riați, cu gurile căscate, cu mâinile strînse pe automate, fără să scoată un cuvînt.

— Ei, comedie ! exclamă Patriche, dîndu-se lîngă perete, cu pistolul în mînă. Ia uite Tănase ce-i aicea !

Mirescu mai privi o dată butonul acela de care era agățat de obicei tabloul, apoi întoarse din nou ochii la crucea de marmură care, după ce se înălță cam de un metru, fiind susținută de un piston gros cît un trunchi de copac, se opri. Locotenentul veni mai aproape, cu precauție, făcu semn militarilor să stea mai la o parte și-l îndepărtă chiar pe Prinț care începuse să latre, gata să sară în groapa ce se deschidea sub cruce. Privi apoi în jos. O încăpere pătrată, slab luminată de un bec și o scăriță de fier ce cobora la 6—7 metri spre adînc...

Aruncă o privire întrebătoare spre Patriche. Acesta, mut de uimire, înălță numai din umeri.

Atunci Mirescu apăsă pe trăgaci și trase o scurtă rafală pe lîngă trunchiul pistonului, după care strigă, fără însă să-și apropie prea mult capul de marginea deschiderii :

— Care ești acolo ieși afară, pînă nu aruncăm grenade și fumigene !

Mai trase o scurtă rafală de automat și așteptă. După cîteva clipe, scărița de fier începu să se miște și la suprafață se ivi o femeie cam de 35—40 de ani, cu părul lung, negru, cu fața palidă și cu ochii tot negri, încercănați, obosiți. Rochia de mătase albastră, mototolită, era îmbrăcată peste o pereche de pantaloni bărbătești, iar peste ea purta o haină cam ponosită, plină de var și de ulci. În picioare avea ghetе de baschet, negre, legate cu șireturi albe. Rămase sus, speriată, cu mâinile înălțate, privind cu curiozitate în jur, dar și cu teamă, spre militarii ce-o înconjurau cu țevile automatelor îndreptate spre ea.

— Aruncă orice ai asupra dumitale ! îi porunci Mirescu.

— Am un singur pistol care a rămas jos, vorbi moale femeia.

— Cine ești și ce auți aici ?

— Vorbesc, dar dați-mi mai întîi o țigară. N-am să ascund nimic. Acum mi-e totuna...

Mirescu făcu un semn și unul dintre grăniceri se scotoci repede prin buzunare și-i oferî un pachet de țigări. Femeia întinse mîna — avea niște degete lungi, subțiri, cu unghiile

foarte mari, netăiate de multă vreme — și luă o țigară. Mirescu scăpără bricheta și i-o aprinse.

— Mulțumesc, zise ea moale, obosită și trăgînd adînc fumul de țigară în piept, cu o poftă rar văzută, își schimonosi deodată fața și se prinse cu mîna de pulpa piciorului drept.

— Ah ! gemu ea.

— Ce este ? o întrebă Mirescu.

— Am două gloanțe în picior, orice mișcare mă taie ca un cuțit.

— Vei fi pansată, o asigură Mirescu. Acum te ascult.

Ea oftă, își dădu cu un gest al capului părul la o parte de pe ochi, mai trase o dată din țigară și începu să vorbească.

Era Iustina Drăgan, nevasta lui Raul Drăgan. A fost mai întîi, la optsprezece ani, soția contelui Tegaș, dar acesta a alungat-o și la București s-a căsătorit cu Drăgan, care, în vremea aceea, era destul de bogat și învîrtea niște afaceri cu talpă și cereale în stil mare. A dus-o destul de bine alături de el. În mai multe rînduri însă, el neavînd un serviciu ca toată lumea și ocupîndu-se cu ce se găsea, a fost închis pentru escrocherii și diferite matrapazlîcuri, iar ultima dată fiind remizier la „Loto pronosport“, l-au arestat pentru falsificarea unor bilete de loz în plic. Iustina știa că-i trimitea mereu bani lui Tegaș, ca să se întrețină, dar mult mai tîrziu a aflat, cu totul întîmplător, că el, Raul, deține un secret în ceea ce privește raporturile lui cu unchiu-său. La ultima lui arestare, rămînînd singură acasă, într-o dimineață s-a apucat să calce niște nimicuri. Fierul de călcat, încins, a căzut de pe suportul de sîrmă pe care se încălzea și a stat tot timpul pe parchet, încît o bună bucată din acel parchet a luat foc, gata să aprindă casa. Repede a aruncat o găleată cu apă și a doua zi a chemat un meșter să repare stricăciunea. Nu mică i-a fost mirarea cînd sub parchet, în colțul camerei, a descoperit o cutiuță de zinc și în ea niște hîrtii. Printre altele, testamentul lui Tegaș și cîteva scrisori în care i se dădeau indicații cum să ajungă la bijuteriile numai în aur și pietre scumpe adunate de el în vremea lui de glorie și care se găseau ascunse sub crucea de marmură din altarul bisericii. Lucrarea a fost executată de meșterul Luigi Darini care, după predarea cheilor bisericii, a doua zi a fost omorît de un om pus de Tegaș și îngropat departe, într-un loc pe dealul împădurit din marginea satului. Testamentul contelui dădea dreptul lui Raul Drăgan să moș-

ținească castelul și hectarele de pământ ce-i fuseseră luate de către statul român și să intre în posesia unor mari sume de dolari depuse în Elveția încă în urmă cu treizeci de ani. Iustina se angajase între timp funcționară la o instituție în București, iar după arestarea soțului ei, a dat divorț ca să poată căpăta alt nume și libertate de acțiune. S-a înscris la O.N.T. pentru o călătorie în străinătate, numai ca să justifice într-un fel absența ei de la serviciu pentru că pe drum s-a dat jos din tren înainte de a trece frontiera, și cu testamentul lui Tegaș în poșetă, avînd totodată și secretul ajungerii la acele bijuterii și obiecte de aur, a pornit către satul contelui...

— Cu ce scop ? întrebă Mirescu.

— Să-l determin, dacă nu de bună voie, atunci sub amenințarea pistolului să schimbe testamentul pe numele meu, Raul fiind condamnat la opt ani închisoare. I-am fost doar lui Tegaș mai întîi amantă și apoi soție, putea face atîta lucru pentru mine. Banii din Elveția îmi erau foarte necesari...

— Conte! știa că dumneata cunoști secretul ascunzătorii din biserică ?

— Nu, nu știa. Nici nu era cazul să știe. După ce obținem testamentul cu trecerea averii lui bănești și imobiliare pe numele meu, luam și obiectele de aur de aici și plecam...

— Unde ?

— În străinătate...

— Cum a fost omorît contele ?

— Nu l-am omorît eu, n-aveam nici un interes să fac atîta zarvă în jurul acestui caz...

— Atunci ?

— S-a omorît singur.

— Cum ? Nu înțeleg...

— Cînd am intrat la el în colibă, era culcat, am bătut la ușă și, în grabă (mi-am dat seama după aceea), și-a îmbrăcat pantalonii pe dos. Trăia într-o mizerie de nedescris și nu-mi închipuiam vreodată că am să-l văd, el stilatul de odinioară, ajuns în halul acela. M-a întrebat ce doresc, pentru că întîi nu m-a recunoscut, eram îmbrăcată bărbătește, ca să nu atrag atenția cuiva prin sat. Apoi după ce m-a recunoscut, i-am spus care-i scopul vizitei mele : Raul este arestat pentru opt ani, l-am mințit că s-a sinucis în închisoare și că mi-a transmis înainte de asta să iau testamentul de la locul știut numai de el, să vin la el, la conte, și să-l rog să-l transmită pe numele

meu, ca să-mi poată fi asigurată existența pînă la sfîrșitul vieții. La început Tegaș nici n-a vrut să audă de așa ceva. M-a privit cu niște ochi mari, de parcă îi spusese cine știe ce nerozie. Atunci, sub amenințarea pistolului, i-am spus să se urce pe un scaun în mijlocul odăii, am legat un ștreang sau așa ceva de grindă și i-am trecut lațul în jurul gîtului.

— A vrut să execute întocmai ordinele dumitale ? întrebă Mirescu nedumerit. Nu s-a opus ?

— Ba, la început s-a opus. Dar îl știam tare fricos. I-am pus pistolul în piept și cum v-am spus i-am poruncit să se urce pe scaun. Asta numai așa, să-l sperii, să-l determin să scrie testamentul. După aceea, m-am dat de o parte și, cu teava pistolului întinsă spre el, l-am amenințat din nou că trebuie să scrie alt testament, altfel îi iau viața, că și el mi-a mîncat-o pe a mea. Puteam avea alt viitor... Nu știu ce s-a întîmplat, de emoție sau nu știu de ce, l-am văzut că i-a venit rău și s-a prăbușit cu capul în lațul ștreangului. Problema testamentului era acum zero...

— Au rămas bijuteriile...

— Da, au rămas bijuteriile. Știam de la o femeie întîlnită mai înainte, noaptea, prin sat, că unul Ciocîrlan are cheia de la biserică. M-am dus și am luat-o, o aveam la mine. Așa că l-am lăsat agățat în ștreang, era plauzibilă situația că din mizerie se omorise și avînd cheia m-am dus și am intrat în biserică...

— De ce n-ai luat bijuteriile să pleci imediat ?

— Mi-am dat seama că prin moartea contelui s-a făcut multă zarvă și că orice mișcare în comună și în împrejurimi e în atenția miliției. Așteptam să se mai liniștească lucrurile...

— Cum ai putut trăi în această pivniță atîta vreme ?

— Foarte bine. Are un tub larg de aerisire care duce la puțul din curtea bisericii, cu o deschidere în peretele puțului, aveam lumină, noaptea ieșeam să caut de mîncare prin biserică, mai ales după slujbe, că rămîneau colaci, brînză...

— De ce nu ieșezi ziua ?

— Puteam fi surprinsă ușor de oricine. Preotul venea deseori... Pînă coboram în ascunzătoare, eram descoperită... Apoi puteam fi văzută pe geam. Mereu am zărit copii cățărîndu-se pe geam...

— De unde ai învățat să tragi cu pistolul ?

— Am fost multă vreme campioană la tir. Mi-a plăcut sportul ăsta...

— Vroiai să treci frontiera ?

— Să fii sinceră, da, însă nu m-ați prins trecînd frontiera...

— Nici nu pretindem acest lucru...

— Vroiam să scap de urmărirea lui Raul. El și-ar fi dat seama că am descoperit secretul testamentului...

— Raul al dumitale nu mai e în viață.

— Nu mai e în viață ? făcu ochii mari Iustina. De unde știți ? Ce s-a întîmplat cu el ?

— A evadat, pesemne a trecut pe acasă și acuma înțeleg de ce a venit repede să-l caute pe contele Tegaș. A descoperit acolo că s-a umblat sub parchet și singurul autor nu puteai fi decît dumneata. A fost împușcat în zona de frontieră. Nu s-a supus la somații...

Iustina lăsa capul în pămînt, apoi înălță deodată fruntea și, cu un aer rece, impasibil, întrebă :

— Și acuma ce faceți cu mine ?

— Tot ce se face cu un delicvent. Întindeți mîinile. Covaci, cătușele !

— Cred că veți ține seama că am făcut mărturisiri complete, că n-am ascuns nimic și că nu m-am opus arestării.

— Asta va hotărî judecata. Deocamdată știm că ne-ați împușcat un grănicer... Un băiat foarte bun... Gata, escortați-o !

19

Încă nu se limpeziseră zorile, cînd Mirescu veni la Dorina. Trecuse pe acasă, n-o găsisese pe Silvia, dar un bilet lăsat de ea seară pe masă îl anunța că este la prietena ei, deoarece are temperatură și este într-o stare destul de gravă.

Trecu prin grădinița din fața vilei, intră în verandă, Silvia îl văzu și-i ieși repede în întîmpinare.

— Ce-i Ovidiule, ce s-a întîmplat la voi acolo ?

Mirescu arăta tare obosit, neras, cu cearcăne în jurul ochilor, cu cizmele noroite.

— Nimic deosebit. Ne-am făcut datoria, zise el și se șterse pe picioare la intrare de covorașul de iută, pregătindu-se să treacă pragul.

— A fost ceva la biserică, vorbesc oamenii, unii au fost acolo, ați prins pe cineva ?

— Am prins-o pe cea care a contribuit la noartea lui Tegaș. Iustina, fosta lui soție... era ascunsă în biserică...

— În biserică ?

— Da, în biserică, avea o ascunzătoare în altar. Lasă că-ți povestesc eu, acumă sînt obosit...

— E adevărat că în schimbul de focuri a fost împușcat un grănicer ?

— Da, Ștefănescu, răspunse Mirescu trist, păcat de el, bun băiat...

— Alexandru ? se dădu Silvia un pas înapoi cu mîinile pe piept, cuprinsă de spaimă. Cum se poate asta ? întrebă ea cu glas sugrumat. Cum se poate ? Unde este acumă ?

— La spital. Cred că e într-o stare destul de gravă...

— Unde a fost lovit ? Cum...

— Ssst, lasă, o opri Mirescu, nu e bine să știe Dorina, aude și pentru ea e o mare lovitură. Hai să văd ce face și pe urmă poate merge acasă...

Dorina se afla în camera ei, sub plapumă, cu părul revărsat pe pernă și ochii pe jumătate închiși. Fruntea palidă era toată îmbrobonată de sudoare. Auzind pași, deschise ochii, îl privi o clipă pe Mirescu, mulțumindu-i parcă pentru că venise s-o vadă. Mirescu îi luă mîna, i-o sărută și întrebă cum se mai simte.

— Puțin mai bine, șopti ea. Am avut noroc cu Silvia că mai toată noaptea a stat cu mine...

— N-ai trimis după doctoriță ? se întoarse Mirescu către soția lui.

— A fost aseară, i-a făcut un *omnadin*, dar a doua oară n-a mai venit. S-a dus cu mașina la spital, cu băiatul acela de la voi...

Mirescu tresări și-i făcu Silviei un semn discret cu ochiul, să nu mai continue vorba, că dă de bănuț Dorinei. Dar Dorina îl prinse pe Mirescu de mîna și-l întrebă cu glas nclinștit, stîns :

— Am auzit cînd ai spus afară Silviei că ai prins pe cineva, am auzit și eu azi-noapte focuri de armă, pe cine a împușcat spionul acela ?

— Pe nimeni, răspunse rece Mirescu. N-a împușcat pe nimeni...

— De ce mă minți, domnule locotenent ? insistă Dorina. Am auzit afară cînd ai venit, i-ai spus Silviei că a fost împușcat un grănicer...

— Nu, n-ai auzit bine, domnișoară Dorina, căută s-o convingă Mirescu. N-a fost împușcat nici un grănicer...

— Adevărat, draga mea, interveni și Silvia, nu s-a întîmplat nimic. Stai liniștită...

Ea oftă, trăgînd adînc aer în piept, își supse buzele crăpate de dogoarea bolii și rămase tăcută privind undeva în tavan un punct fix, de la care nu-și luă ochii multă vreme. Silvia îi spuse că merge cu soțul ei pînă acasă, să-i dea niște schimburi, apoi se întoarce și stă cu ea pînă ce se duce la școală. Va trece și pe la dispensar, să trimită doctorița să continue tratamentul.

— Bine, Silvia, mulțumesc, șopti ea, te aștept.

— La revedere, domnișoară Dorina și multă sănătate, îi zise Mirescu, și-i sărută mîna. Fiți tare, cred că-i o gripă din asta de vară, vă faceți bine și după aceea tragem un chef acolo, la „Crăița“...

Dorina zîmbi și dădu din cap în semn de mulțumire. Auzi apoi pașii celor doi trecînd pe aleea din curte, auzi cum se deschide poarta și începu să deslușească zvonul satului care se trezea în dimineață. Rămase în pat cîteva minute, căută să închidă ochii și să doarmă, dar simțea că o încearcă o neliniște gravă, adîncă. Nu, nu se înșela, Mirescu pomenise afară în verandă că fusese împușcat un grănicer, auzise destul de bine, fereastra era doar deschisă, iar înăuntru el tăgăduise acest lucru, ba chiar prinsese și o privire a lui foarte semnificativă adresată Silviei. „Doamne ! își zise deodată Dorina și se prinse cu mîinile de tîmple, n-o fi vorba de Alex ? De ce nu mi-a vorbit Mirescu nimic despre el ? De cîte ori mă întîlnea altă dată, fie prin sat, fie la școală, aducea vorba de el, îmi dădea cîte o veste, mai făcea o glumă, acuma era tare supărat, se vedea pe fața lui lucrul ăsta, și din vorba lui, și din felul stîngaci în care se comporta ; căuta desigur să parzeze o situație neplăcută...”

Simți că o cuprinde din nou amețala, parcă mai tare ca peste noapte, începu să plîngă, întrebîndu-se de ce sînt unii oameni așa de răi de căută să ascundă adevăruri, căută să evite discuții, să dea explicații... Dar e posibil ca tocmai ea să nu știe nimic de soarta iubitului ei? De ce este ținută în afară de orice lămurire în privința lui? Mirescu o știe cît este de doritoare să-l aibă lîngă ea, știe cît de mult îi simte lipsa, știe ce înseamnă el pentru viața ei și atunci de ce s-a arătat așa de grăbit, de neliniștit, de ce a fost nevoit să plece atît de repede? Nu, în mod sigur este ceva cu Alex...

Dădu plapuma la o parte și se ridică din pat. O bruscă amețală însă o făcu să cadă înapoi peste plapumă. Se ridică totuși, luă de pe fotoliu capotul, se îmbracă, își aranjă nițel părul și, mai mult tîrîndu-și papucii, ținîndu-se de mobilele de prin casă, se duse către fereastră. Aerul rece al dimineții o învioră. Se așeză cu coatele pe pervaz, privi grădina din care se ridica parfumul crizantemelor și al garoafelor, învăluit cu al florilor de tei și se întrebă cum să facă să afle vreo veste despre Alexandru? Tocmai cînd chibzuia astfel, trecu pe uliță Nică, băiețelul acela cu fața pistruiată din clasa unde era dirigintă și ca să fie auzit îi zise destul de tare din mijlocul drumului „sărut-mîna!”

— Unde te duci, tu, măi, Onișor? îl întrebă Dorina, străduindu-se să glăsuiască mai tare, ca să fie auzită de băiat.

— Să iau un pachet de țigări lu' tata, de la bufet...

— Vîno, te rog, pînă aicea...

Nică se abătu din drum, deschise sfios poarta, trecu printre rondurile de flori și veni în dreptul ferestrei. Era numai în pantaloni și cămașă, desculț, cu tălpile prăfuite, în mîna cu un băț. Văzîndu-și profesoara atît de palidă și slăbită, cu cearcăne în jurul ochilor, avu o clipă de tresărire; își dădea seama cît e de bolnavă și totuși ținuse să vină la școală săptămîna trecută.

— Te grăbești tare mult, Nică? îl întrebă Dorina.

— Nu tocmai tare. Mai am un ceas pînă mă duc la școală...

— Vrei să-mi faci un serviciu?

— Pentru dumneavoastră să nu fac? se arătă el contrariat. Fac orice îmi cereți...

— Du-te pînă la dispensar, vezi dacă este tovarășa doctoriță acolo și spune-i că o rog să vină pînă la mine.

— Nu, nu-î acolo doctorița, zise Nică arătînd că este foarte informat. M-am întîlnit cu nea Niță al lui Dumitrache, se ținea cu mîna de falcă, toată noaptea n-a dormit și s-a dus să-și tragă măseaua, da i-a spus îngrijitoarea aia de acolo că doctorița îi plecată la oraș, la spital, să-l ducă pe grănicerul acela de-a fost împușcat azi-noapte...

— A fost împușcat un grănicer azi-noapte ? se arată interesată Dorina. Unde a fost împușcat ?

— Ahă, păi ce, dumnevoastră nu știți ? zise Nică și cu bățul începu să lovească tabla burlanului de lîngă zid. Au prins grănicerii în biserică un spion. Și spionul a tras cu pistolul și l-a împușcat pe grănicer... Ne-a spus nea Gheorghe, sanitarul, că era cu doctorița, se ducea degrabă să-l ducă la spital. Da' zicea că face drumul degeaba cu el... Umpluse mașina de sînge...

— Și... cine... era... grănicerul acela ? întrebă Dorina cu glasul stîns, încît vorbele aproape că i se opriseră pe buzele mistuite de arșită.

— Cică cel de-a cîntat pe iarnă la Cămin, studentul ăla înalt. Nu știu, așa am auzit și eu, cică el era...

Dorina se retrase de la geam, perdeaua căzu peste pervaz și ea se prăbuși pe covor aproape în inconștiență. Totul în jur parcă se învîrtea într-o ceață densă, grea, apăsătoare. Fotoliile, lampadarul, șifonierul se apropiau, gata-gata s-o strivească, stomacul îl simțea la gură, o încerca o puternică senzație de vomă, capul îi căzu greu pe piept, apoi se lovi de perete și rămase cîteva minute în prăbușirea aceea, nemișcată.

— Alex... șoptea ea. Alex... Alex...

Într-un târziu, parcă își reveni puțin, își cuprinse capul în mîini, începu să plîngă, își smulgea părul din cap și plîngea acolo jos pe covor cu o vînație destul de mare la tîmplă, zvîrcolindu-se și zbătîndu-se ca prinsă de chinurile morții.

— Alex... Alex... Alex...

Mai stătu așa cîteva minute, apoi se prinse cu mîinile de marginea fotoliului, se ridică cu greutate în picioare, dezbracă capotul și îmbracă prima rochie pe care puse mîna, încălță niște pantofi mai vechi ce-i avea la îndemînă și rămase o clipă așa, dreaptă, nemișcată, să vadă dacă o țin puterile. Făcu apoi cîțiva pași către ușă, era amețită, totul se clătina cu ea de parcă se afla pe un vapor aflat în furtună. dar se sprijini de tocul ușii, trecu prin salon, ieși în verandă și de

acolo în grădină. Stătu puțin locului privind-și casa, apoi ieși în uliță și porii prin praful încă umed de roua nopții către marginea satului. Abia se sfârșiseră zorile, soarele se ghicea undeva după deal, nu răsărise, poate nici nu avea să răsară, era încă răcoare, răcoarea nopții și a dimineții, dar ea nu simțea frigul, poate că-i făcea chiar bine alungându-i fierbințeala trupului și a țințlelor. Oamenii o întâlneau, îi dădeau „bună dimineată“, dar ea mergea tăcută înainte ca o nălucă, cu privirea încetoșată către zare, fără să vadă, fără să audă ceva, cu lacrimile șiroindu-i pe obraji. Simțea că dintr-o clipă într-alta are să se prăbușească, puterile îi slăbeau tot mai mult, ameteala o clătina când într-o parte, când în alta a drumului, dar își continua umbletul, parcă fără o țință anume, cu o rîvnă ce-o îndârjea, și-i sporea ambiția.

Curînd ieși în cîmp, trecu pe cărarea dintre vii și deodată își aminti că pe aci venea Alexandru către ea, vesel și surîzător, și ea îl vedea de departe, din verandă, îi făcea semne cu mîna, și el îi răspundea la fel, fluturînd plin de tinerețe boneta deasupra capului.

— Alex... Alex... unde ești dragul meu ? Unde te găsesc eu ? Cine-mi poate da o veste despre tine ?

În depărtare, la pichet, se vedeau două mașini trase în față, un turism alb și una acoperită cu pînză kaki, în jurul lor se învîrteau cîțiva militari, era un fel de forsoa acolo, Dorina de-abia o zărea prin ceața ochilor, parcă totul se mișca într-o apă tulbure și densă.

Nu după mult, pe potecă, de după un crîng, apărură o femeie bătrînă, cu o sapă pe umăr și o legăturică cu mîncare sub braț.

— Bună dimineată, zise ea, dar Dorina n-o auzi și-și urmă calea, de parcă ar fi trecut pe lîngă o umbră. La pichet te duci, maică ? vorbi bătrîna în urmă-i. Nu te duce maică, că te duci degeaba, nima nu stă de vorbă cu tine acolo. Am fost după bolitin, că mi l-a luat un grănicer sîmbătă cînd eram la prașit, am fost după el, dar nima nu te bagă în samă. Le-a murit un militar... așa mi se pare...

Vestea veni din urmă ca un ecou trist, amar, o nouă săgeată i se înfipse dureros în inimă, rana din suflet sîngeră și mai mult, și ea mai merse cîțiva pași, apoi ameteită se lăsă jos pe cărare, zdrobită ca de moarte și începu să plîngă mai avan ca înainte. Lacrimi mari îi șiroiau pe obraji, își zguduia umerii în nebunia deznădejdi, ceva îi strîngea gîtul ca într-o

menghină, tare, nemilos, simțea că dintr-o clipă într-alta se sufocă tot mai mult și, amintindu-și tot ce-o lega de acest băiat ce-i schimbase dintr-o dată viața, prinse a hohoti lovindu-se cu capul de pământ.

— Alex, dragul meu, striga ea printre lacrimi, unde ești dragul meu? Vreau să-ți văd ochii tăi frumoși care-mi zîmbeau cu atîta fericire... Oare sînt închiși ochii tăi acum? Sînt închiși, dragul meu?... Doamne, ce mai poate însemna viața mea, fără el? Ce mai poate însemna?

Începu să lovească cu palmele în pământ, să-și izbească fruntea cu pumnii, o încercau niște accese de furie nestăpînită, ar fi vrut să urle, să zbiere, dar glasul-i era răgușit, stins în unda lacrimilor, pierdut ca vîntul ce susura printre vii. După un timp se ridică deodată în picioare, dreaptă, cu fruntea sus, stăpînită parcă de-un anume gînd, privi peste cîmp, lung, stăruiitor, căutînd parcă ceva, zări salcia din marginea apei și, cu o lumină cenușie în ochi, porni într-acolo cu pas clătinat, nesigur, prin țărîna umedă a potecii. Ajunse ocolind lacul și, zdrobită de osteneală, se așeză pe covorul de lucernă, își cuprinse genunchii cu brățele și rămase așa multă vreme tăcută, privind fața liniștită a apei. Din necuprîns se ridicau aburi, ca niște umbre de fum străveziu și alb și treceau plutind către zare pînă ce se pierdeau în necunoscut.

„Aici am fost ultima dată cu el, își aminti și amintirile tăiau dureros în inima ei ca un cuțit. Doamne, ce fericită eram! Dragul meu, Alex... Cum ai venit atunci alergînd pe cărarea asta dintre lucernă... Și eu te așteptam... eram îngrijorată... Uite și pietrele au rămas aici, n-am avut timp să mai aruncăm cu ele... A venit ploaia și...”

Grămada de pietre chitite de ea lîngă tulpina salciei era intactă așa cum o lăsase atunci. Luă o piatră, — piatra era umedă de rouă — o cîntări o clipă în palmă și aruncă spre ciotul de lemn ce se ridica solitar deasupra apei. Nu-l lovi. Doar apa plescăi sec în acel loc și zeci de cerculețe se iviră pe întinsul ei mărindu-se, pînă ce pieriră în largul cenușiu.

— Alex, vrei să încerci și tu? se întoarse ea și întrebă cu glas rugător. Ce faci?

— Număr frunzele salciei!

— Cîte sînt?

— Pînă acum am ajuns la două milioane și vreo cinci sute patruzeci și șapte de mii...

— Alex, uite vine ploaia, hai să ne grăbim...

— Nu-i nimic, o vom trata cu indiferență. Ea are să se supere și o să plece îmbufnată cu norii zburliți de supărare.

— Alex, mă iubești ?

— Dorina, viața mea nu poate fi împlinită decît alături de tine...

Se așează iar, zdrobită de durere, sub ramurile plecate ale salciei, își cuprinse din nou genunchii cu brațele și rămase așa în liniștea dinspre ziuă a cîmpului, cu privirea pierdută peste apa lacului, gînditoare, cu ochii tot plînși, umezi de lacrimile ce șiroiau fără oprire. Lăsă fruntea pe genunchi și își aminti prima întîlnire cu Alexandru, cum îi alungase el temerile, seara aceea privind la televizor recitatul de balet cu *Moartea lebedei*, plimbările lor la „Crăița” și aici, în locul știut numai de ei, simțea și acum îmbrățișările lui, alintul lui, sărutările lui. Considerase viața ei de-acum împlinită, intrată pe firescul făgaș al viselor ei, era fericită, își aflate în sfîrșit după atîția ani omul care să-i înțeleagă suferința, pentru ea luaseră sfîrșit orice coșmaruri care-i creaseră atîtea complexe în privința infirmității ei, el și numai el putuse s-o convingă că în noua ei profesiune se putuse realiza pe deplin și alături de el această deplinătate va căpăta valențe noi...

Și acum ? Ce-au rămas din toate acestea ? Visul ei s-a spulberat către zenit, ca aburul ce se ridica alene din fața liniștită a lacului...

— Alex, dragul meu, mă asculți ? șopti ea cu fruntea tot lăsată pe genunchi. Tu nu ai murit, tu nu poți să mori niciodată pentru mine. Înainte de a te cunoaște, existența mea a fost bizară, lipsită de culoare și frumusețe. Tu m-ai readus la viață, ai dat un nou sens existenței mele, ai oprit, cum spuncai atît de frumos în seara aceea, dansul lebedei numai la începutul fericirii ei, ca această fericire să-mi fie veșnică, nu mai lăsat să lunec spre acel final dureros și trist. Dar Alex, pe mine m-a obsedat tot timpul acest dans al lebedei, știu că m-a obsedat tot timpul și consider că acum, în clipele acestea, viața mea fără tine urmează firesc cursul acelui dans atît de diafan și de sublim ! Alex, mă asculți ? Mi-a fost frică de sfîrșit, dar n-am crezut niciodată că acest sfîrșit va fi atît de aproape de început ! Tu, Alex, nu m-ai văzut niciodată

dansînd *Moartea lebedei*, pentru că nu m-am văzut nici eu. Dar, dragul meu, ai avut dreptate, fericirea mi s-a împlinit pe alte coordonate, mi s-a împlinit alături de tine, că prin tine și cu tine am cunoscut ce înseamnă dragostea, iubirea, dăruirea în clipele supreme cînd știi că devii femeie... Poate că dansînd, fără să fi avut accidentul acela stupid, aș fi ajuns o mare balerină. Dar Alex, crede-mă, după fiecare succes, florile ce le-aș fi primit de la admiratori s-ar fi veștejit repede, aplauzele cu care aș fi fost chemată la rampă s-ar fi spulberat și ar fi dispărut în imensitatea sălii ca luate de vînt, beția acelei dăruiri în dans ar fi trecut ca orice beție, abur efemer de balsam și arome ce se împrăstie ca și cînd n-ar fi fost... Dar fericirea trăită lingă tine, — în puținul timp de cînd te știu —, clipele ce mi-au dat desfătare sufletească și mi-au prilejuit să cunosc împlinirea dragostei, astea nu se pot șterge niciodată din inima mea ! Fericire... Fericire... Mai poate oare această fericire să fie acum totală fără tine ? Nu, pentru că ea nu mai există. Ea a existat atîta timp cît ai existat și tu... Niciodată nu mi-am ascuns dragostea pentru tine, am fost mîndră că după atîția ani de așteptare am putut fi iubită de-un bărbat ca tine, că, în sfîrșit, am reușit să trec peste compasiunea celor din jur și mi-am aflat acel ideal în viață, să am un bărbat care să mă iubească, visul oricărei femei ce vrea să-și întemeieze cîștit un cămin, am putut arăta tuturor, așa după cum ai spus tu, că de fapt infirmitatea mea nu există, ci există numai infirmitatea prejudecăților unor bărbați lipsiți de scrupule. Mai poate exista un al doilea om ca tine, Alex, un al doilea om care să înțeleagă toată complexitatea frămîntărilor ce m-au chinuit ani de zile ? Nu mai poate exista ! Și chiar dacă ar exista, acela nu poate fi al meu... Al meu ești tu și numai tu...

Alex, duminica trecută, aici, ți-am spus că locul acesta, al nostru și numai al nostru, intim și fermecător, aduce aïdoma cu scena ce mi-a fost pregătită pentru debutul meu cu *Moartea lebedei*. Salcia, lacul, zarea albastră... Știi ce mi-am dorit eu, Alex ? Ca la nunta noastră, tu să mă aștepți în pragul casei și eu, îmbrăcată cu rochie albă, pe cap cu voalul inocenței, să vin dansînd către tine în acel *pas seul* primele secvențe din *Moartea lebedei*. Nu știu dacă aș mai fi putut merge în poante, să fac *relevé*-ul corect, dar aș fi încercat după atîția ani în acea zi de sărbătoare pentru noi să-mi împlinesc un vîs,

acela de balerină. Nu, nu te întrista, dragul meu ! Uite, mă vezi ? Eu îmi pun acum pe cap un voal alb și viu către tine în acel *pas seul*, pentru că azi e nunta noastră, dansez în decorul natural al debutului meu, văd în jurul meu sala mare a teatrului, cu balcoane înșesate de lume și candelabre strălucitoare, — vai ce strălucitoare sint candelabrele ! — iar tu ești, uite acolo, luminează vie peste apă, mă aștepți cu brațele deschise, pentru că eu sînt a ta, numai a tă...

Dorina se ridică, încercă un *relevé*, deodată glezna îi fu săgetată de-o durere ascuțită, dar n-o luă în seamă și ieșind de sub cortina salciei, în amețala febrei și a deznădejdiei, porni în acel *pas seul*, cu brațele întinse, unduindu-le ușor ca aripile unei păsări, zîmbind trist, amar, cu părul negru, lung, despletit fluturindu-i pe umeri, cu ochii ei mari, albaștri privind parcă peste lume, în acordurile atît de fermecătoare ale poemului lui Saint-Saëns ce și le inchipuia venind de undeva din înalt și pe care le auzea ea și numai ea...

Virful piciorului atinse unda înflorată a apei, apa îi cuprinse gleznele, apoi genunchii...

Epilog

Din tot ce s-a întâmplat în acel sat de graniță au rămas urmele...

Cît să fie de-atunci ? Poate un an, doi sau trei, poate mai mulți... Cine poate ști ! Anii au trecut ca lunile, ca zilele, ca clipele, s-au dus fără să se mai întoarcă...

Au rămas urmele...

Urmele cu amintirile lor.

Iată, pichetul de grăniceri stă singuratic aci la marginea țării, ascuns în umbra teilor și a salcîmilor. În jur lanuri de grâu. Și vii gata să dea în rod... Pe unde-o fi Mitrică, șoferul ? O fi intrat la O.N.T., așa după cum îi era dorința ? Dar Tandin, artistul ? Se spune că s-ar fi lăsat de șmecheriile „științifice” și că e responsabilul unei barăci cu distracții de tir sportiv pe litoral...

Mirescu e locotenent major. Are și-un băiat, căruia i-a pus numele Alexandru. După ce stă ploaia, îi face bărcuțe de hîrtie și le pune să plutească pe apa șanțului, în fața casei...

— Să trăiți !

Cine l-a salutat pe comandantul pichetului ? A, un elev de liceu militar. E Nică Onișor... A crescut flăcău mare, s-a cumîntit, nu mai pune pisici în capul fetelor și nu mai face „expediții” în podul lui Ilie Ciocîrlan. Își poartă cu mîndrie uniforma în vacanță pe ulițele satului. Cine știe ? Poate un nou ofițer de grăniceri... Dar cine era prietenul lui ? Cum, cine ? Sile Tibeică, zis „lunganul”, cel cu urechile clăpăuge și fricos nevoie mare. Acuma, gata, s-a terminat cu ambiția de a avea neapărat un cîine dresat. Sile e tractorist, sus în deal, la Stațiune, la castel. Cînd și cînd, de la hangare îl vede pe inginerul Dumitriță, tot crai cum îl știe satul, stîn l în biroul

lui și privind pe geamul deschis după femeile care mînă cu jordin lungi puii din urmă...

Plutonierul Patriche s-a mai îngrășat. După prinderea Iustinei și ancheta cu focul pus la biserică, n-a mai prea avut ce face în sat. Nimeni nu i-a mai dat vreo bătaie de cap. Stă în cancelaria lui, strîns în curele, cu șapca dată pe ceafă și tot seric, ce, numai el știe. Sau umblă prin sat, tot cu sergentul major Tănase după el și parcă privirea lui scrutătoare, aruncată peste ogrăzi, vrea să spună: „Cu mine nu merge, frațioare ! Nu merge...”

Afară, în cîmp, spre pădure, la „Crăița” se duce tot mai puțină lume. Oamenii stau pe-acasă, mulți au televizoare, nu se prea dezlipesc de „geamul cu minuni”. Sau se duc la „Sala de teatru”, că s-a ridicat Cămin nou, mare, modern în mijlocul satului, unde văd filme sau privesc la dansul tinerilor...

„Baraca pescarilor” stă tot acolo, singuratică, înnegrită de ploi și de vreme, în partea dinspre pădure a lacului...

Iar lacul...

Lacul are fața apei liniștită. Pe mal, lîngă lucernă, aceeași salcie, bătrîină, solitară, cu crengile plecate pînă-n pămînt. Stă tăcută, parcă împietrită în durerea ei, martoră a tot ce s-a întîmplat aci în zilele acelea ale începutului de vară...

Dac-ar putea vorbi...

Dar ce-ar avea să ne mai spună oare ?

Numai amintirile ne pot răspunde...

București—Cluj—Brașov

decembrie 1967—septembrie 1968

De același autor :

RAZBUNAREA

— nuvele și schițe —

★

DOM' MAJUR ÎN ALEGERI

— povestire —

★

BOGAȚIA UNUI SĂRAC

— roman —

★

SCRISOAREA

— schițe și povestiri —

★

INTOARCEREA LA VIAȚA

— povestiri —

★

LA PORȚILE SEVERINULUI

— roman —

★

LA CUMPANA NOPTII

— schițe și povestiri —

Redactor : E. GROZEA

Bun de tipar 22.01.1970. Apărut 1970. Hîrtie tipar
de 50 g/m². Format 540×840/16. Coli de tipar 18 1/2
B 237

Tiparul executat sub comanda nr.
90 753 la Combinatul Poligrafic „Casa
Scintei”, Piața Scintei nr. 1, Bucu-
rești — Republica Socialistă România

Lei 8,75